

Uggandi um
hertar kröfur

Raunveruleg og vaxandi ógn af
sýklalyfjaónæmum bakteríum

Ársfundur
BÍ 2017

Bændablaðið

5. tölublað 2017 • Fimmtudagur 9. mars • Blað nr. 486 • 23. árg. • Upplag 32.000

Íslenski hesturinn er harðger skepna sem hefur þjónað þjóðinni vel í meira en þúsund ár og hefur löngum verið nefndur þarfasti þjónninn. Hér standa hross við Brú skammt austan við Geysi í Haukadal. Kannski þau séu meðvituð um að þeirra hlutverk sem þarfasti þjónninn þar um slóðir verði bráðum endurvakið. Enda akvegurinn þarna fyrir ofan senn að verða ófær öllum nema vel járnúðum landnámskrossum. Enn eru bílar þó að skrónglast þar yfir afar illa farinn og hættulegan veg með ferðamenn í tugþúsunda tali í viku hverri á leið um „Gullna hringinn“. Mynd / HKr.

Icelandic Lamb, dótturfyrirtæki Markaðsráðs kindakjöts, að ná góðum árangri í Asíu:

Japanir vilja kaupa 1.000 tonn af lambakjöti á ári á góðu verði

– Heildsöluverðið verður í sumum tilvikum hærra en smásöluverð út úr búð á Íslandi

Icelandic Lamb, dótturfyrirtæki Markaðsráðs kindakjöts, tók nýverið þátt í mikilli matarvörsýningu í Tókýó í Japan – Food Table 2017. Verkefnið var í samstarfi við útflytjendur og samstarfsaðila ytra og var unnið með stuðningi utanríkisþjónustunnar. Þegar hafa verið flutt út nokkur tonn af lambakjöti á þennan markað en útlit er fyrir að hann sé að springa út.

Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri sauðfjárbænda, segir þetta lofa mjög góðu.

„Okkar samstarfsaðili í Japan er bæði að kaupa hrossakjöt og lamb frá Íslandi. Nú erum við að ganga frá samningi við hann um notkun á Icelandic Lamb-vörumerkinu og öllu því kynningar- og auglýsingaefni sem því fylgir.“

50 milljóna
manna
markaður

Samstarfsaðilinn hefur skuldbundið sig til að leggja talsvert fjármagn í markaðs- og kynningarstarf og ráðið sérstakt starfsfólk til að sjá um íslenska kjötið. Við skulum gera okkur grein fyrir því að þetta er gríðarlega velmegandi og kröfuharður markaður,“ segir Svavar. „En hann er líka risavaxinn. Á stór-Tókýó-svæðinu búa um 50 milljónir manna.“

Japanir samstarfsfyrirtækið flytur nú þegar um 10 þúsund tonn af hágæða kjöti inn til Japans á ári og selur til veitingastaða og sérverslana.

Svavar
Halldórsson.

„Hann er staðráðinn í að vinna með okkur,“ segir Svavar, „og verðið sem við erum að fá í Japan er eitt það hæsta sem við sjáum. Þarna erum við að fara inn á hæsta enda markaðar sem er þekktur fyrir gæði og kröfur.“

Verðið í sumum tilvikum hærra en smásöluverð á Íslandi

Heildsöluverðið sem við fáum er ekki slakara en það sem fæst með sölu inn á veitingastaði og sérverslanir í Bandaríkjunum. Þetta eru hins vegar að hluta til aðrir skurðir og aðrir bitar, en kannski er einfaldast að orða þetta þannig að heildsöluverðið sem við fáum í Japan er í mörgum tilfellum hærra en verð út úr búð á Íslandi.“

Nú þegar liggur fyrir sölu- og

Á bás Icelandic Lamb á matvörsýningunni Japan – Food Table í Tókýó. Mynd / SH

markaðsáætlun frá japanska fyrirtækinu. Samkvæmt henni ætla þeir að stækka sitt fyrirtæki um 10% með íslenska lambakjötinu.

„Það þýðir að eftir þrjú ár gera þeir ráð fyrir um 350 tonna sölu á ári,“ segir Svavar, „en nærri 1.000 tonnnum eftir fimm ár.“

Svavar segir meðvitaða neytendur um allan heim taka nú meira tillit til umhverfisfótspors þeirrar vöru

sem þeir kaupa og þetta eigi líka við í Japan.

„Innflutningur á lambakjöti til Japans nemur um 20 þúsund tonn um ári. Við ætlum okkur um 5% af þeirri köku, en við erum hins vegar að tala um verðmætustu sneiðina,“ segir Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri sauðfjárbænda.

/HKr.

– Sjá umfjöllun á bls. 32–34

Fréttir

Málþing um berjarækt

Málþing um ræktun berjarunna, tegundir og yrki verður haldið sunnudaginn 12. mars klukkan 14-17 í ráðstefnusalnum Kötlu á 2. hæð Hótel Sögu.

Viðburðurinn, sem er öllum opin, er haldinn í samvinnu Garðyrkjufélags Íslands, Bændasamtaka Íslands og Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum. Málþing fyrir lærða sem leikna en aðalfyrirlesari er Leif Blomqvist, garðplöntuframleiðandi og rithöfundur. Hann mun fjalla um berjarækt á norðurlöndum og tegundir sem henta í ræktun. Að auki verður rætt um berjarækt á Íslandi og spurt hvort hún sé raunhæfur kostur sem arðvænleg búgrein hér á landi. Málþinginu stýrir Guðríður Helgadóttir, forstöðumaður Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum.

Skráning á málþingið er á heimasíðu Bændasamtaka Íslands, www.bondi.is, fyrir lok laugardagsins 11. mars. Þátttökugjald er kr. 1.500 og eru kaffiveitingar innifaldar.

– *Nánar á bls. 26*

Spjallað við bændur

Nýr þáttur, „Spjallað við bændur“, er kominn á vef Bændablaðsins, www.bbl.is.

Að þessu sinni er farið í heimsókn á garðyrkjubýlið Laugaland í Stafholtstungum í Borgarfirði og fræðst um búskapinn hjá bændunum Þórhalli Bjarnasyni og Erlu Gunnlaugsdóttur. Þau hafa getið sér gott orð í gúrkurækt og hafa staðið fyrir ýmsum nýjungum á sviði garðyrkju á síðustu árum.

Þættirnir eru framleiddir í samvinnu Bændablaðsins og kvikmyndafyrirtækisins Beit. Þorsteinn Roy Jóhannsson er umsjónarmaður þáttanna og Hörður Þórhallsson sér um tölur.

Þættirnir eru aðgengilegir á vef Bændablaðsins og á Facebook. Þeir eru jafnframt sýndir á sjónvarpsstöðinni INN á mánudögum.

Frumvarp landbúnaðarráðherra til umsagnar:

Endurskoðun á samkeppnisstöðu mjólkuriðnaðarins

Landbúnaðarráðherra hefur lagt fram til umsagnar drög að frumvarpi til laga um breytingu á búvörulögum og búnaðarlögum sem meðal annars gera ráð fyrir breytingum á lögum um samkeppnislögum fyrir mjólkuriðnaðinn.

Þá er jafnframt unnið að því í ráðuneytinu að forma tillögur hvernig best verði staðið að ráðstöfun innflutningskvóta með hliðsjón af hagsmunum neytenda. Tillögur að breytingum þess efnis verða kynntar sérstaklega þegar þær liggja fyrir.

Skylt að safna og taka við allri hrámjólk

Verði frumvarpið að lögum munu allir aðilar í mjólkuriðnaði geta keypt mjólk með sama tilkostnaði og markaðsráðandi afurðastöð en markaðsráðandi afurðastöð mjólkur verður skylt að safna og taka við allri hrámjólk sem henni býðst frá framleiðendum mjólkur.

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir landbúnaðarráðherra.

Markaðsráðandi afurðastöð verður skylt að selja óháðum afurðastöðvum og vinnsluaðilum hrámjólk sem nemur allt að 20% af þeirri hrámjólk sem hún tekur við. Verð á hrámjólk verður áfram ákveðið

Verði frumvarpsdrögin óbreytt að lögum verður afurðastöðvum í mjólkuriðnaði óheimilt að gera samninga sín á milli um verðtilfærslu milli tiltekinna afurða.

af verðlagsnefnd og gildir gagnvart framleiðsluhluta markaðsráðandi afurðastöðvar og óháðum aðilum. Sama jafnræði skal gilda um önnur viðskiptakjör og skilmála.

Framleiðsluhluti markaðsráðandi afurðastöðvar skal vera fjárhagslega og stjórnmunarlega aðskilin frá annarri starfsemi afurðarstöðvarinnar. Eftirlit með markaðsráðandi afurðastöð verður í höndum Samkeppniseftirlitsins.

Helsta breyting frá núgildandi ákvæðum búvörulaga

Afurðastöðvum í mjólkuriðnaði verður óheimilt að gera samninga sín á milli um verðtilfærslu milli tiltekinna afurða.

Afurðastöðvum verður óheimilt að sameinast, gera með sér samkomulag um verkaskiptingu milli mjólkursamlaga að því er varðar framleiðslu einstakra mjólkurvara og hafa með sér annars konar samstarf við framleiðslu, geymslu og dreifingu mjólkurafurða.

Á vef atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins segir að við vinnslu frumvarpsins hafi verið tekið mið af tillögum Samkeppniseftirlitsins sem eftirlitið skilaði atvinnuveganefnd vegna umfjöllunar um frumvarp til breytinga á búvörulögum. Þar segir einnig að tekið hafi verið mið af því hvernig skipulagi fyrir mjólkuriðnaðinn er háttað í Noregi og Hollandi. /VH

Formaður Landssambands kúabænda gagnrýnir ráðherra harðlega:

Sniðgengur samráðshóp og sérvelur verkefni til afgreiðslu strax

Arnar Árnason, formaður Landssambands kúabænda og bóndi á Hranastöðum í Eyjafirði, segir að sér lítist ekki á frumvarpsdrögin við fyrstu sýn og að ráðherra sé með þessu móti að taka fram fyrir hendur hópsins sem á að endurskoða búvörusamningana.

„Ráðherra er hér að taka fram fyrir hendurnar á samráðshópnum sem var skipaður til að endurskoða búvörusamningana og tekur út og sérvelur málefni sem hún vill afgreiða strax, án samtalsins sem boðað var með skipan hópsins.“

Mikilvægt að viðhafa heiðarleika að sögn ráðherra

„Það fer líka fyrir brjóstið á mönnum að landbúnaðarráðherra sagði á fundi eyfirska kúabænda fyrir hálfum mánuði að við skyldum ekki hafa áhyggjur af þessu og hún

Arnar Árnason, formaður Landssambands kúabænda og bóndi á Hranastöðum í Eyjafirði.

Mynd / HKr.

hefði sett málið á þingmálaskrá til

að halda því lifandi en að málið myndi af öllum líkindum fara í gegnum samráðshópinn. Hún sagði einnig á sama fundi að það væri mikilvægt að viðhafa heiðarleika í samskiptum og að fullt samstarf skuli haft við hagsmunaaðila þegar kemur að breytingum á kerfinu.

Það næsta sem við heyrum er að búið sé að leggja drögin fram. Við heyrum það í fréttum líkt og aðrir landsmenn svo það var án samráðs við Landssamband kúabænda eða Bændasamtökin, sem ég tel tvímælalaut að séu hagsmunaaðilar í þessu máli.

Vægt til orða tekið segi ég því að það fari ekki alveg saman hljóð og mynd hjá Þorgerði Katrínu landbúnaðarráðherra í þessu máli.“

Verð á mjólkurvörum mun hækka

Arnar telur að verð muni hækka

Egill Sigurðsson, stjórnarformaður Auðhumlu og kúabóndi á Berustöðum:

Fátt gott um frumvarpsdrögin að segja

Egill Sigurðsson, stjórnarformaður Auðhumlu og kúabóndi á Berustöðum, segist fátt gott geta sagt um frumvarpsdrög Þorgerðar Katrínar Gunnarsdóttur landbúnaðarráðherra til endurskoðunar á samkeppnisstöðu mjólkuriðnaðarins.

„Ráðherra var búinn að gefa út að til stæði að gera breytingar á samkeppnisstöðu mjólkuriðnaðarins. Ég átt því vona á einhverjum breytingum en mér datt ekki í hug að breytingarnar ættu að ganga eins langt og drögin gera ráð fyrir og að það yrði farið rólega í málið.

Ég sé ekki betur en að til standi að setja upp gerbreytt kerfi fyrir mjólkurframleiðslu í landinu með því að fella mjólkuriðnaðinn undir samkeppnislög.

Samkvæmt frumvarpsdrögunum mega afurðastöðvar í mjólkur-

Egill Sigurðsson, stjórnarformaður Auðhumlu og kúabóndi á Berustöðum.

Mynd / HKr.

iðnaði ekki lengur hafa samstarf um eitt eða neitt. Það eitt mun leiða til minni mjólkurframleiðslu í landinu. Eðli framleiðslunnar er að hún er ójöfn yfir árið og meðan hún er mikil safnast upp birgðir sem gengið er á þegar framleiðslan

er minni. Til þessa hafa afurðastöðvar haft samstarf um þetta en slíkt verður bannað ef frumvarpið verður samþykkt óbreytt.“

Núverandi kerfi hefur skilað miklu

„Einnig munu koma fram ruðningsáhrif vegna banns á samstarfi afurðastöðva sem ekki hafa verið hugsuð til enda og mér sýnist samkvæmt frumvarpsdrögunum að ætlunin sé að ganga mjög hart fram gagnvart innlendri framleiðslu. Ég sé ekki annað en að útfæra eigi innflutning á tolllausum osti þannig að hann valdi sem mestum skaða fyrir kúabændur og þá væntanlegum ávinningi fyrir aðra.“

Egill segir að núverandi fyrirkomulag á mjólkurframleiðslu og

unnið hafi verið eftir hér á landi hafi miklu skilað fyrir neytendur og bændur. „Slíkt sýna allar úttektir og rannsóknir að það fyrirkomulag sem lagt var upp með hefur skilað því sem það átti að skila.“

Samtök afurðastöðva ekki í endurskoðunarnefndinni

„Við munum að sjálfsögðu fara yfir frumvarpsdrögin og veita umsögn og reyna að gera ráðherra grein fyrir þeim afleiðingum sem vanhugsaðar breytingar geta haft á rekstrarskilýrðum mjólkurframleiðslunnar. Að vísu hefur núverandi landbúnaðarráðherra haft forgöngu um að aðilar frá Samtökum afurðastöðva séu útilokaðir frá því samtali en að fulltrúar innflutnings og verslunar hafi verið boðnir velkomnir að þeim viðræðum.“ /VH

Rúlluplast sem bændur treysta

Hágæða fimm laga rúlluplast

Rúlluplast - Frír flutningur til 1.maí	Litur	Stk. á bretti	Verð án vsk.
SILOTITE 750 x 0,025 x 1500	Hvítt / Grænt	40 stk.	9.645 kr.
SILOTITE 750 x 0,025 x 1500	Svart	40 stk.	9.490 kr.
SILOTITE 750 x 0,025 x 1500	Bleikt	40 stk.	10.200 kr.
Nýtt! SILOTITE Pro 750 x 0,020 x 1950	Hvítt	40 stk.	11.700 kr.
Undirplast			
BALETITE 1380 x 2000 m x 16 µ	Hvítt		27.200 kr.
Net og garn			
NET 123cm 3300m	Hvítt		25.100 kr.
RÚLLUBINDIGARN 700 m/kg. (rl)	Hvítt		3.589 kr.

Hluti andvirðis af sölu bleika plasticsins rennur til styrktar krabbameinsrannsókna.

SILOTITE

Margra ára reynsla - Framúrskarandi árangur!

FB
FÓÐURLANDAN

Sendum um
allt land

Hafðu samband
570 9800

FB Verslun Selfossi
Austurvegi 64a
570 9840

FB Verslun Hvolsvelli
Hlíðarvegi 2-4
570 9850

FB Verslun Egilsstöðum
Miðvangi 31
570 9860

FB Verslun Hellu
Suðurlandsvegi 4
570 9870

Verðlisti í gildi frá 28.febrúar 2017 – verð geta breyst án fyrirvara þar um

Fréttir

Matvælastofnun er undir eftirliti ESA, Eftirlitsstofnunar EFTA. Mynd / BBL

ESA birtir landsskýrslu og úrbótayfirlit fyrir Ísland: Eftirlit með matvælum, fóðri og dýravelferð á réttri leið

Það er Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) sem hefur eftirlit með því að öryggi matvæla og fóðurs, dýraheilbrigði og dýravelferð sé í samræmi við reglur á Evrópska efnahagssvæðinu. ESA birti tvær yfirlitsskýrslur um Ísland nú í byrjun febrúar. Í ljós kemur að Ísland hefur uppfyllt langflest þeirra tilmæla um úrbætur sem komið hafa fram frá 2010.

Í annarri skýrslunni er að finna yfirlit um fyrirkomulag á opinberu eftirliti með matvæla- og fóðurör-yggi, dýraheilbrigði og dýravelferð, en í hinni er yfirlit úrbóta í kjölfar ESA-úttekta á árabílinu 2010 til 2016.

Skýrslurnar eru hluti af lands-skýrslu um Ísland sem fyrst var birt árið 2014. Landsskýrslan er unnin í samráði við Matvælastofnun, heil-brigðiseftirlit sveitarfélaga og aðrar hlutaðeigandi stofnanir í landinu sem sinna eftirliti með matvælum, fóðri og dýraheilsu.

Einungis 22 atriði standa eftir af 212

Kröfur ESA um úrbætur voru sem fyrr segir á 212 atriðum í átta flokk-um, sem voru mjög mismunandi að gerð og alvarleika. Í tilkynningu ESA

segir að í langflestum tilfellum hafi Ísland brugðist við tilmælum ESA um úrbætur á fullnægjandi hátt en áfram verði fylgst með framvindu mála þar sem úrbótum sé ekki lokið. Eingöngu 22 atriði standa eftir, sem unnið er að úrbótum á.

Matvælastofnun sendi frá sér til-kynningu vegna útkomu skýrslanna og þar segir að þau atriði sem eftir standa tengjast flest nýlegum úttekt-um, þar sem úrbótafrestur sé jafnvel ekki liðinn. „Úrbótayfirlitið byggir á niðurstöðum eftirlitsferða ESA til Íslands undanfarin ár og einkum á útkomu sérstakrar eftirfylgni úttektar stofnunarinnar sem síðast var fram-kvæmd í september 2016. [...]

Eftir hverja úttekt er gefin út skýrsla þar sem bent er á hvar úrbóta er þörf og þess óskað að Ísland leggi fram tímasetta og skýra áætlun um úrbætur á þeim þáttum. [...]

Sem dæmi um úrbótaverkefni sem Matvælastofnun hefur unnið að, má nefna skoðunarhandbækur, þróun skráðra verkferla í gæðahandbók, betrubætur á gagnagrunni eftirlits-skýrslna, áhættu- og frammistöðu-flokkun, þjálfun starfsmanna í eftirliti, útgáfu leiðbeininga og staðfestingu á innra úttektakerfi sem einnig hefur verið hrint í framkvæmd,“ segir í til-kynningu Matvælastofnunar. /smh

Stefna Sláturfélags Suðurlands sem samvinnufélags er að greiða bændum hluta hagnaðar sé hann til staðar.

Afurðaverð: SS greiddi bændum 2,5% ofan á innlegg ársins 2016

Um síðustu mánaðamót greiddi SS bændum sem lögðu inn hjá félaginu á síðasta ári 2,5% við-bótarinnlegg á afurðaverð síðast-liðins árs.

Steinþór Skúlason, forstjóri Sláturfélags Suðurlands, segir það stefnu SS að greiða bændum hluta af hagnaði félagsins, þegar reksturinn gengur vel, í formi viðbótargreiðslu á afurðaverð síðasta árs.

„Um er að ræða 2,5% á allt afurðainnlegg síðasta árs og er heildarupphæðin rúmar 48 millj-ónir. Afkoma SS á síðasta ári var sú besta í 110 ára sögu félagsins. Stefna okkar sem samvinnufélags er að greiða bændum hluta hagnaðar

sé hann til staðar og miðað er við að 30% af hagnaði fari til eigenda og viðskiptamanna. Fyrst greiðum við vexti á A deild og arð á B deild og það sem er eftir upp í 30% greiðum við til bænda sem viðbótarafurð-averð liðins árs.“

Að sögn Steinþórs eiga bændur að mestu það sem hann kallar A deild og bændur og aðrir fjárfestar B deild.

„Við höfum áður greitt til bænda viðbótarafurðaverð þegar afkoman hefur verið góð og munum halda því áfram í framtíðinni þegar afkoman verður góð. Á Norðurlöndunum er þekkt að stór afurðafyrirtæki greiði bændum með svipuðum hætti þegar reksturinn gengur vel.“ /VH

Umferðin eykst og hér er ein bifreið á kafi í rykmekki á Hólsfjallavegi austan Jökulsár á Fjöllum.

Mynd / HKr.

Álagið eykst á vegum landsins: Góð tíð og umferðarmet í febrúar

Enn heldur umferð um Hringveginn áfram að aukast og enn eru slegin met. Umferð jókst um ríflega 15% um 16 lykilteljara á Hringvegi í febrúar síðastliðnum sem er gríðarlega aukning.

Fyrir ári var einnig slegið met hvað umferð varðar í febrúar, en aukning nú er enn meiri en þá. Góð tíð í nýliðnum febrúarmánuði er talin skýra aukningu að hluta. Frá áramót-um hefur umferð aukist um 14% og er það einnig met.

44% aukning fyrir austan

Umferðin jókst um 15,3% milli

febrúarmánaða, um 16 lykiltelj-ara Vegagerðarinnar á Hringvegi. Þetta er mesta aukning milli febr-úarmánaða frá því að þessi saman-tekt hófst árið 2005. Gamla metið frá síðasta ári var slegið með 0,7 prósentustigum. Þessi mikla aukn-ing kemur Vegagerðinni ekki á óvart þar sem óvenju góð tíð var á landinu í nýliðnum febrúar.

Mest jókst umferðin um Austurland, eða um 44%, en næst-mest um Suðurland, eða um 28%. Hafa ber í huga að umferð um Austurland er jafnframt sú minnsta í þessum samanburði. Minnst jókst umferðin um og við höfuðborgar-

svæðið, eða um 11%, sem er mjög mikil aukning á þessu svæði, þar sem umferðin er mest.

Mest ekið á föstudögum, minnst á miðvikudögum

Það sem af er ári hefur umferðin aukist hlutfallslega mest á fimmtu-dögum, miðað við sama tímabil á síðasta ári, eða um rúmlega 21%. Minnst hefur aukningin mælst á sunnudögum, eða um 8%. Mest hefur verið ekið á föstudögum en minnst á miðvikudögum að því er fram kemur í frétt á vef Vegagerðarinnar. /MPB

Lava Cheese í samstarf við Mjólkursamsöluna - um frekari þróun á íslenska ostasnakkinu og jafnvel útflutning

Lava Cheese er nýtt íslenskt ostasnakk, gert úr íslensk-um Cheddar-osti. Fyrirtækið sem stendur að framleiðslunni er sprotafyrirtæki í eigu þeirra Guðmundar P. Líndal og Jóseps B. Þórhallssonar.

Osturinn er þurrkaður, bakaður og kryddaður og verður á endan-um flögulaga. Nú þegar fæst varan í Borðinu, Búrinu ljúfmetisversl-un, Ostabúðinni á Skólavörðustíg, Sælkerabúðinni Bitruhálsi, Iðu Zimsen og Mosfellsbakarí. Þeir Guðmundur og Jósep hyggest þróa vöruna enn frekar og jafnvel skoða möguleika á markaðssetningu erlend-is. Nýverið gengu þeir til samstarfs við Mjólkursamsöluna (MS) um að skoða þróun í þá veru.

Jón Axel Pétursson, fram-kvæmdastjóri sölu- og markaðssviðs Mjólkursamsölnnar, segir að MS hafi á að skipa öflugri vöruþróunar-

deild. „Við höfum boðið eigendum Lava Cheese aðgang að þeirri þekk-ingu og reynslu sem þar er til staðar. Okkur finnst þetta mjög spennandi og frumleg útfærsla við þróun á vöru þar sem grunnhræfnið er íslenskur ostur og teljum þessa vöru eiga mikla möguleika í framtíðinni innanlands sem erlendis.“

Gera framleiðsluferlana skilvirkari

Jón Axel segir að hlutverk MS í sam-starfinu verði tvíþætt. „Í fyrsta lagi að koma framleiðsluferlum í það horf að unnt sé að anna framtíðar-efitirspurn og reyna að gera fram-leiðsluferlana skilvirkari en þeir eru í dag. Framleiðsluaðferðinni er ekki unnt að lýsa nákvæmlega því hún er uppfinning Lava Cheese-manna og þeirra viðskiptaleyndarmál. Það hafa engar ákvarðanir verið teknar hvort MS muni eignast hlut í fyrirtækinu,“

segir Jón Axel spurður um mögulega hlutdeild MS í Lava Cheese.

„Í framhaldinu, ef vel gengur á heimamarkaði, erum við hjá MS vissir um að unnt sé að selja þessa vöru á erlendum mörkuðum og höfum boðist til að skoða þá möguleika með þeim og nýta þá í leiðinni þau við-skiptatengsl sem við höfum skapað með skyrinu á erlendum mörkuðum,“ segir Jón Axel enn fremur.

MS hefur sem kunnugt er unnið um árábil við markaðssetningu á íslenska skyrinu inn á fjölda erlenda markaði og því komið sér upp við-skiptatengslum sem gætu nýst í útflutningi á Lava Cheese.

Stefnt er að því að Lava Cheese muni í framtíðinni hafa starfsað-stöðu í Landbúnaðarklasanum, í húsi Sjávarklasans á Grandagarði, þar sem nýir frumkvöðlar í framleiðslu og þróun matvæla úr íslenskum land-búnaði hafa komið sér fyrir. /smh

Karlakórinn Heimir í Skagafirði er að stærstum hluta mannaður bændum.

Öflugar raddir úr sveitinni með stórtónleika í Hörpu 25. mars: Karlakórinn Heimir heldur vestur um haf

Karлакórinn Heimir í Skagafirði í samstarfi við Vesturfarasetrið á Hofsósi efnir til stórtónleika í Eldborgarsal Hörpu laugar-daginn 25. mars.

Tílefnið er fjársöfnun fyrir Kanadaferð sem kórinn hygg-ur á í vor. Þar munu kórfélagar

syngja á fjölbreyttum viðburðum í Íslendingabyggðum.

Karлакórinn Heimir er að uppistöðu til skipaður söngelsk-um bændum af Norðurlandi. Kórstjóri er Stefán Gíslason. Strengjasveit ásamt Thomas Higgerson píanóleikara annast

undirleik. Einsöngvarar eru Þóra Einarasdóttir, Óskar Pétursson og Birgir Björnsson.

Gestakór er Hljómfélagið, kór-stjóri Fjöla Kristín Nikulásdóttir. Miðasala og nánari upplýsingar má finna á harpa.is og í síma 528-5050.

INNRETTINGAR

**SPINDER
FJÓSAINNRETTINGAR ERU
HANNAÐAR OG PRÓFAÐAR
EFTIR STRÖNGUSTU
GÆÐAKRÖFUM OG MIÐA
AÐ VELFERÐ BÆÐI DÝRA
OG MANNA.**

Áralöng reynsla hefur leitt af sér innréttingakerfi sem auðvelt er að aðlaga að nánast öllum þörfum nútímafjósa.

Við afgreiðum stíur, jötugrindur og milligerði í mörgum stærðum og gerðum og í flestum tilfellum er afgreiðslutíminn stuttur og varan flutt heim í hlað.

GÓLF Í GRIPAHÚS

**50 ÁRA
REYNSLA**

**SWAANSBETON HEFUR
Í MEIRA EN HÁLFA ÖLD
VERIÐ LEIÐANDI FYRIRTÆKI
Í ÞRÓUN, HÖNNUN OG
FRAMLEIÐSLU GÓLFA
Í GRIPAHÚS.**

Gólfín frá **Swaansbeton** eru framleidd í nútímalegum verksmiðjum í Heeze og Weert í Hollandi undir ströngu gæðaeftirliti og í samræmi við reglugerðir. Hönnun gólfanna tekur mið af miklu burðarþoli, stömu en slitsterku yfirborði og auðveldri losun mykju og hlands.

**NAUTGRIPIR,
SVÍN OG
SAUÐFÉ**

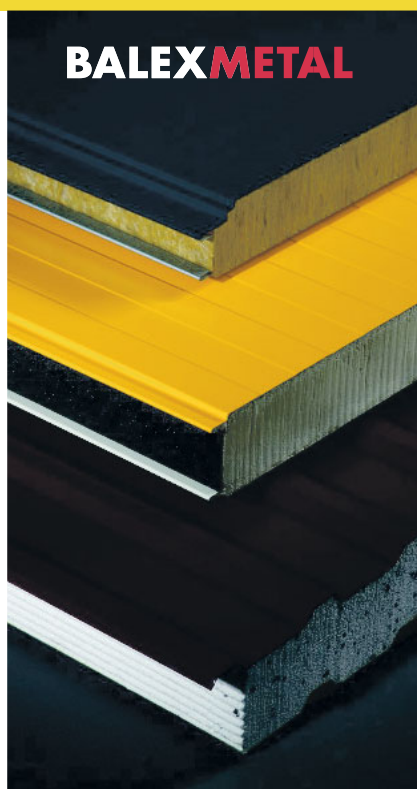
YLEININGAR

**YLEININGAR ERU LÉTTAR
STÁLKLÆDDAR SAMLOKU-
EININGAR SEM FÁST
MEÐ ÞÉTTIFRAUÐS- EÐA
STEINULLARKJARNA.**

Einingarnar eru sterkar og burðarmiklar og fást með mismunandi yfirborði og litum að eigin vali. Helstu kostir þess að nota samlokueiningar er auðveld og fljót uppsetning, auðveld þrif, mikil burðargeta, mikið einangrunargildi og er ódýr kostur ef miðað er við hefðbundnar lausnir.

Yleiningar henta vel fyrir eldri gripahús þar sem skipta þarf út þak- og eða veggjaklæðningum.

BALEX yleiningar eru framleiddar undir ströngu eftirliti samkvæmt viðurkenndum evrópskum stöðlum.

**NÁTTÚRULEGT LJÓS OG GÓÐ
LOFTRÆSTING ER ÖLLUM
DÝRUM NAUÐSYNLEG.**

JFC mænisgluggar eru hannaðir til að sameina þetta tvennt. Gluggarnir eru sérsníðaðir í þeim stærðum sem henta best fyrir hvert gripahús.

Hönnun burðargrindarinnar sem er úr áli tekur mið af hámrkun ljósflæðis í gegnum gagnsætt óbrjótanlegt plast án þess að það komi niður á styrkleika gluggans.

Stillanleg spjöld á báðum hliðum gluggans gefur möguleika á að stýra loftflæði að vild í gegnum gripahúsið.

BÁSAMOTTUR

**VIÐ BJÓÐUM NÚ
SÉRSNIÐNAR
GÚMMÍMOTTUR Í ÝMSUM
GERÐUM FYRIR ALLAR
GERDIR GRIPAHÚSA.**

Flestir eru sammála að steipt undirlag er ekki náttúrulegt fyrir kýr og getur valdið því að þeim líði illa og framleiði þar af leiðandi minna magn af mjólk.

Motturnar eru sérskornar fyrir hvert verkefni fyrir sig og fer því nánast ekkert til spillis auk þess sem fljótlegt er að leggja þær á gólfð.

**5 ÁRA
FRAMLEIÐSLU-
ÁBYRGÐ**

Við liðsinnum þér!

Hafðu samband: bondi@byko.is

**ÁSDÍS,
HALLDÓR
OG ELMAR**

BYKO

Bændablaðið

— Mál gagn bænda og landsbyggðar —

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is — **Sími:** 563 0339 — **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is — **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is — Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is — Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is — **Auglýsingastjóri:** Ásgerður María Hólmbergsdóttir amh@bondi.is — **Sími:** 563 0303 — **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is — **Vefsíða blaðsins:** www.bbl.is — **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Prentsnið — Prentun: Landsprent ehf. — Upplag: sjá forsíðu — Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Vegabætur strax

Samgöngur og þar með talið vegakerfið eru lífæð landbúnaðar og byggðar um land allt. Því er það mikið áhyggjuefni að það skuli búið að vera fjársvelt eins og raun ber vitni í heilan áratug.

Samkvæmt úttekt Gamma vantar ekki minna en 230 milljarða til að koma innviðum landsins í skiplegt horf. Í þessum pakka eru samgöngumannvirki, flutningar, framleiðsla og flutningur orku og vatns og fjar-skiptainnvirðir. Hins vegar eru samfélags-innvirðir sem í felast menntun, heilbrigði, réttarkerfi, menning og affreying.

Ætla má að það þurfi ekki minna en 100 milljarða til að lagfæra vegakerfi landsins svo það sé mönnum bjóðandi. Síðan þurfi að lágmarki 20 milljarða á ári til að viðhalda kerfinu. Þetta er verkefni sem þjóðin (kjósendur) ætlast til að alþingismenn leysi. Kjósendur ætlast örugglega ekki til þess að þingmenn samþykki samhljóða tillögur á Alþingi sem miða að lausn á þessu máli korter í kosningar og svíki það svo nokkrum vikum seinna og beri þá fyrir sig að ekki sé til fjármagn. Vætanlega voru allir þingmenn bæði með opin augu og eyru þegar aukin framlög til vegamála voru samþykkt í haust. Þá lá fyrir hvað þurfti mikið fjármagn í samgöngumálin og það var í verkahring þingmanna að sjá til þess að tryggja nauðsynlegt fjármagn.

Ef þetta vefst mjög mikið fyrir mönnum þá má benda á nokkra hluti. Bíleigendur og vinnuvélarekendur eru í dag rúkaðir í heild um gjöld af ýmsu tagi sem nema líklega um 70 milljörðum króna. Það er því ekki hægt að segja að þessi hópur, sem í eru flest heimili landsins, sé ekki þegar að borga fullt gjald fyrir afnot af vegakerfinu og vel það.

Gallinn er að stærstur hluti af framlagi umferðarinnar í ríkissjóð er notaður til annars en að bæta og viðhalda vegakerfinu. Svo mjög hefur verið gengið á vegafé að vegakerfið um allt land er hreinlega að eyðileggjast og enn á að róa á sömu mið. Er nú svo komið að hættulegustu ferðamanna-staðirnir á landinu sem kosta flest mannslíf og ómælt heilsutjón er vegakerfið sjálft. Etlar einhver að reyna að halda því fram að þingmenn beri enga ábyrgð á þessu?

Ef menn vantar pening til bráðnauðsynlegra verkefna í samgöngumálum, þá ber mönnum að leysa það. Varla vilja Íslendingar hafa til frambúðar ótiltekinn fjölda mannslífa á samvisskunni sem óhjákvæmileg afföll vegna ónýtra vega.

Forsvarsmenn Samtaka ferðaþjónustunnar hafa greint frá því að áætluð tekjuaukning ríkissjóðs vegna aukningar í ferðaþjónustu á árinu 2017 sé um 20 milljarðar króna. Við það bætist aukið innstreymi ríkissjóðs á undanförunum árum vegna stórfjölgunar á erlendum ferðamönnum. Þrátt fyrir þetta innstreymi er vart hægt að merkja það í innviðauppgjöfingu á ferðamannastöðum, eins og varðandi salernisaðstöðu, lagfæringu á öryggisgirðingum, eða bílastæðum. Þar er enn sami vandræðagangurinn og helst að röflað hafi verið um það árum saman í kostnaðarsömum nefndum hvort það eigi að taka komugjöld af ferðamönnum eða ekki. Ef þetta er svona mikið vandamál, af hverju hækka menn þá ekki virðisaukaskattinn á ferðaþjónustuna í landinu þannig að hún standi þar jafnfætis öðrum atvinnurekstri? Þar mætti sækja nokkra milljarða á ári.

Það er enginn að kalla eftir fleiri nefndum til að skila skýrslum til að fylla skúffur ráðherra. Það er bara verið að kalla eftir að menn leysi málin á skjótvirknan hátt. Ef menn telja nauðsynlegt að leggja á komugjöld á farþega, þá á hiklaust að gera það. Þar væri hægt á fljótlegan hátt að sækja 4 til 5 milljarða á ári með tvö þúsund króna gjaldi á haus. Það mætti líka setja upp ýmsa aðra gjaldtöku án þess að leggja enn einn skattinn á þá sem aka um ónýta vegi landsins.

Sindri Sigurgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
sindri@bondi.is

Bændasamtökin héldu sinn fyrsta ársfund á Akureyri síðasta föstudag. Ársfundur kemur í stað Búnaðarþings annað hvert ár eftir breytingar sem gerðar voru á samþykktum 2015. Um morguninn héldum við stuttan aðalfund og eftir hádegðið var ráðstefnan „Búskapur morgundagsins“ og svo bænda-hátíð um kvöldið. Fjallað er um alla þessa viðburði annars staðar í blaðinu en segja má að allt hafi heppnast vel. Aðsókn var góð, ánægja með dagskrá og dagurinn einkar bjartur og fallegur nyrðra.

Á ráðstefnunni fengum við til okkar fólk til að fjalla um mál sem skipta máli fyrir sókn landbúnaðarins til framtíðar, bæði frá sjónarhóli bænda sjálfra, neytenda, afurðavinnslunnar, stjórnsvalda og menntastofnana í landbúnaði. Innleggin snertu fjölmörg mál svo sem loftslagsmál, sjálfbærni, orkunýtingu og afurðavinnslu. Allt mál sem hafa þýðingu fyrir búskap morgundagsins.

Fólk vill góðan mat

Við setningu ráðstefnunnar sagði ég meðal annars að landbúnaður hefði líklega aldrei verið jafn mikilvægur fyrir mannfólkið og hann er nú þegar við erum komin áleiðis inn í 21. öldina. Eftirspurn eftir matvælum fer stöðugt vaxandi samhliða mikilli fólksfjölgun í heiminum. Til að setja það í samhengi þá erum við nú rúmir sjö milljarðar manna sem byggjum þessa jörð og er gert ráð fyrir að árið 2050, eftir aðeins 33 ár, verðum við tæpir 10 milljarðar. Allt þetta fólk þarf að borða. Það mun þó ekki aðeins vilja fá einhvern mat heldur eru sífellt gerðar meiri kröfur til matvæla. Fólk vill fá betri mat – hreinni, heilbrigðari og umhverfis-vænni mat.

Bændur um allan heim standa því frammi fyrir miklum áskorunum. Aukin eftirspurn kallar á meiri framleiðslu en á sama tíma þarf þessi framleiðsla að uppfylla nýjar kröfur sem ekki hafa áður verið. Aukin iðnaðarframleiðsla í landbúnaði þar sem eina krafan sem þarf

Bjart með köflum

að uppfylla er aukið framboð og lægra verð er ekki lengur ásættanleg lausn. Þessi staða mun kalla á að hvert og eitt ríki í heiminum mun leggja aukna áherslu á að tryggja framboð á matvælum sem uppfylla allar kröfur innan sinna landamæra. Áhersla ríkja á að tryggja fæðuöryggi innan sinna landamæra sést best á því að aðeins 10% af landbúnaðarframleiðslu jarðarinnar er seld á milli ríkja, hin 90% eru til neyslu og vinnslu á heimamarkaði.

Landbúnaðarafurðir framleiddar í nærumhverfinu

Íslenskir bændur geta í dag boðið íslenskum neytendum upp á heilnæmar landbúnaðarafurðir á sanngjörnu verði. Notkun sýkla-lyfja og annarra lyfja í íslenskum landbúnaði er með því minnst sem þekktist. Íslenskir búfjárstofnar eru að mestu lausir við alvarlega búfjár sjúkdóma sem bændur víða um heim þurfa að glíma við. Við höfum á undanförunum árum stigið mikilvæg skref í að bæta aðbúnað húsdýra sem miða að því að auka velferð þeirra. Fyrst með nýjum lögum og síðan með innleiðingu þeirra sem nú stendur yfir og mikilvægt er að gangi vel fyrir sig. Íslenskir bændur geta einnig tryggt Íslendingum landbúnaðarafurðir sem framleiddar eru í þeirra nærumhverfi, sem tryggir að umhverfis-fótsporið verður eins lítið og mögulegt er því þær þarf ekki að flytja um langan veg með tilheyrandi umhverfiskostnaði.

Hlutverk bænda að sjá okkur fyrir matvælum

Íslenskur landbúnaður stendur því vel þegar kemur að því að mæta þessum nýju kröfum. Okkar hlutverk er auðvitað fyrst og fremst að sjá þeim sem búsettir eru hér á landi eða gestir okkar fyrir matvælum. Íslensk landbúnaðarframleiðsla er að mestu byggð upp af fjölskyldubúum um allt land. Íslensk bú eru í alþjóðlegu samhengi afar lítil. Þetta tryggir að landbúnaður á Íslandi er stundaður í sátt við nærsamfélagið og náttúruna. Sérstaða íslensks landbúnaðar felst í þessu – að hér á landi er stundaður heilnæmur landbúnaður. Á þessari sérstöðu eigum við að byggja.

Framtíðarsýn fyrir íslenskan landbúnað

Þess vegna var það fagnaðarefni þegar Alþingi fól landbúnaðarráðherra að setja á laggirnar samráðshóp um landbúnaðarstefnu samhliða afgreiðslu sinni á búvörusamningum síðast-liðið haust. Markmið Alþingis með þessu var að skapa grundvöll allra helstu hagsmunaaðila sem tengjast landbúnaði til að ræða og móta framtíðarsýn fyrir íslenskan landbúnað. Það yrði með upplýstum hætti byggt á nauðsynlegum upplýsingum og greiningum.

Frumvarpsdrög valda vonbrigðum

Við, sem erum fulltrúar bænda, höfum lagt áherslu á að nálgast þessa vinnu með opnum huga með áherslu á fagleg og skipuleg vinnubrögð. Í þeim anda lögðum við fram ítarlega greinargerð á fyrsta fundi samráðshópsins þar sem gerð var grein fyrir sýn okkar og áherslum í vinnunni. Við sjáum þessa vinnu fyrst og fremst sem tækifæri til þess að færa umræðu um landbúnaðarmál frá því að byggja á áróðri sérhagsmunaaflanna yfir í upplýsta umræðu um leiðir til að byggja upp íslenskan landbúnað til framtíðar.

Greinargerðin sem við lögðum fyrir samráðshópinum hefur verið birt í heild sinni á vef Bændasamtakanna, bondi.is. Til að taka af allan vafa þá hefur þessi samráðshópur ekki það hlutverk að semja um endurskoðun búvörusamninga. Þeir samningar verða gerðir á milli bænda og stjórnsvalda og síðan munu þeir fara í almenna kosningu á meðal bænda. Hlutverk starfshópsins er fyrst og fremst að vinna að sátt um þá framtíðarsýn sem stjórnsvaldið geta síðan byggt á við sínar ákvarðanir.

Það bar skugga á þá vinnu þegar að ráðherra birti á mánudag frumvarpsdrög sem breyta verulega starfsskilyrðum mjólkurframleiðslunnar án þess að þau kæmu inn í samráðshópinum fyrst. Bændur hafa litnið svo á að hópnum væri ætlað að skoða allt kerfið í heild og það gengur einfaldlega ekki ef ráðherra ætlar að handvelja hverju hann ætlar að treysta hópnum fyrir og hverju ekki. Það er í það minnst ekki líklegt til sátta. Ef við ætlum að stuðla að betri og upplýstari umræðu um landbúnaðinn þá verðum við að hafa þolinmæði til að láta hana fara fram.

Ísland er land þitt

Tugþúsundir útlendinga flykkjast til Íslands til að skoða norðurljósin á hverju ári. Þessi mynd var tekin í Grindavík þar sem skógur loftneta kallast þarna á við þessi undur í himingeimnum.

Mynd / Haukur Már Harðarson

Líf og starf

Ungir bændur skemmtu sér vel á árshátíð eftir vel heppnaðan aðalfund í Valaskjálfi á Egilsstöðum. Myndir / Herdís Magna Gunnarsdóttir

Samtök ungra bænda héldu aðalfund sinn á Egilsstöðum:
Hafa áhyggjur af fækkun kúabúa

Árshátíð og aðalfundur Samtaka ungra bænda var haldinn á Hótel Valaskjálfi á Egilsstöðum 25. febrúar síðastliðinn. Vel var mætt bæði á aðalfund og árshátíð þrátt fyrir að vont veður hafi aðeins látið á sér kræla.

Á aðalfundi voru fjörugar umræður að venju og ályktanir samþykktar um fræðslustarf samtakanna, áhyggjur af fækkun kúabúa, hvernig reglugerðir snúa að nýliðum í landbúnaði auk margra annarra ályktana. Samþykkt var að halda aðalfund og árshátíð að ári á félagssvæði Félags ungra bænda á Suðurlandi.

Engar breytingar urðu á stjórn samtakanna að þessu sinni en í stjórn sitja nú Einar Freyr Elínarson, Jóna Björg Hlökkversdóttir, Jóhannes Kristjánsson, Bjarni Rúnarsson og Jón Elvar Gunnarsson.

Félag ungra bænda á Austurlandi stóð fyrir glæsilegri árshátíð samtakanna á Hótel Valaskjálfi að kvöldi 25. febrúar. Veislustjóri kvöldsins var Stefán Bogi Sveinsson sem skemmti viðstöddum fram eftir kvöldi.

Stjórn Samtaka ungra bænda þakkar öllum kærlega fyrir komuna og ekki síst Félagi ungra bænda á Austurlandi fyrir góðar móttökur!

Ungbændur skemmtu sér vel yfir óborganlegri speki sem hraut af vörum Stefáns Boga Sveinssonar, en hann var veislustjóri á árshátíðinni.

MÆLT AF MUNNI FRAM 173

Knapplega hefur farið framhjá nokkrum landsmanni, að feikn hefur snjóað fyrir sunnan. **Davíð Hjálmar Haraldsson**, sem átti allar limrur síðasta þáttar, fylgdist grannt með fréttum af ófærðinni í Reykjavík, og las Moggann af íhygli. Þar sagði af störfum björgunarsveitarmanna vaðandi í klof 51 cm snjódyptina:

*Stendur í Mogga og sagan því sönn:
Seigir í björgun og leitum
en kóngurinn blánar á kafi í fönn
á klofstuttum björgunarsveitum.*

Strax og birti til þustu borgarbúar upp í Bláfjöll á skíði. **Davíð Hjálmar** fylgdist með:

*Menn voru að ganga af göflunum
af gleði yfir náttúruöflunum
og borgin varð öll
að bruna um fjöll
en fann ekki skíðin í sköflunum.*

Ingólfur Ómar Ármannsson fann verulega fyrir snjóþunganum í Reykjavík. Hann þurfti einhverra erinda úr húsi á sunnudeginum 26. febrúar sl:

*Nú er færðin fremur þung,
fátt sem vekur kæti.
Snjóinn óð ég upp í pung
eftir miðju stræti.*

En þegar öll „stórvíðri“ hafði lægt og ró komst yfir að nýju, þá gerði **Einar Kolbeinsson**, bóndi í Bólstaðarhlíð, ferð sína norður til Eyjafjarðar. Bjart var um byggðir og færi gott andstætt því sem fyrir sunnan er. Einar hélt mér upplýstum meðan hann undir stýri ók norður. Kl. hálf sex tísti í símanum:

*Nú er rétt að nefna það,
í nokkuð góðu færi
hundadrullast hef af stað
hjartans vinur kæri.*

Næsta vísa barst 20 mín. fyrir kl. sex.

*Fréttirnar af ferðum hals
flyt ég þér að vanda.
Er á heiði Öxnadals
eins og sakir standa.*

Tíu mínútum seinna kom svo þessi vísa:

*Öll var sólar gengin glóð
og gaddur á norðurhveli,
þegar fór um feðraslóð
framhjá Bakkaseli.*

Við hjónin höfðum boðið **Einari** til kvöldverðar hér í Kotabyggð, og þegar næsta vísa barst rúmlega kl. sex hafði hann stöðvað bifreiðina við þelamörk. Sennilega mætt löggubíl:

*Nú er staðan gíska góð,
þótt gest í Kotið vanti,
því ég er nú að yrkja ljóð
úti í vegarkanti.*

Fimmtán mínútum yfir kl. sex, við afleggjarann í Kotabyggð, kom lokavísa leiðarinnar:

*Kvöldið færist óðum að,
og á þínum slóðum
spyr ég vinur klukkan hvað
kviknar undir hlóðum?*

Kominn var **Einar** heim í Kotabyggð eftir rúmlega klukkustundar akstur. Mér telst til, að hingað norður séu 120 km frá Bólstaðarhlíð. Lesendum læt ég eftir að reikna út meðalhraða Einars á þessu ferðalagi.

Öllu meiri ró virtist yfir **Einari** í gærkvöldi. Vitnar hann í næstu vísu til fréttar á Vísi.is þar sem bóndi á Snæfellsnesi krefur þjóðkirkjuna um hlutdeild í arði af dúntekju sóknarpresta á Staðarstað á Snæfellsnesi:

*Skyldi einhver þekkja það,
þó menn slíku hafni-,
hvort að er á Staðarstað
stolið í Jesú nafni?*

Umsjón:
Árni Geirhjörtur Jónsson
kotabyggð1@gmail.com

Fréttir

Flensur og pestir

Frá því í lok nóvember 2016 hefur **inflúensa A(H3)** verið staðfest hjá **280 einstaklingum hér á landi**. Inflúensan hefur nú verið staðfest í öllum landshlutum.

Samkvæmt upplýsingum á vef Embættis landlæknis segir að veikin sé hlutfallslega algengari meðal 60 ára og eldri, meðalaldurinn er 63 ár hjá þeim sem greinst hafa frá því í nóvember. Enginn hefur greinst með inflúensu A(H1) en tveir einstaklingar hafa greinst með inflúensu B.

Inflúensan í heilsugæslu og á bráðamóttökum

Nokkuð hefur dregið úr fjölda þeirra sem fengu greininguna inflúensulík einkenni í heilsugæslunni. Þegar upplýsingarnar eru skoðaðar eftir búsetu má sjá að inflúensan var fyrr á ferðinni á höfuðborgarsvæðinu en

merki eru um að farið sé að draga úr henni á öllu landinu.

Innlagnir á Landspítala

Frá því í byrjun september 2016 hafa alls 119 einstaklingar legið á Landspítala vegna inflúensu, þar af greindust 10 í síðustu viku. Flestir eiga það sameiginlegt að vera 70 ára og eldri, meðalaldurinn er tæp 74 ár.

Staðan á meginlandi Evrópu

Inflúensan er nú útbreidd á meginlandi Evrópu. Ráðandi stofn er inflúensa A(H3N2), sem leggst þyngst á eldri borgara, og er það í samræmi við aldersdreifinguna hér á landi. Í Evrópu má greina nokkra aukningu á dauðsföllum meðal aldræðra, sem hugsanlega má rekja til árlegs inflúensufaraldurs. /VH

Hraðhleðslustöð verði í Húnaveri

Sveitarstjórn Húnavatnshrepps leggur til að hraðhleðslustöð, sem Orkusalan ætla að gefa sveitarfélaginu, verði staðsett í Húnaveri.

Orkusalan tilkynnti á liðnu ári að fyrirtækið, sem er dótturfyrirtæki Rarik, ætlaði að gefa öllum sveitarfélögum í landinu hraðhleðslustöðvar fyrir rafmagnsbíla. Með framtakinu er ætluð fyrirtækisins að gera rafbílaeigendum auðveldara að ferðast um landið en hingað til hefur það verið illmögulegt þar sem hleðslustöðvar eru fáar á Íslandi.

Í tilkynningu frá Orkusölnunni í október á síðasta ári segir að með því að gefa sveitarfélögum hleðslustöðvar vilji fyrirtækið ýta undir rafbílavæðingu bílaflotans og ýta við fyrirtækjum og stofnunum, sem geta sett upp slíkar stöðvar við sín bílastæði. Gjöfin var rædd á sveitarstjórnarfundum Húnavatnshrepps í liðinni viku og var sveitarstjóri falið að ræða við rekstraraðila Húnavers um þessa tillögu sveitarstjórnar. /MBÞ

Aðalfundur Íslandsdeildar NJF

Aðalfundur Íslandsdeildar NJF verður haldinn fimmtudaginn 23. mars nk. kl. 12 hjá Landbúnaðarháskóla Íslands að Keldnaholti.

Á dagskrá eru hefðbundin aðalfundarstörf. Fundurinn er að sjálfsögðu opin allum félagsmönnum, sem og þeim sem hafa áhuga á að ganga í samtökin en NJF eru samtök áhugafólks á Norðurlöndunum og Eystrasaltslöndunum um landbúnað í víðum skilningi þess orðs.

Samtökin hafa staðið fyrir á annan tug áhugaverðra ráðstefna og vinnufunda á árinu enda er það

eini tilgangur þessa alþjóðlega félagskaps. Í öllum löndunum eru starfræktar landsdeildir NJF og í hinni íslensku deild eru hartnær 100 félagsmenn og geta þeir sótt ráðstefnur eða námskeið á vegum NJF á hagstæðum kjörum. Auk þess úthlutar stjórn Íslandsdeildar NJF 4–6 ferðastyrkjum á hverju ári til félagsmanna sem hyggjast sækja ráðstefnur eða fundi á vegum samtakanna.

Þeir sem vilja afla sér nánari upplýsinga um starfsemina hér á landi eða ganga í félagið er bent á að hafa samband við formann Íslandsdeildar NJF, **Snorra Sigurðsson, netfang: sns@seges.dk.**

Matís og Geitfjárræktarfélag Íslands í samstarf:

Verðmætasköpun, vöruþróun og kynning á geitaafurðum

Matís og Geitfjárræktarfélag Íslands gáfu út viljayfirlýsingu nú um miðjan mánuðinn um aukið samstarf. Markmiðið er að auka verðmætasköpun, vöruþróun og kynningu á geitaafurðum.

Sif Matthíasdóttir, formaður Geitfjárræktarfélagsins, segir að það sé komið að þeim tímapunkti hjá geitfjárbændum að koma sér á kortið hjá íslenskum neytendum og bændum. „Við þurfum að koma því betur á framfæri að við erum að rækta nytjadýr, en ekki bara túristagæluþýr. Það er hluti af því að koma geitfjárstofninum úr útrýmingarhættu, að afurðir geitarinnar verði að almenntri markaðsvöru. Íslenski stofninn telur nú um 1.100 geitur en til að hann komist úr útrýmingarhættu er talað um 7.000 –7.500 vetrarfóðraðar skepnur.“

Verðmæti í góðum upplýsingum

„Við sjáum fyrir okkur að með samstarfinu við Matís getum við fengið góðar upplýsingar um íslensku geitina og afurðir hennar sem þörf er á í kynningarstarfinu fram undan. Til dæmis hvernig kjötið, mjólkinn og ullin er frabrugð afurðum annarra íslenskra nytjadýra. Þess vegna leituðum við eftir þessu samstarfi við Matís. Það verður að segjast eins og er að það er ekki mjög mikið vitað um afurðir geitarinnar íslensku. Vonandi verður þetta fyrsta skref af mörgum,“ segir Sif.

Í sameiginlegri yfirlýsingu frá Matís og Geitfjárræktarfélaginu kemur fram að báðir aðilar telji auknar rannsóknir í tengslum við ræktun geitarinnar, beiting upplýsinga- og líftækni og kynning á geitinni geti lagt grunninn að breyttum hugsunarhætti varðandi nýsköpun og tækniumbyltingar í landbúnaði á Íslandi. Einnig aukið framleiðslu heilnæmra og næringarríkra matvæla og um leið stuðlað að nýtingu matarafganga og aukahræfna sem í dag falla til sem úrgangur úr matvælaíðnaði, af veitingahúsum og heimilum.

Geitin er ein af erfðaauðlindum þjóðarinnar

„Geitin hefur verið hluti af íslensku lífhagkerfinu frá landnámi og er ein af erfðaauðlindum þjóðarinnar. Mjólk, kjöt, skinn og ull geitarinnar hafa verið nýtt frá landnámi og ýmsar geitaafurðir, s.s. hafurseystu,

Sif Matthíasdóttir, formaður Geitfjárræktarfélags Íslands, býr í Hrísakoti í Helgafellssveit með geiturnar sínar. Mynd / smh

geitalifur og geitahand hafa verið sett í samhengi við lækningamátt lífauðlinda. Matís hefur á síðustu árum náð mjög góðum árangri í sókn í alþjóðlega rannsókn- og nýsköpunarsjóði, í samstarfi við íslensk og erlend fyrirtæki og stofnanir. Matís mun leitast við að kynna íslensku geitina og möguleika til nýsköpunar henni tengdri fyrir samstarfsaðilum sínum innanlands sem utan.

Á tímum áskorana á sviði fæðuöryggis, næringaröryggis og lýðheilsu og mikilla breytinga í lýðfræði um gjörvallan heim er mikilvægt að horfa með nýjum hætti á nýtingu erfðaauðlinda Íslendinga og menningararfs tengdum landbúnaði, möguleika til landbúnaðar í og nærri þéttbýli og nýtingu alþjóðlegrar tækni- og markaðspekkingar til aukinnar verðmætasköpunar og

bættar lýðheilsu. Notendamiðuð hönnun vara og þjónusta, með sjálfbæra þróun að leiðarljósi, eru grundvallaratriði í þessu samhengi,“ segir í viljayfirlýsinguinni.

Leitað leiða til að bæta nýtingu og auka verðmæti geitaafurða

Geitfjárræktarfélag Íslands var stofnað árið 1991. Hlutverk félagsins er að stuðla að verndun og ræktun íslensku geitfjárstofnsins og leita leiða til að bæta nýtingu og auka verðmæti geitaafurða.

Matís ohf. er tíu ára gamalt opinbert hlutafélag, sinnir fjölbreyttu rannsókn-, þjónustu- og nýsköpunarstarfi í matvæla- og líftækniíðnaði, með aukna verðmætasköpun, bætt matvælaöryggi og bætta lýðheilsu að markmiði. /smh

Skagafjörður:

Stórt skref í ljósleiðaravæðingu

Gengið hefur verið frá samningi á milli Sveitarfélagsins Skagafjarðar og Fjarskiptasjóðs um styrkúthlutun til uppbyggingar ljósleiðarakerfa í dreifbýli á árinu 2017.

Sveitarfélagið Skagafjörður fékk úthlutað alls 53.838.800 kr. fyrir 151 tengda staði. Að auki hefur Sveitarfélaginu Skagafirði verið úthlutað 9,8 milljónum úr byggðasjóði til uppbyggingar ljósleiðara í dreifbýli. Það er því ljóst að á árinu 2017 verður stigið stórt skref í ljósleiðaravæðingu dreifbýlis í Skagafirði.

Vinna við skoðun og hönnun á þeim svæðum þar sem ljósleiðari verður lagður að þessu sinni er hafin og mun niðurstaða þeirrar vinnu verða kynnt innan tíðar

Indriði Þór Einarsson, sviðstjóri veitu- og framkvæmdasviðs, skrifaði undir samninginn fyrir hönd Sveitarfélagsins Skagafjarðar ásamt Haraldi Benediktssyni, formanni fjarskiptasjóðs og Jóni Gunnarssyni, samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra. Undirritunin fór fram í húsakynnum Sambands íslenskra sveitarfélaga.

að því er fram kemur á vef sveitarfélagsins.

Árið 2016 fékk Sveitarfélagið Skagafjörður úthlutað styrkjum til tenginga á 45 stöðum á Langholti,

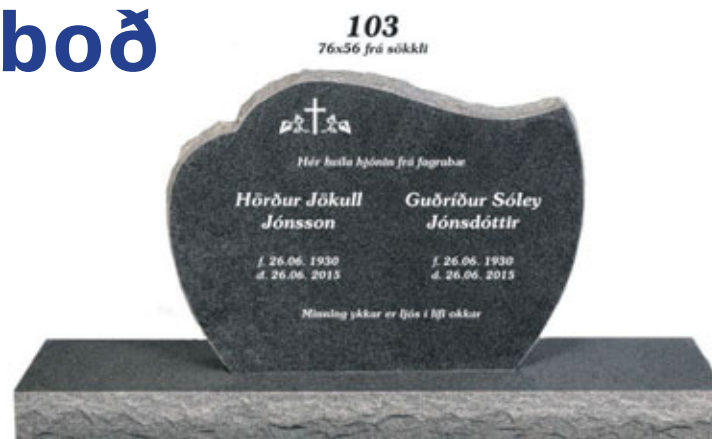
frá Varmahlíð að Marbæli, auk Sæmundarhlíðar. Lagningu ljósleiðara er lokið á því svæði og er vinna við tengingar ljósleiðarans hafin. /MBÞ

FRÍR FLUTNINGUR UM ALLT LAND

Marstilboð

Mars-tilboð : 260 þús með grafskrift

Mars-tilboð : 199 þúsund með grafskrift

Mars-tilboð : 110 þús með grafskrift

Mars-tilboð : 260 þús með grafskrift

minnismmerki.is • sími 466 2800/899 9370 • sala@minnismmerki.is • Glerárgötu 36, Akureyri

JÖKLAR

Upplifun á Íslandi

ÍSLENSK HÚS - SÉRHÖNNUÐ FYRIR ÍSLENSKA FERÐAÞJÓNUSTU

Forsniðin einingahús Fljótleg í uppsetningu

Við kynnum til sögunnar Jöklahús með tvíhalla þaki, eða "burst þaki"

Hægt er að stækka húsið að vild og bæta við gluggum og hurðum. Við bjóðum grunnhúsið nú á sérstöku kynningarverði

2.190.000 kr.
(hefðbundið verð 2.490.000 kr.)

GRUNNHÚS
Tilboð
1.990.000 kr.

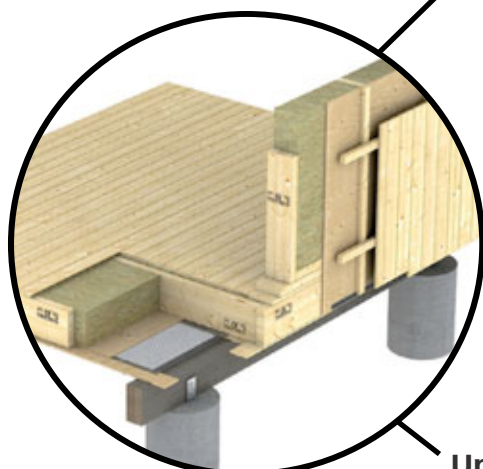
Ef um 3 hús eða fleiri er að ræða gerum við sértílböð.

24,3 fm

Jöklahúsin er vel hægt að útfæra í ýmsum útfærslum og þau bjóða upp á fjölmarga möguleika í samsetningu og stærð.

JÖKLAR - BURST

Uppbygging Jöklahúsanna

NÝTT

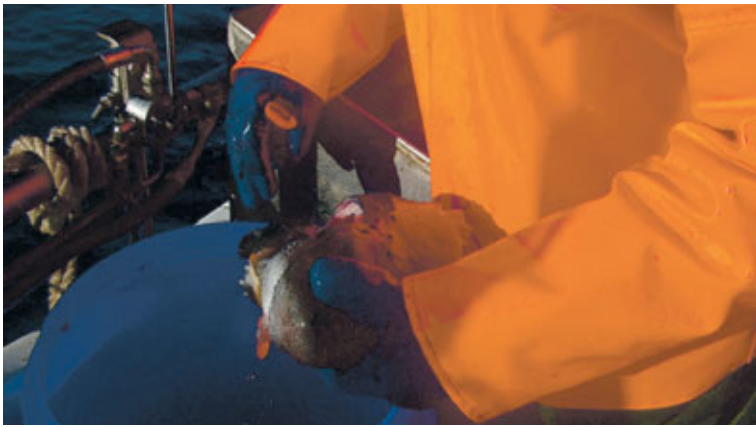
STYRKUR - HAGKVÆMNI - HÖNNUN

Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

LANDSHÚS

Fréttir

Upphafsdagar grásleppuveiða í ár verða þeir sömu og á vertíðinni 2015.
Mynd / Vilmundur Hansen.

Veiðar á hrognkelsi:

Fyrstu veiðar mega hefjast 20. mars

Birt hefur verið reglugerð um hrognkelsaveiðar 2017. Helsta breytingin á reglugerðinni frá síðasta ári er að upphafs dagar veiðanna verða þeir sömu og á vertíðinni 2015.

Eins og undangengin ár verður endanlegur fjöldi daga ekki ákveðinn fyrr en niðurstöður liggja fyrir úr vorralli Hafrannsóknastofnunar þann 1. apríl. Þar til gildir ákvörðun um 20 daga sem leyfilegt er að stunda grásleppuveiðar.

Samkvæmt því sem segir á heimasíðu Landssambands smábátaeigenda verður heimilt að hefja veiðar 20. mars á eftirtöldum svæðum:

D - sem nær frá Horni að Skagatá.

E - nær frá Skagatá að Fonti á Langanesi.

F - þekur hafsvæðið frá Fonti suður að Hvítungum.

G - Suðurland, frá Hvítungum að Garðskagavita.

Veiðitímabilið nær frá 20. mars til og með 2. júní.

Þann 1. apríl verður heimilt að hefja veiðar á svæðum:

A - Faxaflóa, frá Garðskagavita að Dritvíkurtanga.

B - Breiðafjörður utan línu sem dregin er úr Krossnesvita í Lambanes. Svæðið markast að Dritvíkurtanga í suðri og Bjargtöngum í norðri.

C - Vestfirðir, Bjargtangar að Horni.

Veiðitímabilið nær frá 1. apríl til og með 14. júní. 20. maí verður heimilt að hefja grásleppuveiðar í innanverðum Breiðafirði. Veiðitímabilinu lýkur þar 2. ágúst. /VH

Holtið, Grillið, Vox og Matur og drykkur líka í Michelin Guide

Við sögðum frá því í síðasta blaði að DILL Restaurant hafi á dögnum fengið eina Michelin-stjörnu, sem er ein eftirsóttasta viðurkenning í heimi veitinga-húsareksturs. Í Michelin guide-bæklingnum þar sem þetta kom fram, fengu fleiri íslenskir veitingastaðir viðurkenningar í formi svokallaðra hnifapara sem er næsti gæðaflokkur fyrir neðan stjörnurnar. Gallery Hotel Holt fékk þrenn hnifapör (Very Good Standard), Grillið á Hótel Sögu og Vox fengu tvenn hnifa-

pör (Good Standard) og Matur og drykkur fékk eitt hnifapör (Simple Standard).

Í samræmi við The White Guide

Niðurstaða Michelin er í ágætu samræmi við niðurstöðurnar úr The White Guide Nordic-bók, sem gefnar voru út í október síðastliðnum. Þá var DILL Restaurant talinn besti veitingastaðurinn, Grillið var í öðru sæti, Gallery Hotel Holt í fimmta sæti, Vox í því sjötta og Matur og drykkur í því níunda. /smh

Íslenskir sauðfjárbændur með lífræna vottun:

Uggandi um hertar kröfur

Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra tilkynnti um það í janúar síðastliðnum að íslensk stjórnvöld myndu hverfa frá aðlögunarkröfum vegna upptöku gildandi reglna ESB um lífræna ræktun. Það þýðir að sömu reglur munu því gilda á Íslandi og í Evrópusambandinu um framleiðslu, vottun og merkingu lífrænnar framleiðslu. Íslenskir sauðfjárbændur í lífrænum búskap eru uggandi um framtíð sína í ljósi þessara tíðinda, en þeir eru átta talsins í dag. Samræmingin við evrópsku reglurnar mun fyrst og fremst herða kröfurnar gagnvart þeim.

Í tilkynningu frá ráðuneytinu segir að upptaka reglnanna muni auðvelda útflutning lífrænnar íslenskrar framleiðslu til Evrópuríkja, auk þess sem íslenskir neytendur muni njóta góðs af skilvirkara eftirliti. Þær undanþágur sem nú munu víkja snúa að merkingum, notkun á fiskimjöli við fóðrun jörturdýra, þéttleika í bleikjueldi, notkun grindargólfa í fjárhúsum og rými á hverja vetrarfóðraða kind.

Ekki viss um að við lifum breytingarnar af

Halla Steinólfsdóttir stundar lífrænan sauðfjárbúskap í Ytri-Fagradal á Skarðsströnd og hún er jafnframt stjórnarmaður í VOR, sem er félag framleiðenda í lífrænum búskap. „Ég hef verið að ræða þetta við félaga mína sem list alls kostar illa á þessi áform. Ef það á að fara að taka hart á þessum skilyrðum sem snúa að fjárbúskapnum – varðandi grindargólfin og rýmisþörfina – þá er ég ekki viss um að við lifum það af í lífrænum búskap. Það myndi hreinlega vera of kostnaðarsamt að fara út í svo miklar breytingar.

Við byggðum stórt hús árið 2005 með grindargólfi til þess að hagkvæmara sé að hirða búfjáraburðinn. Lömbin fæðast þar en eru mestan sinn líftíma frjáls um fjöll og dali og koma inn að hausti til að fara á sláturbíl.

Aðgengi að hálmi til undirburðar hér á landi er ekki sambærilegt því sem er í Evrópu,“ segir Halla.

Ekki tekið tillit til sérstakra aðstæðna

Dr. Ólafur R. Dýrmondsson, fulltrúi Íslands í Evrópusambandshópi lífrænna landbúnaðarhreyfinga og fyrrverandi ráðunautur í lífrænum

Halla Steinólfsdóttir, sauðfjárbóndi í Ytri-Fagradal á Skarðsströnd, leggur stund á lífrænan sauðfjárbúskap.
Mynd / smh

Dr. Ólafur R. Dýrmondsson, fulltrúi Íslands í Evrópusambandshópi lífrænna landbúnaðarhreyfinga og fyrrverandi ráðunautur í lífrænum búskap.
Mynd / BBL

búskap, segir að ákvörðun ráðherra sé ekki fagnaðarefni fyrir bændur í lífrænum búskap en hann hafði unnið að þessum undanþágubeiðnum í meira en áratug. „Þvert á móti getur þetta orðið til þess að lífrænt vottuð sauðfjárrækt leggjst niður hér á landi. Ekki verður tekið tillit til sérstakra aðstæðna hér norðurfrá og svo standast rök ekki fyrir hertum kröfum. Það eru til dæmis engin vísindaleg rök fyrir því að banna fiskimjöl í fóðri jörturdýra. Rýmiskrafan í fjárhúsum verður líka sérkennileg í því ljósi að með henni eru gerðar kröfur um meira en tvöfalt það rými sem gildir í aðbúnaðarreglugerð fyrir hefðbundin fjárbú. Þarna er auðvitað verið að miða við evrópsk kyn – sem eru flest stórvaxnari og þyngri,“ segir Ólafur. /smh

Útflutningshagsmunir liggja að baki ákvörðuninni – þörungaaafurðir stærstur hluti útflutnings lífrænna afurða

Til að leita raka fyrir þessari ákvörðun var fyrirspurn send til Guðmundar Kristjáns Jónssonar, aðstoðarmanns Þorgerðar Katrínar Gunnarsdóttur sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Í ljós kemur að svigrúm bænda, sem nú stunda lífrænt vottaðan búskap, er lítið til að bregðast við hertum kröfum.

„Það er ekki um mikinn aðlögunartíma að ræða. Gerðirnar eru teknar upp í samninginn 17. mars og taka strax gildi gagnvart Íslandi. Eftirlitsstofnun EFTA hefur þá hlutverk að fylgjast með því að við innleiðum gerðirnar. Við stefnum að því að gildistaka reglnanna verði við lok maímánaðar en það er ekki hægt að biða lengur en það,“ segir í svari Guðmundar.

Fordæmi Noregs fylgt

„Það hefur verið unnið að upptöku reglna ESB um lífræna ræktun um árabil. Ísland og Noregur óskuðu í upphafi eftir ákveðnum aðlögunum, bæði tæknilegum og efnislegum. Fjölmargir fundir hafa farið fram til að koma málstað Íslands á framfæri. Noregur féll frá aðlögunarkröfum í fyrra þegar hætt var að viðurkenna lífræna vottun á norskum

eldislaxi í Evrópu. Ástæða þess að vottunin var ekki viðurkennd var að Noregur beitti eldri reglum ESB um þetta efni. Ríkisstjórn Noregs gerði tilraunir til að fá að fá vottun viðurkennda en þær skiluðu ekki árangri. Þá sagði framkvæmdastjórn ESB að aðlögunarkröfur Íslands yrðu ekki samþykktar.

Ljóst var að ef Ísland héldi kröfum sínum til streitu væri hætt á að lífræn vottun á íslenskum afurðum fengjust hvort eð er ekki viðurkenndar á innri markaðnum þar sem eldri reglur væru í gildi. Það eru því útflutningshagsmunir á bak við það að samþykkja upptöku reglugerðanna í EES-samninginn. Stærstur hluti útflutnings lífrænna afurða er með þörungaaafurðir sem hefur farið vaxandi. Þar að auki er mikilvægt fyrir neytendur að reglur ESB taki gildi. Íslenskar reglur um lífræna landbúnaðarframleiðslu hafa ekki verið uppfærðar í sex ár. Listar yfir ríki utan EES og framleiðendur þaðan, sem framleiða lífrænar vörur sem standast kröfur ESB, eru ekki í notkun hér. Eftirlit með innflutningi á lífrænt ræktuðum vörum mun því batna með þessum reglum,“ segir í svarinu.

Unnið í samráði við Bændasamtök Íslands og Vottunarstofuna Tún

„Vinna síðastliðinna ára hefur verið í fullu samráði

við Bændasamtök Íslands og Vottunarstofuna Tún og mat farið fram á áhrifum þess að taka upp reglurnar. Ljóst er að upptaka reglnanna mun hafa áhrif á framleiðslu hér á landi. Talið er að þetta geti haft áhrif á um 30 bændur en Bændasamtök Íslands segja að sú tala kunni að vera ofmetin.

Rýmiskröfur fyrir smágerst íslensk sauðfé eru vissulega einn þáttur, sem og krafa um notkun hálms eða heilgólfa í sauðfjárhúsum. Íslensk stjórnvöld fóru fram á aðlaganir vegna íslenskra aðstæðna með vísan til aðstæðna á Íslandi og stærðar íslensks sauðfjár. Framkvæmdastjórn ESB féllst ekki á þessar kröfur eins og rakið er að ofan og var talið útséð um að hún myndi gera það. Með því að neita að samþykkja upptöku reglnanna í EES-samninginn og halda kröfum til streitu töldu íslensk stjórnvöld að þau hefðu stefnt hagsmunum bænda og annarra framleiðenda í enn frekari hættu, eins og rakið er hér að ofan.

Það verður kostnaðarsamt fyrir bændur að uppfylla skilyrði til að fá lífræna vottun. Gera þarf breytingar á sauðfjárhúsum til að samræmast þeim kröfum sem settar eru fram í hinum nýju reglum. Bent er á að samkvæmt nýjum búvörusamningi eru auknir fjármuni ætlaðir til aðlögunar að lífrænum framleiðsluháttum,“ segir ennfremur í svarinu frá sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytinu. /smh

**ÓERFÐABÆTT
KJARNFÓÐUR**

**1.709,-
(20 kg.)**

VÉLAVAL
VARMAHLIÐ

☎ 453 88 88 📧 velaval.is ✉ velaval@velaval.is

BÚÐU ÞIG UNDIR AÐ AÐLAGAST
NÝJUM AÐSTÆÐUM ÞEGAR
STÓRI VINNINGURINN KEMUR

Stóri
dagurinn

30

MILLJÓNIR Á EINN MIÐA

DRÖGUM 10. MARS - VERTU MEÐ OG TRYGGÐU ÞÉR MIÐA Á HHI.IS

HAPPDRAETTI
HÁSKÓLA ÍSLANDS

Vænlegast til vinnings

Við fjármögnum
atvinnutæki

Suðurlandsbraut 14 > sími 440 4400 > www.ergo.is > ergo@ergo.is

ergo

Fréttir

Ræktandinn Brynhildur Þorkeldsdóttir er hér lengst til hægri.

Mynd / Arnheiður Guðlaugsdóttir

Alþjóðlegri sýningu Hundaræktarfélags Íslands: Systurnar Sunna, Ríma Rún og Jökla besti ræktunarhópurinn

Þær voru sigursælar, systurnar Sunna, Ríma Rún og Jökla, sem voru valdar besti ræktunarhópur sunnudagsins á alþjóðlegri sýningu Hundaræktarfélags Íslands.

Hún var haldin í Reiðhöllinni í Víðidal helgina 4.–5. mars síðastliðinn.

Ræktandinn er Brynhildur

Þorkeldsdóttir sem er hér lengst til hægri en ræktunin er Reynisvatns. Systurnar eru Labrador en móðir þeirra er Reynisvatns-Kilja sem er í eigu Brynhildar og faðir er Bassi í eigu Torfa Sigurjónssonar.

Systurnar búa í Mosfellsbæ utan Jökla sem er sveitahundur og býr í Bitrufirði á Ströndum.

/AG

Áætlað er að sýkingar af völdum sýklalyfjaónæmra baktería valdi um 25 þúsund dauðsföllum í Evrópu á ári hverju.

Matvælaöryggis- og Sóttvarnastofnun Evrópu: Sýklalyfjaónæmi er mikið samkvæmt nýrri skýrslu

Matvælaöryggisstofnun Evrópu (EFSA) og Sóttvarnastofnun Evrópu (ECDC) gáfu út nýja skýrslu um sýklalyfjaónæmi í bakteríum sem finnast í mönnum, dýrum og matvælum.

Í skýrslunni kemur fram að sýklalyfjaónæmar bakteríur sýni áfram ónæmi fyrir algengum sýklalyfjum og undirstrika að lýðheilsu og dýraheilbrigði stafar hættu af sýklalyfjaónæmi.

Áætlað er að sýkingar af völdum sýklalyfjaónæmra baktería valdi um 25 þúsund dauðsföllum í Evrópu á ári hverju.

Á heimasíðu Matvælastofnunar segir í frétt í tengslum við útgáfu skýrslunnar að athygli veki að sýklalyfjaónæmi er mjög mismunandi eftir löndum og svæðum innan Evrópu. Almenn er ónæmi algengara í suður- og austurhluta Evrópu miðað við norður- og vesturhluta Evrópu.

Á Íslandi er ónæmi hjá mönnum og dýrum almennt lægra en í öðrum Evrópulöndum. Hingað til hefur sýklalyfjaónæmi ekki verið skoðað í matvælum hér á landi, innlendum sem og innfluttum, og því lítið vitað um tíðni ónæmra baktería í þeim.

/VH

Hrossabændur - hestamenn!

Vantar hross til slátrunar á næstu vikum.

Forðist biðlista í haust.

Sláturpantanir í síma 480 4100.

Sláturfélag Suðurlands
Selfossi

Eirný Sigurðardóttir og Hlédís Sveinsdóttir í ostaversluninni Búrinu á Grandagarði í Reykjavík.

Mynd / smh

Matarmarkaður Búrsins í Hörpu helgina 18.–19. mars:

Íslenskum gulrótum gert hátt undir höfði

– Frambærilegustu smáframleiðendur Íslands sameinast

Matarmarkaður Búrsins verður haldinn helgina 18.–19. mars næstkomandi, en markaðurinn hefur verið haldinn í meira en tíu skipti og fest sig vel í sessi meðal íslenskra matgæðinga. Þar er jafnan að finna það frambærilegasta hverju sinni í íslenskri smáframleiðslu matvæla.

Að sögn Hlédísar Sveinsdóttur, sem heldur utan um markaðinn ásamt Eirnýju Sigurðardóttur í ostaversluninni Búrinu, verður markaðurinn hefðbundinn í þeim skilningi að allir ættu að geta fundið eitthvað við sitt hæfi. Hvort sem það er sætt eða súrt, grænmeti eða kjöt, gróft eða fínt.

Gulrótinni gert hátt undir höfði

„Svo eru alltaf nýir aðilar á hverjum markaði sem bætast í matarmarkaðs-fjölskylduna; í þetta sinn koma sex nýir inn. Má þar nefna engiferpasta, súkkulaði úr kakóbaunum frá Tansaníu skreytt lituðu kakósmjöri, ljúffengir lambabitar úr Breiðdal, hráfæði úr Eyjafirði og kartöflusnakk.

Okkur langar að gera gulrótinni sérstaklega hátt undir höfði. Það er með öllu óskiljanlegt að ekki sé slegist um hverju einustu gulu rót sem upp kemur úr íslenski mold. Þær eru svo sætar og safaríkar þessar elskur, það er því miður ekki hægt að segja það um allar þær gulrætur sem hér eru í boði á stórmörkuðum.

Míg langar að nota tækifærið og biðla til fólks, neytenda sem halda

Frá Matarmarkaðnum í mars í fyrra.

Mynd / smh

að þeir borði ekki gulrætur, að prófa að smakka aftur – og vera þá vissir um að fersk íslensk gulrót verði fyrir valinu. Ég er hrædd um að þeir sem smakki innfluttar gulrætur muni telja sig ekki borða gulrætur, sem væri algjör synd því þær eru afskaplega heilnæmar,” segir Hlédís.

Hún segir að það sé gaman að staðfesta að Gísli Matthías Auðunsson, eigandi veitingastaðarins Slíppsins í Vestmannaeyjum, ætli að elda smárétti úr gulrótinni í Hörpu. Þannig vilji hann heiðra hana sérstaklega sem úrvals hráefni.

„Framleiðendur eru líka duglegir að koma með nýjungar, þátttakendur sem hafa oft verið með áður en koma reglulega með nýjar vörur. Þetta er svo finnn vettvangur til að eiga samræðu við neytendur, gefa smakk og fá

þeirra viðbrögð – það er mikilvægt í vörubrúun. Lava cheese kemur með alveg nýtt og áður óþekkt bragð og fleira mætti telja,” segir Hlédís.

Pub Quiz um mat og drykk

„Svo er gaman að segja frá því að Ólafur Örn Ólafsson þáttarstjórni í sjónvarpsþáttunum *Það er kominn matur* – og auðvitað matgæðingur með meiru – ætlar að halda Pub Quiz í samstarfi við Matarmarkað Búrsins og Ölgerðina.

Pub Quiz er á dagskrá klukkan 17.17, laugardaginn 18. mars inn af Smurstöðinni. Þar verður bara spurt um mat og drykk, enda það eina sem þarf að vita,” segir Hlédís.

/smh

Nýtt á Íslandi – Burðarboði á halann á kúnum

„Við erum mjög ánægð með nýja tækið og aðrir bændur sem við þekkjum til og hafa fengið boðann til að gera tilraunir á honum með sínar kýr, hann svínvirkar og létir okkur og bændum mikið störfín,” segir Margrét Hrund Arnarsdóttir, fjósameistari í Gunnbjarnarholti í Skeiða- og Gnúpverjahreppi.

Fyrirtækið Landstólpi, sem er í eigu fjölskyldunnar á bænum, hefur sett á markað Burðarboða fyrir kýr. Boðinn er

settur á halann á kúnni og lætur vita þegar kýrin er að fara að bera, ca

Margrét Hrund við. Nýja tækið kostar 43.000 krónur.

/MHH

2–3 klst fyrir burð með því að senda eiganda SMS. Tækið nemur aukna virkni hjá kúnni og sendir fyrstu skilaboð þegar aukin virkni er búin að vera í klukkustund. Klukkutíma síðar sendir það svo önnur skilaboð um stöðuga tveggja klukkustunda virkni.

„Þessi nýjung kemur til með að létta bændum allt eftirlit með burði og tryggja þar með velferð gripanna betur,” bætir

Þvottadagar

AEG

ÞVOTTAVÉLAR
ÞURRKARAR &
UPPÞVOTTAVÉLAR

AEG

914550043

ÞVOTTAVÉL

L7FBE840E

Tekur 8 kg af þvotti. 1400 snúningar.
Öll hugsanleg þvottakerfi. Kolalaus mótör.
Íslensk notendahandbók.

Verð áður: 119.900,- Verð nú: 95.920,-

20%

NÝ MÓDEL

ÁRGERÐ
2017

AEG

914550046

ÞVOTTAVÉL

L7FBM826E

Tekur 8 kg af þvotti. 1600 snúningar.
Öll hugsanleg þvottakerfi.
Kolalaus mótör.

Verð áður: 139.900,- Verð nú: 111.920,-

ÍSLENSKT STJÓRNBOÐ

3 ÁRA ÁBYRGÐ

10 ÁRA ÁBYRGÐ Á MÓTOR

ÞVOTTAVÉLAR

AEG

914913404

ÞVOTTAVÉL

L6FBE720I

Tekur 7 kg af þvotti.
1200 snúningar.
Öll hugsanleg þvottakerfi.
Íslensk notendahandbók.

Verð áður: 89.900,-

Verð nú: 71.920,-

20%

ÍSLENSKT STJÓRNBOÐ

3 ÁRA ÁBYRGÐ

AEG

914913410

ÞVOTTAVÉL

L6FBE840I

Tekur 8 kg af þvotti.
1400 sn. Öll hugsanleg
þvottakerfi. Kolalaus mótör.
Íslensk notendahandbók.

Verð áður: 99.900,-

Verð nú: 79.920,-

20%

ÞURRKARAR

AEG

916097949

ÞURRKARI

T6DBM720G

Tekur 7 kg
af þvotti.

Áður: 99.900,-

Nú: 79.920,-

20%

20%

AEG

916097952

ÞURRKARI

T6DEL821G

Tekur 8 kg
af þvotti.

Áður: 109.900,-

Nú: 87.920,-

20%

UPPÞVOTTAVÉLAR

AEG

911444363

UPPÞVOTTAVÉL

Topplaus gerð
undir borðplötu.

Áður: 109.900,-

Nú: 87.920,-

20%

20%

AEG

911444362

UPPÞVOTTAVÉL

Topplaus gerð
undir borðplötu.

Áður: 99.900,-

Nú: 79.920,-

20%

NÝR VEFUR
Netverslun
ORMSSON.IS

Opnunartímar:
Virka daga kl. 10-18
Laugardaga kl. 11-15.

FYRIR HEIMILIN Í LANDINU

ORMSSON

LÁGMÚLA 8 · SÍMI 530 2800

ORMSSON
Greiðslukjör
Vaxtalaust
í allt að 12 mánuði

ORMSSON KEFLAVÍK SÍMI 421 1535	ORMSSON ÞRISTUR-ÍSAFIRÐI SÍMI 456 4751	KS SAUÐÁRKRÓKI SÍMI 455 4500	SR BYGG SIGLUFIRÐI SÍMI 467 1559	ORMSSON AKUREYRI SÍMI 461 5000	PENNINN HÚSAVÍK SÍMI 464 1515	ORMSSON VÍK - EGILSSTÖÐUM SÍMI 471 2038	ORMSSON PAN-NESKAUPSSTAÐ SÍMI 477 1900	ORMSSON ÁRVIRKINN-SELFOSSI SÍMI 480 1160	GEISLI VESTMANNAEYJUM SÍMI 481 3333	TÆKNIBORG BORGARNESI SÍMI 422 2211	OMNIS AKRANESI SÍMI 433 0300	BLÓMSTURVELLIR HELLISSANDI SÍMI 436 6655
--------------------------------------	--	------------------------------------	--	--------------------------------------	-------------------------------------	---	--	--	---	--	------------------------------------	--

Fréttir

Það gerist margt í sveitinni – Íslenskur vélhjólamaður fann rússneskt flöskuskeyti í Þykkvabæjarfjöru:

Var varpað í Norðuríshafið í ágúst 2014 af skipverja á rannsóknarskipinu Akademik Fedorov

– Sendandinn, Alexey Kolesnikov, staðfesti gjörninginn við finnandann í tölvupósti

Laugardaginn 25. febrúar var Atli Már Guðnason frá Borg í Þykkvabæ í heimsókn í Þykkvabænum og brá sér niður í fjöru og fann þar flöskuskeyti á rússnesku.

Félagi Atla, Karl Sigurðsson, tók mynd á símann sinn af skeytinu og sendi á netfangið sem gefið var upp með þessum skilaboðum: „Hi, just found this“. Stuttu seinna kom svar frá rússneskum manni að nafni Alexey Kolesnikov sem var á rannsóknarskipinu Akademik Fedorov 2014 í Norðuríshafinu. Í þeirri ferð setti Alexey nokkur flöskuskeyti í sjóinn við Íslandina í ágúst 2014 þegar þau voru norður af Austur-Síberíu. Samkvæmt því mun staðsetning skipsins hafa verið nálægt 80 gráður N. og 160 gráður A., en staðurinn í Þykkvabæjarfjöru þar sem skeytið rak á land er nálægt því að vera í 63,45 N og 20,40 A. Líklega eru þetta yfir 3.000 sjómílar, eða yfir 5.000 kílómetrar stystu sjóleið. Flöskuskeytið hefur þó væntanlega verið að hrekjast í hafinu eftir krókaleiðum í sjónum

Áhöfnin á rússneska rannsóknarskipinu, rauða örin bendir á flöskuskeytasendandann.

Mynd / skipverjar á Akademik Fedorov

í rúmlega tvö og hálft ár um mun lengri vegalengd.

/HLJ

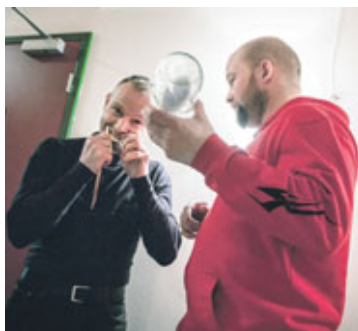
Atli með flöskuna í fjörunni.

Mynd / Sævar Bjarki Einarsson.

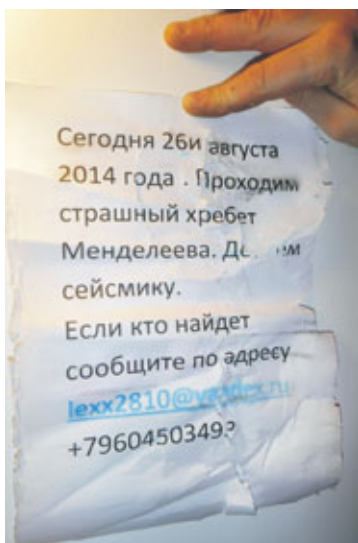
Fastir í ísnum rétt norðan við 80 gráður norður.

Mynd / skipverjar á Akademik Fedorov

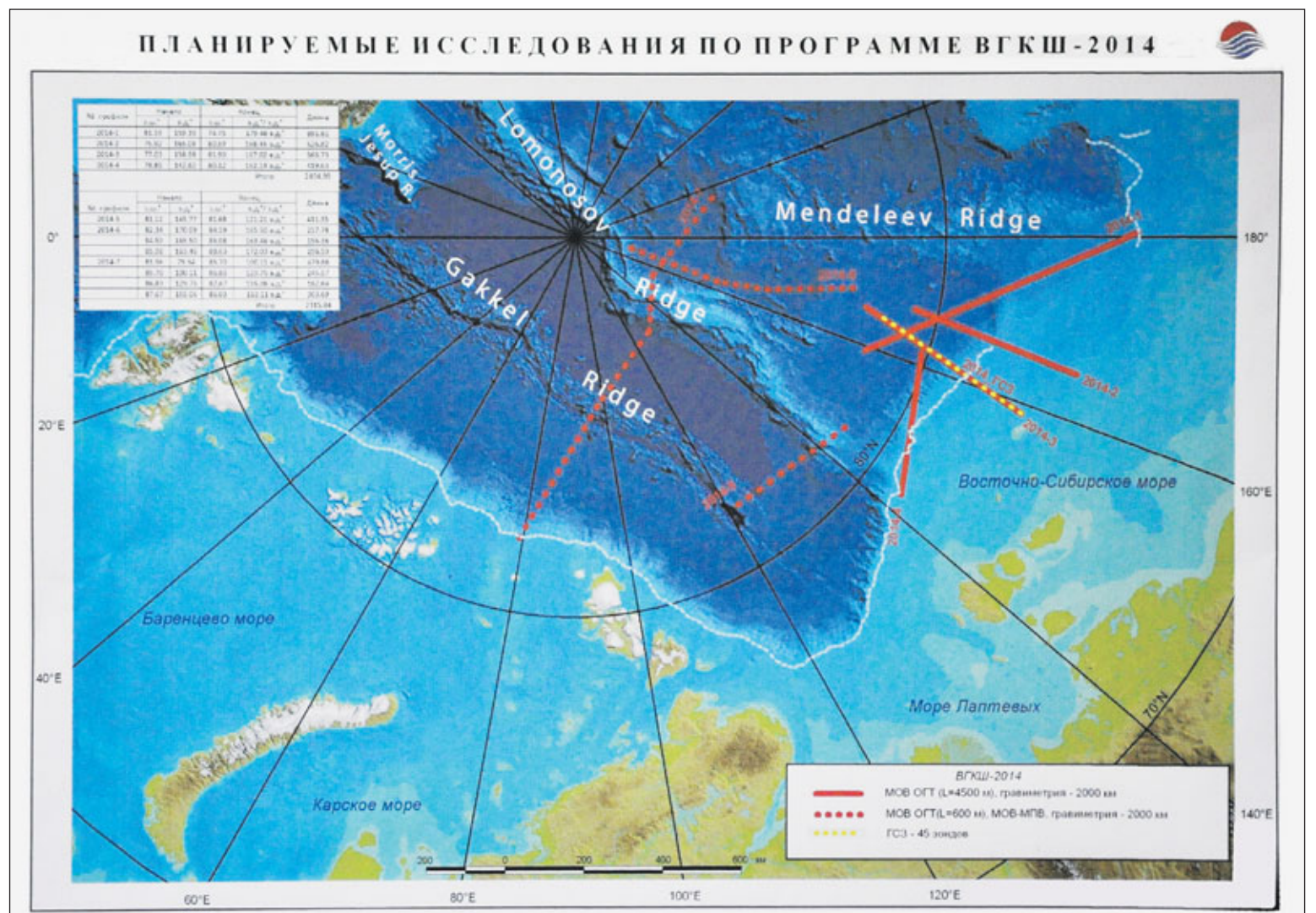
Spennuþrungin stund, Karl Sigurðsson, til vinstri, og Atli Már Guðnason, til hægri, hjálpast við að ná skeytinu frá Alexey Kolesnikov úr flöskunni.

Mynd / Óskar Sigurðsson

Þetta virtist óskiljanlegt, en netfangið og símanúmerið skildist vel.

Mynd / HLJ

Kortið sýnir rannsóknarferla 2014, flaskan fór í sjóinn við gulu punktalinuna.

Mynd / skipverjar á Akademik Fedorov

Vegna aukinnar eftirspurnar óskum við eftir bújörðum á söluskrá

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020** eða á netfangið **bjorgvin@eignatorg.is**

Skipholt 50b, 105 Reykjavík

Bændablaðið
Kemur næst út

23.
mars

Sæti og varahlutir í

- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bata

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

DEUTZ-FAHR 5110C

5110 C er ein vinsælasta vél sem við höfum selt frá DEUTZ – FAHR. Frábær alhliðavél sem hentar einstaklega vel sem tækjavél á flest bú og býr yfir lipurð, afli og seiglu. 5110 C er sérlega vel búin **110 ha vél** með aukabúnaði sem kemur sér vel við bústörf. Rúmgott 4ra pósta hús, fánlegt með loftkælingu og topplúgu. Loftpúðaþaðrandi sæti ásamt góðu farþegasæti.

Véin er m.a. útbúin: ■ ECO vökvadælu. ■ STOP&GO „túrbo kúplingu“ ■ Tvöfaldri stýrisdælu. ■ Átaksstillanlegum vendigír ■ Alvöru vökvaútskjótanlegum dráttarkrók ■ Kúplingsrofa í gírstöng. - ofl. ofl.

Vegna milillar styrkingar íslensku krónunnar undanfarnar vikur getum við boðið þessar vélar til afgreiðslu strax á alveg ótrúlegu verði. Allar nánari upplýsingar veita sölumenn okkar.

Þ Ó R F

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Lönsbakka
Sími 568-1555

Vefsíða:
www.thor.is

Sláturfélag Suðurlands kynnir!

Fóður og bætiefni fyrir sauðfé

Aerblanda SS - Óerfðabreytt kjarnfóður framleitt af DLG fyrir íslenska sauðfé

- Orkurík kjarnfóðurblanda með 17,2% hrápróteini
- Inniheldur fjölbreytt hráefni með góðan lystugleika
- Inniheldur tormelt prótein fyrir hámarks ullarvöxt
- Gott jafnvægi í steinefnum og snefilefnum
- Rík af kalsíum, fosfór og magnesíum

- 15 kg pokar / 750 kg sekkir

Vitlick Soft Sheep - Bætiefnafata

- Steinefna- og snefilefnaríkt og hentugt með vetrarfóðrun
- Inniheldur A-vítamín, D-vítamín og E-vítamín
- Án kopars
- Hátt seleninnihald
- Inniheldur hvítlauk

- 15 kg fata

Salto fár - Saltsteinn fyrir sauðfé

- Inniheldur stein- og snefilefni
- Án kopars
- Inniheldur selen
- Inniheldur náttúrulegt bergsalt
- Má notast við lífræna ræktun

-10 kg steinn

Vitfoss

Nánari upplýsingar fást hjá sölumönnum um allt land og á skrifstofu SS

SS - Fossháls
Búvörudeild
Sími: 575-6000

Snæfellsnes
Brynjar Hildibrandsson
Sími: 893-1582

Húnavatnssýslur
Pétur Daníelsson
Sími: 891-8626

SS - Selfossi
Afgreiðsla
Sími: 575-6000

Dalasýsla
Unnsteinn Hermannsson
Sími: 864-1416

Skagafjörður, Eyjafjörður og Þingeyjarsýsla
Þorgils Sævarsson
Sími: 860-9898

Suðurland
Bergur Pálsson
Sími: 894-0491

Reykholar
Hafliði Viðar Ólafsson
Sími: 892-5022

N-Austurland
Eypór Margeirsson
Sími: 893-1277

Suðurland
Ingi Már Björnsson
Sími: 894-9422

Flateyri
Ásvaldur Magnússon
Sími: 868-8456

Austurland
Helgi Rúnar Elísson
Sími: 860-2729

Borgarfjörður
Sigfús Helgi Guðjónsson
Sími: 892-9757

Strandasýsla
Sigrún Magnúsdóttir
Sími: 893-9964

Höfn
Bjarni Hákonarson
Sími: 894-0666

STEEKUR

Kjarnorka

Ísland er uppfyllt af endurnýjanlegum orkugjöfum og við tökum því svo gott sem gefnu að fá inn á heimili okkar rafmagn sem er jafn hreint og tært og kalda vatnið úr krananum. Svona er staðan hins vegar ekki alls staðar.

Árið 2014 samanstóð 66% af allri raforkuframleiðslu á jörðinni af kolum, gasi og olíu. 11% var framleitt með kjarnorku og restin, 23%, úr öðrum og umhverfisvænni orkugjöfum.

Árið 1958 barst Rafmagnsveitum ríkisins tilboð í lítið kjarnorkuver frá bandaríska stórfyrirtækinu General Electric og voru það Vestmannaeyjar sem komu þar sterklega til greina sem byggingarstaður þar sem orkuver af þessari tegund myndi sjá íbúum eyjarinnar bæði fyrir rafmagni og hita. Málið var skoðað af fullri alvöru, að sögn Lárusar M.K. Ólafssonar lögfræðings. Gefnar voru út þrjár skýrslur um málið árið 1959 áður en því var lagt í líklega vel rykföllna og djúpa skúffu ásamt áformum um að virkja Gullfoss og Geysi.

Það eru tvær grunnhugmyndir sem stuðst er við í sambandi við orkuframleiðslu með kjarnorku, það er annars vegar kjarnasamruni (e. nuclear fusion) og hins vegar kjarnaklofnun (e. nuclear fission).

Kjarnasamruni er ekki notaður til raforkuframleiðslu í dag vegna þess hve erfitt er að framkvæma samrunann. Vísindamenn um allan heim vinna þó hart að tækni til að beisla orkuna. Til að kjarnasamruni eigi sér stað er gas, þ.e. tvívetni og þrívetni, hitað upp í allt að 100 milljón gráður. Við þennan hita er gasi komin ástand sem kallast rafgas eða plasma. Í þessu ástandi rennur gasið saman og mynda helíum, við þann samruna losnar gífurleg orka sem hægt er svo að nota til að knýja gufuhreyfla til raforkuframleiðslu.

Kjarnaklofnun, eins og nafnið gefur til kynna, er andstæða kjarnasamruna. Aðferðin er notuð í öllum kjarnorkuverum heimsins í dag og er kjarnaofninn hjarta þessara orkuvera. Í kjarnaofninum er notuð úran samsætan U-235 sem hefur þá eiginleika að auðvelt er að kljúfa kjarna hennar ólíkt systursamsætu hennar, U-238. Kjarnasamruninn er settur af stað í ofninum með því að skjóta nifteind á úran frumeindina sem klýfur hana. Við klofnunina verða til tvö ný efni, krypton og baríum ásamt því að þrjár nifteindir losna frá og halda áfram árekstrum sínum í keðjuverkuninni. Við það að kljúfa kjarna verður til orka sem nýtt er til þess að hita vatn og knýja gufufafala.

Kjarnorka er í raun mjög umhverfisvæn allt þar til þarf að fara að losa orkuverin við úrgang. Til að mynda er losun gróðurhúsalofttegunda um fimmtíu sinnum minna samanborið við kolaver og um tuttugu og fimm sinnum minni en við gas, losunin er vegna námu-grafrar og flutnings á úrani. Árið 2013 reiknaði fyrrum vísindamaður hjá NASA að kjarnorka hafði bjargað um 1,8 milljón mannlífum frá upphafi vegna minni mengunar samanborið við kolaorkuver. Stóra vandamálið er hins vegar geislavirki úrgangurinn. Úrgangurinn er í upphafi mjög geislavirkur og er þá geymdur undir vatni í nokkur ár til að varna þess að geislavirkni berist í umhverfið. Úrgangurinn hættir ekkert að vera geislavirkur þá en fleiri þúsundir ára tekur fyrir hann að verða skaðlaus fyrir umhverfið.

Jóhannes Frimann
Halldórsson

Matvælastofnun tekur við eftirliti með skráningum og örmerkingum hrossa

Íslensk löggjöf hefur jafnt og þétt tekið breytingum í þeim tilgangi að tryggja eftirlit með velferð dýra og neytendavernd, en jafnframt að uppfylla skilyrði fyrir aðgang að innri markaði Evrópusambandsins sem og annan útflutning.

Við útflutning hrossa og afurða þeirra er gerð krafa um hestapassa sem samkvæmt Evrópugerð þar að lútandi skal gefinn út á folaldsárinu. Í raun er þetta krafa um að gefinn sé út hestapassi fyrir öll ásetningsfölgöld hér á landi. Árið 2010 var staðfest af hálfu Evrópusambandsins að skráning hrossa í gagnagrunninn www.worldfengur.com (WF) jafngilti útgáfu á rafrænum hestapassa fyrir hross hér á landi að uppfylltum ákveðnum skilyrðum: Í landinu þarf að vera opinbert kerfi sem tryggir að öll hross eldri en 10 mánaða séu skráð og örmerkt auk þess sem öll lyfjameðhöndlun skal vera skráð og aðgengileg. Það reynir því ekki bara á skráningu og merkingu á þeim einstaklingum sem flutt eru úr landi úr landi eða fara í sláturhús, allt hestahald landsins þarf að lúta þessum kröfum.

• Matvælastofnun fer með eftirlit með merkingum og skráningum búfjár

- Auk eiganda skal skrá umráðamann fyrir hverju hrossi
- Eigandi er umráðamaður nema annað sé tekið fram
- Tilgreina skal sérstaklega umráðamann fyrir hross sem eru í sameign eða í eigu félaga og einnig fyrir hross sem eru í eigu fólks sem býr erlendis og ólöggráða barna
- Eigandi getur skráð annan aðila tímabundið sem umsjónarmann, sem t.d. hefur hrossið í hagagöngu/vetrarfóðrun eða þjálfun
- Umráðamaður ber ábyrgð á skráningum hrossa í sinni eigu/umsjá og að þau séu örmerkt
- Umráðamaður ber ábyrgð á að hestahaldið uppfylli ákvæði reglugerðar um velferð hrossa (910/2014)
- Umráðamaður ber ábyrgð á skilum á skýrsluhaldi og haustskýrslu búfjárefirlits

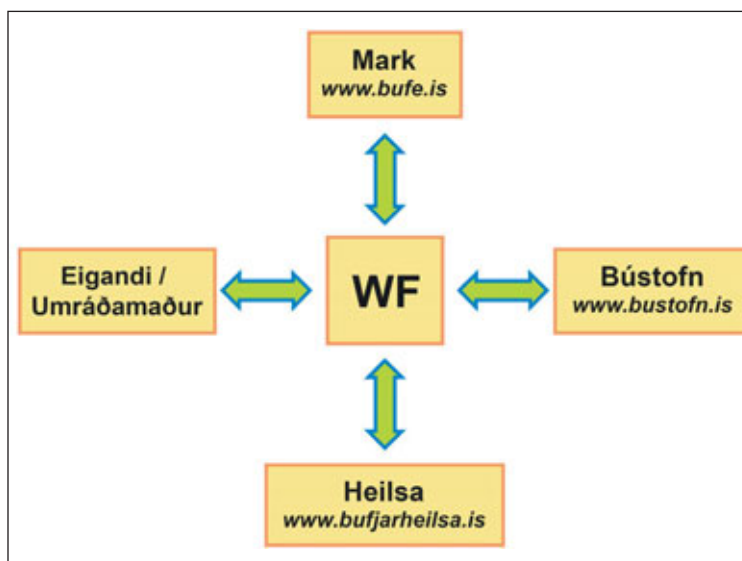
• Matvælastofnun ber ábyrgð á að starfræktur sé opinber gagnagrunnur yfir skráningar alls búfjár (hjarðbækur) og einstaklingsmerkingar búfjár

- WorldFengur, upprunaættbók íslenska hestsins, er jafnframt opinber hjarðbók hrossa hér á landi
- BÚSTOFN er gagnagrunn-

Matvælastofnun sér nú um leyfisveitingar til örmerkingamanna og getur innkallað slík leyfi ef skráning á merkingum skilar sér ekki eins og til er ætlast. Leyfi sem Bændasamtök Íslands hafa áður gefið út gilda áfram en þeir sem ljúka námskeiði í örmerkingum frá og með þessu ári þurfa að sækja um leyfi Matvælastofnunar að námskeiði loknu til að geta keypt örmerki og stundað þessa starfsemi.

MYND / HKr.

ur Matvælastofnunar sem heldur utan um fjölda alls ásetts búfjár í landinu út frá haustskýrslum. Bústofn sækir upplýsingar í WF

• MARK er opinber gagnagrunnur sem heldur utan um allar einstaklingsmerkingar búfjár. MARK sækir upplýsingar í WF

• Matvælastofnun veitir heilbrigðisstarfsmönnum dýra leyfi til örmerkinga hrossa

- Skulu hafa lokið námskeiði sem viðurkennt er af Matvælastofnun
- Örmerkingamenn með gilt leyfi skulu skráðir í WF (MARK)
- Aðeins má nota örmerki í hross hér á landi sem eru viðurkennd af Matvælastofnun
- Söluaðilar skulu skráðir í WF (MARK). Þeir mega eingöngu selja viðurkennt örmerki og til aðila sem hafa leyfi til örmerkinga hrossa
- Söluaðilar skulu skrá upplýsingar um einstaklingsnúmer keyptra merkja (örmerkingarnúmer) í WF (MARK)

• Matvælastofnun hefur eftirlit með skráningu dýralækna á sjúkdómsgreiningum, læknaaðgerðum og meðhöndlun dýra með lyfseðilsskyldum lyfjum

- HEILSA er rafrænt skráningarkerfi og gagnagrunnur sem geymir upplýsingar um sjúkdómsgreiningar og lyfja-meðhöndlun. HEILSA sækir upplýsingar um einstaklingsmerkt hross í WF
- WF er beintengdur HEILSU og upplýsingar um lyfjanotkun sem eiga erindi í hestapassann flytjast sjálfkrafa í WF auk upplýsinga um mögulegan sláturfrest og keppnisbann vegna útskolunar lyfja

Þrátt fyrir að mikill árangur hafi náðst í skráningum og örmerkingum hrossa vantar ennþá nokkuð upp á að gagnagrunnarnir séu réttir. Þannig reyndust um 30.000 fleiri hross skráð á lífi í WF en komu fram á haustskýrslum búfjárefirlitsins árið 2016. Til að leiðrétta þessa skekkju er nauðsynlegt að efla skýrsluhaldið í WF, m.a. afskrá öll hross sem ekki

eru á lífi og tryggja betri skil á lögbundnum haustskýrslum.

Nauðsynlegt er að hafa skilvirkt eftirlit með örmerkingum til að tryggja að öll hross landsins séu skráð og örmerkt. Það er erfiðleik- um bundið að meðhöndla hross sem ekki eru örmerkt (ekki hægt að skrá lyfjameðhöndlun í HEILSU) sem felur í sér hættu á að lög um velferð dýra séu virt að vettugi. Ekki er hægt að selja slík hross né setja í sláturhús. Síðast en ekki síst ógnar tilvist óskráðra og óörmerktra hrossa öllum útflutningi á hrossum og afurða þeirra. Tryggja þarf að allar örmerkingar séu rétt skráðar. Því hefur verið gerð krafa um að söluaðilar örmerkja skrái hverjum þeir selja hvaða merki. Aðeins þannig er hægt að rekja örmerkingar sem ekki hafa verið skráðar. Óheimilt er að nota örmerki sem ekki hafa verið viðurkennd af Matvælastofnun.

Matvælastofnun sér nú um leyfisveitingar til örmerkingamanna og getur innkallað slík leyfi ef skráning á merkingum skilar sér ekki eins og til er ætlast. Leyfi sem Bændasamtök Íslands hafa áður gefið út gilda áfram en þeir sem ljúka námskeiði í örmerkingum frá og með þessu ári þurfa að sækja um leyfi Matvælastofnunar að námskeiði loknu til að geta keypt örmerki og stundað þessa starfsemi.

Síðast en ekki síst þarf að tryggja skráningar á allri lyfjanotkun í hross. Skráningin er ábyrgð dýralækna en umráðamönnum ber að fylgjast með því að hún sé framkvæmd.

Þar sem WF er samtengdur gagnagrunnum Matvælastofnunar nægir skráning í WF fyrir alla opinbera upplýsingagjöf af hálfu umráðamanna og örmerkingamanna. Frá og með hausti komandi geta þeir sem ekki eru með eigin fóðuröflun skilað haustskýrslum með því að uppfæra heimarétt sína í WF.

Sigríður Björnsdóttir,
dýralæknir hrossasjúkdóma hjá
Matvælastofnun

Fjárfestingastuðningur í nautgriparækt

Í samræmi við reglugerð um stuðning í nautgriparækt nr. 1150/2016 auglýsir Matvælastofnun eftir umsækjendum vegna fjárfestingastuðnings.

Markmið stuðningsins er að hraða því að framleiðendur standist kröfur samkvæmt reglugerð um velferð nautgripa nr. 1065/2014. Stuðningurinn er veittur bæði vegna nýframkvæmda og endurbóta á eldri byggingum sem stuðla að hagkvæmari búskaparháttum, bættum aðbúnaði nautgripa og aukinni umhverfisvernd.

Umsóknum skal skila inn rafrænt í Þjónustugátt Matvælastofnunar

Markmið stuðningsins er að hraða því að framleiðendur standist kröfur samkvæmt reglugerð um velferð nautgripa.

eigi síðar en 31. mars næstkomandi vegna framkvæmda á árinu. Vakin er

athygli á að umsóknum skal fylgja framkvæmda- og kostnaðaráætlun,

ef um byggingu sé að ræða skulu fylgja teikningar. /VH

**VERTU Í GÓÐU SAMBANDI
Í FJÁRHÚSUNUM OG Í SMALAMENNSKUNNI**

Í MARS ÆTLUM VIÐ AÐ BJÓÐA BÆNDUM SÉRSTAKT TILBOÐ
Á MOTOROLA T80 EXTREME TALSTÖDVUNUM.
NÚ ÞEGAR STYTTEST Í SAUBURÐ ER GOTT AÐ VERA VEL
UNDIRBÚIN OG VERA Í GÓÐU SAMBANDI.

**MOTOROLA T80 PMR
TILBOÐSVERÐ KR. 19.890,- M.VSK**

PMR 446 ÓPIÐ KERFI
ALLT AÐ 10 KM DRÆGNI
8 RÁSIR OG 121 UNDIRRÁS.
SKANNAR Á MILLI RÁSA
LCD SKJÁR
BELTISKLEMMI

f ISMARICELAND - WWW.ISMAR.IS

SÍÐUMÚLA 28
108 REYKJAVÍK
SÍMI 5105100ÍSMAR
...Við mælum með því besta

**Getum við orðið að liði? – Við seljum m.a.
þvottavélar • þurrkara • strauvélar**
Frábærar vélar fyrir m.a. þvottahús, hótél og gistiheimili

**Eigum
hágæða
þýskt hótellín**

FRUM - www.frum.is

icefakta ehf.

DANUBE

Kirkjustétt 2-6 • 113 Reykjavík • Símar 892 8925 og 567 4577
Netfang: icefakta@icefakta.is • www.icefakta.is

KRÄNZLE ÞÝSKAR GÆÐA HÁÞRÝSTIDÆLUR

kränzle®

Verð frá kr. 49.900,- án vsk.

**Með öllum dælum fylgir með
sprautuhlíf, stakkur og húfa**

Búvís
2006-2016Akureyri • Sími 465 1332
www.buvvis.is

IÐNAÐARHURÐIR BÍLSKÚRSHURÐIR

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Þolir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
- Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

**HUSQVARNA
FS 400 LV**
Sögunardýpt 16,5 sm

**HUSQVARNA
K 760**
Sögunardýpt 12,5 sm

**HUSQVARNA
K 3600 MK II**
Sögunardýpt 27 sm

**HUSQVARNA
K 2500**
Sögunardýpt 14,5 sm

**HUSQVARNA
DM 230**

HUSQVARNA
Steinsagarblöð
og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Tíu ára saga folaldasýninga hjá hestamannafélaginu Sörla:

Ótvírætt skemmtanagildi

Af öðrum viðburðum ólöstuðum má segja að folaldasýningar sé ein áhorfendavænsta afþreyingin sem hrossaræktunin hefur upp á að bjóða. Á þessum skemmtilegu mannamótum koma ræktendur saman með folöldin sín og bera eiginleika þeirra saman. Þá eru kallaðir til dómara sem meta þau og gefa folöldunum umsögn. Áhorfendur fá oftast sitt að segja á þessum sýningum og velja það folald sem höfðar best til þeirra.

Folaldasýningar eiga sér tíu ára hefð hjá hestamannafélaginu Sörla og njóta þær alltaf mikilla vinsælda. Þannig voru tæplega 30 folöld sýnd á folaldasýningu kynbótanefndarinnar í reiðhöll Sörla laugardaginn 25. febrúar síðastliðinn og áhorfendapallarnir velsetnir.

Herkúles frá Ragnheiðarstöðum var atkvæðamikill á sýningunni, átti rúm 20% afkvæma, og svo fór að dómara völdu afkvæmi hans sigurvegara beggja flokka. Auk þess kom Herkúles fram í hléi ásamt Kolskeggi frá Kjarnholtum, en þeir eiga það sameiginlegt að vera fyrrum sigurvegarar folaldasýningar Sörla.

Hermann frá Ragnheiðarstöðum, brúnskjóttur glæsifoli, sigraði flokk hestfolaldaflokka en hann er undan Herkúlesi og Gleði frá Holtsmúla, Álfasteinsdóttur. Ræktendur og eigendur hans eru Helgi Jón Harðarson og Pálmar Harðarson. Í

Dómarar líta til líkamsbeitingar við mat á folöldunum, s.s. hvort það búi yfir rými og mykt á gangi.

Myndir / GHP

öðru sæti í flokki hestfolalda völdu dómara Hervar frá Svignaskarði, kátan og fjörugan fola sem fór mikinn í höllinni og uppskar flest atkvæði áhorfenda. Hervar er undan Landsmótssigurvegaranum Glóðafeyki frá Halakoti og Hrefnu frá Dallandi sem alvön er keppnisbrautinni ásamt eiganda sínum, og ræktanda Hervars, Valdís Björk Guðmundsdóttur.

Ganglag og bygging metin

Gísli Guðjónsson var einn dómara

á sýningunni. – „Folaldasýningar eru fyrst og fremst skemmtileg samkoma fyrir ræktendur og tilefni fyrir hestamenn að hittast og taka tal saman,“ segir hann. Dómarar meta afmarkaða þætti og eiginleika folaldsins á sýningum. „Við horfum fyrst og fremst í ganglag og byggingu. Við skoðum hvort folaldið búi yfir rými og mykt á gangi og hafi góð gangskil, líkamsbeitingu folaldsins, þ.e. hvort það sé sjálfbærandi. Fótaburður er ekki lykilatriði en þó skrautfjöldur ef hann er til staðar. Í byggingunni er helst horft

á yfirlínu, frá hálsi aftur í lend. Þá sé einnig tekið eftir því hvort folaldið búi yfir byggingargöllum s.s. galla í neflínu og eða annarra lýta. Almennt fas folaldsins er einnig tekið til skoðunar.“

Gísli segir hins vegar tæpt að tala um forspásgildi slíkra sýninga.

„Folöld þroskast mjög misjafnlega og á þessum tíma árs eru þau oft eins og unglingar á gelgjunni. Að sjálfsögðu koma margir gæðingakostir fram í hrossum strax við fæðingu en það að vinna folaldasýningu er engin áskrift á góðan árangur á kynbótabrautinni. Margir utanaðkomandi þættir spila þar inn í, t.a.m. hvernig tamningaferlið heppnast með hvern grip.“

Gísli bendir þó á að góð þróun hafi átt sér stað í folaldasýningum.

„Á fyrstu árum þá voru það gjarnan hræddustu folöldin, og þar með sperrtustu, sem sigruðu. En þetta urðu sjaldan góð hross. Við viljum ekki verðlauna hræðslu og tökum frekar eftir yfirveguðum og sjálfsöuggum folöldum, það er besta leiðin til þess að rýna í geðslag þeirra.“

Góðar ættir og mont

Dómarar völdu merfolaldið Herdís frá Hafnarfirði sem folald sýningarinnar. Herdís er undan Herkúles frá Ragnheiðarstöðum og Gleði frá Hafnarfirði, en Bryndís Snorradóttir

og Snorri Rafn Snorrason eru ræktendur og eigendur hennar.

„Herdís er voðalega skemmtilega ættuð því það standa margir sterkir stofnar að baki henni, þar má nefna Skollagróf, Laugarvatn og Sauðárkrók ásamt Kolfinni. Móðirin er frábær 1.verðlauna hryssa sem hefur verið að gefa myndarleg tryppi, en fyrsta afkvæmið hennar fer í tamningu í haust,“ segir Snorri. Hann lýsir Herdís sem einkar skemmtilegu folaldi. „Herdís er stór og falleg og létt í spori. Hún er galopin á gangi og lyftir löppum. Svo er mikið mont í henni og það virkar vel á folaldasýningum.“

Snorri er einnig meðlimur í kynbótanefnd Sörla sem stóð að framkvæmd sýningarinnar.

„Folaldasýningar eru aðallega hugsaðar sem skemmtun. Fyrir okkur ræktendurna er gaman að fá að sýna folöldin sín og fá umsögn dómara um þau. Í þessu felst einnig að leggja strax smá vinnu í folöldin sín. Aður en þau fara á sýningu þarf að temja þau aðeins, spekja þau, setja á þau múl og teyma þau. Eftir því sem folöld eru meðhöndluð meira verða þau auðveldari þegar að tamningu kemur.“

Þá segir Snorri folaldasýningar hafa ákveðið markaðsgildi.

„Ég fékk strax fyrirsögn frá Þýskalandi um hvort Herdís væri mögulega til sölu,“ segir Snorri sem neitaði víst pent.

Úrslit folaldasýningar Sörla 2017

Flokkur merfolalda

Herdís frá Hafnarfirði (til hægri) sigraði folaldasýninguna. Með henni á mynd er Dáð frá Skógarási en þær eru báðar undan Herkúlesi frá Ragnheiðarstöðum.

1.Herdís frá Hafnarfirði

Móðir: Gleði frá Hafnarfirði
Faðir: Herkúles frá Ragnheiðarstöðum
Litur: Rauðskjótt
Ræktendur og eigendur: Bryndís Snorradóttir og Snorri Rafn Snorrason.

Faðir: Herkúles frá Ragnheiðarstöðum
Litur: Rauðskjótt
Ræktendur og eigendur: Einar Valgeirsson og Unnur Magnadóttir

5.Skör frá Kelduholti

Móðir: Gáta frá Hrafnstöðum
Faðir: Skaginn frá Skipaskaga
Litur: Brún
Ræktendur og eigendur: Sigurður Helgi Ólafsson og Stella Björg Kristinsdóttir

2.Snerpa frá Straumi

Móðir: Ösp frá Breiðholti, Gbr
Faðir: Herkúles frá Ragnheiðarstöðum
Litur: Rauð
Ræktandi og eigandi: Högni Gunnarsson

3.Krás frá Arnarstaðakoti

Móðir: Klassík frá Litlu-Tungu 2
Faðir: Halur frá Breiðholti
Litur: Brúnstjörnött
Ræktandi og eigandi: Gunnar Karl Ársælsson

4.Dáð frá Skógarási

Móðir: Drottning frá Syðri Úlfstöðum

Fyrir folaldasýningar bandvenja ræktendur oft folöldin sín, kenna þeim á múl og að teyma þau.

Flokkur hestfolalda

Hervar frá Svignaskarði, sá rauði, var valið folald sýningar af áhorfendum.

1. Hermann frá Ragnheiðarstöðum

Móðir: Gleði frá Holtsmúla
Faðir: Herkúles frá Ragnheiðarstöðum
Litur: Brúnskjóttur
Ræktendur og eigendur: Helgi Jón Harðarson og Pálmar Harðarson

Veigar Ketel og Sigurður T Sigurðsson

2.Hervar frá Svignaskarði

Móðir: Hrefna frá Dallandi
Faðir: Glóðafeykir frá Halakoti
Litur: Rauður
Ræktandi og eigandi: Valdís Björk Guðmundsdóttir

3.Stapi frá Stíghúsi

Móðir: Álöf frá Ketilsstöðum
Faðir: Konsert frá Hofi
Litur: Rauðskjóttur
Ræktandi og eigandi: Guðbr. Stígur Ágústsson

4.Skjóni frá Húsafelli 2

Móðir: Spurning frá Sörlatungu
Faðir: Eldhugi frá Álfhólum
Litur: Brúnskjóttur
Ræktendur og eigendur: Róbert

Hermann frá Ragnheiðarstöðum (t.v.) sigraði í flokki hestfolalda. Skjóni frá Húsafelli 2 (t.h.) var í 4. sæti.

BÁRUJÁRN
ALUSINK OG LITAÐ ALUSINK
PLÖTUR KLÆÐA 107 CM

KOPAR OG SINK
KLÆÐNINGAR

LÆSTAR

NÝJUNG
VATNSRÁS

VEGGKLÆÐNINGAR
OG FLASNINGAR

STJÖRNUBLIKK
VANDSKAÐAÐ • ALUMÍNÍUM KLÆÐNINGAR • KARBÓNAÐAL • BÓRULJÓRN
LÖPULASTUR • SÚG • FLÉMENT • VEGGSTÖÐ • KLÆÐNINGAR

Snögg og góð þjónusta!

Smiðjuvegi 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • stjornublikk@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

GLER Í ÖLLUM LITUM
Á MILLI SKÁPA OG Á VEGGI.
GEFÐU HEIMILINU NÝTT LÍF Á EINFALÐAN HÁTT

Íspan
GLER OG SPÉGLAR

Fræðsla og
Fyrirbætur

TRYGG
Nøstet Kjetting as

SNJÓKEÐJUR

Vertu viðbúinn vetrinum
LÉTTAR – STERKAR – TRAUSTAR

Hafðu samband og kynntu þér
vöruúrvalið og þjónustuna

ÍSFELL
Ísfall ehf, Óseyrarbraut 28
220 Hafnarfjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

Nútíma músavarnir
HÁTÍÐNIFÆLUR

Söluastaðir:

Bústólpi FÓÐURBLANDAN BÚREKSTRARDEILD KVH Verslunin Eyri

STREYMI
heildverslun

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4 | Akureyri
streymi.is | 588 2544

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

SAVAGE ARMS
Nákvæmni gæði gott verð

ACCUTRIGGER
ACCUSTOCK

AXIS XP II cal 243-270-308
Sjónauk Weaver 3-9x40 laust magasín kr. 98,900

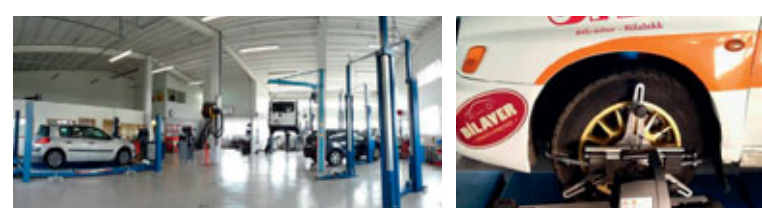
16/116 Trophy Hunter XP
Cal 223-243-270 sjónauki Weaver 3-9x40
kr. 149,900

MarkII FVXP með 3-9x49 sjónauka cal: 22 LR
kr. 67,900

10/ 110 Trophy Hunter XP
Ca 223-243-270-308, Sjónauki Weaver 3-9x40
kr. 139,900

Axis XP II Cal -243-270-308
Sjónauki Weaver 3-9x40
kr. 89,900

Vesturröst
Sérverslun veiðimannsins - Laugavegi 178 - sími: 551 - 6770 - www.vesturroost.is

B|L

ATVINNA

óskum eftir **BIFVÉLAVIRKJA**
eða **NEMA** til starfa.

BÍLAYER
ÞJÓNUSTUVERKSTÆÐI

HYUNDAI LAND-ROVER SUBARU ISUZU RENAULT NISSAN DACIA

lðavellir 9c // 230 Reykjanesbær // Sími: 421 8085 // Neyðarsími: 857 9979
bilaver@bilaver.is // www.bilaver.is

FRÉTTASKÝRING

Sérfræðingar vara við hættunni af innflutningi á hráu kjöti:

Raunveruleg og vaxandi ógn af bakteríum sem eru ónæmar fyrir sýklalyfjum

– Ísland hefur algjöra sérstöðu á heimsvísu hvað varðar lága tíðni á sýklalyfjaónæmi, segir yfirlæknir á sýklafræðideild Landspítalans

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Til að anna eftirspurn og hávær-um kröfum um ódýrara kjöt hefur verksmiðjubúskapur tekið við hefðbundnum landbúnaði víða um heim. Til að auka framleiðni og hraða vexti dýra hafa þessi bú notað hormóna og sýklalyf í óhóflegu magni. Þetta er nú að koma í bakið á neytendum, m.a. með stóráukinni tíðni sýklalyfjaónæmra baktería og auknum dauðsföllum vegna þess að sýklalyf virka ekki í æ fleiri tilvikum.

Læknar um allan heim hafa varað við þessari þróun í mörg ár. Bændablaðið hefur m.a. margítrek- að greint frá á liðnum árum áhyggjum íslenskra sérfræðinga og lækna. Þar berjast menn við innleiðingu reglugerða ESB og kröfur um viðskiptafrelsi. Bændasamtök Íslands hafa fengið erlenda sérfræðinga til að halda hér fyrirlestra um þessi mál á liðnum árum. Þá héldu þau m.a. opinn fund í apríl 2013 undir spurningunni; „Hvaða áhætta felst í innflutningi á hráu kjöti?“ Þar mætti Karl G. Kristinsson, prófessor og yfirlæknir á sýklafræðideild Landspítalans, en hann hefur verið í fararbroddi þeirra sem lýst hafa yfir áhyggjum af málinu. Eins Vilhjálmur Svansson, dýralæknir og sérfræðingur á Tilraunastöð Háskóla Íslands á Keldum. Hann hefur varað við hættunni fyrir íslenska búfjárfestofna og bent á slæma reynslu hér á landi í gegnum tíðina. Báðir þessir sérfræðingar fluttu erindi á fjölmönnum fundi sem Ögmundur Jónasson, fyrrverandi þingmaður og ráðherra, stóð fyrir í Iðnó laugardaginn 25. febrúar sl. undir yfirskriftinni „Innflutningur á ferskum matvælum – hver er hættan?“

Fjölmargir sérfræðingar hafa varað við hættunni

Margir fleiri sérfræðingar hafa líka varað við hættunni, eins og Kristján Orri Helgason, sem sagði í grein í Læknablaðinu sumarið 2015 að sýklalyfjaónæmi ógnaði nútíma læknisfræði. Vilhjálmur Ari Arason, heimilislæknir og doktor í sýklalyfjanotkun barna og útbreiðslu sýklalyfjaónæmra baktería, tók í sama streng og sagði m.a. um innflutning á hráu kjöti í Bændablaðinu 11. febrúar 2016: „Erum að taka rosalega áhættu“.

Margrét Guðnadóttir, veirufræðingur og fyrrverandi prófessor í sýklafræði og heiðursdoktor við HÍ, hefur haft áhyggjur af þessum málum í fjölmörg ár. Hún sendi Alþingi m.a. umsögn í mars 2009 vegna breytinga á lögum þar sem fella átti niður undanþágu Íslands til að banna innflutning á ófrosnu hráu kjöti í viðauka við EES-samninginn. Hún hefur bæði fyrr og síðar margítrekað varað við hættunni. Í viðtali við Morgunblaðið nýlega sagði hún m.a.:

„Það er alvarlegt mál ef hér koma upp nýir dýrasjúkdómar eða ólæknandi mannasjúkdómar. Ég treysti ekki þeim mönnum sem vilja flytja inn hrátt, ófrosið kjöt til að verja okkur fyrir þeim. Kannski af því að ég er orðin svo gömul að ég hef séð of margt.“

Alþjóðaheilbrigðismálastofnun Sameinuðu þjóðanna, WHO, fjallaði um sýklalyfjaónæmið á 68th World Health Assambly í maí 2015. Þar var rætt um sérstakt aðgerðaplan, „Global action plan on antimicrobial

Karl G. Kristinsson, prófessor og yfirlæknir á sýklafræðideild Landspítala Íslands, segir að aukinn innflutningur muni fjölga sýkingum í mönnum og auka líkurnar á því að nær alónæmar bakteríur nái hér fótfestu. Mynd / HKr.

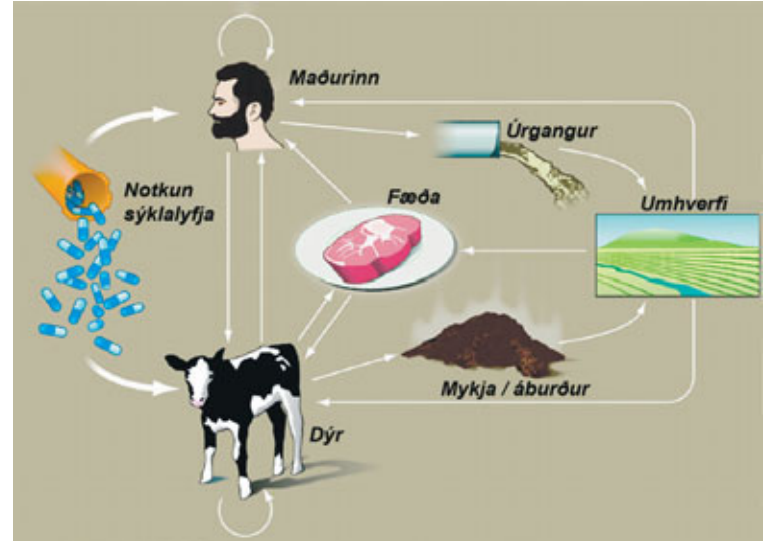
Húsfyllir var á fundinum í Iðnó.

Mynd / HKr.

resistance“. Kom þar fram m.a. að ef ekki yrði gripið til samræmdra og samhæfðra aðgerða um allan heim, stefndum við að tímabili án virkra sýklalyfja, þar sem algengar sýkingar fari aftur að valda dauðsföllum.

Aukinn innflutningur mun fjölga sýkingum í mönnum

Karl G. Kristinsson benti á í sínu erindi í Iðnó að Ísland hefði algjöra sérstöðu á heimsvísu hvað varðaði lága tíðni á sýklalyfjaónæmi og að

Hringrás uppsöfnunar sýklalyfja í mönnum og dýrum sem leiða síðan til þróunar lyfjaónæmra baktería.

„súður“, þ.e. smitsjúkdómar sem geta borist í menn frá dýrum og frá mönnum til dýraværu, hér mun fátíðari. Brýnt væri að verja þessa stöðu.

Hann segir að áhættan af sýklalyfjaónæmi sé líklega mest við innflutning á salati og öðru fersku grænmeti, kjúklingum og öðrum alifuglum sem og af svínakjöti. Þá er enn ekki vitað til þess að svokölluð hamburgarabaktería (STEC/EHEC) úr nautakjöti hafi skotið rótum hér á landi, en hún er ört vaxandi vandamál, m.a. í Evrópu.

„Aukinn innflutningur mun fjölga sýkingum í mönnum og auka líkurnar á því að nær alónæmar bakteríur nái hér fótfestu“, segir Karl.

Hann segir að kampýlóbakter-sýkingum muni fjölga margfalt ef erlendir kjúklingaframleiðendur, sem verslað er við, fylgi ekki sömu reglum og þeir íslensku þurfa að gera. Þá muni salmonellusýkingum mjög líklega fjölga líka sem og STEC/EHEC sýkingum. Eins muni aðrir sýklar kunna að gera oftart vart við sig.

Í þessu sambandi bendir Karl á að erfitt geti verið að rekja uppruna sýkinga þar sem verslað er t.d. með kjúklinga þvers og kruss um heiminn.

Raunveruleg og vaxandi ógn

Karl segir að það sé raunveruleg og vaxandi ógn vegna baktería sem eru ónæmar fyrir öllum eða nánast öllum sýklalyfjum. Þær geti borist með matvælum, fóðri og ferðamönnum, bæði erlendum og íslenskum.

Karl segir nauðsynlegt að fylgjast vel með innflutningi á matvælum og dýrafóðri og leita þar kerfisbundið að sýklalyfjaónæmi. Þá sé mikil þörf á eftirliti með sýklalyfjaónæmi í dýrum, fóðri og dýraafurðum. Jafnframt sé mikilvægt að vekja almenning til umhugsunar um sýklalyfjaónæmi og hvernig það sé tilkomið.

Karl nefndi einnig að upprunamerkingar á matvælum væru afar mikilvægar í þessu sambandi. Í dag er slíkt merkingum víða þannig hættað að á umbúðum er aðeins nefnt framleiðsluland lokaafurðanna, en ekkert getið um raunverulegan uppruna dýra og kjötafurða af þeim sem í pakkingunum eru.

Samkvæmt vefsíðu landlæknisembættisins, eru sjúkdómar sem berast með fæðu og súnur eftirfarandi:

- *Basillus*
- *Bótúlismi (Clostridium botulinum)*
- *Cryptosporidium sýking*
- *Enterohemoragisk E. coli*
- *Giardia*

- *Jersínía (Yersinia enterocolitica)*
- *Kampýlóbakter*
- *Klasasýklar (Staphylococcus aureus)*
- *Kóléra*
- *Kólígírlar (Escherichia coli)*
- *Leptospírís*
- *Lifrabólga A*
- *Listería*
- *Miltisbrandur*
- *Nóróveirur*
- *Perfringensgerlar (Clostridium perfringens)*
- *Salmonella*
- *Sígella*

Karl greindi frá því í erindi sínu að það fjölgaði sýkingartilfellum á Norðurlöndunum þar sem svokallaðir MÓSAR (gulir klasakokkar), sem eru algengasta orsök húðsýkinga, sárasýkinga, igerða og eru algengir í ýmsum öðrum sýkingum, eru orðnir ónæmir fyrir sýklalyfjum eins og methisillíni. Slíkum smittilvikum hafi fjölgað langmest í Danmörku af öllum Norðurlöndunum.

Um 88% svínahjarða í Danmörku þegar smitaðar af MRSA

Sagði Karl að búfjárfesting MÓSA tilvik (Livestock Associated MRSA, LA-MRSA) breiddust nú hratt út um Evrópu, einkum í Danmörku og Hollandi. Vísaði hann til þeirrar ógnvænlegru þróunar sem orðið hefur í smituðum svínahjörðum í Danmörku. Á árinu 2008 reyndust 5% svínahjarða í Danmörku vera smitaðar af lyfjaónæmu bakteríunni MRSA (Methicillin-resistant Staphylococcus aureus). Árið 2011 voru það 15% hjarðanna. Árið 2014 voru 68% smitaðar og á árinu 2016 voru 88% svínahjarða í Danmörku smitaðar af MRSA.

MRSA bakterían getur sýkt menn, einkum það fólk sem býr nálægt svínabúunum. Fólk smitast m.a. af ryki frá dýrunum en einnig af matvælum.

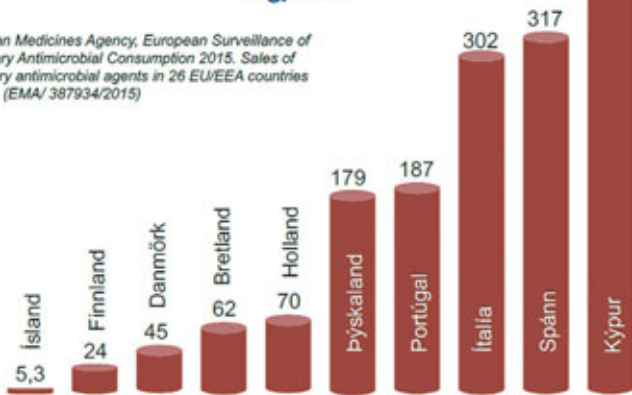
Fólki fjölga og kjötnesla eykst

Samkvæmt gögnum Worldwatch-stofnunarinnar þá fimmfaldaðist kjötfarmleiðsla í heiminum frá 1950 til 2006. Hlutfall raunverulegra verksmiðjubúa í nautgripaækt var þá orðið 43%, um 50% í svínaækt og 74% í kjúklingaækt. Flest þessi verksmiðjubú eru í iðnríkjunum en hraður vöxtur hefur verið á uppbyggingu slíkra búa í svokölluðum þróunarlöndum samfara stórauðinni kjötneslu í þeim ríkjum. Þessi bú eru af miklu stærri skala en þekktist á Íslandi. Ekkert íslenskt bú, hvort

Sýklalyf í landbúnaði – Evrópa

mg/PCU

European Medicines Agency, European Surveillance of Veterinary Antimicrobial Consumption 2015. Sales of veterinary antimicrobial agents in 26 EU/EEA countries in 2013. (EMA/ 387934/2015)

Algengi sýkinga í mönnum

■ Campylobacter

- Lægsta nýgengi í Evrópu er á Íslandi
- þótt tilfelli smituð utan Íslands séu tekin með (50%)

■ Salmonella

- Lægsta nýgengi í Evrópu er á Íslandi
- þótt tilfelli smituð utan Íslands séu tekin með (60%)

■ STEC/EHEC *E. coli* (niðurgangur, blóðugur, nýrnabilun)

- Lægsta nýgengi í Evrópu er á Íslandi
- bakterían hefur ekki fundist í íslensku búfé

Hver er ástæðan?

Svar: „**Hreinleiki**“ íslenskra búfjárafurða og hreint ómengað vatn

heldur er í alifugla- svína-, nautgripa-, hrossa- eða sauðfjárrækt er að nota sýklalyf sem vaxtarhvata eins og gert er víða um heim.

Enn er gert ráð fyrir ört vaxandi kjötneyslu samfara auknum mannfjölda á jörðinni. Þannig hefur verið talað um að tvöfalda þyrfti framleiðslu landbúnaðarvara fram til ársins 2050 til að halda í við mannfjölgunina. Til að auka framleiðni búanna umfram eðlileg afköst og vaxtarhraða dýra og til að lækka afurðaverð, verða menn að beita vaxtarhvötum eins og sterum og sýklalyfjum.

Þann 27. febrúar klukkan 10.00 var mannfjöldinn á jörðinni samkvæmt worldometers.info samtals nær 7,5 milljarðar, eða 7.487.272.700 manns, og fjölgaði ört. Þar af voru Kínverjar rúmlega 1.386 milljónir en Indverjum fjölga mun hraðar og voru þá orðnir rúmlega 1.337 milljónir. Áætlað er að íbúafjöldi jarðar verði orðinn yfir 10 milljarðar árið 2060, allt þetta fólk þarf mat.

Um 70% sýklalyfjanna notaður í verksmiðjubúum

Heilbrigðisstofnun Sameinuðu þjóðanna, WHO, hefur áætlað að meira en helmingur allar sýklalyfja sem framleidd væru í heiminum séu notuð á verksmiðjubúgörðum. Þar séu sýklalyf almennt notuð til vaxtarörvunar, þó að á pappírnum heiti svo að slíkt hafi verið bannað í Evrópu 2006 og að setja eigi hömlur við því í Bandaríkjunum á þessu ári, 2017.

Í nýlegri frétt breska blaðsins The Guardian er spurt hvort menn muni fara að taka alvarlega hættuna á ofurbakteríum á þessu ári. Þar segir að tveir þriðju af allri sýklalyfjanotkun í Evrópu, eða um 67%, sé notaður í verksmiðjubúum (þrátt fyrir bann) og um 70% í Bandaríkjunum. Á Íslandi þekkest slík notkun sýklalyfja ekki.

Karl bendir á áhrif óhóflegar sýklalyfjanotkunar á umhverfið.

Jarðvegur og grunnvatn mengast af sýklalyfjum og ónæmum bakteríum. Mörg sýklalyfjanna brotna mjög hægt niður í umhverfinu og safnast þar fyrir. Það tekur til dæmis mörg ár fyrir kínólón og tetrasyklín að brotna niður í umhverfinu.

Vandamálin eru stærst í þéttbýli manna og dýra þar sem skortur er á hreinu og ómengðu vatni.

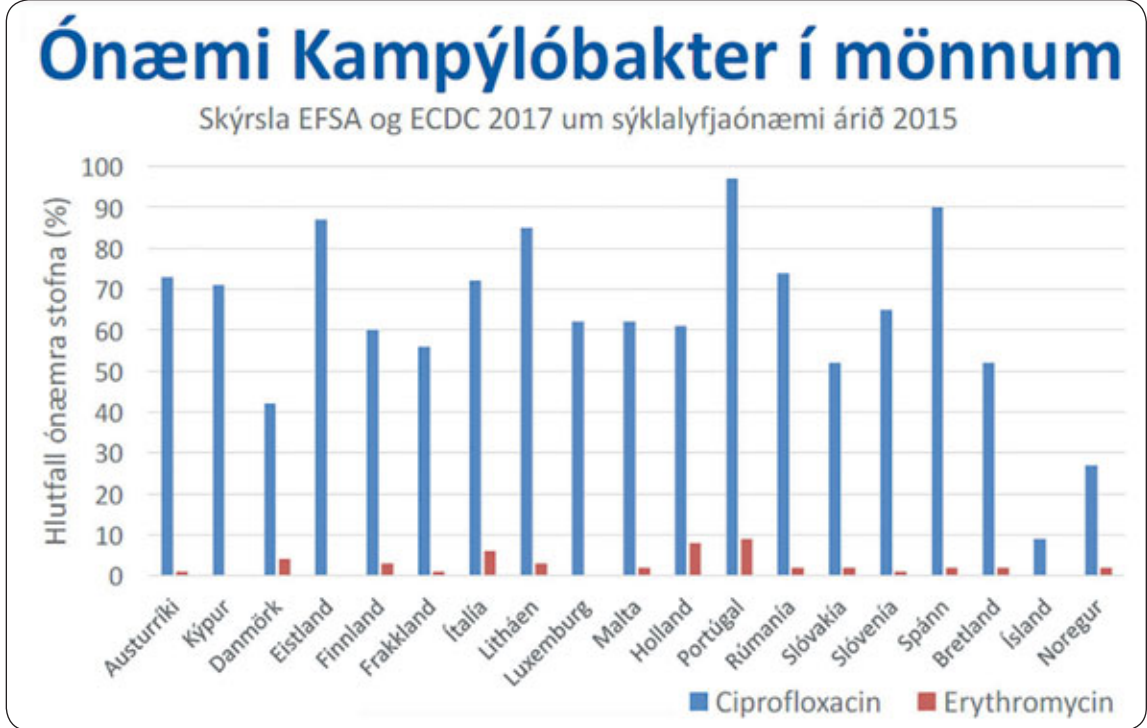
Dýraskíturinn sem áburður er stórt vandamál þar sem sýklalyfjanotkun er mikil. Honum er sprautað eða dreift yfir engi og akra eða komið fyrir í lónum. Um leið dreifast sýklalyfjaleifar og sýklalyfjaónæmir gerlar út í umhverfið og grunnvatnið.

Barátta við salmonellufaraldur 1979 bar árangur

Karl segir að vítin eigi að vera til að varast þau. Íslendingar hafi upplifað ýmsa óáran í gegnum tíðina eins og salmonellufaraldur í kjúklingum sem náði hámarki 1979. Vegna þess var bannað að selja ferska kjúklinga í verslunum, aðeins frysta. Ein rökin fyrir frýstingu eru að við það fækkar kampýlóbakteríum tíu til þúsundfalt eins og m.a. íslenskar rannsóknir hafa sýnt fram á. Smit af kampýlóbakteríum getur verið lífshættulegt.

Aðgerðir hófust árið 1992 við að útrýma salmonellu í kjúklingum á Íslandi. Góður árangur leiddi síðan til þess að leyft var að selja ferska kjúklinga á ný haustið 1995. Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna (FAO) og Alþjóðaheilbrigðisstofnunin (WHO) fjölluðu m.a. um þessa jákvæðu þróun á ráðstefnu í Marrakech í ársbyrjun 2002.

Í dag er mjög horft til þess frábæra árangurs sem náðst hefur hérlendis og hafa erlendis sér-

fræðingar m.a. komið hingað til lands að kynna sér stöðuna í alifuglaræktuninni. Norðmenn, Svíar og Danir hafa einnig náð góðum árangri við að draga úr kampýlóbactersmiti í kjúklingum en eru samt talsvert á eftir Íslendingum.

Mikið af kampýlóbakteríum í breskum kjúklingi

Ekki er sömu sögu að segja frá Bretlandi. Fréttastofa The Guardian fjallaði um málið í maí 2015 þar sem sagði að nær þrír fjórðu, eða 73%, kjúklinga í borðum stórverslana væru smitaðir af kampýlóbakter. Í verstu tilfellum á árinu 2014 og 2015 reyndist bakteríumengunin hjá verslanakeðju ASDA vera um 80%. Um 280 þúsund manns veikjast árlega í Bretlandi af völdum kampýlóbaktería. Þar hafa menn áhyggjur af því að aukinn kostnaður bænda við að berjast við þennan ófögnuð í Bretlandi muni leiða til dýrari afurða og aukningar á innflutningi.

Á síðasta ári var innan við helmingur þeirra ríflega 100 tilfella af kampýlóbakter sem hér komu upp með uppruna á Íslandi.

Ógmundur Jónasson, fyrrverandi alþingismaður og ráðherra, stóð fyrir fundinum og vill að Íslendingar vakni til meðvitundar um hættuna sem stafar af sýklalyfja- og fjölónæmum bakteríum sem sérfræðingar hafa verið að benda á.

Mynd / HKr.

Vaxandi ónæmi fyrir breiðvirkum sýklalyfjum

Karl segir að sjúklingar með alvar-

legar sýkingar, ónæmisbældir sjúklingar, krabbameinssjúklingar o.fl. séu á tímum fjölónæmra baktería meðhöndlaðir með breiðvirkustu

stungulyfjum sem til eru. Það eru svokölluð karbapenem-sýklalyf, þ.e. Meropenem, Imipenem, Ertapenem og fleiri. Ein afleiðing af aukinni notkun karbapenem-sýklalyfja í kjölfar vaxandi útbreiðslu lyfjaónæmra baktería er að sumar bakteríur eru komnar í ensím eða svokallaðir Karabapenemasar. Þau ensím brjóta niður öll sýklalyf í flokki beta-laktam sýklalyfja. Slíkar bakteríur eru yfirleitt einnig ónæmar fyrir mörgum öðrum sýklalyfjaflokkum og því nær alónæmir. Þessi ensím breiðast nú hratt út um heiminn og tvö tilfelli greindust hér á landi 2015. Annað var í dreng frá Filippseyjum og hitt í Íslendingi sem hafði verið á sjúkrahúsi á Spáni.

Lokaúrræðislyf eru líka að hætta að virka

Karbapenemasamyndandi bakteríur (nær alónæmar) fundust í pollum, lækjum og drykkjarvatni á fjölmörgum stöðum í stórborginni Nýju Delí á Indlandi árið 2010. Var birt rannsókn um það í læknaðinu Lancet í maí 2011, þ.e. Infectious Diseases. Slíkar bakteríur eru einnig orðnar algengar á sjúkrahúsum á Ítalíu, Grikklandi og Tyrklandi.

Síðasta úrræðið til að berjast gegn sýkingum af þeim toga í fólki er gjarnan með sýklalyfinu kólíastín. Þetta er lyf sem var hætt að nota fyrir löngu í mönnum, en hefur nú verið gripið til að nýju. Nú er þetta síðasta úrræði líka í hættu. Bakteríur hafa nefnilega þróað með sér ónæmi fyrir því í landbúnaði í Kína þar sem mest er notað af kólíastíni í landbúnaði. Menn töldu að það væri óhætt að nota þetta lyf í landbúnaði af því að það hafði þá verið lítið notað í mönnum. Eftir að þetta ónæmi fannst í Kína, hefur komið í ljós að það hefur náð útbreiðslu um Evrópu, Norður-Ameríku og Norður-Afríku.

Fram kom í erindi Karls í Iðnó að enn hafi hvorki fundist ónæmi fyrir karbapenem- né kólíastínlyfjum í umhverfi eða dýrum á Íslandi. Því þurfi að fylgjast vel með innflutningi á matvælum og dýrafóðri og leita kerfisbundið að sýklalyfjaónæmi í þeim.

- Sjá umfjöllun um erindi Vilhjálm Svanssonar á næstu síðu.

BÆNDUR!

SPARIÐ ÁBURÐARNOTKUN OG NÁIÐ BETRI NÝTINGU MEÐ TRIMBLE.

GPS LEIÐSÖGUTÆKI LANDBÚNAÐARINS

EZ-Guide® 250

FRÉTTASKÝRING

Á Íslandi finnast ekki mörg þeirra smitefna sem eru landlæg í nágrannalöndum okkar:

„Núverandi sjúkdómastaða er auðlegð sem okkur ber að verja“

– segir Vilhjálmur Svansson, dýralæknir og sérfræðingur á Tilraunastöð HÍ í meinafræðum

Vilhjálmur Svansson, dýralæknir og veirufræðingur á Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræðum á Keldum, segir að landfræðileg einangrun Íslands sé höfuð-ástæða þess að húsdýr hérlandis eru að mestu laus við mörg þeirra smitefna sem landlæg eru í húsdýrum utan Íslands. Þessa dýrastofna beri Íslendingum skylda til að verja.

Í fyrirlestri sem Vilhjálmur flutti í Iðnó laugardaginn 25. febrúar kom fram að sjúkdómsstaða íslenskra búfjárfstofna er óvenjuleg miðað við það sem þekktist erlendis. Einangrun landsins hefur gert það að verkum að mikill fjöldi smitefna getur valdið faröldrum í búfé hérlandis. Því eru mörg smitefni sem þekkt eru erlendis ekki til staðar á Íslandi. Þar af leiðir að ónæmi fyrir ýmsum sjúkdómum er ekki fyrir hendi. Útbreiðsla sjúkdóma sem berst í búfé getur því orðið mjög hröð á skömmum tíma sökum mikils samgangs og flutninga.

„Núverandi sjúkdómastaða er auðlegð sem okkur ber að verja,“ sagði Vilhjálmur. „Ef núgildandi reglur verða aflagðar aukast líkur á að ný smitefni nái hér fótfestu. Það mun hafa þýðingu fyrir heilsu manna og dýra.“

Færri sjúkdómar mikill sparnaður fyrir heilbrigðiskerfið

Vilhjálmur segir óumdeilt að sjúkdómastaða íslenskra búfjárfstofnsins sé mjög óvenjuleg á heimsvísu. Það hafi afgerandi þýðingu fyrir dýraheilbrigði og dýravernd og leiði til minni affalla, lægri meðferðarkostnaðar og minna afurðatjóns. Varðandi mannfólkið og lýðheilsu þá sé hér lægri tíðni matarsýkinga en þekktist víðast hvar um heiminn og færri innlagnir á sjúkrahús af þeirra völdum.

„Ísland er eyja án landamæra að öðrum ríkjum. Því ætti að vera auðvelt að verjast smitefnum,“ segir Vilhjálmur. Hann bendir þó á að hættan liggi í breyttum lífnaðarháttum landsmanna, auknum innflutningi matvæla og auknum straumi ferðamanna til og frá landinu. Smitleiðir til landsins séu því greiðari og fjölbreyttari en áður.

Um 60% smitefna í mönnum geta tengst dýrum

Um 1.400 til 1.600 smitefnum hefur verið lýst í mönnum. Þá er misjafnt hve margir stofnar eru þekktir fyrir hvert smitefni. Maðurinn er sú dýrategund sem best er rannsökuð með tilliti til smitefna. Af þeim smitefnum sem sýkja menn teljast um það bil tveir þriðju til súna, en súnur eru smitefni sem geta borist milli manna og dýra. Árlega greinist 3 til 5 ný smitefni oftast eru þessi nýju smitefni veirur sem hafa tengingu við villt dýr.

Samkvæmt Matvælastofnun Sameinuðupjóðanna er áætlað að á jörðinni séu um 59 milljónir hrossa, 44 milljónir asna, 1.685 milljónir nautgripa og vatnabuffala, 1.006 milljónir geta, 1.210 milljónir sauðfjá, 987 milljónir svína og um 24 milljarðar alifugla. Þekking vísindanna á smitefnum í húsdýrum er mun minni en fyrir menn. Um 200 til 300 smitefni eru þekkt fyrir hverja húsdýrategund.

Vilhjálmur Svansson segir að ef núgildandi reglur um innflutning á kjöti verði aflagðar aukist líkur á að ný smitefni nái hér fótfestu.

Íslensku landnámskynin einstaklega viðkvæm fyrir smiti

Á Íslandi eru líklega um eða yfir 70 þúsund hross, en samkvæmt tölum MAST 2016 voru þau talin 67.762. Stofninn hefur verið mjög einangraður hér á landi allt frá landnámi. Aðeins er vitað um einn íslenskan gelding sem fluttur var úr landi og heim aftur 1867. Það var Sóti, reiðhestur Gríms Thomsens. Síðan var norskur fjarðahestur í Viðey um 1920, að því er fram kom í erindi Vilhjálmis.

Rannsóknir í tengslum við nýlega faraldra hafa leitt í ljós að hross hérlandis eru laus við stóran hluta þeirra smitefna sem landlæg eru í hrossum erlendis. Íslenski hrossastofninn er því mjög viðkvæmur fyrir öllu utanaðkomandi smiti. Auk þessa eru engin alvarleg smitefni þekkt hérlandis í hrossum.

Ísland er eitt fárra landa þar sem hesta-inflúensa hefur aldrei

greinst og líklega er hrossastofninn okkar sá eini í heiminum sem er laus við herpes-fósturlát og heilbólguveiruna auk bakteríunnar sem veldur kverkeittabólgu.

Fyrstu lög um innflutningsbann á hestum, nautgripum og sauðfé voru sett 1882. Árið 1909 var svo bætt um betur og sett lög sem einnig bönnuðu innflutning á svínunum, geitum og

Íslensku búfjárfstofnarnir: sauðfé

- Sauðfé (stofnstærð 480.500)
 - innflutningur á sauðfé á seinni öldum
 - innflutningi fylgdu smitsjúkdómar sem ollu miklum búsigfum
- 1762 fjárkláði við innflutning á spænskum hrútum frá Noregi
 - um 80% stofnsins féll eða var felldur áður en tókst að útrýma kláðanum
- 1856 seinni fjárkláðinn með innflutningi á lömbum frá Bretlandi
 - 150 ár liðu þar til tókst að uppræta kláðann
- 1878 sauðfjárriða með innflutningi frá Danmörku á Oxford Down
- 1933 tuttugu kindur af Karakúl-kyni frá suður-Þýskalandi
 - mæði/visnu, votamæði og gamaveiki
 - 150.000 fjár drapst úr þurra- og votamæði
 - 600.000 fjár var fellt til útrýmingar á mæði-visnu og votamæðinni
 - 1952 var votamæði útrýmt
 - 1965 mæði-visnu
 - gamaveiki enn landlæg í sauðfé
- 1946 átta skoskir hrútar - felldir í einangrun v. fótröts

hundum. Í lögum sem sett voru 1926 var innflutningur allra spendýra bannaður, auk þess var sett bann við innflutningi á vörum sem smithætta gat stafað af. Þó var undanþágukvæði frá banni í lögnum frá 1882, 1909 og 1926. Endurskoðuð lög um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim voru sett árið 1993. Þau lög féllu úr gildi þegar matvælalöggjöf ESB var svo innleidd hér á landi árið 2009 að undanskildum innflutningi á lifandi dýrum og hráum dýraafurðum, en þetta síðasta varnarvið virðist nú vera við það að falla.

Svipaða sögu má segja af sauðfé þar sem menn hafa ítrekað brennt

sig á innflutningi. Þá erum við með örstofn af geitum, og einstakan nautgripastofn. Um öll íslensku landnámskynin gildir að okkur ber skylda til að vernda þau samkvæmt alþjóðasamningum.

Margvíslegar smitleiðir

Vilhjálmur benti á í erindi sínu að leiðir nýrra smitefna í búfé hingað til lands væru margar hingað til lands. Má þar nefna beint smit með innflutningi lifandi dýra og erfðaeftir þeirra. Menn eins og önnur dýr geta borið með sér smitefni. Smitburður með mönnum getur verið vegna sýkinga eða óbeinn með fatnaði og/eða áhöldum og matvælum sem höfð eru meðferðis.

Af öðrum smitleiðum mætti nefna fatnað, matvæli og við saurmengun bithaga. Þar getur t.d. verið um það að ræða að ferðamenn skilja eftir sig matarúrgang eða ganga örna sinna úti í náttúrunni á beitolöndum búfjár.

Þá getur smitefni hæglega borist með verkfærum og farartækjum sem hingað eru flutt. Bendir Vilhjálmur á að þekkt séu þrjú smitdæmi hér á landi af innflutningi matvæla og hrárra dýraafurða. Innflutningur á fódri er ein smitleið sem þurfi að hafa eftirlit með, farfuglum, leðurblökum og skordýrum sem hingað flækjast sé þó erfiðara að berjast við. Sem og smit af músunum og rottum sem hingað geta borist með skipum.

Alþjóðavæðingin felur í sér áhættu

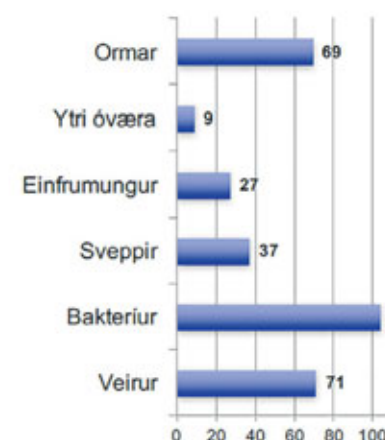
Aukin alþjóðavæðing viðskipta og verslunar ásamt miklum flutningum á fólki og fænaði stuðlar að því að mörg smitefni ná nú meiri og hraðari útbreiðslu en áður hefur þekkt.

Alþjóðlegir samningar um aukið frelsi í viðskiptum hafa aukið mjög viðskipti með matvæli og fódur milli landa og heimsálfa, samhliða hefur hættan á smitdreifingu orðið meiri. Bendir Vilhjálmur á að matvæli – sem eru stór hluti þeirra vara sem eru á alþjóðamarkaði – geta hæglega borið með sér óæskilega sjúkdómsvalda til staða í órafjarlægð frá framleiðslustað og smitefni eru þannig stærsti einstaki þáttur sem hindrar frjáls viðskipti með landbúnaðarvörur.

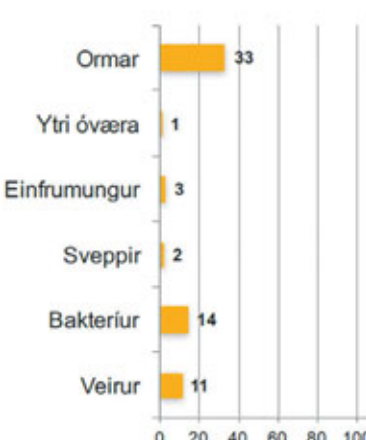
Smitefni í hrossum erlendis og á Íslandi

- engin alvarleg smitefni hérlandis
- s.s. hestainflúensa, herpes fósturlát/heilabólga eða kverkeittabólga

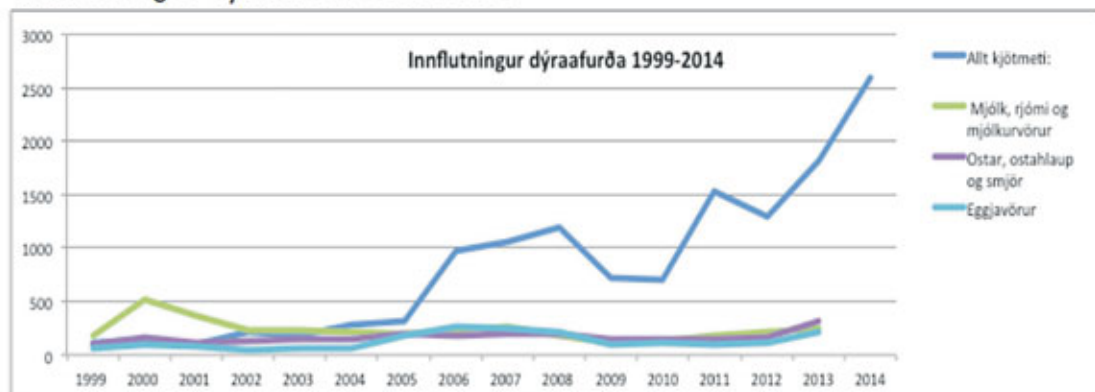
Þekkt í heiminum - 317

Þekkt á Íslandi - 64

Innflutningur dýrafurða 1999-2014

Bendir Vilhjálmur á að að aukin hnattvæðing og sú staðreynd að smitefni virða sjaldnast landamæri orsakar viðvarandi áhættu fyrir heilsu manna og dýra, auk þess að geta ógnað landbúnaðarframleiðslu og þar með fæðuöryggi mannkyns.

Innflutningur á óhitameðhöndluðum dýraafurðum

Á Íslandi hafa um áratugi verið mjög ströng lög í gildi varðandi innflutning á lifandi dýrum og búfjárafurðum. Árið 2004 var þó slakað á innflutningsbanni og leyfður innflutningur á óhitameðhöndluðum búfjárafurðum að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Fjöldinn allur af smitefnum er þekktur af því að geta borist með hráum dýraafurðum í menn og dýr. Þau skilyrði í íslensku regluverki sem draga úr smitáhættu við innflutning á óhitameðhöndluðum dýraafurðum eru vottorð um frystingu í 30 daga og salmonellu-vottun auk reglna um geymslutíma osta úr ógerilsneyddri mjólk auk krafna til reyktis og saltaðs kjöts. Þær smitvarnir sem felast í 30 daga frystigeymslunni eru tvenns konar. Annars vegar má líta á 30 dagana sem eins konar einangrunartíma vörunnar. Þannig að ef upp kemur grunur eftir slátrun um að varan geti mögulega innihaldið smitefni sem gætu haft þýð-

Vilhjálmur segir að þótt 30 daga frystiregla útiloki ekki að smitefni berist þá gefi hún mönnum allavega frest til að bregðast við ef uppvíst verður um smit í slíkri vöru erlendis innan þess tíma.

ingu fyrir heilsu manna og dýra, þá má ætla að sá grunur ætti að vera kominn fram á geymslutímanum, varan því innkölluð og innflutningur bannaður. Hins vegar getur lengd frystitímans haft þýðingu við afvirkjun smitefnisins. Það fer síðan eftir smitefnum hvort frysting hafi afvirkjandi áhrif á smitefnið. Frysting hefur afgerandi áhrif við dráp á sníkjudýrum og einfrumungum í matvælum. Hvað bakteríur varðar hefur frysting mismikil áhrif á dráp þeirra. Campylobacter-smit úr matvælum er ein algengasta orsök matarsýkinga í vestrænum samfélögum og hefur þar frystingin afgerandi áhrif á dráp bakteríunnar.

Áhrif frystingar á veirur er vanalega lítil. Þekktir eru yfir 2500 stofnar af Salmonella-bakteríum. Margir þessara stofna hafa aldrei greinst hérlandis í mönnum eða dýrum og skaði væri af því ef þeir bærust hér út í lífríkið. Salmonellusmit í íslensku búfé er fátítt og salmonellusmit úr íslenskum dýraafurðum í menn er afar óalgengt. Salmonella-vottun innfluttra matvæla hefur því mikla þýðingu til að viðhalda lágrí tíðni Salmonella-sýkinga í mönnum og dýrum hérlandis.

Kröfur íslenskra dýraheilbrigðis-yfirvalda til innflutnings sem nú eru í gildi eru til komnar vegna sérstöðu landsins er varðar dýrasjúkdóma. Reglurnar draga úr þeirri hættu sem lýð- og dýraheilsu Íslands getur stafað af innflutningi matvæla unnum úr dýraafurðum. Blikur eru nú á lofti um að fella þurfi þessar reglur úr gildi. Ef svo verður má leiða að því líkur að tíðni matarsýkinga í mönnum hérlandis aukist. Jafnframt má ætla að smitburður í dýr af óæskilegum sjúkdómsvöldum muni eiga sér stað fyrr eða síðar, hvort sem það verður með vörunum sjálfum eða með þeim sem þeirra neyta. Afleiðingar þessara sýkinga og kostnaður samfélagsins mun ráðast af smitefnunum sem berast en getur í verstu tilfellum orðið mikill og afleiðingar alvarlegar og óafturkræfar. /HKr.

JORISIDE
THE STEEL FUTURE

Strúktúr stálfundarhúsin frá JORISIDE
Tærol hjá þessum - Stór sem smá

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

| Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 588 6640 |

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Leiðandi framleiðandi í gólfum fyrir gripahús
naut - svín - hross - sauðfé

FORTÍÐ
Hefðbundnir gólfbitar

NÚTÍÐ
Rastaðir gólfbitar

FRAMTÍÐ
Velferðargólf - gúmmi og steinsteypa

AB Andersbeton www.andersbeton.com (VDV benton)

G. Skaptason, Starengi 13, 800 Selfoss. Sími 481 1020 gsm 893 4334, netfang: gskapta@internet.is
Sala og ráðgjöf Norðurland: Benedikt Hjaltason, Akureyri. Sími 894 6946, netfang: bigben@simnet.is

...þegar þú vilt þægindi

Tilboðsdagar
vegna góðs gengis

920020
Str. 39-46

25290
Str. 36-42

25390
Str. 36-41

25360
Str. 36-42

25090
Str. 36-42

45238
Str. 36-42

Mikið úrval af vinnufatnaði fyrir eldhús og veitingastaði
Bómullarbolir, svuntur og mikið af fatnaði sem þolir 95° þvott og þarf ekki að strauja

Bonito ehf. • Friendtex • Praxis
Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.friendtex.is • www.praxis.is
Opíð mánudaga og miðvikudaga kl. 11-18 og fimmtudaga kl. 15-18

Vinnu-samfestingar
OG MARGT FLEIRA

Hafðu samband.
Við veitum þér faglega aðstoð.

VINNUGALLI:
65% pólýester, 35% bómull.
Svartur og grár.
Stærðir S-2XL.
Verð : 11.000 kr.

Skeifunni 3h || Sími: 588 5080 || dynjandi.is

DYNJANDI
allt fyrir öryggið

BÍLSKÚRA- OG IÐNAÐARHURÐIR

Smíðum sérlega vandaðar bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.
Einangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum, með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & þjónusta ehf
Tunguháls 10, 110 Reykjavík
Sími: 567-3440, www.vagnar.is

Ferð til Grikklands á vegum FurEurope:

Venjulegur dagur sem byrjaði á hafragraut og kaffibolla breyttist í hreinasta ævintýri

Ég fletti niður Facebook-síðuna mína einn vordag í Danmörku þegar ég rak augun í auglýsingu: „Sumarskóli á vegum FurEurope“. Ég svalaði forvitni minni og smelli á auglýsinguna. Sumarskóli í Grikklandi þar sem átti að fara fram kennsla og fróðleikur í meðhöndlun grávöru. Það fann ég að ætti við mig þar sem áhugi minn á ýmiss konar skinn-um er óendanlegur. Eftir stutta umhugsun sótti ég um upp á von og óvon.

Ég skilaði inn möppu með myndum af hlutum sem ég hef í stofunni heima dundað við að setja saman úr hinum ýmsu hráefnum. Þar kennir ýmissa grasa, lamba-, kálfa- og minkaskinn ásamt járnsmíðum. Viti menn, mánuði síðar fékk ég skemmtilegan tölvupóst þar sem mér var tilkynnt að ég hefði komist að á sumarnámskeiði sem haldið yrði í Kastoria og Siatista í Grikklandi. Ég var hvött til að borga staðfestingargjald og bóka mér flugmiða sem fyrst.

Að sjálfsögðu greiddi ég staðfestingargjaldið samdægurs. Þetta tækifæri skyldi sko ekki renna mér úr greipum! Þar sem það var svo greitt var næst hægt að byrja að fresta því að bóka flug þangað til að samviska mín leyfði það ekki lengur. Ég komst að því að það er auðveldara að koma úlfalda í gegnum nálarauga en að taka beint flug til smábæja í Grikklandi.

Það varð svo úr að ódýrast væri að fljúga frá Frankfurt í Þýskalandi. Ekkert mál! Ég var hvort sem er stödd í Danmörku á þessum tíma og ég tæki bara lestina til Frankfurt og flygi síðan. Létt mál. Eða það hélt ég. Smá púsluspil og nokkrar lestaskiptingar og ég hafði það af að komast til Frankfurt tímanlega til að ná fluginu.

Frábærar móttökur

Við komuna til Thessaloníki tók Adam Gono, einn af skipuleggjendum námskeiðsins, vel á móti mér. Fórum í rútu frá Thessaloníki

Guðrún Hildur Gunnarsdóttir.

Milli vinnutarna voru kverkarnar vættar.

til Kastoria þar sem frábærlega var tekið á móti okkur. Nemendur og kennarar fóru svo út að borða og áttu saman skemmtilegt kvöld. Í Kastoria ríkir gífurleg hefð fyrir skinnum. Þar hefur verið unnið með skinn í rúm þúsund ár og sést það vel á bænum þar sem búðir eru víða með ýmsum varningi úr öllum tegundum skinna. Fyrsti dagur námskeiðsins fór í að

Listaverk, „Vetur, sumar, vor og haust“, saumað úr litlum bútum sem líkjast fjöðrum.

kynnast kennurum sem og nemendum. Haldin voru nokkur erindi sem tóku svo að segja allan ferilinn. Allt frá því að tala um aðbúnað dýra á búunum til óhefðbundinna saumaaðferða. Nemendur námskeiðsins voru um 30 og frá mjög mörgum ólíkum löndum og var ég eini nemandinn frá Íslandi. Hópurinn var skemmtilega fjölbreyttur. Í hópnum voru margir

hönnuðir eða í hönnunarnámi. Sumir voru bændur eða unnu á minkabúi líkt og ég. Aðrir unnu á saumaverkstæðum og áttu jafnvel sitt eigið verkstæði eða vörumerki.

Í heimsókn á grískt minkabú

Við heimsóttum grískt minkabú og var það heilmikil upplifun fyrir

marga í hópnum. Það er ákaflega lærdómsríkt fyrir þá sem vinna daglega með skinn að fá innsýn í þann heim sem bændurnir vinna í. Að sama skapi er alltaf lærdómsríkt fyrir okkur sem meiri reynslu höfum af framleiðslu skinna að kynnast öðrum vinnubrögðum. Við litum inn í skinnaverkun og að lokum fórum við á verkstæði þar sem tekin eru fyrstu skrefin í að breyta skinnnum í flíkur.

Fyrir mig var ein mesta upplifunin að sjá allan ferilinn frá því skinnin eru sítuð. Ég hafði ekki gert mér fulla grein fyrir hve mikil vinna er á bak við eitt fullunnið skinn! Svo ekki sé nú talað um séu þau einnig lituð. Ferillinn er langur og geri ég mér nú mun betur grein fyrir hve mikil vinna felst í hverri flík sem unnin er úr slíkum verðmætum sem skinnin eru.

Frá því að teygja skinn á borð til að nýta það sem best, sauma stykkinn saman og strekkja aftur á borð til að sníða eftir þeim. Þegar búið er að sníða er aftur tekið til við að sauma og er saumað í vélum sem eru sérstaklega hannaðar til að sauma feld. Flíkin er síðan fódruð og þegar nánast búið er að ganga frá henni er fólk í því að athuga hvort ekki sé rétt frá öllu gengið. Þannig yfirsést ekki neitt í öllum saumaferlinum og tryggt er að kúnninn fái það sem hann borgar fyrir.

Góð nýting á skinnum

Grikkirnir eru sérstaklega þekktir fyrir að nýta hvern einasta part af skinninu. Engu er hent. Þeir sauma saman hvert einasta snífsi sem útaf gengur úr venjulegri saumavinnu. Úr þessu má svo gera hvað sem er. Sníða frekar úr eða nota eins og það kemur fyrir, t.d. sem teppi eða þvíumlíkt. Slíkir bútar geta svo verið margbreytilegir á litinn. Allt frá því að vera saumaðir úr

Skinnið strekkt á borð og heftað niður, skinnið er bleytt, strekkt, heftað fast og látið þorna.

Svona má leika sér með mismunandi tegundir skinna og mögulega líkja eftir villtum dýrum.

keimlíkum bútum út í að teknir séu marglitir afgangar og settir saman svo úr verður sannkallað listaverk. Og meira að segja höf-uðið af minknum er notað í slíkan bútasaum! Svo sannarlega er engu hent!

Úr ýmsum afgangum, t.d. hausnum af refnum, má gera litla dúska og nota á lyklakippur, hártægjur eða litil veski.

Fjölbreytt skinn

Við skoðuðum nokkur mismun-andi verkstæði. Sum unnu með margar tegundir af skinnnum og önnur sérhæfðu sig í einhverju sérstöku. Við sáum minka-, refa-, kanínu-, chinchilla-, swakara- og safalaskinn. Allar þessar tegundir skinna er ákaflega ólíkar.

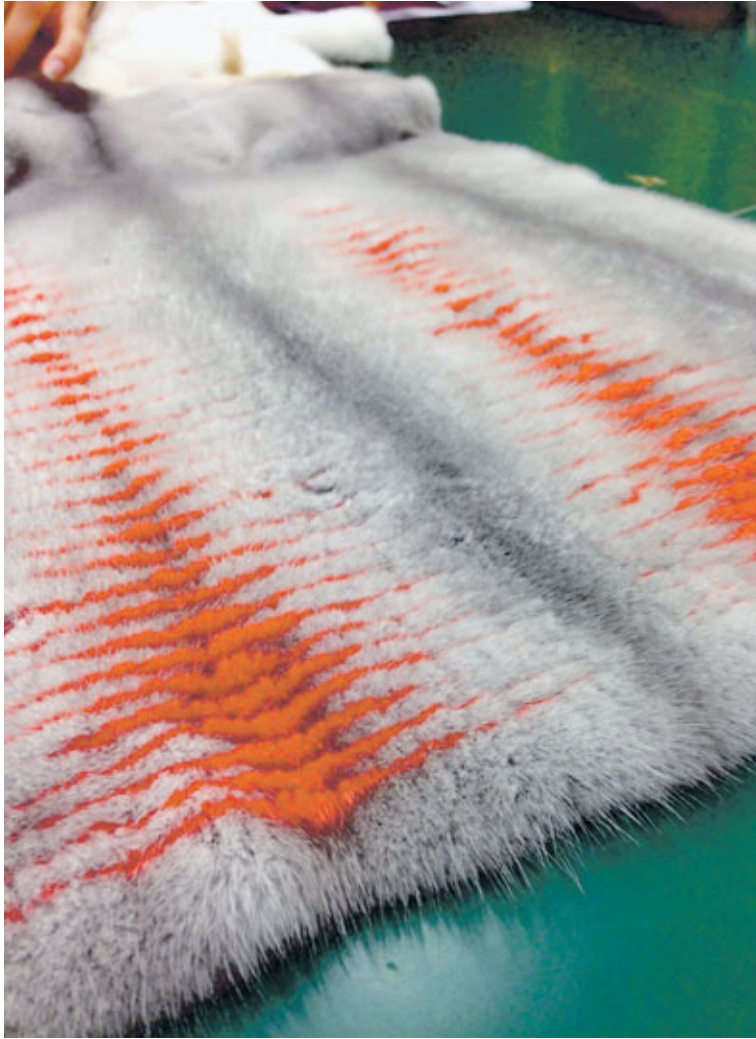
Minka-, kanínu- og refaskinn eru flestum kunn en chinchilla eru lítil gráleit nagdýr sem hafa ákaflega mjúkan feld og er nán-ast ómögulegt að lýsa hve mjúkur feldurinn er viðkomu.

Swakara stendur fyrir South Western African Karakul, sem eru lambaskinn sem hafa stutt hár með sérstökum sveipum sem skapa mjög fallega áferð á skinnin, einnig mjög mjúk.

Safali er síðan einn dýrasti feld-ur í heiminum og er það úr villtum, brúnum dýrum, svipuðum af stærð og minkurinn en hárin eru lengri og feldurinn mjúkur og léttur við- komu. Það kom mér verulega á óvart að sjá feld á villtum dýrum, hversu fagaður, fíngerður, léttur og fallegur hann var.

Gestafyrirlesarar komu víða að

Á námskeiðið komu gestafyr-irlesarar frá m.a. Kopenhagen Fur í Danmörku og SagaFurs í Finnlandi. Frá SagaFurs kom stúlka sem sýndi okkur safn skinna sem búið var að vinna með. Það var líklega þá þegar skinnin lágu á borðinu fyrir framan mig, mis-

Dæmi um villta samsetningu frá SagaFurs, silverblue-minkur með rauðri innsetningu.

munandi að stærð, lögun og gerð, að ég virkilega áttaði mig á öllum möguleikunum sem hægt er að gera. Þegar þarna var komið sögu var ég gjörsamlega seld og hugsaði með sjálfri mér að þetta yrði ég að fá að gera, ég verð að fá að vinna meira með skinn.

Frá því að síta skinn á stofugólf-inu heima hjá mér og sjá vinnsluna frá upphafi til endaloka. Frá því

að hafa sjálf nostrað við hvolpa frá fæðingu. Yfir í að hafa saum-að úr skinnnum sem ég sjálf bisaði við að vinna. Þá geri ég mér enn frekar grein fyrir verðmætunum sem felast í hverju skinni, hversu óendanlegir möguleikarnir eru og ég vil fá að kynnst þessum heimi betur.

/Guðrún Hildur Gunnarsdóttir

HÚÐSMYRSL FYRIR HESTA

HEFUR REYNST VEL Á SMÁSÁR, BIT OG MÚKK Í HESTUM.

Mýkjandi leðurfeiti sem gengur sérlega vel inn í leðrið

Gott á reiðtygi og gönguskó

Kláðastillandi og mýkjandi smyrsl Ætlað dýrum

www.gandur.is

Fæst í hesta- og búvöruverslunum um land allt

Bændablaðið

Kemur næst út **23. mars**

Smáauglýsingar 56-30-300

Bústólpi

FÓÐUR OG ÁBURÐUR

Vortilboð á rúlluplasti

- Stórlækkað verð frá fyrra ári
- 15% afsláttur af rúlluplasti og neti til 28. apríl
- Í ár bjóðum við til sölu **blátt** og **bleikt** rúlluplast. Í samstarfi við Trioplst renna 425 kr af hverri seldri rúllu til styrktar Krabbameinsfélagsins.

s: 460-3350 - bustolpi@bustolpi.is - bustolpi.is

Málþing um berjarækt á Hótel Sögu:

Getur berjarækt orðið arðvænleg búgrein á Íslandi?

Málþing um möguleika berjaræktar sem búgrein verður haldið sunnudaginn 12. mars í ráðstefnusalnum Kötlu á Hótel Sögu. Aðalfyrirlesari verður finnski garðplöntuframleiðandinn og rithöfundurinn Leif Blomqvist. Þingið hefst klukkan 14.00 og stendur til 17.00.

Leif Blomqvist er menntaður garðyrkjumeistari, höfundur margverðlaunaðra bóka um garðrækt og eftirsóttur fyrirlesari. Síðustu 30 ár hefur hann rekið garðplöntustöð nálægt Lepplax við Eyrstrasaltsströnd Finnlands sem er á svipaðri breiddargráðu og Reykjavík.

Hindber 'Burgundy', *Rubus idaeus* 'Burgundy'.

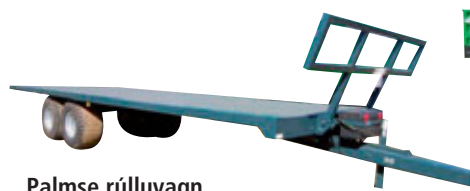
Á málþinginu munu Jón Kr. Arnarson, garðyrkjufraeðingur og kennari við Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum, og Jón Guðmundsson, garðyrkjufraeðingur og frumkvöðull í ávaxta- og berjarækt, ræða um hérlanda reynslu. Að því loknu verða pallborðsumræður þar sem kostur gefst á að spyrja frummælendur og ræða hérlanda möguleika, bæði fyrir garðyrkjubændur og áhugafólk. Þinginu stýrir Guðríður Helgadóttir, forstöðumaður Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum.

Málþingið er haldið í samvinnu Garðyrkjufélags Íslands, Bændasamtaka Íslands og

Leif Blomqvist í ræktunarstöð sinni í Lepplax, Finnlandi.

PALMSE VAGNAR

Palmse rúlluvagn
Burðargeta: 12 tonn

Palmse PT150 sturtuvagn
13 tonna burðargeta.

Palmse PT 75750 vélaflytningavagn
Burðargeta 16 tonn

Palmse PT 700 malarvagn
Burðargeta 7 tonn

Búvís
2006-2016
Akureyri · Sími 465 1332
www.buvís.is

Getur berjarækt orðið arðvænleg búgrein á Íslandi?

Málþing um ræktun berjarunna, tegundir og yrki verður haldið

sunnudaginn 12. mars í ráðstefnusalnum Kötlu á 2. hæð Hótel Sögu.

Viðburðurinn, sem er öllum opin, er haldinn í samvinnu Garðyrkjufélags Íslands, Bændasamtaka Íslands og Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum. Málþing fyrir lærða sem leika. Allt áhugafólk er hvatt til þátttöku.

Skráning á málþingið er á vefsíðu Bændasamtaka Íslands fyrir lok laugardagsins **11. mars**. Þáttökugjald er kr. 1.500 og eru kaffiveitingar innifaldar.

Dagskrá

Sunnudaginn 12. mars
Salurinn Katla, 2. hæð Hótel Sögu.
kl 14:00 –17:00

Berryfarming in north – suitable varieties for cultivation in open field

Leif Blomqvist, garðplöntuframleiðandi og rithöfundur

Möguleikar í íslenskri berjarækt, reynsla og áskoranir

Jón Kristófer Arnarson, garðyrkjufraeðingur og kennari við LbhÍ

Berjarækt á Íslandi – raunhæfir möguleikar

Jón Guðmundsson, garðyrkjufraeðingur og frumkvöðull í ávaxta- og berjarækt

Að loknum erindum verða pallborðsumræður.
Málþinginu stýrir Guðríður Helgadóttir, forstöðumaður Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum.

Skráning á bondi.is

Bláfrís, *Ribes bracteosum*.

Garðyrkjuskóla LbhÍ á Reykjum.

Áhugafólk um þátttöku er bent á að skrá sig á ráðstefnuna á vef Bændasamtaka Íslands www.bondi.is fyrir lok laugardagsins 11. mars. Þáttökugjald er 1.500 krónur og eru kaffiveitingar innifaldar.

Vaxandi áhugi á berjarækt

Mikill og vaxandi áhugi er á berjum sem heilsuefli matvöru. Við þessar aðstæður vaknar spurningin hvort berjarækt eigi ekki fullan rétt á sér í ríkari mæli hér á landi en verið hefur. Vitað er að holl andoxunarefni myndast í háum styrk í berjum við birtu sólar á norðurlöndum. Hlýnandi veðurfar auðveldar ræktun og fjölgar möguleikum hér á landi, enda hefur garðyrkjugeiranum vaxið fiskur um hrygg að undanfögnu og ræktunarmenning skotið rótum. Um leið hefur

eftirspurn eftir gæðavöru aukist hratt og íslenskir garðávextir fengið á sig gott orð. Ræktun berja sem aukabúgrein við hefðbundna framleiðslu er því möguleiki sem vert er að skoða nánar.

Sól- og rífsber eiga sér langa sögu

Ræktun sólberja og rífsberja á sér langa sögu hér á landi meðal áhugafólks en ræktun berja, aðallega jarðarberja og hindberja, í atvinnuskyni er tiltölulega nýhafin og þá helst í gróðurhúsum.

Í Finnlandi hefur orðið sprenging í fjölbreyttri berjarækt utandyr á síðari árum, bæði meðal áhugafólks og bænda sem aukabúgrein. Það hefur leitt til margvíslegra nýjunga á úrvinnslu og nýtingu um leið og markaðurinn hefur vaxið hratt.

Verðlaunaður bókahöfundur

Leif Blomqvist er höfundur verðlaunaðra bóka um ávaxtarækt og berjarækt, sem og rósir. Bækur hans hafa fengið mjög góðar viðtökur á Norðurlöndum, enda aðgengilegar á hinni auðlæsilegu Finnlandssænsku auk finnskunnar.

Hann hefur ferðast vítt og breitt um heiminn í leit að spennandi tegundum og yrkjum ávaxta og berja sem þrífist geta við erfið skilyrði. Fyrir utan Norðurlöndin hefur hann leitað fanga í Rússlandi, Austur-Síberíu, Kína og Kanada.

Vörur sínar selur Leif aðallega á norðlægum mörkuðum í Finnlandi, Svíþjóð og Noregi og á síðari árum einnig til Íslands, meðal annars fyrir milligöngu Garðyrkjufélags Íslands og Ávaxta- og berjaklúbbs Garðyrkjufélagsins. Ávaxta- og berjaklúbburinn hefur á stefnuskrá sinni að prófa nýjar tegundir og yrki, halda utan um þá reynslu sem safnast og miðla henni til landsmanna. /VH

Í tilkynningu harma eigendur Brúneggja þá vankanta í starfseminni sem fundið hefur verið að á liðnum misserum og harma ekki síður að gjaldþrot þeirra vegna verði endalok fyrirtækisins.

Brúnegg óska eftir gjaldþrotameðferð

Eigendur Brúneggja ehf. hafa óskað eftir því að fyrirtækið verði tekið til gjaldþrotameðferðar.

Í tilkynningu frá Brúneggjum segir að nær öll eggjasala fyrirtækisins hafi stöðvast strax eftir að Kastljós RÚV fjallaði um starfsemina 28. nóvember síðastliðinn.

„Tilraunir til að rétta hlut fyrirtækisins í óvæginni umfjöllun dagana á eftir báru ekki árangur og við blasti fljótlega að lífróður eigendanna myndi ekki duga til að halda fyrirtækinu gangandi nema í takmarkaðan tíma.

Enginn atvinnurekstur þolir það að missa nær allar tekjur sínar svo að segja á einni nóttu en sitja eftir

með tilheyrandi kostnað og útgjöld.

Öllu starfsfólki fyrirtækisins var sagt upp og þrátt fyrir að starfsstöðvar þess væru allar með fullt starfsleyfi frá Matvælastofnun var ákveðið að leggja niður starfsemi á Teigi og í Silfurhöll í Mosfellsbæ í janúar sl. Aðstæður í gömlu fuglahúsunum þar gerðu mönnum erfitt fyrir með að uppfylla viðmið um loftgæði sem kveðið er á um í reglugerð um dýravelferð frá 2015.

Eigendur Brúneggja harma þá vankanta í starfseminni sem fundið hefur verið að á liðnum misserum en harma ekki síður að þessi verði endalok fyrirtækisins. Nú er mál að linni.“

/VH

24 28 32

Sérir draumastarfi í svefni og hugar um börn og kóndur

Fremur skýrslur

Bygja þær og stæ

Bændablaðið

1. útgáfa 2016 • Fimmtudagur 16. janúar • Blað nr. 408 • 22. árg. • Útgáfa 32.000

BÆNDABLAÐIÐ MÆLIST MEÐ 43,5% LESTUR Á LANDSBYGGÐINNI

HEIMILD: PRENTMIÐLAÐKÖNNUN GALLUR. KÖNNUNARTÍMI OKT. – DES. 2016. ALDURSHÓPUR 12–80 ÁRA.

BÆNDABLAÐIÐ ER GEFID ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

SÍMI 563-0300 | BBL.IS

DEKKJASALA AKUREYRAR

Úrval hjólarðæ á betra verði

Fólksbíla-, traktora-, vinnuvéla-, vagna-, jeppa- og vörubíladekk í úrvali.

Vinnu- og dráttarvéladekk

20%

Double Star vörubíladekk

afsláttur af öllum dekkjum til 31. mars 2017

Double Star Jeppadekk 35x12,5x15

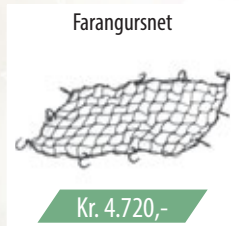
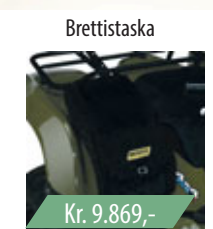
Ármann sími 896 8462 og Tryggvi 896 4124

MOTUL
Smurþjónusta

Hjólarðæþjónusta - Smurþjónusta - Þrif á bílum - vönduð handverkfæri og fl. (Jason ehf.) Njarðarnesi 1 sími 460 4350

Aukahlutir fyrir fjórhjól

Mikið úrval aukahluta fyrir flestar tegundir fjórhjóla

JÖTUNN
VÉLAR · VERSLUN · VARAHLUTIR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss // Lönsbakki - 601 Akureyri // Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir
Sími 480 0400 // jotunn@jotunn.is // www.jotunn.is

Aðalfundur

Geitfjárræktarfélag Íslands
heldur aðalfund sinn
laugardaginn 25. mars kl 13
í Tryggvaskála á Selfossi.

Hefðbundin aðalfundarstörf
skv. samþykktum félagsins.

Félagar kvattir til að mæta á fundinn.

ISKRAFT

VANDAÐIR LED-LAMPAR FYRIR ÍSLENSKAR AÐSTÆÐUR

URBINO LED frá LUG

Vandaður LED-lampi frá LUG. Mjög góð lýsing, mikill orkusparnaður og mjög langur endingartími. Fáanlegur í ýmis konar úfærslum og með vegg- eða staurafestingu.

DUNA PRO

Rakapöttur (IP66) LED-lampi sem hentar mjög vel í gripahús og uppfyllir allar þær kröfur sem þar eru gerðar. Frábær lýsing, mikill orkusparnaður og langur endingartími. Fáanlegur í ýmsum útfærslum.

Nánari upplýsingar í síma 535 1200 eða á sala@iskraft.is

Smiðjuvegi 5 - 200 Kópavogi - Sími 535 1200 • Iðavöllum 12 - 260 Reykjanesbæ - Sími 421 6526
Eyrarvegi 42 - 800 Selfossi - Sími 483 5200 • Hjalteyrargötu 4 - 600 Akureyri - Sími 455 1200
Sólvangi 7 - 700 Egilsstaðum - Sími 470 3120

www.iskraft.is

Ársfundur BÍ 2017 haldinn í Hofi

— Jákvæð afkoma dótturfélaga skilaði góðum arði til samtakanna

Fyrsti ársfundur Bændasamtaka Íslands (BÍ) var haldinn fyrir hádegi síðastliðinn föstudag í Hofi á Akureyri. Ráðstefna undir yfirskriftinni *Búskapur morgundagsins* fylgdi í kjölfarið eftir hádegið.

Var ársfundurinn haldinn vegna breytinga á samþykktum Bændasamtaka Íslands á Búnaðarþingi 2015. Ársfundur er annars eðlis en Búnaðarþing, en fulltrúar á Búnaðarþingi hafa þó einir atkvæðisrétt á ársfundinum.

Ársfundurinn mun framvegis koma í stað Búnaðarþingsins annað hvert ár. Á fundinum síðastliðinn föstudag voru ekki lagðar fram neinar ályktanir, en reikningar samtakanna fyrir árið 2016 voru afgreiddir og fjárhagsáætlun fyrir þetta ár.

Þegar formaður BÍ hafði sett fundinn var Einar Ófeigur Björnsson kjörinn fundarstjóri og Oddný Steina Valsdóttir fundarritari.

Sindri Sigurgeirsson flutti fundinum skýrslu um störf samtakanna.

Betri afkoma hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins

Næst var komið að yfirferð yfir ársreikninga Bændahallarinnar ehf., Hótel Sögu ehf., Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins, Bændasamtaka Íslands og Nautastöðvar BÍ.

Vignir Sigurðsson, framkvæmdastjóri Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins (RML), fór yfir rekstrarár síðasta árs. Þar kom fram að afkoma RML hefur stórbatnað frá stofnun.

Vignir sagði að stöðugildum hefði fækkað en fleiri væru í hlutastarfi hjá RML. Jákvætt eigið fé var í fyrsta skipti á síðasta ári.

Hagnaður af reglulegri starfsemi nam rúmum 39 milljónum króna í fyrra, sem er meira en helmingi meiri en árið þar á undan. Til samanburðar nam tap fyrsta rekstrarárs, ársins 2013, rúmum 40 milljónum króna og næsta ár á eftir var tapið rúmar sjö milljónir.

BÍ veltu tæpum 500 milljónum króna á árinu 2016. Rúmur helmingur rekstrarkostnaðar var launagreiðslur, eða 260 milljónir króna. Sigurður Eypórsson, framkvæmdastjóri BÍ, segir tekjur af búnaðargjaldi hafa verið um 140 milljónir á árinu, en á árinu 2017 eigi að innheimta félagsgjöld í staðinn. „Tekjur af búnaðargjaldi hafa verið nýttar til að reka félagssvið samtakanna og almennt kynningarstarf, en ekki tölvudeildina eða Bændablaðið.

Tímarit Bændablaðsins var gripið glóðvolgt og gluggað í,

Vignir Sigurðsson.

Rekstrartap var um 46 milljónir króna án órekstartengdra þátta. Hagnaður varð af sölu húsnæðis samtakanna til fasteignafélagsins Bændahallarinnar ehf. og verulegar tekjur komu inn vegna þess að Framreiðsluráðssjóði var slitið á árinu. Enn fremur hafði jákvæð afkoma dótturfélaga áhrif á heildar niðurstöðuna. Framangreint rekstrartap var í samræmi við fjárhagsáætlun sem samþykkt var á Búnaðarþingi 2016 og gert var ráð fyrir að hluti af Framleiðsluráðssjóði yrði nýttur til að mæta því. Í ljósi jákvæðrar

Vigdís Sveinbjörnsdóttir og Sif Matthíasdóttir.

heildaraðkomu var horfið frá því og þeir fjármunir færðir í varasjóð,“ segir Sigurður.

Jákvæð afkoma dótturfélaga

Jákvæð afkoma dótturfélaga BÍ skilaði góðum arði til samtakanna.

Greiðslur frá Bændahöllinni ehf. til BÍ nema 40 milljónum króna og greiðslur Hótel Sögu ehf. til BÍ 20 milljónum króna. Að teknu tilliti til fjármagnstekjuskatts nema þessar greiðslur alls um 56 milljónum króna. /smh

Sindri Sigurgeirsson flutti fundinum skýrslu um störf samtakanna. Einar Ófeigur Björnsson var fundarstjóri og Oddný Steina Valsdóttir fundarritari. Myndir / smh

Velferðarsjóður BÍ verði stofnaður

Á ársfundi Bændasamtaka Íslands (BÍ) síðastliðinn föstudag kynnti Guðný Helga Björnsdóttir, stjórnarmaður í BÍ, áform um stofnun velferðarsjóðs.

Í máli Guðnýjar kom fram að sjóðurinn muni hafi það hlutverk að styðja við bakið á félagsmönnum samtakanna þegar þeir verði fyrir meiri háttar áföllum í búskap sínum. Það yrði til dæmis gert með því að veita styrki til að ráða fólk til afleysinga í veikindum og stuðning vegna útgjalda til heilbrigðisþjónustu sem ekki eru greidd af Sjúkratryggingum. Einnig gæti hlutverk sjóðsins verið að veita styrki til heilsuefingar og til forvarnarverkefna.

Hefur starfsemi þegar lágmarks fjármögnun er náð

Stofnframlag verður ein milljón króna sem greiðist af Bændasamtökum Íslands.

Í drögum að stofnun Velferðarsjóðs BÍ er gert ráð fyrir að stjórn BÍ verði falin eftirfarandi hlutverk:

- að vinna reglur um styrkhæf verkefni sjóðsins

Guðný Helga Björnsdóttir, stjórnarmaður í Bændasamtökum Íslands.

- að afla viðbótarfjármagns í sjóðinn, að lágmarki 150 milljónir króna
- að skipa stjórn sjóðsins.

Reglur verða sendar til umsagnar aðildarfélaganna áður en þær eru staðfestar af stjórn BÍ.

Sjóðurinn mun hefja starfsemi þegar lágmarks fjármögnun hefur verið náð.

Heyefnagreining og getraun Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins í Hofi: Guðjón Þórsteinsson gleggsti gróffóðursgreinandinn

Í kynningarbás RML í Hofi á föstudaginn var gestum og gangandi boðið að taka þátt í skemmtilegri getraun þar sem spurt var um gæði gróffóðurs sem búið var að senda sýni úr til efnagreiningar. Berglind Ósk Óðinsdóttir, starfsmannastjóri og fódurráðgjafi, stóð vaktina í básnum ásamt nokkrum öðrum samstarfsmönnum. Hún segir að eina vísbendingin sem boðið var upp á hafi verið eftirfarandi lýsing: *Slegið fyrstu viku í júlí og frekar lítið áborið.*

„Glöggir sáu fljótt að þetta var greinilega af gömlu túni og því ekki um úrvals töðu að ræða. Spurt var um þurrefni, meltanleika, prótein og orku. Fjölmargir tóku þátt og beittu ýmsum aðferðum til að reyna að nálgast rétta svarið, margir þreifuðu á töðunni, lyktuðu og sumir jafnvel smökkuðu líka á til að nýta sem flest

skynfæri. Við úrvinnslu niðurstaðna getraunarinnar var ákveðinni aðferð beitt þar sem boðið var upp á örlítil skekkjumörk enda ekki við því að búast að menn geti efnagreint sýni með því að snerta lyktu og smakka. Ef það væri hægt þá væru rannsóknarstofur óþarfar. En á endanum var það Guðjón Þórsteinsson, Bárðartjörn sem stóð næst réttir niðurstöðu og hlýtur hann að launum gjafabréf fyrir úttekt á ráðgjöf að verðmæti 20 þúsund krónur hjá RML. Við óskum honum innilega til hamingju með verðlaunin og hlökkum til að vinna með honum.“

Nokkrir fylgdu fast á hæla Guðjóns

„Þess má geta að nokkrir fylgdu fast á hæla honum, en það voru Þórarinn Ingi Pétursson, Grund, Sigurgeir B. Hreinsson, (áður Hríshóli), Þórolfur

Ómar Óskarsson, Grænuhlíð og Sigurður Þór Guðmundsson, Holti.

Við þökkum öllum sem kíktu við í básinn hjá okkur fyrir komuna,“ segir Berglind.

Hún segir að á meðfylgjandi mynd séu með sér Stefánía Jónsdóttir, sem vinnur í reikingagerð og innheimtu, Anna Guðrún Grétarsdóttir, sem er skýrsluhaldsfulltrúi og hjálpar fólk sem er í vandræðum með skýrsluhaldsforritin og við alls konar skráningar á skýrsluhaldsgögnum, þá kemur Sigtryggur Veigar Herbertsson, sem er ráðunautur í bútækni, ráðleggur um byggingar, aðbúnað dýra og tækni og loks María Svanprúður Jónsdóttir, sem er ráðunautur í rekstrarráðgjöf fyrst og fremst. Hún sé líka mjög fjölbæf og getur ráðlagt mönnum um margvíslega hluti, sérstaklega tengt sauðfjárrækt.

Stefanía Jónsdóttir, Berglind Ósk Óðinsdóttir, Anna Guðrún Grétarsdóttir, Sigtryggur Veigar Herbertsson og María Svanprúður Jónsdóttir. Mynd / smh

„Svo voru reyndar fleiri í básnum sem eru ekki á myndinni; Elin Nolsøe Grethardsdóttir, ráðunautur sem sinnir alhliða ráðgjöf til kúabænda, aðallega kynbætur samt en líka fódurun og fleira. Gunnfríður Elín Hreiðarsdóttir var líka með okkur, sem er fagstjóri búfjárrækt-

ar, og Vignir Sigurðsson, framkvæmdastjóri RML, var þarna með annan fótinn líka.

Við erum öll með starfsstöð á Akureyri nema María sem er á Húsavík, en við erum auðvitað öll að veita ráðgjöf um allt land,“ segir Berglind. /smh

Ráðstefnan *Búskapur morgundagsins*

Húsfyllir var á ráðstefnunni *Búskapur morgundagsins* í salnum Hömrum í Hofi, en hún var haldin að afloknum ársfundi Bændasamtaka Íslands (BÍ).

Var fjallað um búskap morgundagsins frá mismunandi sjónarhornum en líklega er óhætt að segja að sjálfbærni hafi verið leiðarstefið í gegnum erindin.

Sífelld meiri kröfur um betri og heilnæmari mat

Sindri Sigurgeirsson, formaður BÍ, ræddi í setningarræðu sinni um framtíð matvælaframleiðslu í heiminum og stöðu Íslands. „Eftirspurn eftir matvælum fer stöðugt vaxandi samhliða mikilli fólksfjölgun í heiminum. [...] Allt þetta fólk þarf að borða. Það mun þó ekki aðeins vilja fá einhvern mat heldur eru sífelld gerðar meiri kröfur til matvæla. Fólk vill fá betri mat – hreinni, heilbrigðari og umhverfisvænni mat.

Íslenskir bændur geta í dag boðið íslenskum neytendum upp á heilnæmar landbúnaðarafurðir á sanngjörnu verði. Notkun sýklalyfja og annarra lyfja í íslenskum landbúnaði er með því minnst sem þekkist. Íslenskir búfjárfestir eru að mestu lausir við alvarlega búfjárjúkdóma sem bændur víða um heim þurfa að glíma við. Við höfum á undanföllum árum stigið mikilvæg skref í að bæta aðbúnað húsdýra sem miða að því að auka velferð þeirra. Fyrst með nýjum lögum og síðan með innleiðingu þeirra sem nú stendur yfir og mikilvægt er að gangi vel fyrir sig. Íslenskir bændur geta einnig tryggt Íslendingum landbúnaðarafurðir sem framleiddar eru í þeirra nærumhverfi, sem tryggir að umhverfisfótsporinn verður eins lítið og mögulegt er því þær þarf ekki að flytja um langan veg með tilheyrandi umhverfiskostnaði.“

Sindri sagðist í framhaldi af þessu vonast til þess að ný ríkisstjórn myndi standa við orðin úr stefnuýfirlýsingu hennar, þar sem eftirfarandi kom fram: „Áfram skal lögð áhersla á fram-

leiðslu heilnæmra, innlendra afurða í umhverfisvænum og samkeppnishæfum landbúnaði. Velferð dýra verði í hávegum höfð. Skilvirkt eftirlit með dýrum og matvælaframleiðslu verði tryggt, sem og gætt að neytendavernd.“

Þessi orð sýndu að skilningur virtist vera á mikilvægi íslensks landbúnaðar og hver sérstaða hans væri. „Þess vegna er mikilvægt að við leggjum okkur fram við að opna umræðuna og framtíðarsýn fyrir íslenskan landbúnað á þessum grunni,“ sagði Sindri.

Neikvæð umræða um íslenskan landbúnað

Hann ræddi líka um þjóðfélagsumræðuna um íslenskan landbúnað. Það væri umræðunni ekki til framdráttar að sérhagsmunaaðfl styrðu neikvæðri umræðu um íslenskan landbúnað. „Þess vegna var það fagnaðarefni þegar Alþingi fól landbúnaðarráðherra að setja á laggirnar samráðshóp um landbúnaðarstefnu samhliða afgreiðslu sinni á búvörusamningum síðastliðið haust. Markmið Alþingis með þessu var að skapa grundvöll allra helstu hagsmunaaðila sem tengjast landbúnaði til að ræða og móta framtíðarsýn fyrir íslenskan landbúnað með upplýstum hætti sem byggt yrði nauðsynlegum upplýsingum og greiningum.

Við, sem erum fulltrúar bænda, höfum lagt áherslu á að nálgast þessa vinnu með opnum huga með áherslu á fagleg og skipuleg vinnubrögð. Í þeim anda lögðum við fram ítarlega greinargerð á fyrsta fundi samráðshópsins þar sem gerð var grein fyrir sýn okkar og áherslum í vinnunni. Við sjáum þessa vinnu fyrst og fremst sem tækifæri til þess að færa umræðu um landbúnaðarmál frá því að byggja áróðri sérhagsmunaaflanna yfir í upplýsta umræðu um leiðir til að byggja upp íslenskan landbúnað til framtíðar.“

Þá lagði hann áherslu á að fjallað verði um samspil íslensks landbún-

Pallborðsumræður voru fyrir kaffihlé og að erindum loknum. Ari Trausti, Oddný Anna og Auður Magnúsdóttir. aðar og loftslagsmála. Leggjja þurfi mat á kolefnisfótspor íslenskra landbúnaðarafurða í samanburði við þær innfluttu og skoða hvernig landbúnaðurinn getur lagt sitt af mörkum til að uppfylla alþjóðlegar skuldbindingar Íslands í loftslagsmálum.

Ari Trausti Guðmundsson alþingismaður flutti því næst erindið *Að stíga feti fram – nýsköpun, sjálfbærni og kolefnislausnir í landbúnaði*. Auður Magnúsdóttir, deildarforseti auðlinda- og umhverfisdeildar LbhÍ, flutti

Guðrún Rósa, Brynjar Már, Bessi Freyr og Finnþogi Magnússon. Myndir / smh

erindið *Sjálfbærni í landbúnaði – tækifæri til aukinnar hagsældar og síðasta erindið fyrir kaffihlé flutti Oddný Anna Björnsdóttir, verkefnastjóri Umhverfi - samfélag - lýðheilsa, hjá Krónunni. Það hafði yfirskriftina *Straumar og stefnur í neytendamálum – breytingar á neytendamarkaði og samfélagsábyrgð*.*

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir landbúnaðarráðherra ávarpaði ráðstefnugesti eftir kaffihlé og síðan var komið að erindum úr tækni- og véla-geiranum.

Finnþogi Magnússon landbúnaðar-tæknifræðingur flutti erindið *Nýjasta*

tækni í landbúnaðartækjum og orku-notkun, Bessi Freyr Vésteinsson, vélaverktaki og bóndi í Hofstaðaseli, ræddi um *Vélaverktaka til sveita – tæknilausnir og hagkvæmni* og loks flutti Brynjar Már Karlsson, sem starfar við nýsköpun og þróun hjá Marel, erindið *Tækni við úrvinnslu bívára – rekjanleiki og upplýsingagjöf til neytenda*.

Ráðstefnustjóri var Guðrún Rósa Þórsteinsdóttir, forstöðumaður Rannsóknamiðstöðvar Háskólans á Akureyri.

Nánar verður fjallað um erindin í næsta Bændablaði. /smh

Gámatjöld

Einföld leið til að auka pláss

- Sterkt tjald sem festist á gáma.
- Norsk uppskrift, pykkur dúkur og öflug grind.
- CE Vottun.
- Margra ára reynsla á Íslandi.
- Festist á 20" eða 40 feta gáma.
- Breidd á milli gáma 8,10 eða 12 metra.

Verð dæmi:

12 metra breitt (á milli gáma)
12 metra langt (40 feta gám)
144 m² innanmál.
4,5 m hæð í mæni.
Fjarstýrð rafmagnshurð 4,5x4,5
Verð ca 1.550.000 m/vsk

Uppýsingar: gamatjold@gmail.com - Gámatjöld á FB

Fáðu LÍF í tún og akra

Lífland þakkar góðar viðtökur á nýrri vörulínu tilbúins áburðar frá Grassland Agro á Írlandi.

Kynnið ykkur áburðarúrvalið okkar og fáið nánari upplýsingar hjá söluráðgjöfum okkar eða á heimasíðu Líflands.

Sala og ráðgjöf
Sími 540 1100

www.lifland.is
lifland@lifland.is

Reykjavík
Lyngháls

Akureyri
Óseyri

Borgarnes
Borgarbraut

Blönduós
Efstubraut

Hvolsvöllur
Ormsvöllur

SKÓGARMÁL

Tryggja þarf framlög til landgræðslu og skógræktar

– Miklir möguleikar í skógrækt, segir umhverfisráðherra í loftslagsskýrslu

Björt Ólafsdóttir umhverfisráðherra hefur lagt fram á Alþingi skýrslu sína um stöðu og stefnu Íslands í loftslagsmálum. Í skýrslunni segir meðal annars að miklir möguleikar séu á að binda kolefni í jarðvegi og gróðri á Íslandi á hagkvæman hátt.

Tryggja þurfi fjárframlög til landgræðslu og skógræktar og horfa á fjölþætt vistfræðileg og samfélagsleg markmið skógræktar og landgræðslu.

Skógræktarfolk hefur talað fyrir því um árabíl að skógrækt verði beitt í baráttunni við loftslagsbreytingar og að þetta sé eitt hentugasta vopnið sem Íslendingum sé tiltækt í þeim efnum. Ekki er ein-kennilegt þótt óþolinmæði sé tekið að gæta meðal skógræktarfólks því aukin framlög hafa látið á sér standa þrátt fyrir fögur fyrirheit. Fyrir efnahagshrunið voru gróður-settar um sex milljónir trjáplantna árlega hérlandis en þeim fækkaði um helming eftir hrunið og talan er óbreytt enn. Nú er svo komið að fé skortir til grisjunar í þeim skógum á lögbýlum sem orðnir eru aldarfjórðungsgamlir. Von er því að spurt sé, hvenær komi hækkunin.

Í fjölmiðlum hefur skýrsla Bjartar verið kölluð svört enda kemur þar fram að losun hafi aukist um 26% á Íslandi frá 1990 til 2015. Á sama tíma hafi losun regist saman um 24% samtals í 28 ríkjum ESB. Í skýrslu Hagfræðistofnunar Háskóla Íslands sem kynnt var nýlega er því líka spáð að losun Íslands geti aukist um 53 til 99 prósent áður en samningstími Parísarsamkomulagsins er úti árið 2030. Ef kolefnisbinding með landgræðslu og skógrækt er tekin með í þann reikning lítur dæmið þannig út að óbreyttu að nettólosun myndi aukast um 33 til 79 prósent. Þetta gerir Ísland að forysturíki í aukinni losun sem er vafasamur titill á tímum voveiflegra loftslagsbreytinga. Í þessari stöðu er nú sú þjóð sem talar um hreint land, fagurt land og selur þá ímynd sína útlendingum sem hingað flykkjast með tilheyrandi losun gróðurhúsa-

Íslenskur greniskógur.

Mynd / Pétur Halldórsson

lofttegunda. Ekki þarf að minna á stóraukinn útblástur vegna stóriðju.

Aukningar er von

Nokkur von um aukin framlög til skógræktar hlýtur þó að felast í skýrslu Bjartar. Þar segir orðrétt á blaðsíðu 13 í kafla um kolefnisbindingu með landgræðslu og skógrækt:

„Skógrækt og landgræðsla hafa lengi verið hornsteinn í stefnu Íslands í loftslagsmálum, enda eru miklir möguleikar á að binda kolefni í jarðvegi og gróðri á Íslandi á hagkvæman hátt. Mælingar á losun og kolefnisbindingu vegna landnotkunar eru umfangsmiklar og miklar kröfur gerðar um áreiðanleika, sérstaklega ef ríki vilja telja fram árangur á þessu sviði sér til tekna. Bókhaldsreglurnar eru líka flóknar og hafa tekið breytingum, bæði

innan Loftslagssamningsins og Kýótó-bókunarinnar sem og hjá ESB. Almennt er losun vegna landnotkunar ekki innan skuldbindinga ríkja, s.s. í Kýótó-bókuninni og í reglum ESB; það er, ríkjum er skylt að draga úr losun frá brennslu jarðefnaeldsneytis, iðnaðarferlunum o.s.frv. en ekki frá landi. Hins vegar hafa verið í Kýótó-bókuninni ákvæði sem heimila ríkjum að telja sér til tekna ávinning af aðgerðum í skógrækt og landgræðslu og á fleiri sviðum landnotkunar. Tryggja þarf að bókhald Íslands á þessu sviði sé eins áreiðanlegt og hægt er. Óvíst er að hve miklu leyti Ísland getur talið sér til tekna aðgerðir á sviði landbóta í framtíðinni, en ljóst er að slíkar aðgerðir munu alltaf koma loftslaginu til góða. Virk þátttaka og bætt þekking á þessu sviði skiptir því miklu máli og þarf að tryggja fjárframlög til landgræðslu og skógræktar. Ekki má eingöngu horfa til skjótfenginnar kolefnisbindingar við aðgerðir á þessu sviði, heldur horfa á fjölþætt vistfræðileg og samfélagsleg markmið skógræktar og landgræðslu og taka tillit til sjónarmiða á borð við vernd líffræðilegrar fjölbreytni og að skógur og uppgrætt land falli vel að landslagi.“

Skógræktin býr að því mikla starfi sem unnið hefur við skógmælingar í verkefninu Íslenskri skógarúttekt (ÍSÚ) í umsjá Rannsóknastöðvar skógræktar, Mógilsá. Þetta verkefni sér Loftslagssamningi Sameinuðu þjóðanna fyrir bindingartölum yfir íslenska skóga. Aðferðafræðin er þróuð og viðurkennd og því vitum við vel hversu mikið binst í skóglendi á Íslandi á hverju ári. Mörgum hefur komið á óvart hversu mikil bindingin er í ræktuðum skógum á Íslandi en niðurstöður ÍSÚ sýna að hún er 7,7 tonn koltvísýrings að meðaltali á

hverjum hektara lands á hverju ári. Staða skógræktar er því sterk. Vel er vítað hvað skógarnir binda og því hægt að ráðast í bindingarverkefni með góðri vissu um árangur eins og fram kemur í tilvitnuninni í skýrsluna hér að ofan.

Tækifæri sveitanna í bindingu

Í skýrslunni umræddu er rætt um landbúnað og að unnið sé að gerð vegvísis um minni losun í landbúnaði. Nytjaskógrækt er að sjálfsögðu landbúnaður þegar allt kemur til alls og þess vegna ber að fagna því sem segir í skýrslunni um að skoða megi landbúnaðarmálin í víðara samhengi. Orðrétt segir:

„Við endurskoðun búvörusamninga mætti skoða tækifæri til að draga úr greiðslum tengdum búvöruframleiðslu þar sem neysla er að dragast saman og færa þær í staðinn til hvers kyns starfsemi á bújörðum sem stuðlar að minni losun og/eda aukinni upptöku kolefnis úr andrúmslofti.“

Þetta rímar við það sem Skógræktin hefur löngum boðað að nytjaskógrækt á bújörðum sé góð leið til að efla íslenskan landbúnað og byggð í sveitum landsins, setja nýjar stöðir undir rekstur bænda, efla alla náttúrlega ferla á bújörðunum, auka skjól fyrir menn, skepnur og ræktarlönd, auka frjósemi og afrakstur í akuryrkju og búfjárrækt og þar fram eftir götum. Ef bændur fengju vinnu við að rækta skóg og græða upp land mætti ná miklum árangri.

Vonin hlýtur að vera sú að eftir margra ára samdráttarskeið í skógrækt á Íslandi séu nú hjartari tímar fram undan og framlög til skógræktar verði aukin að mun á næstu fjárlögum. Ef loforð fengist frá stjórnvöldum á næstu vikum um slíka aukningu mætti jafnvel ráðast í aukna plöntuframleiðslu strax í vor. Þá mætti fjölga gróðursettum trjáplöntum að einhverju marki sumarið 2018 en stórfelld aukning yrði vart möguleg fyrr en sumarið 2019.

Pétur Halldórsson,
kynningarstjóri Skógræktarinnar

Gáfu gamlan snjóbíl á safn

Björgunarsveitin Húnar gaf Samgönguminjasafninu í Stóragerði í Skagafirði gamlan snjóbíl til varðveislu en hann var kominn til ára sinna og ekki lengur þörf fyrir hann hjá sveitinni.

Undirvagn bílsins er af gerðinni M29 Weasel en ameríski bílaframleiðandinn Studebaker hannaði og smíðaði slíka undirvagna sérstaklega fyrir snjóakstur. Yfirbygging bílsins var smíðuð hér á landi.

Samgönguminjasafnið þáði gjöfina með miklum þökkum, að því er fram kemur á vef Feykis. Þar segir Gunnar Örn Jakobsson hjá Húnum að sá gamli væri nú kominn á sitt elliheimili og ætti vonandi eftir að líða þar vel.

Forsvarsmenn Samgönguminjasafnsins segja það ómetanlegt þegar fólk gefi hluti, bíla, varahluti eða annað sem tengist samgöngusögunni til varðveislu.

/MPÞ

Síberíulerkið illa farið eftir hvassviðri

Síberíulerki sem stendur á svæðinu milli Gömlu Gróðrarstöðvarinnar og Iðnaðarsafnsins á Akureyri er illa farið af völdum hvassviðris sem gekk yfir á dögnum.

Hallgrímur Indriðason, skipulagsfulltrúi og starfsmaður hjá Skógræktinni með aðsetur á Akureyri, segir trjákrónur lerkisins taka á sig mikinn vind, snjór hleðst gjarnan á krosslægar greinar og það orsakar tíð snjóbrott og vindfall stakstæðra trjáa.

Úr fræsafni Sigurðar búnaðarmálastjóra

Ræktunarfélag Norðurlands fékk árið 1903 til afnota 3 ha lands í Naustagildi til reksturs tilraunastöðvar í landbúnaði og skógrækt og tók við töluverðu magni af trjáplöntum sem áður voru fóstaraðar í Trjáæktarstöð Akureyrar, nú Minjasafnsgarðinum.

„Meðal þess sem sáð var á fyrstu árum Trjáæktarstöðvarinnar var nokkurt magn Síberíulerkis. Fræið kom sennilegast með fræsafni Sigurðar Sigurðarsonar búnaðarmálastjóra, sem var safn úr ýmsum áttum og hann tók með heim frá Noregi árið 1899,“ segir Hallgrímur.

Síberíulerkið er upprunnið í Rússlandi austan Úralfjalla þar sem ríkir meginlandsloftslag.

Gamalt og virðulegt Síberíulerki sunnan við Iðnaðarsafnið á Akureyri er illa farið eftir hvassviðri sem gekk yfir nýverið.

Vaxtartíminn er lengri en íslenska sumarið getur boðið upp á, haustkal og vorkal á árssprotum er því algengt. Barrfall Síberíulerkis á haustin er því oft um 10 dögum síðar en á norðvestlægara lerkí kvæmum frá Rússlandi sem gengið hefur sérstaklega vel í skógrækt á Norður- og Austurlandi. Töluverður kvæmamunur er þó á þessari tegund sem vex á gríðarlega stóru svæði í Síberíu, að sögn Hallgríms.

Nú hefur Síberíulerki verið ræktað á Íslandi í 115 ár og nokkur reynsla komin á þá ræktun. Hallgrímur segir Síberíulerkið geta verið fallett garðtré en kræklóttur vöxtur kemur í veg fyrir að trén henti til viðarskógræktar. „Trjákrónur lerkisins taka á sig mikinn vind og snjór hleðst gjarnan á krosslægar greinar, þetta orsakar tíð snjóbrott og vindfall stakstæðra trjáa,“ segir Hallgrímur. /MPÞ

Búskapur er heyskapur

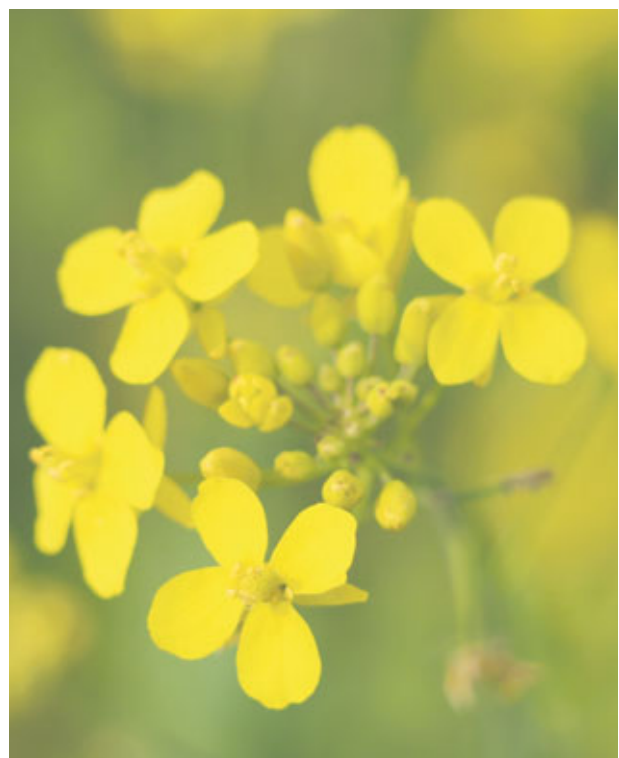
Lífland býður upp á fjölbreytta flóru af gæðavörum sem tryggja góðan heyfeng

Rúlluplast	Verð kr.	Net og bindigarn	Verð kr.	Rekstrarvörur til stæðugerðar
Megastrech - Grænt 75 cm x 25µm x 1500 m	9.650	Total Cover rúllunet 3.600 m	6,81kr/m 24.500 rúllan	Advance Grass íblöndunarefni 150 g duga í 50 tonn af fóðri
Megastrech - Hvítt 75 cm x 25µm x 1500 m	9.650	Möttulfilma - Ný vara, plast í stað nets 1,4 x 2000 m	24.500	Varnarnet 8x10 m, 12x15 m
Megastrech - Svart 75 cm x 25µm x 1500 m	9.450	VITO rúllugarn 750 m/kg 2 rúllur í pakka	3.750	Sandpokar
Unterland - Hvítt 75 cm x 25µm x 1500 m	9.550	VITO stórbaggagarn 150 m/kg 2 rúllur í pakka	7.695	Undirplast 12x50 m, 14x50 m, 16x50 m
Unterland - Hvítt 50 cm x 25µm x 1800 m	7.550	VITO stórbaggagarn 130 m/kg 2 rúllur í pakka	7.850	Yfirplast 10x50 m, 12x50 m, 14x50 m, 16x50 m
Lífland áskilur sér rétt til verðbreytinga án fyrirvara. Öll verð án vsk.				MegaCombi 2in1 Ný vara, undir- og yfirplast í sömu rúllunni (16x50 m / 16x300 m)

Frír flutningur ef pantað er fyrir 1. maí

Vertu til er vorið kallar

Kynntu þér sáðvörulistann á www.lifland.is
Frír flutningur ef pantað er fyrir 1. maí

Hafðu samband í síma 540-1100 eða
lifland@lifland.is og fáðu tilboð í sáðvöruna

Sala og ráðgjöf | www.lifland.is | Reykjavík | Akureyri | Borgarnes | Blönduós | Hvalsvellur
Sími 540 1100 | lifland@lifland.is | Lynghál | Óseyri | Borgarbraut | Efstubraut | Ormsvellur

LÍFLAND

Icelandic Lamb á matvörusýningunni Japan – Food Table 2017 sem haldin var í Tókýó:

1.000 tonn af lambakjöti til Japans á ári

Um áramótin hófst verkefnið Aukið virði sauðfjárafurða með formlegum hætti þegar nýr sauðfjarsamningur tók gildi. Árangur er nú þegar sjáanlegur á nokkrum vígstöðvum og verið er að ganga frá samningum við japanskt fyrirtæki þar sem gert er ráð fyrir allt að 1.000 tonna árlegri sölu innan nokkurra missera.

Tilgangur verkefnisins er, eins og nafnið ber með sér, að auka virði sauðfjárafurða með öllum tiltækum ráðum. Horfa á sérstaklega til arðbærs útflutnings inn á kröfuharða markaði og aukna sölu til erlendra ferðamanna hér á landi.

Markaðssetning til ferðamanna virkar

Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri sauðfjárbænda, segir árangur þegar sjáanlegan. „Við byrjuðum undirbúning í fyrra og höfum fyrst og fremst beint kröftunum að erlendum ferðamönnum á Íslandi. Þetta er í fyrsta skipti sem það er gert með markvissum hætti og árangurinn er ótvírður. Eftir þrjú ár af samdrætti í innanlandssölu sáum við loksins aukningu í fyrra.“

– Er það ekki bara vegna þess að ferðamönnum fjölgar?
„Já og nei. Frá 2013 til 2015 fjölgaði erlendum ferðamönnum mikið á ári en sala á lambakjöti dróst saman. Síðan hófum við skilvirka markaðssetningu, m.a. með samvinnu við tugi veitingastaða, og þá snerist þetta dæmi við og 2016 varð 5,2% söluaukning.“

Mikil tækifæri í útflutningi á kröfuharða markaði

– En hvað með útflutning – hvernig gengur sá hluti verkefnisins?

„Við höfum víðtækan undirbúning í fyrra þar sem við erum að nýta sama auglýsinga- og kynningarefni og gagnvart erlendum ferðamönnum,“ segir Svavar.
„Við vinnum með afurða-

Í kynningarbás Icelandic Lamb á matvörusýningunni Japan – Food Table 2017 sem haldin var í Tókýó. Talið frá vinstri: Erlendur Garðarsson, Guðrún Sólonsdóttir, Friðrik Sigurðsson, Sveinn Steinarsson, Hannes Heimisson sendiherra, Halldór Elís Ólafsson og Kanae Ono.

stöðvum og öðrum útflytjendum, Íslandsstofu og fleiri aðilum í því að skanna og finna nýja markaði. Þetta hefur gengið nokkuð vel og ýmislegt sem lofar góðu.“

Svavar nefnir sem dæmi að hann hafi sótt nokkrar vörusýningar það sem af er ári og verið í sambandi við aðila í Frakklandi, Þýskalandi, Bandaríkjunum og Japan.

„En það sem skilar okkur fyrst og fremst góðum árangri er að vinna með aðilum hér heima og styrkja og styðja við það sem þeir eru með vænlegt í pípunum.“

Einn farvegur fyrir útflutning

– Nú hefur um þriðjungur framleiðslunnar verið fluttur út en ekki gengið sem skyldi. Hvað hefur breyst?

„Fyrst og fremst skulum við muna að það er hægt að skipta þessum útflutningi í tvo flokka. Annars vegar það sem selt er sérstaklega sem íslenskt. Þar erum við t.d. að tala um viðskipti við Whole

Foods í Bandaríkjunum, sölu til einstakra veitingastaða í Evrópu og fleira af þeim toga. Þetta hefur í grófum dráttum gengið ljómandi vel þótt gengið flækist vissulega fyrir okkur.

Hins vegar erum við að tala um sölu á öðru lambakjöti og hliðarafurðum sem ekki er selt sérstaklega sem íslenskt.

Þessi útflutningur er háður sveiflukenndu heimsmarkaðsverði og þarna höfum við átt í vanda.“

– Er líklegt að þetta breytist?

„Já, við erum að vinna að því hægt og bitandi að stærri hluti útflutningsins fari í fyrrnefnda flokkinn, verði seldur sérstaklega sem íslensk gæðavara inn á kröfuharða markaði,“ segir Svavar, „en þá verðum við líka að standa okkur hér heima. Eitt af því sem hefur breyst er að nú hefur Markaðsráð kindakjöts stofnað sérstaka sölu- og markaðsskrifstofu sem heitir Icelandic Lamb. Stefnan er sú að með tíð og tíma fari allur útflutningur á íslensku lambakjöti þar

í gegn og verði undir einu vörumerki.“

Það er skortur á sumum afurðum

Að undanfögnu hefur verið mikið tal um offramboð og allt of miklar birgðir, jafnvel offramleiðslu. Sumir hafa talað um að það þurfi að fækka fé eða jafnvel taka upp útflutningsbætur að nýju.

„Þeir sem vilja fækka fé eða hverfa aldarfjórðung aftur í tímann og taka upp útflutningsbætur ættu held ég að skoða sína stöðu alvarlega. Ef menn hafa ekki trú á verkefninu eru þeir kannski í rangri starfsgrein. Vissulega eru birgðir í meira lagi en þó voru þær ekki nema 7,4% meiri um síðustu áramót en árið þar á undan. Við höfum séð miklu meiri sveiflur en það á undanförunum árum. En það er hins vegar rétt,“ heldur Svavar áfram, „að Úkraínudeilan og gengið hefur valdið erfiðleikum á þeim mörkuðum þar sem við erum ekki að selja

vörurnar sérstaklega sem íslenskar.“
– Hvað þá með kjótfjallið sem sumir hafa verið að tala um?

„Af einu íslensku lambi getum við verið að fá tugi ef ekki hundruð mismunandi afurða. Af sumum eigum við of mikið en of lítið af öðrum. Ég nefni tvennt. Hryggir eru yfirleitt búnir snemmsumars og það vantar meira af fyrsta flokks ull. Getum við verið að tala um offramboð þegar það er skortur á bestu söluvörum?“

Verkefnið er að auka verðmætin

„Verkefnið okkar er að auka verðmætin,“ segir Svavar. Í því er nú unnið, segir framkvæmdastjórinn. Hann segir að þakka megi fram-sýni og staðfestu íslenskra bænda að bannað sé að nota hormóna eða vaxtarhvetjandi lyf í íslenskum landbúnaði.

„Okkar afurðir eru einstaklega hreinar og heilnæmar, við öllum okkar lömb upp á einstaklega náttúruvænan hátt og verkefnið er að finna fólkið sem kann að meta þetta og er tilbúið að borga fyrir það.“ Svavar segir að þetta sé hæglega hægt, eins og t.d. sala í erlendum sérverslunum á borð við Whole Foods, sem sérhæfa sig í hreinum og heilnæmum mat sanni með óyggjandi hætti.

„Nú erum við að vinna að einstaklega spennandi verkefni sem snýr að sölu til veitingastaða í Bandaríkjunum og það mun springa út áður en langt um líður.“

Eins og áður sagði hefur hann heimsótt nokkrar vörusýningar í Evrópu, Asíu og Ameríku á undanförunum vikum og mánuðum.

„Tilgangurinn hefur verið þrýpættur. Að heimsækja núverandi kaupendur að íslensku lambakjöti, finna nýja mögulega kaupendur kortleggja hvernig aðrir seljendur hágæða sérvöru kynna og selja sína vöru.“

Þolinmæði mikilvæg

– Í nokkur ár hefur verið unnið að því að byggja upp markaði í t.d. Bandaríkjunum og Rússlandi. Hefur það gengið sem skyldi?

„Í grófum dráttum er svarið já. Við tókum þátt í vörusýningu í Rússlandi í febrúar eins og gert hefur verið í nokkur ár. Lambakjötið er inni á nokkrum fínni veitingastöðum í Moskvu og Pétursborg en gengi rúblunnar hefur gert þessi viðskipti erfið. Whole Foods markaðurinn er líka í ágætis standi þótt gengið hafi áhrif á hann eins og allt annað. Þangað erum við nú að selja nokkuð stöðugt 150 til 200 tonn á fínu verði hvert einasta haust. En svona markaðssetning er langhlaup og þolinmæði er mikilvæg.“

Friðrik Sigurðsson, matreiðslumaður hjá utanríkisráðuneytinu og Haruhi Yui, starfsmaður Global Vision Inc.

Svavar segir mikilvægt að menn fari ekki á límingunum þótt tímabundið gefi á báttinn. „Við sjáum markaði úti um allan heim vera að ná sér á strik eftir mikla niðursveiflu síðustu ár og eftirspurn eykst hægt og bítandi eftir öllum landbúnaðarafurðum.“

Miklir möguleikar á kröfuhörðum mörkuðum

– En hvað með þessa nýju markaði sem þú nefndir, Þýskaland, veitingastaði í Bandaríkjunum og Japan?

„Síðustu misseri hefur verið unnin gríðarlega mikilvæg vinna á nokkrum svæðum í Bandaríkjunum. Sölumenn hafa heimsótt veitingastaði og kynnt fyrir þeim íslenska lambakjötið. Það er þegar á boðstólum á nokkrum tugum veitingastaða og sú vinna heldur áfram. Þarna erum við í samstarfi við frábæra aðila sem sérhæfa sig í innfluttri hágæða matvöru. Það er ekki amalegt að vera á stalli með fínustu ostunum frá Frakklandi og Ítalíu.“

– En hvað með sölu, er þetta farið að skila sér?

„Já, það fara reglulegar sendingar af frosnu lambakjöti héðan inn á veitingastaði í Bandaríkjunum en þetta tekur tíma. Það bendir allt til þess að þetta verði stöðugur og góður markaður innan nokkurra ára. En þetta er mikil vinna.“

– Hvað þá með Þýskaland og Japan?

„Vinnan í Þýskalandi er enn á undirbúningsstigi en við erum í viðræðum við aðila þar og Japan virðist vera að springa út.“

Japansmarkaður að springa út

– Þú varst nýverið í Japan, segðu okkar frá stöðunni þar.

„Nú þegar hefur verið flutt út lítills háttar magn af bæði lamba- og hrossakjöti til Japans. Núna í febrúar tókum við þátt í stórrí vörusýningu í Tókýó ásamt samstarfsfyrirtækjum okkar. Það gekk mjög vel og rétt að taka fram að aðstoð utanríkisþjónustunnar og sendiráðsins okkar var ómetanleg. Við kunnum þeim miklar þakkir.“

Við hittum þarna alls kyns kaupendur sem reka veitingastaði og sérsverslanir og viðskiptin eru að fara á flug.“

– Hvað geturðu sagt okkur nánar um það?

„Núna erum við að ganga frá samningi við okkar samstarfsaðila þarna ytra. Við skulum gera okkur grein fyrir því að þetta er gríðarlega velmegandi og kröfuharður markaður. En hann er líka risavaxinn. Á stór-Tókýó-svæðinu búa um 50 milljónir manna. Það þýðir að ef hver og einn borðar einn skammt af lambakjöti á ári er öll okkar framleiðsla farin.“

1.000 tonn á ári til Japans

– Hvað höfum við í hendi í Japan?

„Okkar samstarfsaðili flytur nú þegar um 10 þúsund tonn af hágæða kjöti til Japans á ári og selur til veitingastaða og sérsverslana. Þetta er álíka magn og öll okkar lambakjötsframleiðsla. Hann er staðráðinn í að vinna með okkur og við erum að ganga frá samningi við hann um notkun á Icelandic Lamb-vörumerkinu.“

Svavar segir að japanska fyrirtækið hafi þegar ráðið sérstaka sölumenn sem sérhæfa sig í íslenska kjötinu og hafi skuldbundið sig til að leggja peninga í markaðssetningu.

„Þeir eru bæði að kaupa lamb og hrossakjöt. Samkvæmt þeirra áætlunum ætla þeir að stækka sitt fyrirtæki um 10% með íslenska lambakjötinu. Það þýðir að eftir þrjú ár gera þeir ráð fyrir um 350 tonna sölu á ári en nærri 1.000 tonn-um eftir fimm ár.“

Besta verð sem vól er á

– Þetta hljómar allt mjög vel en

Mikill fjöldi gesta sótti matarvörusýninguna Japan – Food Table.

hversu líklegt er að þetta gangi og eru Japanirnir að borga viðunandi verð?

„Það sem við vitum er að þeir eru nú þegar að selja innflutt kjöt til nokkur þúsund veitingastaða og sérsverslana. Þeir ætla að koma íslenska lambakjötinu inn á hluta þeirra, en við erum þó að tala um nokkur hundruð staði. Þeir eru búnir að ráða fólk sérstaklega í verkefnið, eru tilbúnir með fimm ára markaðsáætlun og eru búnir að eymamerkja þó nokkra fjármuni í markaðssetningu.“

– Hvað með verðið sem fæst fyrir íslenska lambakjötið í Japan?

„Verðið sem við erum að fá í Japan er eitt það hæsta sem við sjáum. Þarna erum við að fara inn á hæsta enda markaðar sem er þekktur fyrir gæði og kröfur. Heildsöluverðið sem við fáum er ekki slakara en það sem fæst með sölu inn á veitingastaði og sérsverslanir í Bandaríkjunum.“

Þetta eru hins vegar að hluta aðrir skurðir og aðrir bitar en kannski er einfaldast að orða þetta

Takashi Yanagihara, forstjóri Global Vision, ræðir við væntanlega kaupendur.

þannig að heildsöluverðið sem við fáum í Japan er í mörgum tilfellum hærra en verð út úr búð á Íslandi.“

Verðmæt flís af risastórum markaði

– Svavar segir meðvitaða neytendur um allan heim taka nú meira tillit til umhverfisfótspors þeirrar vöru sem þeir kaupa og þetta eigi líka við í Japan. Erfðabreytt fóður, umhverfisfótspor og þess háttar hlutir skipti miklu máli á þessum

markaði. En eru menn að fara of hratt, gleypa heiminn?

„Nei, það held ég ekki. Innflutningur á lambakjöti til Japans nemur um 20 þúsund tonn-um á ári.“

Við ætlum okkur um 5% af þeirri köku, en við erum hins vegar að tala um verðmætustu sneiðina,“ segir Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri sauðfjárbænda.

/HKr.

– Sjá nánar um málið á bls. 34

Kerruvarahlutir á góðu verði

Samhliða innflutningi okkar á Indespension kerrum erum við með varahluti og hluti til kerrusmiða fyrir flestar kerrugerðir, t.d. Indespension, lfor Williams o.fl. Eigum á lager mikið úrval varahluta í helstu gerðir bremsu og hjólabúnaðar fyrir Alko og Knott. Bjóðum einnig sérpantanir.

Austurvegur 69 - 800 Selfoss

Lónsbakki - 601 Akureyri

Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir

Sími 480 0400

jotunn@jotunn.is

www.jotunn.is

Hjólabúnaður

Þrýstibremsur

Nefhjól

Bremsuborðar

Bremsubarkar

Hjólalegur

Læsanlegir og einfaldir beislisendar

Ljós og ljósabúnaður

Hjólnöf

Meiraprófsbílstjórar - Dreifing

Ölgerðin óskar eftir hraustum bílstjórum í bæði framtíðarstörf og sumarafleysingar

HLUTVERK OG ÁBYRGÐ:

- Dreifing og afhending pantana
- Samskipti við viðskiptavinir
- Önnur tilfallandi störf sem tilheyra dreifingu

HÆFNISKRÖFUR:

- Ökuréttindi C og reynsla af akstri vörubifreiða
- Hreint sakavottorð
- Rík þjónustulund og sjálfstæði í vinnubrögðum
- Stundvísi og góð framkoma
- Góð samskiptahæfni
- Samviskusemi og jákvæðni
- Geta unnið undir álagi
- Reglusemi og snyrtimennska

Æskilegt er að starfsfólk í sumarafleysingum starfi frá byrjun maí til 25. ágúst.

Sótt er um á heimasíðu Ölgerðarinnar: umsokn.olgerdin.is

ÖLGERÐIN er eitt stærsta fyrirtækið á sínu sviði.

ÖLGERÐIN framleiðir, flytur inn, dreifir og selur matvæli og sérvöru af ýmsum toga.

Áhersla er lögð á að vörur fyrirtækisins séu fyrsta flokks og að viðskiptavinir þess geti gengið að hágæða þjónustu visri.

Veitingahús Icelandair-hótelkeðjunnar:

Um 20% söluaukning á lambakjöti

– Markaðsáttak Markaðsráðs kindakjöts og Icelandic Lamb með tugum íslenskra veitingastaða skilar góðum árangri

Undanfarið ár hefur Markaðsráð kindakjöts unnið með tugum íslenskra veitingastaða sem setja íslenskt lambakjöt í öndvegi á matseðlum. Þetta er hluti af verkefninu Aukið virði sauðfjárafurða og tilgangurinn er að ná til erlendra ferðamanna hér á landi.

Sérstökum skjöldum frá Icelandic Lamb hefur nú verið komið fyrir hjá flestum samstarfsaðilum markaðsáttaksins og hafa þeir vakið mikla lukku. Þeim hefur verið komið fyrir við inngang veitingastaða, verslana og annarra fyrirtækja sem selja afurðirnar og gefa til kynna að þar sé hægt að kaupa ekta og hágæða íslenskar sauðfjárafurðir.

Fyrsti skjöldurinn fór upp þann 9. desember 2015, en Ragnheiður Elín Árnadóttir, þáverandi ferðamálaráðherra, hengdi hann upp við hátíðlega athöfn á veitingastaðnum VOX við Suðurlandsbraut. Skjöldinn og annað kynningarefni fá samstarfsaðilar sem skrifa undir samstarfssamning við Markaðsráð kindakjöts.

Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri Markaðsráðs kindakjöts segir hugmyndina vera þá að merkið segi sjálft ákveðna grundvallarsögu en síðan sé hægt að segja óteljandi mismunandi undirsögur, hvort sem það er á veitingastöðum eða í þrjónabúð.

„Allar hverfast þær um hversu einstakt íslenska sauðféð er, hvort sem er með tilliti til sjálfbærra búskaparháttar, gæða, hreinleika eða einstakrar menningarlegrar tengingar.“ Þá geta ferðamenn leitað eftir skildinum þegar þeir mæta á veitingastaði til þess að tryggja gæði, eða notað heimasíðu Icelandic Lamb til þess að finna veitingastaði sem bjóða upp á framúrskarandi lambakjötsrétti á matseðlum sínum.

Stefán Viðarsson matreiðslumaður stýrir veitingastaðahluta Icelandair hótela um allt land. Undir þeim hatti eru veitingastaðirnir á hótélunum auk Eddu-hótelanna.

jókst sala á lambakjöti á veitingastöðum í hans umsjón um 20% á árinu 2016. Stefán fagnar þeim árangri sem átakið skilar en það hefur strax skilað sér til bænda með aukinni sölu lambakjöts innanlands. Alls seldust 6.797 tonn innanlands í fyrra en salan hefur ekki verið meiri síðan hrúnarið 2008.

Íslenskt lambakjöt kynnt sem þjóðarréttur Íslendinga

Síðasta sumar var lítill kynningarbæklingur sem fylgdi matseðli á öllum veitingastöðum í umsjá Stefáns, bæði Icelandair- og Eddu-hótelanna. Í bæklingnum komu fram áhugaverðar upplýsingar um íslenskt sauðfé og lambakjöt sem kynnt er sem þjóðarréttur Íslendinga, enda telja um 74% landsmanna að svo sé samkvæmt könnun sem Gallup vann fyrir Klúbb matreiðslumeistara í fyrra. Kynningarefnið jók áhuga ferðamanna á íslensku lambakjöti, en samkvæmt Stefáni sækja ferðamenn mest í lambakjöt, fisk og svokallaðan „fjörumat“ á veitingastöðum. Átakið leggst vel í ferðamenn og þeir eru jákvæðir í garð lambakjötsins að mati Stefáns, en fáir hafa jafn góða yfirsýn af hegðun ferðamanna á hótélum og veitingastöðum á Íslandi og hann.

Það má því segja að sá hluti verkefnisins sem snýr að því að setja lambakjöt í öndvegi á íslenskum veitingastöðum fari mjög vel af stað. Þeir staðir sem skarta skildi Icelandic Lamb setja sjálfbært íslenskt lambakjöt í öndvegi og eru því sérstaklega merktir og dregnir fram í veitingastaðafloðu landsins. Það ætti því ekki að fara fram hjá nokkrum ferðamanni sem heim-sækir Ísland hver þjóðarrétturinn er og ýtir það undir að allir verði að smakka lambakjöt meðan á dvölinni stendur.

Fólk hrifið af sögunni um íslenska lambakjötið

Aðspurður segir Stefán ekki marktækan mun á sölu á lambakjöti í Reykjavík og úti á landi.

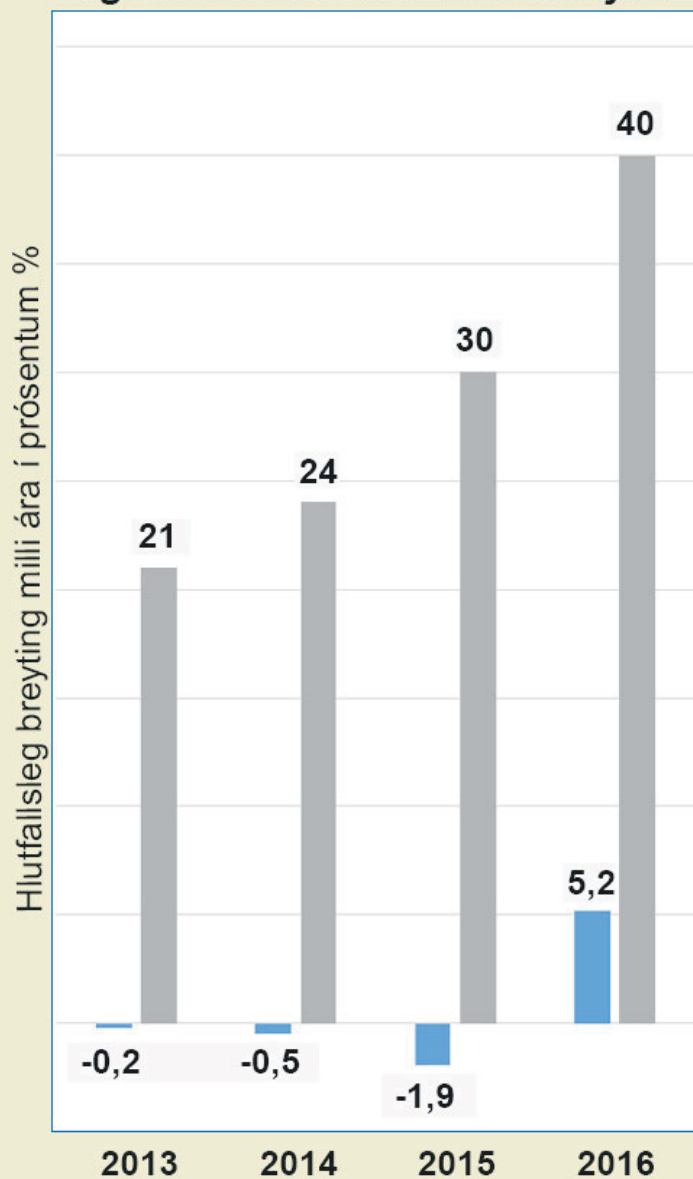
„Það er vissulega meiri nálægð við náttúruna [úti á landi] enda er hún beint fyrir utan gluggann á veitingastaðnum. En fólk er alveg jafnt hrifið af sögunni um íslenska lambakjötið á veitingastöðum í Reykjavík.“ Það eykur sölu að segja betur frá lambakjötinu, það skapar skemmtilega upplifun sem ferðamenn sækjast eftir. Hægt og rólega bætast við fleiri veitingastaði sem kjósa að gera samning við Icelandic Lamb, en í dag eru um 40 veitingastaðir um allt land sem samið hafa um áframhaldandi samstarf en stefnt er að því að sú tala tvöfaldist í ár.

Spennir fyrir áframhaldandi samstarfi við Icelandic Lamb

„Þetta átaksverkefni fer skemmtilega af stað og hlökkum við til áframhaldandi samstarfs núna í sumar,“ segir meistarakokkurinn Stefán.

Hann fagnar sömuleiðis öllu samstarfi við bændur. Á þeim veitingastöðum sem Stefán stýrir utan höfuðborgarsvæðisins leggur hann áherslu á að kaupa beint frá býli þar sem því verður við komið. Er þar um að ræða afurðir eins og skyr og jógúrt fyrir morgunverðarhlaðborð og ýmislegt fleira. Stefán tekur samstarfinu við Markaðsráð kindakjöts fagnandi og vonast til þess að það opni á frekari tækifæri í markaðssetningu til ferðamanna í gegnum hótél. Það verður því áhugavert að sjá hvernig átakið muni skila sér í sölutölum ársins 2017. /UH/HK:

Fjölgun ferðamanna og innanlandssala á lambakjöti

Sérstökum skjöldum frá Icelandic Lamb hefur nú verið komið fyrir hjá flestum samstarfsaðilum markaðsáttaksins og hafa þeir vakið mikla lukku.

Ragnheiður Elín Árnadóttir, þáverandi iðnaðar- og nýsköpunarráðherra, skrifar upp fyrsta skiltið sem sett var upp á veitingastaðnum VOX.

Átakið hefur strax skilað sér í aukinni sölu innanlands

Verkefnið fór af stað af fullum krafti um mitt ár í fyrra og skilaði sér í 5,2% söluaukningu eftir þrjú samdráttarár í röð.

Stefán Viðarsson matreiðslu-

maður stýrir veitingastaðahluta Icelandair hótela um allt land. Undir þeim hatti eru veitingastaðirnir á hótélunum auk Eddu-hótelanna um allt land. Spurður út í árangurinn segir Stefán auðvelt að sjá söluaukningu á lambakjöti.

Samkvæmt fyrstu útreikningum

HÚSASMIÐJAN
HLUTI AF BYGMA

GLUGGALAUSNIR

sérþekking • þjónusta • úrval

IDEALCOMBI
HÁGÆÐAGLUGGAR • ÁRATUGA REYNSLA
IDEALCOMBI eru vottaðir, slagveðursprófaðir og í hópi vinsælustu gluggalausna í Skandinavíu þar sem hönnun og útlit eru í fyrirrúmi.

FRAME
TRÉ/ÁL

NATION
TRÉ/ÁL

FUTURA+
TRÉ/ÁL
MEIRI
EINANGRUN

ARLANGA
PVC GLUGGAR
OG HURÐIR
Vottaðir, slagveðursprófaðir og viðhaldslitlir PVC gluggar. Góð lausn fyrir gripahús.

RATIONEL GLUGGAR
GLUGGAR OG HURÐIR SEM ENDAST!
Allir gluggar Rational eru vottaðir og slagveðursprófaðir og henta því einstaklega vel fyrir íslenskar aðstæður. Gott og vandað gæðahandverk á mjög góðu verði.

AURA
TRÉ

AURAPLUS
TRÉ/ÁL

NÁNARI UPPLÝSINGAR OG TILBOÐ VEITA GLUGGA-SÉRFRÆÐINGAR OKKAR Í SÍMA 525 3000

Ragnar Baldursson.
Húsasmiðameistari
Ráðgjafi gluggar og hurðir
ragnarba@husa.is

Byggjum á betra verði

www.husa.is

Nýtt á Íslandi frá Wörmann kerrum!

Krókhaysiskerra. 3500kg heildarburður, ýmsar gerðir af gámum.

Unilader .2700-3500kg heildarburður, sem véla og sturtukerra.

WC-vagn ýmsar útfærslur. Leitið upplýsinga.

Kerrurnar frá Humbaur hafa margsannað sig á Íslandi!

Ýmsar gerðir og möguleikar.

750kg 201x102cm
verð:139,900,- m/vsk.

750kg 251x131cm
verð:250,000,-m/vsk.

2500kg 303x150cm
verð:495,000,-m/vsk og skráningu.

750kg 251x131cm og sturtur.
verð:285,000,-m/vsk.

www.Topplausnir.is - S: 5177718

Smiðjuvegi 40 gul gata. Kópavogi.
Veitum upplýsingar í síma: 517 7718.
Heimasíða: www.topplausnir.is

UTAN ÚR HEIMI

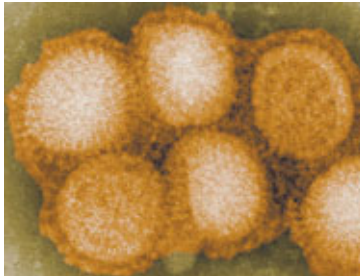
H5N8 fuglaflensa:

Mun líklegt að berist til landsins með farfuglum

Frá því í október á síðasta ári hefur alvarlegt afbrigði fuglaflensu greinst í fuglum víða í Evrópu. Matvælastofnun ásamt sérfræðingum við Tilraunastöð Háskóla Íslands á Keldum og Háskóla Íslands telja töluverðar líkur á að fuglaflensuveiran berist til landsins með farfuglum.

Í frétt á heimasíðu Matvælastofnunnar segir að fuglaeigendur þurfa að vera undir það búnir að geta hýst fuglana sína eða haft þá í girðingu undir þaki.

Almenningur er beðinn um að tilkynna til Matvælastofnunar verði hann var við óeðlilegan fugladauða.

Fuglaflensa af völdum alvarlegs afbrigðis fuglaflensuveiru af sermisgerðinni H5N8 breiðist hratt út í Evrópu um þessar mundir, bæði í villtum fuglum og alifuglum.

sem flug á rafmagnslínur, rúður eða fyrir bíla.

Matvælastofnun hvetur almenning til að tilkynna um fund á dauðum fuglum. Tilkynningarnar þurfa að berast um heimasíðu Matvælastofnunar. Þar er smelt á hnapp sem við stendur „sendu ábendingu“. Þá opnast eyðublað sem þarf að fylla út. Tilgreina þarf á sem nákvæmasta hátt hvar fuglarnir finnast, helst að tilgreina hnit staðarins, sem oftast er einfalt að finna með smáforritum í snjallsímum. Jafnframt þarf að koma fram um hversu marga fugla er að ræða og best er að setja mynd með. Starfsfólk Mast mun fara yfir ábendingar sem berast og sjá um að sýni séu tekin ef ástæða þykir til.

Þrjú viðbúnaðarstig

Matvælastofnun hefur skilgreint þrjú viðbúnaðarstig varðandi fuglaflensu. Stig eitt er alltaf í gildi en viðbúnaður er hækkaður á stig tvö þegar aukin hætta er á að alvarlegt afbrigði fuglaflensuveiru berist til landsins. Ef fuglaflensa greinist í alifuglum hér á landi fer viðbúnaður á stig þrjú.

Á næstunni mun Matvælastofnun að öllu óbreyttu leggja til við ráðherra að fyrirskipaðar verði auknar smitvarnir og fleiri varúðarráðstafanir, samanber viðbúnaðarstig tvö, og eru því fuglaeigendur hvattir til að fara að huga að ráðstöfunum hvað þetta varðar.

Alvarlegt afbrigði fuglaflensu veldur dauða marga þeirra fugla sem smitast og ef hún greinist í alifuglum eða öðrum fuglum í haldi, þarf að lóga öllum fuglum á viðkomandi stað og setja strangar reglur um bú í nágrenni þess, til að hefta útbreiðslu veikinnar.

Ekki er vitað til að fólk hafi veikst af völdum þess afbrigðis sem mest hætta er á að berist til landsins nú. /VH

H5N8 breiðist hratt út í Evrópu

Fuglaflensa af völdum alvarlegs afbrigðis fuglaflensuveiru af sermisgerðinni H5N8 breiðist hratt út í Evrópu um þessar mundir, bæði í villtum fuglum og alifuglum, meðal annars á þeim slóðum sem íslenskir farfuglar halda sig á að vetri til.

Starfshópur sem í eru sérfræðingar Matvælastofnunar, Háskóla Íslands, Tilraunastöðvar HÍ að Keldum og sóttvarnalæknis, álítur að töluverðar líkur séu á að þetta alvarlega afbrigði fuglaflensuveirunnar berist með farfuglum, sem nú fara senn að streyma til landsins. Meðgöngutími sýkingarinnar eru nokkrir dagar og því geta fuglar, sem hafa smitast stuttu áður en þeir leggja af stað yfir hafið, náð hingað áður en þeir veikjast. Þessi faraldur er nokkuð frábrugðinn þeim sem geisaði í Evrópu á árunum 2006-2008 að því leyti að nú er veiran útbreiddari í villtum fuglum og þeir virðast vera helsta smitleið í alifugla.

Ef smit er svo einhverju nemur í villtum fuglum er hætta á að það berist í fugla sem haldnir eru utandyra. En draga má úr smitættu, t.d. með því að hafa fuglana í girðingum undir þaki, en minnst hætta er að sjálfsögðu á smiti ef fuglarnir eru hafðir innandyra og góðar smitvarnir viðhafðar við umgengni um fuglahúsin, sér í lagi fóður og vatn.

Sýnataka undirbúin

Áðurnefndur starfshópur vinnur einnig að undirbúningi fyrir sýnatakur og rannsóknir á villtum fuglum. Tekin verða sýni úr fuglum á ákveðnum stöðum á landinu, meðal annars í tengslum við aðrar rannsóknir sem í gangi eru en jafnframt úr fuglum sem finnast dauðir og orsök dauða er ekki augljós, svo

Fækkun býflugna í heiminum er gríðarlegt áhyggjuefni. Býflugur sjá um frjógvgum stórs hluta blómstrandi plantna í heiminum, en þurfa um leið að glíma við óvægnar árásir sem studdar eru dyggilega af öflugum eiturefnaíðnaði.

Evrópusambandið:

Undanþágur veittar til að nota bannað skordýraeitur

Talsverð gagnrýni hefur dunið á þeirri stofnun Evrópusambandsins sem fjallar um notkun á skordýraeitri og ekki síst skordýraeitri sem sannað þykkir að sé skaðlegt býflugum.

Komið hefur í ljós að stofnunin hefur veitt fjölda undanþága á notkun eiturefnanna í það sem er kallað neyðartilfelli. Alvarlegasta gagnrýnin snýr að undanþágum á notkun efna sem eru bönnuð og hættuleg býflugum.

Fækkun býflugna í heiminum er gríðarlegt áhyggjuefni. Býflugur sjá um frjógvgum stórs hluta blómstrandi plantna í heiminum og þar af leiðandi ómissandi þegar kemur að aldinrækt aldinframleiðslu og hunangsframleiðslu.

Undanþágur til framleiðenda

Við greiningu undanþága kom í ljós að réttæpur helmigur undanþágu-beiðnanna kom frá og var veitt til framleiðenda skordýraeiturs en ekki bænda. Auk þess sem í stór hluti beiðnanna um undanþágur til að nota efnin virðist byggja á ofmati á þeim skaða sem skordýrin sem nota á efnið á valda.

Efnin sem um ræðir kallast neonicotinoid og eru að efnabyggingu svipuð nikótíni. Efnin þykkja standa eldra skordýraeitri framar að því leiti að þau eru sögð skaðminni fyrir fugla og spendýr. Þrátt fyrir það eru efnin mikið gagnrýnd og þau meðal annars talin hafa valdið hruni býflugnastofna í heiminum. Efnunum eru einnig sögð hafa óbein áhrif á fækkun fugla með því að drepa skordýr.

Einnig hefur verið sett fram sú tilgáta að aukning á hormónatengdum krabbameinum sé afleiðing af aukinni neyslu fólks á mengandi efnunum í fæðu ekki síst skordýraeiturs.

Við greiningu undanþága kom í ljós að réttæpur helmigur undanþágu-beiðnanna koma og var veitt frá framleiðendum skordýraeiturs en ekki bændum.

Ekki skortir úrvalið af skordýraeitrunum og allt í fallegum umbúðum með kraftmiklum slagorðum.

Rannsóknir í Evrópu sýna að fiðrildum í álfunni hefur fækkað mikið síðustu tvo áratugi.

Flestar undanþágubeiðnir frá Rúmeníu

Flestar beiðnir um undanþágu til að nota efnin hafa til þessa komið frá Rúmeníu, Finnlandi og Eistlandi og þrjár frá Bretlandseyjum.

Reyna að hnekkja banni

Árið 2013 var notkun þriggja neonicotinoid-efna bönnuð af Evrópusambandinu. Umrædd gagnrýni er á undanþágur til að nota þau efni.

Fiðrildum fækka

Rannsóknir í Evrópu sýna einnig fiðrildum í álfunni hefur fækkað mikið síðustu tvo áratugi. Mest er fækkunin í borgum og sýna talningar að í sumum borgum hafi þeim fækkað um allt að 69%. Þar sem hnignun fiðrilda í sveitum er mest teljast 45% færri fiðrildi í dag en fyrir tuttugu árum.

Ekki drepa býflugur

Hér á Íslandi er fólk mishrætt við býflugur. Mörgum stendur á sama eða finnst þær fróðleg og falleg dýr. Aðrir hræðast býflugur einlægt og vilja helst drepa þær. Þeim sem þannig er farið fyrir er bent á býflugur eru sársaklausar skepnur og gera gríðarlegt gagn og ástæðan fyrir því að við fáum ávexti, ber og hunang. Alls ekki drepa þær. /VH

24 28 32

Bændablaðið

BAENDABLAÐIÐ MÆLIST MEÐ 43,5% LESTUR Á LANDSBYGGÐINNI

HEIMILD: PRENTMIÐLAKÖNNUN GALLUR. KÖNNUNARTÍMI OKT. - DES. 2016. ALDURSHÓPUR 12-80 ÁRA.

BAENDABLAÐIÐ ER GEFID ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

SÍMI 563-0300 | BBL.IS

GRAMSDAGAR

VIÐ TÖKUM TIL...

Gramsdagar hjá Jötunn Selfossi.
Á næstu dögum ætlum við að grísa nokkra gamla
lagera hjá okkur og erum í þrúttstuði.

**IH Furukawa / Niemeyer / Robin / Fermec
Vogel & Noot / Vermeer / Ofi.**

Kíkjið við og gerið frábær kaup.
Sjá nánar á jotunn.is og facebook síðu okkar [facebook.com/jotunnvelar](https://www.facebook.com/jotunnvelar)

Austurvegur 69 - 800 Selfoss // Lönsbakki - 601 Akureyri // Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir
Sími 480 0400 // jotunn@jotunn.is // www.jotunn.is

bíður uppá alhliða lausn fyrir
hótelherbergið eða gistiheimilið.

Síðumúla 30 - Reykjavík
Sími 533 3500

Hofsbót 4 - Akureyri
Sími 462 3504

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

**Næsta blað kemur út
23. mars**

ÁRSHÁTÍÐ 2017

Árshátíð Landssamtaka sauðfjárbænda verður haldin í Súlnasal Hótel
Sögu þann 31.mars næstkomandi. Fordrykkur hefst klukkan 19:00 og
borðhald 20:00

**Matseðill
Forréttur**

Humarsúpa, humarhalar & kryddjurtarjóni

Aðalréttur

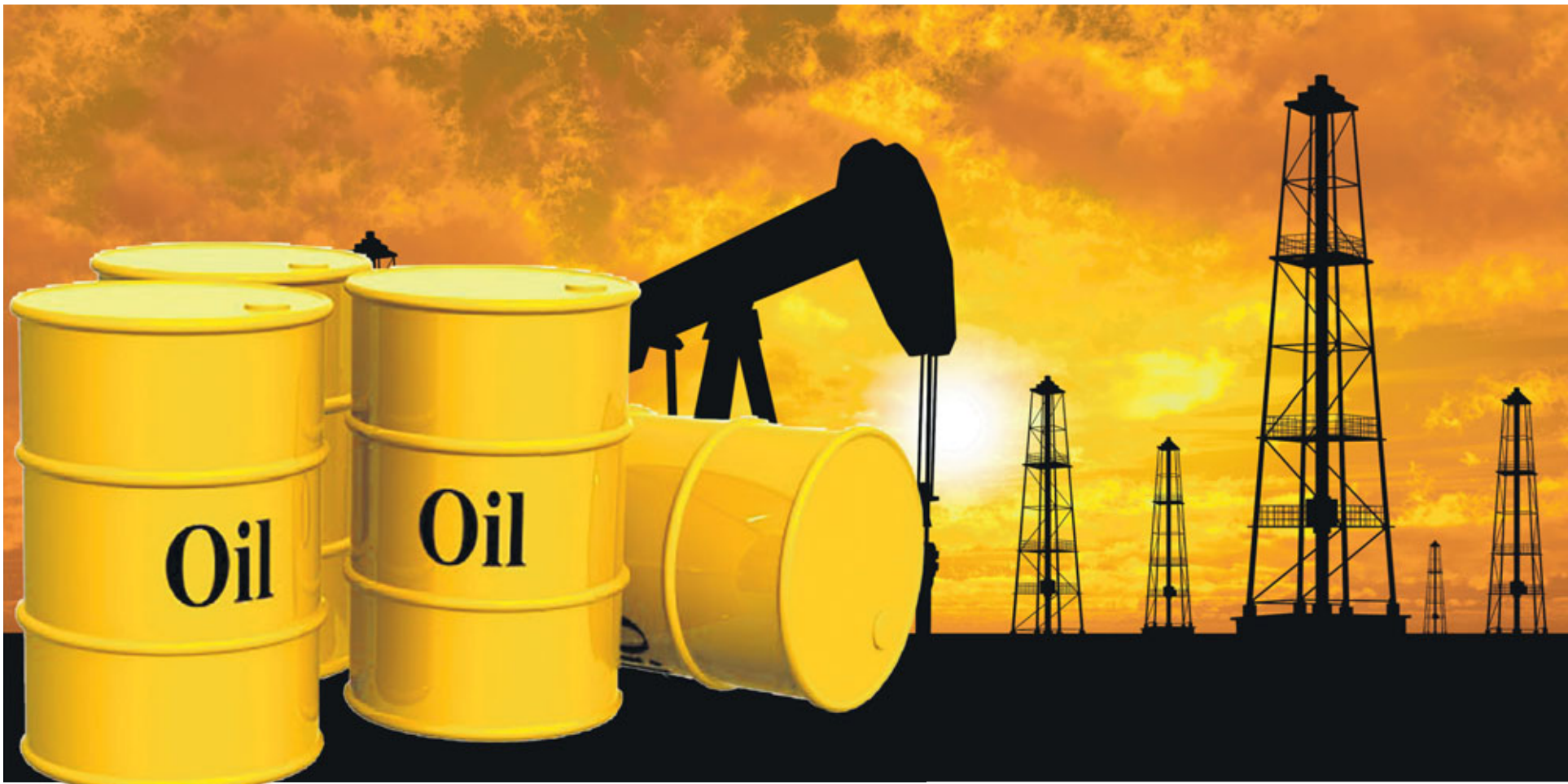
Lambahryggvöðvi, kartöflugratín, gulrót & timjansósa

Eftirréttur

Heit súkkulaðikaka, hvítt súkkulaði, hindber & vanilluís

Veislustjóri verður Gísli Einarsson sjónvarpsmaður. Sirkús Íslands sér
um skemmtiatriði og leikur Hljómsveitin Bland fyrir dansi.

Miðaverð er 9500 kr.

Eurostat-tölur um orkunotkun Evrópuríkja:

ESB-ríkin verða sífellt háðari innfluttri olíu

— Ísland í sérstöðu hvað varðar hlutfallslega litla notkun á olíu og staða Noregs er líka sérstök vegna mikillar olíuframleiðslu

Í útlistun á orkunotkun á árinu 2015 sem Eurostat birti 20. febrúar kom fram að orkunotkunin í ESB-löndunum var komin 2,5% niður fyrir það sem hún var 1990. Er það 11,6% minni orkunotkun frá því hún var mest árið 2006. Segir það væntanlega heilmikið um stöðu framleiðslufyrirtækja.

Þrátt fyrir umtalsverðan samdrátt í olíunotkun í heildarorkunotkuninni meðal ESB-ríkja, eða úr 83% 1990 (tæplega 1.400 milljón tonn-um) niður í 73% árið 2015 (tæplega 1.200 milljón tonna), þá reiða ESB-löndin sig æ meira á innflutning á olíu. Á árinu 1990 framleiddu ESB-ríkin eitt tonn af olíu á móti hverju einu tonni sem flutt var inn. Þetta hlutfall hefur snarversnað því á árinu 2015 fluttu ESB-ríkin inn 3 tonn af olíu á móti hverju tonni sem þau framleiddu.

Þýskaland orkufrekast

Þýskaland er langstærsti orkunotandinn í ESB enda fjölmennasta ríkið með rúmlega 82 milljónir íbúa. Þess má geta að umtalsverður hluti raforkunnar í landinu er framleiddur með kolum og kjarnorku. Samsvaraði heildar orkunotkun Þjóðverja árið 2015 um 314 milljón tonnum af olíu, eða 19% af 1.626 milljón tonna heildarnotkun allar ESB-ríkjanna. Til samanburðar þá samsvaraði orkunotkun ESB yfirfærð í olíu 1.840 milljón tonna notkun árið 1990.

Þá samsvaraði orkunotkun Frakka árið 2015 um 253 milljón-um tonna af olíu, eða 16% af heild, en þeir eru næststærstu orkunotendurnir í sambandinu og eru 67 milljónir talsins. Þar á eftir kemur Bretland með 191 milljónar tonna olíuúgildi, eða 12%, en Bretar eru um 65 milljónir. Ítalía er svo með 156 milljónir tonna, eða 10%. Spánn kemur svo í fimmta sæti með 121 milljónir tonna, eða 7% af heild og Pólland er í sjötta sæti með sem svara 95 milljónum tonna af olíu, eða 6%.

Í samanburði við orkunotkunina 1990 og 2015, þá var langmestur samdráttur í Eystrasaltsríkjunum þrem, Litháen (-57%), Lettlandi (-45%) og Eistlandi (-37%). Rúmenía var á svipuðum slóðum, eða með -44% og Búlgaría með -33%. Mestur vöxtur í orkunotkun var hins vegar á Kýpur, eða +41%, á

Innlands orkunotkun Evrópulanda						
	1990			2015		
	Orkunotkun breytt í MTO*	Hlutfall olíu	Háð innflutn. (MTO)*	Orkunotkun breytt í MTO*	Hlutfall olíu	Háð innflutn. (MTO)*
ESB ríkin	1.667,9	83	53	1.626,4	73	73
Evruríkin	1114,4	81	71	1.151,9	72	86
Belgía	48,6	77	97	54,2	78	102
Búlgaría	27,6	84	73	18,5	73	56
Tékkland	50,1	91	17	42,4	76	46
Danmörk	17,9	91	47	16,8	69	4
Þýskaland	356,3	87	53	314,2	82	79
Eistland	9,9	100	48	6,3	87	17
Írland	10,3	98	70	14,2	92	96
Grikkland	22,3	95	65	24,4	85	79
Spánn	90,1	78	81	121,4	74	98
Frakkland	227,8	59	91	252,8	49	99
Króatía	9,5	81	42	8,5	70	64
Ítalía	153,5	94	88	156,2	81	91
Kýpur	1,6	100	99	2,3	94	103
Lettaland	7,9	83	102	4,4	61	101
Litháen	15,9	76	102	6,9	71	100
Lúxemborg	3,5	90	100	4,2	84	99
Ungverjaland	28,8	82	56	24,2	70	74
Malta	0,6	100	100	0,8	85	98
Holland	66,4	22	22	77,4	93	56
Austurríki	25	86	86	332	68	86
Pólland	103,3	99	1	95,4	91	32
Portúgal	18,2	82	102	23	78	100
Rúmenía	58,1	61	34	32,4	74	25
Slóvenía	5,7	72	65	6,6	62	78
Slóvakía	21,8	82	92	16,4	65	90
Finnland	28,8	61	95	33,2	46	92
Svíjóð	47,4	39	98	45,5	30	103
Bretland	210,6	91	2	190,7	82	43
Ísland	2,4	32	100	5,8	15	102
Noregur	21,4	53	-799	30	60	-987
Svartfjallaland	...	...	...	1	66	41
Makedónía	2,4	98	48	2,7	76	58
Albanía	2,6	76	8	2,2	59	11
Serbía	19,6	91	34	14,7	87	32
Tyrkland	52,3	82	64	131,9	88	88

*MTO = Milljónir tonna í olíu-ígildum

Heimild: Eurostat

Írlandi um +35%, á Spáni um +35% og í Austurríki um +33%.

Olíunotkun til orkuframleiðslu dregst hlutfallslega saman

Hlutfall olíu í heildarorkunotkun

ESB-ríkjanna minnkaði á árunum 1990–2015. Mest minnkaði hlutfallsleg olíunotkun í Danmörku, eða úr 91% 1990 í 69% ári 2015. Í Litháen minnkaði hlutfall olíu úr 83% í 61% og í Rúmeníu úr 96% í 74%.

Þrátt fyrir þetta treystir mikill meirihluti ESB-ríkjanna enn á olíu sem sinn aðal orkugjafa. Olíunotkunin var einungis innan við helmingur af orkunotkuninni í þrem ESB-löndum 2015, en það voru Svíþjóð, þar sem olía var 30%

af orkunotkuninni, Finnland með 46% og Frakkland með 49%.

ESB-ríkin stöðugt háðari olíuinnflutningi

Flest Evrópusambandslöndin hafa orðið háðari innfluttri olíu sem orkugjafa á árunum frá 1990 til 2015. Þetta er mest áberandi hjá Bretlandi sem var mjög stór olíuframleiðandi. Þar hefur innflutningsþörfin á olíu aukist úr 2% af heildarorkunotkun 1990 í 43% árið 2015. Hjá Hollendingum hefur þörfin aukist úr 22% í 56%, hjá Póllandi úr 1% í 32% og hjá Tékkum úr 17% í 46%.

Danir með minnsta aukningu

Þau ESB-lönd sem voru minnst háð auknum innflutningi á olíu árið 2015 voru Danmörk með 4% og síðan kom Eistland með 17%, Rúmenía með 25% og Pólland eins og áður sagði með 32%.

Ísland í sérflokki fyrir hlutfallslega minnsta olíunotkun

Fróðlegt er að skoða þessar tölur í samanburði við Ísland. Þar eru Íslendingar og Norðmenn algjörlega sér á parti, þó fyrir ólíka hluti sé. Hér á landi hefur orkunotkunin meira en tvöfaldast frá 1990 eða úr orku sem svara til 2,4 milljónum tonna af olíuúgildum í 5,8 milljónir tonna.

Hlutfall olíu í heildarorkunotkun Íslendinga hefur þó minnkað úr 32% í 15% og er það langlægsta í Evrópu. Næstbesta hlutfallið er í Svíþjóð, eða 30%. Aftur á móti framleiðum við ekkert jarðefniseldsneyti og þurfum því að treysta á innflutning á allri okkar olíu, eða sem nemur í 102% hlutfalli. Væntanlega skýrast þessi 2% af kaupum erlendra skipa og flugvéla á eldsneyti sem flutt er inn til Íslands.

Norðmenn í mjög sérstakri stöðu

Norðmenn eru líka í mjög sérstakri stöðu. Þar hefur orkunotkunin aukist úr sem svara 21,4 milljónum tonna olíuúgildum í 30 milljónir tonna. Norðmenn eru hins vegar stóruflutjendur á olíu og voru því neikvætt háðir innflutningi sem nam -799% árið 1990. Það hlutfall var -1.232% árið 2005 og -987% árið 2015. Ekkert annað land í Evrópu statar af slíkri stöðu. /HKR.

Bændablaðið í lesendakönnunum Gallup sl. 3 ár:

Með góða stöðu á markaðinum

Bændablaðið ber höfuð og herðar yfir aðra prentmiðla utan höfuðborgarsvæðisins með 43,8% lestur. Þannig hefur Bændablaðið haldið sterkri stöðu sinni undanfarin ár. Þá heldur blaðið sjó í lestri á landinu í heild á meðan þróunin hefur verið neikvæð fyrir flesta aðra prentmiðla.

Þetta er afar athyglisvert mitt í umræðu um að prentmiðlar eigi mjög undir högg að sækja á heimsvísu. Samkvæmt lestrarkönnun sem Gallup framkvæmdi 2014 var Bændablaðið þá með 43,2% lestur á landsbyggðinni. Það tók nokkuð stökk 2015 og fór í 45% lestur, en er nú í 43,8% lestri, sem er samt örlítið meiri lestur en 2014.

Á síðasta ári var lesturinn á Bændablaðinu að staðaldri á landinu öllu 29,6% og 21,7% á höfuðborgarsvæðinu. Er blaðið því þriðja mest lesna blaðið meðal landsmanna allra sem og á höfuðborgarsvæðinu.

Karlar á landsbyggðinni eru sérstaklega dyggir lesendur, en 46,3% þeirra lesa Bændablaðið reglulega. Konurnar gefa körlunum lítið eftir á landsbyggðinni og lesa 40,7% þeirra Bændablaðið reglulega auk allra þeirra sem kíkja í það annað veifið.

Hátt í hundrað þúsund reglulegir lesendur

Þegar lesturinn á Bændablaðinu er skoðaður með tilliti til kynjanna á landsvísu sést að hátt í þriðjungur íslenskra karlmannna, eða 29,6%, les Bændablaðið að staðaldri. Ef miðað er við íbúafjölda landsins í lok síðasta árs, þá eru þetta um 50 þúsund karlmenn. Meira en fjórðungur kvenfólks í landinu les Bændablaðið að staðaldri, eða 26,4%, sem gerir um 44 þúsund konur. Samkvæmt þessum hlutfallstölum eru það því 94 þúsund Íslendingar sem lesa Bændablaðið að staðaldri auk þeirra sem glugga í það annað slagið. Þetta er í raun ótrúleg niðurstaða fyrir sérhæft blað af þessum toga.

Röng framsetning í tímariti

Í nýútkomnu Tímariti Bændablaðsins sem gefið var út í tengslum við ársfund Bændasamtakanna sem haldinn

var á Akureyri, láðist að leiðrétta þau fljótræðis mistök að kynjaskipta ekki heildar íbúafjölda landsmanna eins og gert er hér að framan. Þeir eru rúmlega 167 þúsund karlar og rúmlega 165 þúsund konur. Þannig varð talnaniðurstaða kynjanna sem lesa blaðið reglulega eðlilega röng í umfjölluninni í tímaritinu þótt prósentur og aðrar tölur í umfjölluninni séu réttar. – Beðist er velvirðingar á þeim mistökum. /HKr.

Bændablaðið
Kemur næst út

23.
mars

Hvar
auglýsir
þú?

Massey Ferguson

Meiriháttar dráttarvélar fyrir meiriháttar bændur

Það er ekki að ástæðulausu að Massey Ferguson er ein mest selda dráttarvél undanfarinna ára.

Leitið tilboða hjá sölumönnum okkar og fáið sérsniðna vél að ykkar þörfum.

Til á lager MF5610, MF5613 og MF6615

TÆKNI & VÍSINDI

Drónamynd af fjársafni Fljótamanna í Reykjarétt, Ólafsfirði. Safn er úr Reykjadal og einni fjallshlíð við dalinn. „Þannig erum við farnir að smala í dag. Leiftursókn á afmörkuðum svæðum.“ Mynd / Halldór Gunnar Hálfánarson.

Drónar til sveita

Talsvert hefur færst í vöxt að bændur nýti sér dróna til að létta sér verkin í sveitinni og spara sér sporin, til dæmis við leitir.

Drónar koma sér vel við smalamennsku og leitir og geta auðveldað gangnamönnum yfirferð í erfiðu landslagi og sparað þeim mörg sporin.

Halldór Gunnar Hálfánarson, bóndi á Molastöðum í Fljótum,

er einn þeirra sem nýtir dróna við sveitastörfin. „Ég nota þá til að leita að fé og hestum, við veiðivörslu, taka myndir af túnum og girðingum og til að fjarlægjamæla vegalengdir, svo eitthvað sé nefnt. Ég hef verulega góða reynslu af drónunum og hefði satt best að segja ekki getað trúað því að öreyndu hvað þeir geta hjálpað manni við búskapinn,“ segir Halldór.

/VH

Samtök breskra bænda:

Ræða möguleg orkuskipti í dráttarvélataekni

Í Bretlandi eru bændur farnir að velta töluvert fyrir sér hvort rafknúnar dráttarvélar, eða drifnar á annan vistvænna hátt, muni geta leyst dísilknúna vélarnar af hólmi á næstu árum.

Bresku bændasamtökin „National Farmers Union (NFU)“ hafa ýtt undir umræðu um hvernig megji losna við kolefnismengun bæði frá landbúnaðartækjum og við flutninga á landbúnaðarvörum. Þar á bæ velta menn mjög vöngum yfir því hvaða tækni muni verða ofan á hvað þetta varðar á næstu tíu til tuttugu árum.

Stór verkefni

Það er ekki að ástæðulausu að NFU gengst fyrir opinni umræðu um þessi mál. Á hverju ári eru seldar um 10–15 þúsund nýjar dráttarvélar í Bretlandi auk alls konar tengibúnaðar. Stöðugt er verið að innleiða tækninýjungar í þessum geira og þar á meðal tölvustýrðar dráttarvélar án ökuinna. Einnig margvíslegan skynjarabúnað til að reyna að hámarka notagildi tækjanna. Meira að segja gamli Land Rover Defender jeppinn er nefndur í þessu sambandi, en þar hafa menn verið að að skoða leiðir til að gera hann vistvænna, annaðhvort með rafmótorum eða sem tvinnbíl. Hugsunin er að framleiða vistvænt tæki til nota í dreifbýlinu sem jafnframt geti orðið ódýrari í rekstri.

Þyngsli rafgeyma vandamál

Vandinn við rafvæðingu dráttarvéla er hversu mikil þyngsli og fyrirferð hefur verið í rafgeymum sem til þarf. Slíkar dráttarvélar yrðu strax

til vandræða á túnum og ökrum sökum þungans, en þetta kann þó að vera að breytast. Þótt Daimler Benz hafi kynnt til sögunnar léttbyggðan Fuso-trukk sem kemst 100 km á einni rafhleðslu, þá er allt annað að aka slíkum tækjum á steiptum og malbikuðum vegum en á gljúpum túnum. Þá hefur líka verið kynnt frumútgáfa af Mercedes-Benz Urban eTruck. Hann er 26 tonn og á að komast 200 km á einni hleðslu. Er hann hugsaður til flutninga inn í borgir.

Í Norður-Dakóta í Bandaríkjunum hefur fyrirtækið Autonomous Tractor Corporation kynnt til sögunnar dísil-rafmagns (eDrive) tvinndráttarvél. Í þeim er rafskipting og drif og rafmótorar við hvert hjól. Þessar vélar er til með ýmist 200 eða 400 hestafla drifbúnaði. Fullt yrft er að þeir séu léttari en dráttarvélar með hefðbundnum vélbúnaði. Svipaður drifbúnaður hefur verið fánægur í jarðvinnuvélar frá Caterpillar, Komatsu og John Deere. Í raun eru þetta rafdrifnar vinnuvélar með dísilknúna ljósavél um borð. New Holland kynnti hins vegar vetnisknúna dráttarvél til sögunnar á síðasta ári.

Vegna umræðu um rafvæðingu dráttarvéla var mikil eftirvænting við að John Deere kynnti hreina rafdrifna dráttarvél með rafgeymum á SIMA landbúnaðarsýningunni „Paris International Agribusiness Show“ í París sem fram fór 26. febrúar til 2. mars.

/HKr:

Nýja John Deere rafknúna dráttarvél er sannarlega enginn kettlingur og dugar vel til flestra verka.

Paris International Agribusiness Show:

John Deere hristir upp í heimi dráttarvélanna

– Kynnti stóra 150 kílówatta „umhverfisvæna“ rafmagnsdráttarvél

Mikil eftirvænting var vegna kynningar á nýrri rafdrifinni dráttarvél frá John Deere á SIMA-landbúnaðarsýningunni Paris International Agribusiness Show sem fram fór 26. febrúar til 2. mars.

Um er að ræða stóra vél með 150 kW aflí sem samsvarar um 200 hestöflum.

Í vélinni eru tveir rafmótorar, annar til að knýja drifrás dráttarvélarnar og hinn til að knýja aftanvagna og vökvabúnað.

Nokkuð hefur verið fjallað um þessa vél í erlendum fjölmiðlum síðan í desember. Dráttarvél frá John Deere er með það sem menn kalla sjálfbært orkuframboð fyrir landbúnaðartæki, eða „Sustainable Energy Supply for Agricultural Machinery“, skammstafað „SESAM“. Vél er svipuð og 6R týpurnar frá John Deere.

Fram kom að geymslugeta í raforku í þessum nýja John Deere traktor sé 30% meiri en í dýrustu útgáfunni af Tesla-rafbílnum. Sagt er að aðeins taki 3 klukkustundir að hlaða rafgeyma í þessari John Deere dráttarvél, en orkan er sögð duga til að keyra vélina í fjórar klukkustundir á 55 kílómetra meðalhraða. Áætlað er að rafgeymarnir dugi fyrir 2.100 hleðslur sem dugar þá til að vinna á vélinni í 8.400 klukkustundir við bestu aðstæður. Kuldi dregur þar talsvert úr vinnslugetunni. Það að skipta um svo öflugan geyma mun svo trúlega koma nokkuð við pyngjuna, en á móti á að koma minni viðhaldskostnaði.

Líftækni:

Ræktað kjöt á hvers manns disk

Framförum í ræktun á kjöti úr stofnfrumum hefur fleygt fram undanfarin ár og tæknilega ekkert sem stendur í vegi þess að hægt sé að rækta kjöt í kjötverum á svipaðan hátt og grænmeti í gróðurhúsum.

Rök talsmanna kjötræktunar eru meðal annars að eldi á nautgripum og öðrum gripum til kjötræktunar sé sávarandi umhverfisvandamál og siðferðislega rangt hvað varðar dýravelferð.

Ræktunarkostnaður hefur lækkað

Rannsóknir síðustu ára hafa leitt til þess að kostnaður við eldi á kjöti hefur lækkað tugþúsunda sinnum og í dag er kostnaður við hvert kíló á ræktuðu kjöti einungis þrisvar eða fjórum sinnum dýrara en við hefðbundið búfjárelði.

Rafgeymarnir eiga að duga í 2.100 hleðslur, eða fyrir allt að 8.400 klukkustunda akstur á 55 km meðalhraða.

Í umfjöllunum um vélina þykir mörgum þetta töluverður galli, þar sem ekki taki mörg ár að klára 8.400 tíma. Þá er bent á að akstur á milli vinnslusvæða eða túna sé fljótur að éta upp orkuna. Þá voru sumir líka að láta hljóðið í vélinni fara í taugarnar á sér.

Ýtir undir frekari þróun

Það verður ekki af John Deere skafið að þarna er um að ræða fyrstu stóru hreinræktuðu rafmagns-dráttarvéla. Það hljóta að teljast góð tíðindi á tímum umræðu og krafna um aukna umhverfisvitund.

Þarna er sannarlega um gott innlegg að ræða í baráttunni fyrir að gera landbúnaðinn vistvænna. Fyrir

lífræna framleiðslu hlýtur slíkt t.d. að skipta töluverðu máli. Það þýðir þó ekki að vélin sé að öðru leyti eitt-hvað betri en hefðbundin dísilknúin dráttarvél. Fyrir bændur sem eru með eigin rafstöð er rafknúin dráttarvél þó augljós kostur. Spurningin er þá bara um hvort rafgeymarnir séu með ásættanlegri orkurým.

Án efa mun þessi nýja John Deere dráttarvél ýta við öðrum framleiðendum að reyna að gera betur í framleiðslu vistvænna dráttarvéla. Þar hafa nokkrir verið að skoða rafknúna vélar af svipuðum toga og John Deere, en aðrir eins og New Holland hafa verið að kynna vélar með vetnisknúnum efnahverfli til raforkuframleiðslu.

/HKr:

Ræktað kjöt ekki kosher

Auk þess að vísa til vaxandi umhverfisvandamála og dýravelferðar mæra talsmenn ræktunar á kjöti tæknina á þeim forsendum að hún muni útrýma hungursneyð í heiminum.

Samkvæmt kenningum um framleiðslugetu á ræktuðu kjöti á að vera hægt að rækta um 20 billjón kjúklinganagga úr einni stofnfrumu kjúklinga á þremur mánuðum.

Kannanir benda til að um helmingur grænmetisæta í dag mundu borða ræktað kjöt sem kæmi úr kjötveru þrátt fyrir að borða ekki kjöt af dýrum úr eldi.

Meðal þeirra sem hafa gagnrýnt aðferðina eru rabbíar gyðinga sem segja að ræktað kjöt sé ekki kosher og muni aldrei verða það.

/VH

Ræktaður hamborgari.

Talið er að ef áfram heldur í framförum í ræktun á kjöti eins og undanfarin ár verði ræktað kjöt í boði á disk þeirra sem þess óska á innan við áratug. Í dag er lítið mál að rækta hamborgara en erfiðara hefur reynst að rækta ribeye-steikir og lundir.

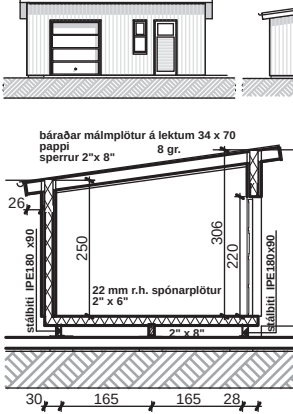
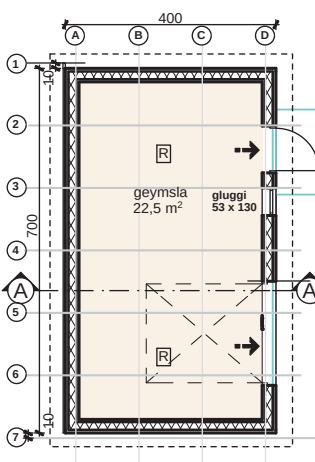
Tilraunir með að rækta kjúklingakjöt hafa gengið vel en að svo stöddu er ekki vitað til þess að farið sé að rækta dillkajöt.

TIL SÖLU

GEYMSLUHÚS

28,0m2 eða 23,0m2

Til sölu uppkomið geymsluhús sem byggt er úr timbur einingum. Útveggjagrind 45 x 120 mm klæddar að utan með band-söguðum panill. Gólfbitar 45x 145 mm að ofan klæddir með 22 mm rakaheldri-spónarplötu. Sperrur eru 45 x 195mm, klæddar með 1" x 6"borða klæðningu, tjörupappa, lektum og báraðri málmlæðningu. Húsinu er skilað fullbúnu að utan, einangrað að innan, veggir og loft klædd með plötum.

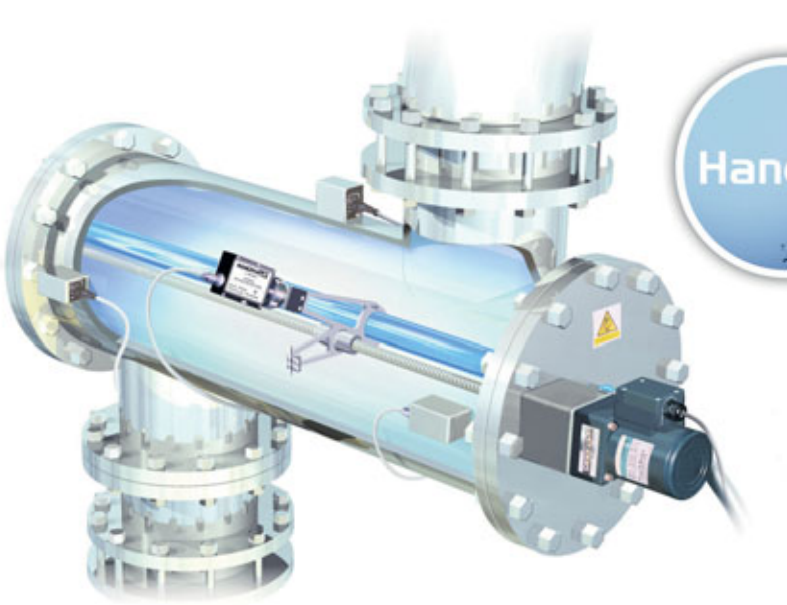
VERÐ: KR. 120,000 pr. m2 m. vsk.

NÝBYGGÐ EHF
Björn Steindórsson Húsasmíðameistari
s. 893-5374 - nybyggd@simnet.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út **23. mars**

Við erum góðir í UV geislatækjum

Við seljum búnað til geislunar á neysluvatni og vinnsluvatni í iðnaði
Hjá okkur fást UV geislatæki frá Hanovia, Berson og UVEDES .

VARMA & VÉLAVERK
Knarrarvogi 4 104 Rvk Sími 585 1070 vov@vov.is www.vov.is

Vandað og varanlegt

DRONEFLY.IS

AERIAL VIDEOGRAPHY / PHOTOGRAPHY

Láttu drónann spara þér sporin

Drónar frá 69.990 kr.-

Verslun og viðgerðarþjónusta - Krókháls 6 - S: 566 6666 - www.dronefly.is

LEITUM TIL FAGMANNA

Ætíð skal leita aðstoðar fagmanna við uppsetningu á rafbúnaði eða við breytingar á rafmagni í útihúsum.

Leikmenn eiga ekki að vinna við rafmagn – það er bæði ólöglegt og hættulegt.

Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á bondi.is

ER ÞITT BÚ ÖRUGGUR OG GÓÐUR VINNUSTADUR?

Búum vel
ÖRYGGI • HEILSA • UMhverfi

BAJA STZ JEPPADEKK

LAGERSALA

MICKEY THOMPSON M/T TIRES & WHEELS

Hljóðlátt heilsársdekk, með ótrúlega endingu
Sérhannað mynstur tryggir betra grip við allar aðstæður

Vörunr.	Stærð	Listaverð	Afsl.	Afsl. verð
1461	MT 31X10-50R15LT STZ	38.990	50%	19.495
1484	MT 245/75R16 STZ	40.890	50%	20.445
1485	MT 245/70R17 STZ	42.690	30%	29.883
50731	MT 265/70R17 (32") STZ	40.390	30%	28.273
50740	MT LT275/70R17 (32") STZ	47.590	50%	23.795
50760	MT LT285/70R17 (33") STZ	51.990	30%	36.393
50780	MT LT315/70R17 (35") STZ	54.490	30%	38.143
50831	MT LT265/60R18 STZ	43.190	30%	30.233
50840	MT LT275/70R18 STZ	54.490	30%	38.143
50251	MT 275/60R20 (33") STZ	48.290	50%	24.145

Icetrack ehf. · Sími 773 4334 · mtdekk@mtdekk.is
www.mtdekk.is

Gamli traktorinn

Fowler – plógur, traktor og skriðdreki

Árið 1863 hóf uppfinningamaðurinn og landbúnaðarverkfræðingurinn John Fowler frá Leeds í Englandi framleiðslu á jarðvinnslutækjum, gufuvélum og ýmsum búnaði fyrir járnbrautalestir. Fyrirtækið fékk heitið John Fowler & Co.

Framan af framleiddi fyrirtækið eingöngu jarðvinnslutæki, plóga, herfi og skera, og gufuvélur. Eftir aldamótin 1900 vikkaði það framleiðslu sína og á fyrsta áratug síðustu aldar bættust við traktorar, gufuknúir valtarar og vörubílar.

Fowler K7 og BB1

Dráttarvél sem fékk heitið Fowler K7 kom á markað 1919 og var minnsta plógdráttarvélin á markaði á þeim tíma. K7 traktorinn var 10 hestöfl en þótti óhagkvæmur í rekstri og þungur til verka og framleiðslu hans fljótlega hætt.

Fowler BB1 sem settur var á almannan markað 1920 var

einnig gufuknúinn plógdráttarvél. Traktorinn var talsvert stærri en K7 og 16 hestöfl. BB1 var upprunalega hönnuð þremur árum fyrr samkvæmt kröfu ráðuneytis hergagna og 46 slíkir voru framleiddir 1918 fyrir herinn. Hugmyndin var að hanna og framleiða traktor sem væri auðvelt að stjórna og myndi auka matvælaframleiðslu á stríðstímum.

BB1 þótti afskaplega hentug dráttarvél til þess brúks sem henni var ætlað og því stundum haldið fram að BB1 sé best hannaða plógdráttarvélin sem hönnuð hefur verið af Englendingum.

Framleiðsla á BB1 stóð langt fram á þriðja áratug síðustu aldar.

Dísilvélin kemur til sögunnar

Tími gufuvélanna leið undir lok og um 1930 setti Fowler á markað dísilknúna beltadráttarvélar og vörubíla en því var snarlega hætt 1932 í framhaldi af setningu laga um hversu mikinn þunga mætti setja á öxl vélknúinna ökutækja.

Dísilvélnar voru einfaldlega allt of þungar.

Eftir að vandamálið með þungann var leyst hófst framleiðslan aftur.

Skriðdrekar og önnur stríðstól

Líkt og með fjölda annarra framleiðenda beltadráttarvéla voru dráttarvélaverksmiðjur Fowler nýttar til að framleiða stríðstól á árum seinni heimsstyrjaldarinnar.

Meðal hergagna sem Fowler framleiddi voru skriðdrekar og flutningabílar á beltum.

Sameining við Marshall

Undir lok fimmta áratugs síðustu aldar sameinaðist John Fowler & Co framleiðanda Marshall-dráttarvéla og var nafni þeirra spyrnt saman í Marshall-Fowler Ltd.

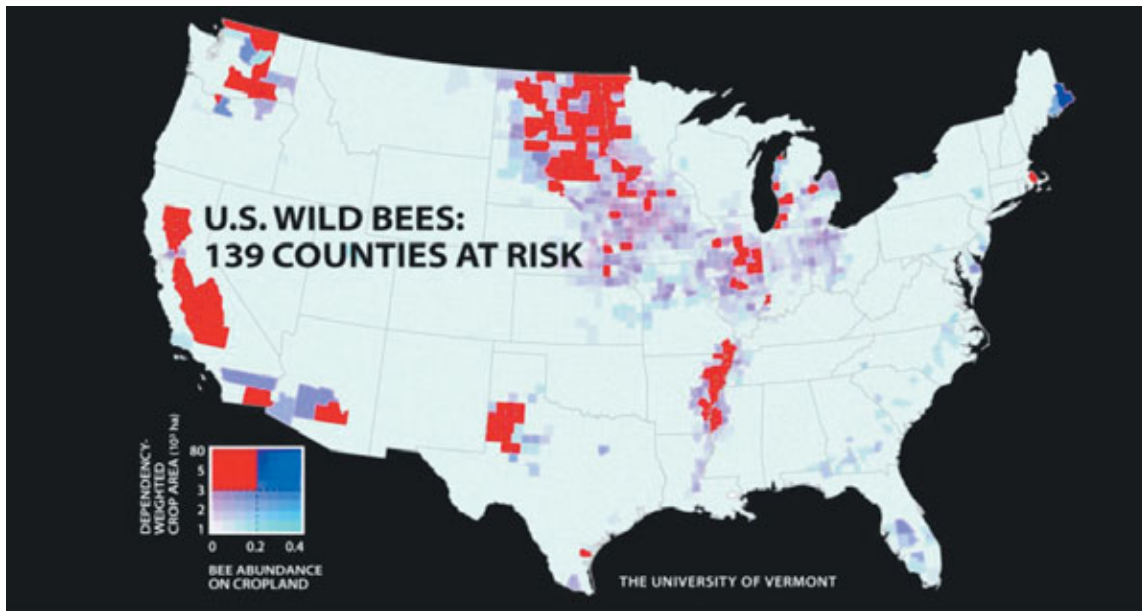
Fyrir sameininguna hafði Marshall einnig framleitt jarðvinnslutæki, aðallega plóga og varahluti fyrir þá.

Rekstur Marshall-Fowler Ltd. gekk vel og árið 1982 keypti fyrirtækið framleiðsluréttinn á Leyland traktorum sem höfðu orðið til við sameiningu British Motor Corporation og Leyland Motors árið 1968. British Motor Corporation hafði yfirtekið réttinn á framleiðslu Nuffield dráttarvéla árið 1968.

Eftir yfirtökuna voru Leyland-traktorar seldir undir vörumerki Marshall-Fowler Ltd. Salan gekk þokkalega og stóð undir framleiðslunni en ekki nógu vel til að kosta hönnun nýrra véla sem stóðust samanburð við tækninýjungar frá öðrum framleiðendum. Smám saman fjaraði undan dráttarvélaframleiðslu fyrirtækisins og henni var hætt árið 1992. /VH

UTAN ÚR HEIMI

Staða býflugunnar er orðin afar döpur í þeim 139 sýslum í Bandaríkjunum sem kortlagðar hafa verið.

Ný rannsókn fjögurra bandarískra vísinda- og menntastofnana:

Býflugurnar hverfa af mikilvægasta ræktarlandi Bandaríkjanna

Kortlagning vísindamanna hjá þrem bandarískum háskólum sýnir skelfilega stöðu býflugunnar í mikilvægustu ræktarlöndum Bandaríkjanna. Án býflugna kann ræktun á þessum svæðum að skaðast verulega.

Rannsóknin var gerð af sjö vísindamönnum frá University of Vermont (UVA), Franklin & Marshall College, University of California (UC) og Michigan State University (MSU). Er þetta í fyrsta skipti sem svo viðamikil kortlagning á stöðu býflugna í Bandaríkjunum fer fram, en fyrsta kortið var gefið út af National Academy of Sciences í árslok 2015.

Fjallað var um málið í Science Daily 19. febrúar. Þar kemur fram að búnir hafi verið til tveir viðamiklir kortagrunnar á landsvísi sem innihalda bæði ræktarland og náttúrulegt umhverfi. Inn í þessa upplýsingagrunna hefur verið safnað gögnum býflugnasérfræðinga sem taka til viðkomu býflugna á 45 gerðum ræktarlands. Var staða býflugna rannsökuð í 139 sýslum víða um Bandaríkin. Þar má nefna landbúnaðarhéruð í Kaliforníu og víðar á Kyrrahafsströndinni, í miðvestur-ríkjunum, vestanverðu Texas-ríki og á Mississippi-svæðinu. Á þessum svæðum hefur verið misræmi milli þess að villtum býflugum fækkar samfara kröfum um aukna ræktun.

Þá bjuggu vísindamennirnir til líkan sem sýnir lífsskilyrði býflugna við mismunandi aðstæður um öll Bandaríkin. Er þar byggt á því hvaða möguleika býflugurnar hafa til að koma upp búi og sækja sér fæðu í blóm. Með því að meta breytileg áhrif á mismunandi búsvæðum telja menn sig síðan geta spáð fyrir um afdrif býflugnanna.

Varað við hættunni

Miklar umræður hafa verið um notkun skordýraeiturs og annarra varnarefna í landbúnaði á liðnum árum, ekki síst í Bandaríkjunum og Evrópu. Fjölmargir vísindamenn hafa bent á hættuna sem skapast vegna þess að býflugur drepast jafnt og þær skordýrategundir sem menn eru að reyna að losna við. Einnig hefur verið sýnt fram á að býflugurnar verða ófrjóar samhliða því að grunnvatnið mengast.

Milljarða hagsmunir

„Villtum býflugum fækkar og það kann að skaða bandarískan landbúnað og bændur,“ segir Taylor Ricketts, náttúruverndarvístfræðingur við háskólann í Vermont. Hann er jafnframt doktor við Gund Institute for Ecological Economics. Fjallað var um málið á árlegum fundi AAAS, „American Association for the

Um 4.000 tegundir viltra býflugna eru til í Bandaríkjunum einum. Þær eiga nú undir högg að sækja vegna umsvifa mannsins og notkunar hans á eitrefnum í helstu ræktarlöndum.

Það er dapurt að hugsa til þess að nú þurfi maðurinn að fara að notast við „dróna“, eða fjarstýrðar gerfihunangsflugur eins og þessar, til að frjóvga nytjaplöntur.

Advancement of Science“ þann 19. febrúar sl.

„Þessi rannsókn gefur mynd af stöðu býflugunnar á landsvísi og áhrif þeirra á frjóvgun plantna,“ sagði Ricketts. Landbúnaður í Bandaríkjunum stólar m.a. á frjóvgun býflugna á nytjajurtum. Sú staðreynd að býflugurnar eru að hverfa mun hafa mikil áhrif á þriggja milljarða dollara veltu í landbúnaði.

Ricketts kynnti einnig á fundi AAAS „app“ fyrir snjallsíma sem á að auðvelda bændum að uppfæra upplýsingar svo hjálpa megi býflugunum.

Mikilvæg náttúruauðlind

„Villtar býflugur eru mikilvæg náttúruauðlind sem okkur ber að virða og vernda. Ef komið er fram við þær af varúð geta þær hjálpað okkur við að framleiða landbúnaðarvörur fyrir milljarða dollara og gefið okkur yndislega möguleika á fjölbreyttri næringarríki fæðu,“ segir Ricketts. Bendir hann á að þær sýslur sem rannsakaðar voru reiði sig mjög á viðgang villta býflugnastofnsins. Þær séu t.d. nauðsynlegur þáttur í ræktun á möndlum, vatnsmelönnum, graskerum, perum, ferskjum, plómum, eplum og bláberjum. Þar sem þessar tegundir eru ræktaðar hafa afföllin á býflugunum verið hvað mest.

Á heimsvísu reiðir ræktun á meira en tveim þriðju hlutum mikilvægustu tegundanna sig á viðgang býflugna. Það á m.a. við um ræktun á kaffi,

kakói og fjölmörgum tegundum grænmetis og ávaxta.

Eiturefnanotkun ógnar býflugunum

+ Notkun á gróðureyðingarefnum og skordýraeitri samfara loftslagsbreytingum og sjúkdómum ógna nú býflugunum samkvæmt rannsóknunum. Í 11 lykilríkjum, þar sem kortlagningin sýnir að býflugum er að fækka, var ræktun á korni aukin um 200% á fimm árum. Um leið og kornræktin var aukin hvarf graslendi og náttúrulegt umhverfi býflugnanna.

Vandraði hjá býflugnabændum

Síðastliðinn áratug hafa hunangsfluguræktendur upplifað hrun býflugnabúa og erfiðleika við að halda lífi í flugunum til hunangsframleiðslu. Þetta hefur valdið auknum kostnaði hjá bændum og fjárhagstjóni.

„Flest fólk þekkir aðeins eina eða tvær tegundir af býflugum, en tegundirnar eru 4.000 einungis í Bandaríkjunum,“ segir doktor Insu Koh, fyrrverandi rannsakandi sem leitt hefur rannsóknina. Hann segir að þegar eðlileg náttúruleg skilyrði séu fyrir hendi, þá sjá villtar býflugur um megnið af frjóvgun uppskeru í nágrenninu. Jafnvel þar sem stýrð frjóvgun fer fram með ræktuðum býflugum, þá hjálpa villtu býflugurnar til og það getur aukið uppskeruna enn frekar. /HKR.

Kverneland FYRIR KRÖFUHARÐA!

“vertu til að leggja hönd á plóg”

VIÐ FÖGNUM VORINU

Vara- og slithlutir í Kverneland
plóga og jarðvinnsluvélar
í miklu úrvali.
Hafið samband í síma 580 8200

VÉLFANG
- ALLT Í GANGI HJÁ VÉLFANGI

Vélfang ehf. - Gylfaflöt 32 - 112 Reykjavík - Sími: 580 8200 - www.velfang.is

Viltu græða landið?

Landgræðsla ríkisins
auglýsir eftir umsóknum
um þátttöku í verkefninu
Bændur græða landið.
Þátttakendur í verkefninu
fjárhagslegan stuðning við
uppgræðslu sinna heimalanda
og ráðgjöf um hvernig best
verði staðið að viðkomandi
uppgræðsluverkefni.

Nánari upplýsingar veita héraðsfulltrúar Landgræðslunnar á hverjum
stað í síma 488 3000 og á slóðinni **land.is / baendur-graeda-landid /**
Þar er einnig hægt að nálgast umsóknareyðublöð.

Landgræðsla ríkisins
Gunnarsholti, 851 Hella - Sími 488-3000 - Netfang: land@land.is

B&B Guesthouse

Á leiðinni til útlanda?

Innifalið í verði er gisting, morgunverður,
keyrsla í flug, geymsla á bíl og skil á bíl
við flugstöð við heimkomu

2 manna
herbergi

10.500
kr

Hringbraut 92, í miðbæ Keflavíkur 867-4434 & 421-8989
www.bbguesthouse.is

Auglýst er eftir umsækjendum vegna fjárfestingastuðnings í nautgriparækt

Í samræmi við reglugerð um stuðning í nautgriparækt
nr. 1150/2016, auglýsir Matvælastofnun eftir
umsækjendum vegna fjárfestingastuðnings. Markmið
stuðningsins er að hraða því að framleiðendur
standist kröfur skv. reglugerð um velferð nautgripa
nr. 1065/2014. Stuðningurinn er veittur bæði vegna
nýframkvæmda og endurbóta á eldri byggingum
sem stuðla að hagkvæmari búskaparháttum, bættum
aðbúnaði nautgripa og aukinni umhverfisvernd.

Umsóknum skal skila inn í rafrænt umsóknarkerfi
Matvælastofnunar (Þjónustugátt MAST - eyðublað
7.19), eigi síðar en 31. mars nk. vegna framkvæmda
á árinu. Vakin er athygli á að umsóknum skal fylgja
framkvæmda- og kostnaðaráætlun, ef um byggingu sé
að ræða skulu fylgja teikningar.

www.mast.is

Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta

Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON
á ÍSLANDI

MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

Rafstilling ehf
□□□□□□□□□□□□□□□□

Langstærstir í viðgerðum og sölu á
Alternatorum og Störturum

Einnig getum við úvegað startara og alternatora
í allskonar smávélar frá Ameríku

Áratuga
reynsla

Hröð og góð þjónusta um allt land

Dugguvogi 23, 104 Reykjavík, sími 581 4991, rafstilling@rafstilling.is
Opð mán.-fím. 8-12 og 13-18, fós. 8-14

HELSTU NYTJADÝR HEIMSINS

Silkiormar lifa á laufblöðum hvítra mórberjatrjáa (innfelld mynd). Silki er framleitt í um 60 löndum en mest er framleiðsla þess í löndum í Asíu.

Silkiormar framleiða mýksta og eitt sterkasta efni í heimi

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Ekkert er mjúkt eins og silki og það er líka sterkt eins og stál. Silki er sú vefnaðarvara sem allar aðrar vefnaðarvörur eru miðaðar við. Kínverjar framleiða allra þjóða mest af silki og silki hefur fundist við fornleifauppgroft á biskupssetrinu Skálholti.

Áætluð heimsframleiðsla á silki árið 2015 er rúm 200 þúsund tonn og hefur aukist úr 140 þúsund tonnnum frá 2010. Spár gera ráð fyrir að eftirspurn eftir silki eigi eftir að aukast og framleiðslan að sama skapi er innan við 0,5% af textílmarkaði heimsins er vinnsla á silki mannfrek. Nokkrar milljónir manna, aðallega konur, starfa við silkiormaelði og silkiframleiðslu í Kína og Indlandi. Eldið er lítið tæknivætt og fer að mestu fram í sveitum og er víða undirstaða efnahags íbúanna.

Kína er langstærsti framleiðandinn þrátt fyrir að framleiðslutölum fyrir 2015 beri ekki saman og rokki frá 146 til 170 þúsund tonn. Indland er í öðru sæti með tæp 30 þúsund tonn og Úsbekistan er í þriðja og framleiddi rúm 1000 tonn árið 2015. Sama ár var framleiðsla í Tailandi tæp 700 kíló, í Brasilíu um 600 kíló. Víetnam, Norður-Kórea, Japan og Tyrkland fylgja þar á eftir með framleiðslu sem er frá 450 og niður í 30 kíló.

Helstu innflytjendur silkis í

heiminum eru Bandaríki Norður-Ameríku, Ítalía, Japan, Indland, Frakkland, Kína Bretlandseyjar, Sviss og Þýskaland.

Silki er flutt til Íslands í margs konar formi og sem íblöndunarefni. Samkvæmt tollskrá fyrir árið 2016 var mest flutt inn af blönduðu silki sem ofnum dúk, rúm 570 kíló, og rúm 335 kíló af silkigarni úr silkiúr-gangi. Eitt kíló var flutt inn af silkiormahjúp eða púpum til vinnslu og fjögur kíló af óspunnu hrásilki.

Lirfa sem spinnur púpu

Silkiormar, *Bombyx mori*, eru lirfur náttfiðrilda sem upprunnin eru í norðurhluta Kína. Allir silkiormar í eldi eru af tegundinni *B. mori*. Lengi var talið að ættkvíslin *Bombyx* innihéldi einungis tvær tegundir *B. mori* og villtar *B. mandarina* en í dag eru tegundir silkiorma sagðar vera átta auk fjölda blendinga milli tegunda.

Lífsferill silkiorma skiptist í fjögur stig og á þeim á sér stað fullkomin myndbreyting. Úr eggjum klekjast lirfur sem lifa á laufblöðum hvítra mórberjatrjáa, *Morus sp.* Lirfurnar éta mikið, vaxa hratt og þegar höfuð þeirra dökknar líður að hamskiptum. Hamskipti eru að öllu jöfnu fjögur og stækka lirfurnar við hvert þeirra. Eftir síðustu hamskiptin gulnar líkami lirfanna og er það merki um að komið sé að næsta lífstigi sem kallast púpustig. Við púpustig spinnur lirfan, úr kirtlum sem eru hvor sínum megin við munninn, utan um sig hylki sem kallast púpa og er gerð úr örfinum þráðum og eilítið stærri en fingurbjörg. Inni í púpunni umbreytist lirfan í fiðrildi sem að lokum étur sig út úr hylkinu. Fiðrildin neyta ekki

Nokkrar milljónir manna, aðallega konur, starfa við silkiormaelði og silkiframleiðslu.

fæðu og eftir mökun verpa kvendýrin allt að 400 límkennndum eggjum

á lauf mórberjatrjáa og þar með er lífsferli dýranna lokið.

Bjöllur, silfurskottur og flær

Þrátt fyrir að silkiormar séu einu skordýrin sem alin eru til framleiðslu á spunaþræði spinna köngulær, krybbur, hunangsflugur, kögurvængjur, bjöllur, flær og silfurskottur silkilíkanþráð á einhverju æviskeiði.

Framleiðsla á silki

Í eldi er eggjum fiðrildanna safnað og þau geymd í kæli. Yfirleitt tekur tvær vikur fyrir lirfu að skríða úr eggji við 18 til 25 gráðu hita á Celsíus.

Þegar að eldinu kemur eru eggjin sett á lauf hvítra mórberjatrjáa, *M. alba*, og eftir að lirfurnar klekjast út éta lirfurnar laufið. Eftir að lirfurnar púpa sig eru púpurnar settar í heitt vatn, áður en fiðrildin skríða úr þeim, og raktar í sundur og þræðirnir spunnir saman á snældu.

Örfínir silkþræðirnir eru gerðir úr löngum amínósýrum ekki ósvipuðum keratíni sem fjaðrir, hár og horn eru úr. Silkiþráður er sterkari en stálvir af sömu þykkt og þráðinn má strekkja í þrefalda lengd sína áður en hann slitnar. Sé slakað á þráðinum nær hann sinni upprunalegu lengd aftur á svipstundu.

Úr hverri púpu fást 300 til 900 metrar af örfinum silkþræði. Þráðurinn er svo léttur að það þarf 10.000 til 12.500 púpur til að framleiða eitt kíló af silki.

Að meðaltali þarf um 5.000 púpur í vandað japanskt kímónó.

Eftir árþúsunda eldi og val finnast silkiormar til silkiframleiðslu ekki í náttúrunni og eru algerlega háðir mönnum og ólíklegt að þeir mundu lifa af án umönnunar silkibænda.

Púpurarnar eru raktar í sundur og þræðirnir spunnir saman á snældu.

Óteljandi ormar

Sé gert ráð fyrir að það þurfi 11.000 púpur til að framleiða eitt kíló af silki og að heimsframleiðslan sé 200 þúsund tonn er fjöldi silkiorma til silki framleiðslu 2.200 milljarðar, 2.200.000.000.000. Tala sem er svo há tala að hún segir venjulegu fólki ekki neitt. Fjöldinn í einstaklingum talið gerir silkiorma að því nýttadýri sem langmest er af í heiminum.

Púpan og tebollinn

Framleiðsla á silki á sér árþúsunda langa sögu í Kína en heimildum ber ekki saman um hvort Kínverjar hafi verið farnir að vinna silki fyrir 5 eða 10 þúsund árum.

Samkvæmt kínverskri sögn sat keisaraynja Leizu einn góðviðrisdag undir mórberjatré í garðinum við keisarahöllina og drakk te. Óvænt féll silkiormapúpa af trénu og ofan í heitt teið í bollanum og fór að rekjast upp. Leizu var eðlisvitur og forvitin og tók í enda þráðarins og rakti hann upp og áður en lirfan inni í púpunni kom í ljós hafði hún vafið stóran hluta garðsins í silkiþráð. Eins og góðri keisaraynju á þeim tíma sæmði fékk Leizu leyfi hjá eiginmanni sínum, sem var enginn annar en Guli keisarin sem sameinaði Kína í eitt ríki, til að rækta silkiorma í lundi mórberjatrjáa og fylgjast með lífsferli þeirra. Í framhaldi af því lærði hún bæði að rækta silkiorma og framleiða silki. Frá þeim tíma er Leizu gyðja silkisins.

Þrátt fyrir að sagan sé góð er líklegra að margar aldir hafi tekið að komast upp á lagið með að framleiða silki og þar að auki eru Leizu og Guli keisarin goðsagnapersónur í nánast óendanlegu guðatali Kínverja.

Nytjar á silki og silkiormum

Silki er ótrúlega sterkt þrátt fyrir fínleikann. Helstu nytjar á því er sem þráður sem ofinn er í klæði, teppi, mottur og rúmföt. Vegna þess hversu finn þráðurinn er eru silki klæði mjög þétt og góð vörn gegn stungum og biti skordýra.

Vörur úr silki hafa alltaf verið dýrar og lengi var notkun þess bundin við háaðalinn. Í dag er silki víða fáanlegt í verslunum fyrir almenning en það silki er langt frá því að vera hreint og réttast væri að kalla það silkilíki vegna þess hvað gæðin eru ólík alvöru silki.

Silkiþræðir eru einnig notaðir sem íblöndunarefni í einangrun í rafmagnstækjum og bílum, í heilbrigðisíðnaði og í fallhlífar.

Í kínverskum lækningum eru þurrkaðir silkiormar muldir í duft sem er sagt gott við iðrabembu, slímmyndun og skjálfta.

Villtir og aldir silkiormar þykja ágætir til matar. Í norðausturhéruðum Indlands eru þeir soðnir í mjólk með

Úr hverri púpu fást 300 til 900 metrar af örfinum silkiþræði.

Að meðaltali þarf um 5.000 púpur í vandað japanskt kímónó.

eldpipar og kryddjurtum. Í Kóreu og Kína eru ristaðir silkiormar borðaðir sem snakk en í Japan eru þeir bornir fram soðnir í súrsætri sósu sem er búin til úr sykri og sojasósu.

Í framtíðinni er ekki ólíklegt að silkiormar verði aldir sem fæða fyrir áhafnir geimskipa sem ætluð eru til langferða.

Silkileiðin og leið silkis til Evrópu

Kínverjar einokuðu framleiðslu á silki í margar aldir og dauðadómur lá við að uppvísa um framleiðsluaðferðina. Auk þess sem sami dómur lá við að flytja eða selja fræ mórberjatrjáa eða egg, lirlfur, púpur eða fiðrildi silkiorma úr landi.

Til Evrópu barst unnið silki frá Kína eftir Silkileiðinni sem var net verslunarleiða sem hófst eða endaði í Sian í Kína og náði til borga við austanvert Miðjarðarhaf.

Svo vel gættu Kínverjar leyndarmál silkisins að Evrópubúar héldu lengi að silki væri plöntuafurð en ekki unnið úr skordýrum.

Sagan segir að kínversk prinsessa hafi verið send gegn vilja sínum til að giftast keisaranum í Khotan sem var landlukt smáríki í Taklamakan-eyðimörkinni, sem í dag er gróflega

Kína er langstærsti framleiðandi silkis í heiminum.

Í Kóreu og Kína eru ristaðir silkiormar borðaðir sem snakk.

Fiðrildi silkiorma neyta ekki fæðu og eftir mökun verpa kvendýrin allt að 400 límkennndum eggjum á lauf mórberjatrjáa.

þar sem landamæri Kína, Kasakstan, Kyrgyzstan og Pakistan liggja saman. Prinsessan var niðurbrotin og sorgmædd og gat ekki hugsað sér að lifa án silkis. Hún smyglaði því nokkrum eggjum silkiorma í hári sínu til Khotan og var það fyrsta ríkið utan Kína sem framleiddi silki.

Síðar barst þekkingin til Japans, Indlands og annarra Asíuríkja.

Sagan segir að Alexander mikli hafi kynnt silki fyrir Evrópubúum en líklegra er að silki hafi borist eftir verslunarleiðum til Persíu og Tyrklands löngu áður en hann lagði í ævintýraleiðangur sinn.

Í Róm var silki jafn verðmætt gulli að þyngd.

Silkiormar berast til Evrópu

Sagt er að tveir persneskir munkar hafi smyglað fræjum af mórberjatrjám til Miklagarðs árið 552 eftir Krist. Fræjunum var sáð og upp af þeim uxu tré sem döfnuðu vel en á þeim óx ekkert silki eins og búist var við. Það vantaði ormana.

Munkarnir sneru aftur til Kína og í það sinn tókst þeim að hafa með sér nokkra silkiorma til Miklagarðs sem þeir földu í holum göngustöfum úr bambus. Í Evrópu var silki

fyrst framleitt á Grikklandi. Márar hófu silkirækt á Spáni og Portúgal á áttundu öld en það var ekki fyrr en á tímum krossfaranna á tólftu öld að silkivefnaður breiddist út að einhverju ráði um Evrópu.

Frans I, konungur Frakklands í lok fimmtándu og byrjun sextándu aldar, átti silkisokka sem þótti nýlunda á þeim tíma.

Til að auka framleiðslu á silki í Evrópu var milljónum mórberjatrjáa plantað í suðurhluta álfunnar. Til dæmis plöntuðu Prússar þremur milljónum mórberjatrjáa í ríki sínu, sunnan Eystrasalts, árið 1782.

Stanslausar erjur og stríð í Evrópu allt fram á þessa öld gerðu það að verkum að mórberjatrén voru drepin nánast jafnöldum og þeim var plantað. Eldi á silkiormum og framleiðsla á silki í Evrópu hefur því verið minna en efni stóðu til.

Erfðarannsóknir á silkiormum

Í dag eru mörg hundruð stofnar silkiorma í eldi og með erfðatækni hefur tekist að rækta orma sem geta lifað á öðru en laufi mórberjatrjáa og framleitt enn sterkara silki. Rannsóknir benda einnig til að með hjálp erfðatækni sé hægt að láta ormana fram-

leiða húðlíkt efni sem nota má til að græða sár og efni til lyfjaframleiðslu í staðinn fyrir silki.

Silki á Íslandi

Ómögulegt er að segja fyrir víst hvenær silki barst fyrst til Íslands en silki hefur fundist við fornleifauppgröft á biskupssetrinu Skálholti.

Hrefna Róbertsdóttir segir í doktorsritgerð sinni, Wool and society, að silki hafi borist frá Danmörku með skipi til Vopnafjarðar á árunum 1760 til 1763 sem tilbúnar flíkur fyrir yfirstéttina.

Í MA-ritgerð Helgu Hlínar Bjarnadóttur, Þarflegir hlutir og óþarflegir – (Ó)hófsemi Húnavetninga 1770–1787 og íslensk neyslusaga á 18. öld, er áhugaverður kaflí um silki.

„Tilskipanir allt til 18. aldar sýna að embættismenn voru uppteknir af fatnaði landsmanna og hvort fólk hafði stöðu og stétt til þess að bera ákveðin klæði. Föt áttu að sýna hvernig stéttar fólkið var og þess vegna var mikilvægt að senda öðrum rétt skilaboð. Þá var ekki aðeins litið til gæða þeirra efna sem fötin voru gerð úr, heldur einnig skrautsins á þeim og útsaumsins.“

Silki var lúxusvarningur og einungis ætlað yfirstéttinni.

Í ritgerð Helgu segir að þegar Steinunn Björnsdóttir prófasterdóttir frá Görðum á Álftanesi giftist Skúla Magnússyni, síðar landfógeta, árið 1738, fékk hún heimanfylgju sem voru meðal annars silkigardínur með kögri.

Silki var nokkuð aðgengilegt í gegnum verslanir á 18. öld og embættismenn teknir að kvarta yfir því að almenningur væri einnig farinn að nota þetta fína efni sem ætlað var þeim sjálfum.

Í Frásagnir um Ísland, sem kom út árið 1752, segir Niels Horrebaw að fatnaður almúgans líkist fötum danskra sjómanna, buxur og treyjur. Munurinn á heldri frúm og öðrum konum er að þær fyrrnefndu nota silki og flauel, silfurskraut og gyllta silfurhnappa en almúginn notar látúshnappa og saumar heimaskraut á flauelsborða.

Meðal þess sem Helga skoðar í ritgerð sinni er uppskrift dánarbúa úr Húnavatnssýslu frá árunum 1770 til 1787. Af 94 dánarbúum reyndust 46 þeirra innihalda silki, eða tæplega helmingur, og verður það að teljast mikið miðað við hvað silki var dýrt og taldist til óþarfa fyrir almúgann. Skoðun Helgu á uppskriftum dánarbúanna sýnir ótvírátt að til hefur verið fátækt fólk sem átti silki.

„Hvernig fólkinu hefur áskotnast það er erfitt að segja. Kaupmenn fluttu inn silki og því var hægt að kaupa glænýja klúta þar. Fólk hefur getað erfð þá, fengið að gjöf eða keypt á uppboði.“

Á FAGLEGUM NÓTUM

Frá Búfjárræktarsambandi Evrópu í Belfast á Norður-Írlandi 2016:

Skordýradeild verður stofnuð á fundi EAAP í Tallin í sumar

Búfjárræktarsamband Evrópu (EAAP) var stofnað 1949 og hefur Ísland átt aðild að því nærri frá upphafi.

Nú eru 34 lönd aðilar að sambandinu, þar af nokkur utan Evrópu, en af aðildarlöndunum eru 26 í Evrópusambandinu. Einstaklingsaðild er einnig heimil og kom fram á fundinum í Belfast 29. ágúst–2. september 2016 að einstakir félagar væru orðnir 2.331 að tölu.

Ég er enn einn fárra Íslendinga með slíka aðild en sem tengiliður búfjárræktarsambandsins við BÍ um áratuga skeið, allt til starfsloka fyrir tveimur árum, og sem stjórnað-ur í sambandinu um árabíl, hvatti ég og hvet enn til virkrar þátttöku í EAAP.

Þar sem ég hef skrifað reglubundið pistla um búfjárræktarsambandið um 40 ára skeið, fyrst í Frey og síðan í Bbl., held ég enn uppteknum hætti því að íslenskir búvísindamenn, dýralæknar o.fl. geta haft gagn að þeirri margvíslegu faglegu þjónustu sem Búfjárræktarsamband Evrópu veitir, einkum með ráðstefnuhaldi og útgáfustarfsemi.

Belfast góður fundarstaður

Eftir að friður komst á á Norður-Írlandi er Belfast, með um 300.000 íbúa, orðin eftirsótt ráðstefnuborg. Þar hefur lengi verið miðstöð kennslu og rannsóknna í þágu landbúnaðar, einkum í Queen's University, blómlegur og fjölbreyttur búskapur er stundaður á Norður-Írlandi og með bættum samgöngum er auðveldara en áður að komast í kynni við þessa frændur okkar. Er þá annaðhvort flogið til George Best-flugvallar, sem er nánast í borginni, eða til Aldergrove-flugvallar skammt norðvestan við Belfast, nánar tiltek- ið við Neagh-vatn, stærsta stöðuvatn á Bretlandseyjum.

Ráðstefnan var haldin í Waterfront-miðstöðinni, hinni ágætustu vistarveru við Lagan-ána, og hýsti byggingin vel hina 1.200 þátttakendur. Nokkuð handan við ána er stutt í skipasmíðastöð Harland and Wolff sem byggði stórskipið Titanic fyrir rúmri öld og þaðan er örstutt í Titanic Belfast, glæsilega sýningarhöll þar sem sögu Titanic er gerð góð skil með ljóslifandi og gleymanlegum hætti. Þangað fóru flestir þátttakendur og einnig í ráðhús borgarinnar sem, líkt og háskólinn, er í gamalli glæsilegri byggingu.

Vel tekið í ráðhúsinu

Ég náði þar tali af borgarstjóranum því að mig langaði til að óska honum til hamingju með framfarirnar sem friðurinn hefur fært Belfast en ég hafði komið þangað 52 árum áður, þegar loft var lævi blandið vegna innbyrðis átaka og ofbeldis. Hann tók kveðju minni alúðlega, sagðist lítið verða var við Íslendinga í heimsókn í ráðhúsinu en þeir væru alltaf velkomnir.

Þetta var ánægjuleg stund fyrir okkur ráðstefnugesti en þaðan var haldið á gamlan matarmarkað, St. George's Market, þar sem allir fengu að borða og drekka að vild. Þar voru með okkur margir bændur og höfðu nokkrir þeirra sett upp ágæta búfjár-sýningu í enda hússins þar sem einkum gaf að líta vel ræktaða og hirta nautgripi og sauðfé.

Sjálfbær búfjárrækt

Meginþema ráðstefnunnar að þessu sinni var sjálfbær matvælaframleiðsla þar sem búfjárrækt gegnir lykilhlutverki. Dagskráin var mjög fjölbreytt, erindi vel flutt, veggspjöld með ágætum og ýmiss konar kynningar opinberra stofnana og fyrirtækja stöðugt í gangi. Ljóst

Blómlegur landbúnaður er stundaður á Norður-Írlandi.

var hve undirbúningsnefndin sem Breska búfjárræktarfélagið (British Society of Animal Science) myndaði hafði unnið vel í góðu samstarfi við stjórn og starfsfólk búfjárræktarsambandsins. Var allur aðbúnaður með því besta sem ég hef kynnst á slíkum ráðstefnum. Þetta kom mér reyndar ekki á óvart þar sem ég hef lengi verið félagi í BSAS og er enn að hitta gamla félagi sem ég kynntist eftir námsár mín í Aberystwyth í Wales 1966–1972, en það er önnur saga.

Á kynbótasviðinu var mikið fjallað um erfðamengisúrval sem ryður sér til rúms, velferð búfjár í hinum ýmsu framleiðslukerfum var gerð góð skil og brýn vandamál sem tengjast loftslagsbreytingum og útblæstri gróðurhúsalofttegunda frá jörturdýrum fengu töluverða umfjöllun. Í yfirlitserindi sem dr. Philippe Chemineau frá Frakklandi, fráfarandi forseti stjórnar Búfjárræktarsambands Evrópu, flutti var lögd áhersla á þörf fyrir aukna búfjárræktarleiðslu í samræmi við óskir neytenda og í sem bestri sátt við umhverfið. Fæðuöryggi skyldi í heiðri haft og taldi hann að búvísindamenn, dýralæknar og aðra sem vinna með bændum í Evrópu vel í stakk búna til að gæta þess með þeim.

Þess ber að geta að dagskráin og yfirlit allra erinda og veggspjalda birtist í sérstakri prentútgáfu, Book of Abstracts no. 22 (2016), og er hægt að komast í vefútgáfu af henni í www.eaap2016.org.

Töluvert efni frá Íslandi

Að þessu sinni var þátttaka Íslendinga með betra móti og töluvert af faglegu, íslensku efni var kynnt, bæði í erindum og á veggspjöldum, mest í hrossadeildinni. Var það á sviði hrossaræktar (dr. Elsa Albertsdóttir og Heiðrún Sigurðardóttir), hestatengdrar ferðaþjónustu (Ingibjörg Sigurðardóttir og Runólfur Steinþórsson) og um kynþroska hesta (dr. Ólafur R. Dýrmondsson, Gunnar Gauti Gunnarsson og Ingimar Sveinsson). Þá lagði sá sem þetta ritar einnig fram efni í sauðfjár- og geitfjárdeild um varðveislu og nýtingu íslenska geitfjárkynsins og tók þátt í skemmtilegum umræðum í hrossadeild um framtíð og varðveislu hrossakynja. Þeim stýrði prófessor Juha Kantanen frá Finnlandi sem er mér og fleirum hér á landi kunnur vegna starfs við verndum erfðaefnis búfjár.

Hitabeltisgróðurhús í glæsilegum grasagarði skammt frá háskólanum.

Greindi Juha frá því að nú væru þekkt 905 hrossakyn í heiminum. Erfðagreining hefði farið fram á 36 þessara kynja, sumir erfðahóparnir væru mjög litlir og varðveisla kynja og margvíslegir eiginleikar þeirra væri brýnt viðfangsefni. Þarna væri veruleg eyðing erfðaefnis í gangi og hafa skyldi í huga að búið væri að útrýma 87 hrossakynjum eftir því sem best er vitað.

Vert er að geta þess að hrossadeildin ætlar að halda áfram umfjöllun um varðveislu erfðaefnis hrossakynja á ráðstefnunni á þessu ári.

Athyglisvert Evrópuverkefni í sauðfjár- og geitfjárrækt

Á hinum árlegu ráðstefnum Búfjárræktarsambands Evrópu nota stofnanir, fyrirtæki og fjölþjóðleg verkefni margvísleg tækifæri sem gefast til kynningar.

Ég nefni hér aðeins eitt Evrópuverkefni, sem 34 aðilar, þar með Búfjárræktarsambandið sjálft, í sex ESB-löndum taka þátt í og beinist að sjálfbærri þróun í sauðfjár- og geitfjárræktarleiðslu. Ber verkefnið heitið iSAGE, því var hleypt af stokkunum í mars 2016 og skal því lokið 2020 en Aristótelusarháskóli í Þessalóníku í Grikklandi er samræmingaraðili verkefnisins. Megináhersla er lögð á aukna hagkvæmni framleiðslunnar, að gera miklar kröfur til dýravelferðar, taka tillit til umhverfisbreytinga og stuðla að verndum auðlinda svo sem beitar. Þá er lögð áhersla á tillit til óska neytenda svo og til þjóðfélagslegra viðhorfa í hverju landi en þess verði jafnframt gætt að bændur hafi starfsgrundvöll og sveitabyggðir fái að viðhaldast og dafna með sjálfbærum hætti. Þarna verður m.a. tekið tillit til loftslagsbreytinga en af þeim stafar veruleg ógn, sérstaklega vegna þurrka.

Queen's háskólinn í Belfast var stofnaður 1908.

Framtíðarsýn – ný verkefni á næstu ráðstefnu

Næsta ráðstefna Búfjárræktarsambands Evrópu, sú 68., verður haldin í Tallin í Eistlandi dagana 28. ágúst–1. september 2017 og er undirbúningur nú í fullum gangi. Hægt er að fá upplýsingar um hana á vefsíðunni www.eaap2017.org.

Eftir því sem næst verður komist má reikna með góðri dagskrá og móttökum í Tallin en í Eistlandi er stundaður fjölþættur búskapur, þar með eru þar verulegar framfarir í lífrænni landbúnaðarframleiðslu. Hér nefni ég aðeins tvo væntanlega dagskrárþætti sem trúlega munu vekja töluverða athygli:

Nákvæmnisbúfjárrækt

Um er að ræða umfjöllun um þá búskaparhætti sem á enskri tungu hafa verið nefndir „Precision Livestock Farming“ og hafa þróast út frá „Precision Agriculture“ og átti þá fyrst einkum við nýttjurtarækt og akuryrkju. Þetta er í sjálfru sér ekki ákjósanleg þýðing á hugtakinu en í stuttu máli má segja að með ýmiss konar hátæknibúnaði og tölvustýringarkerfum er leitast við að nýta betur aðföng svo sem við áburðar-dreifingu og fódurgjöf. Þá er reynt að spara vinnuafli og létta störf, nýta róbóta þar sem því verður við komið, koma upp eftirliti með útskolun áburðarefna, einkum köfnunarefnis og stuðla að góðri og hagkvæmri ákvarðanatöku á sveitabýlum.

Um þetta efni hefur verið fjallað töluvert á ráðstefnum sambandsins um árabíl. Á ráðstefnunni í Tallin í sumar verður sérstök allsherjardagskrá um þetta efni einn morguninn með erindum frá bæði Evrópu og Bandaríkjunum. Annað verður ekki í gangi í hinum ýmsu deildum á þeim tíma þannig að allir eiga að geta hlýtt á erindin sem sýnir hve mikil áhersla er lögð á efnið.

En meira kemur til því að svokallaður „Framtíðarhópur“ hefur m.a. gert þá tillögu til sambandsstjórnarinnar að stofnuð verði ný deild innan sambandsins sem setji framvegis upp dagskrár ár hvert fyrir nákvæmnisbúfjárrækt. Þannig á að gera þennan lið varanlegan vegna mikilvægis hans.

Sú deild verður sennilega stofnuð í Tallin í sumar.

Skordýraframleiðsla

Á seinni árum hafa skapast miklar umræður í heiminum um leiðir til að auka framleiðslu fódurs og matvæla, einkum próteins, með hagkvæmum og umhverfisvænum hætti. Hafa nokkur erindi verið flutt um þetta efni á ráðstefnum sambandsins. En nú á að taka þetta efni fastari tökum að tillögu „Framtíðarnefndarinnar“ þannig að reikna má með að ný skordýradeild verði stofnuð hjá EAAP í Tallin í sumar.

Fyrir nokkrum árum hefði slíkt þótt saga til næsta bæjar en staðreyndin er sú að töluverð þróun er í eflingu skordýraræktar í heiminum sem lið í hagkvæmri áburðar-, fódur- og matvælafram-

leiðslu. Nýta megi hráefni á borð við ýmiss konar plöntuleifar til að framleiða lífrænan áburð, og er reiknað með að hagkvæm nýting á landi og vatni með hjálp skordýra stuðli ekki aðeins að framleiðslu á prótein- og vítamínríku fódri og matvælum heldur geti nýting skordýra verið liður í mótvægiságerðum landbúnaðar gegn útblæstri gróðurhúsalofttegunda. Þannig megi m.a. draga úr framleiðslu nautakjöts sem veldur miklu umhverfisálagi. Búfjárræktarsambandið hyggst leggja áherslu á framleiðslu fódurs með skordýrum fyrsta kastið en beita sér einnig fyrir rannsókn-um, atvinnusköpun og vinnslu með þessum nýstárlega hætti á fæðu úr skordýrum til manneldis.

Evrópusambandið mun vera byrjað að huga að þessum málum en þau fá ekki neinn forgang þar enn sem komið er. Mér er kunnugt um að lífræni geirinn í álfunni er farinn að gefa skordýraframleiðslu gaum og þá helst vegna öflunar lífræns áburðar og próteinríks fódurs fyrir lífrænt vottaða alifuglarækt. Enn skortir þó reglur um slíka framleiðslu.

Mikil útgáfustarfsemi

Búfjárræktarsamband Evrópu hefur ætíð staðið að ýmiss konar útgáfustarfsemi; vísindaritum, ráðstefnuritum og bókum auk fréttabréfs, EAAP Newsletter, sem nýlega fékk heitið EAAP Flash-e-News og berst öllum félögum mánaðarlega með rafrænum hætti. Þá er vefsíðan www.eaap.org öllum opin.

Flaggskipið er vísindaritið ANIMAL sem EAAP gefur út í samvinnu við Breska búfjárræktarfélagið og Frönsku landbúnaðar-rannsóknastofnunina (INRA). Það fagnar nú 10 ára afmæli og hefur náð háum gæðastuðli miðað við önnur slík rit í heiminum. Þá er rétt að nefna ritin Advances in Animal Biosciences og Animal Frontiers en það síðastnefnda gefur EAAP út í samvinnu við landbúnaðarvísindafélög í Bandaríkjunum og Kanada.

Nýr stjórnarformaður – vaxandi starfsemi

Nú er nýr stjórnarformaður tekinn við af dr. Philippe Chemineau, dr. Matthias Gauly frá Þýskalandi. Framkvæmdastjóri sem fyrr er dr. Andrea Rosati frá Ítalíu en skrifstofa EAAP er í Rómarborg. Þeim sem vilja kynna sér kosti einstaklingsaðilda (individual membership), sem er endurgjaldslaus, er bent á að hafa samband við Eleanora Azzaro í eaap@eaap.org.

Nú er mikil gróska í búfjárræktarsambandinu og tel ég þangað mikið að sækja, nú sem fyrr.

Dr. Ólafur R. Dýrmondsson,
fyrirverandi landsráðunautur
hjá Bændasamtökum Íslands,
nú sjálfstætt starfandi búvísindamaður. Hann hóf þátttöku í starfsemi Búfjárræktarsambands Evrópu fyrir rúmlega 40 árum eftir kynningu og hvatningu frá dr. Halldóri Pálssyni búnaðarmálastjóra.

Nemendaópera Söngskólans í Reykjavík sýnir ævintýrið Töfraflautuina í Félagsheimili Hrunamanna.

Nemendaópera Söngskólans í Reykjavík:

Sýnir Töfraflautuna á landsbyggðinni

– Verður í Félagsheimili Hrunamanna að Flúðum laugardaginn 12. mars

Nemendaópera Söngskólans í Reykjavík leggur land undir fót, eða öllu heldur fætur, og fer með sýningu á Töfraflautunni í Félagsheimili Hrunamanna á Flúðum laugardaginn 12. mars.

Töfraflautan er þekktasta og vinsælasta ópera allra tíma. Í einsöngshlutverkum eru 19 af nemendum framhalds- og háskóladeilda Söngskólans í Reykjavík, og til liðs við þau koma nemendur unglingadeilda, svo það verða hátt í 50 söngvarar á sviðinu.

Sibylle Köll leikstýrir verkinu og semur dansa, Hrönn Þráinsdóttir er tónlistarstjóri og hefur stýrt undirbúningi og leikur einnig með á pianó. Stjórnandi er Garðar Cortes.

Töfraflautan er ævintýri sem höfðar jafnt til ungra sem aldinna; um prins og prinsessu, vonda drottningu og góða anda og skrítna og skemmtilega mannfugla.

Hún er um baráttu góðs og illis, þar sem hið góða sigrar að lokum.

Töfraflautan, Die Zauberflöte, er ópera í 2 þáttum við texta Emmanuel Schikaneder. Textaþýðing er eftir Þorstein Gylfason, Böðvar Guðmundsson og Þránd Thoroddsen.

Hún var frumflutt í Vínarborg 30. sept. 1791 og er þekktasta og vinsælasta ópera allra tíma. Hún hefur verið sýnd a.m.k. fimm sinnum, í heild sinni, í atvinnuleikhúsum á Íslandi og Nemendaópera Söngskólans hefur þrisvar áður tekið Töfraflautuna til sýninga; 1998 í tónleikasal Söngskólans, 1999 í Íslensku óperunni í tilefni 25 ára afmælis Söngskólans, og þá var hún einnig sýnd fyrir grunnskóla á höfuðborgarsvæðinu og 27. jan. 2006 flutti Nemendaóperan Töfraflautuna í Iðnó, á 250 ára afmælisdegi Mozarts.

Þessar sýningar voru þó ekki allar í fullri lengd, og við mörg önnur tækifæri hafa verið flutt atriði úr Töfraflautunni á tónleikum skólans, ýmist á tónleikapalli eða í leikgerð.

Söguþráður óperunnar er um baráttu góðs og illis, um ástina í sinni fegurstu mynd, afbrýði og hefningu.

Prinsinn Tamínó og fuglafangarinn og náttúrubarnið Papagenó freista þess að frelsa Pamínu,

dóttur Næturdrottningarinnar, úr klóm æðsta prestsins, Sarastrós. Þeir fá til fararinnar verndargripi, töfraflautu og töfraklukkur. Ekki er allt sem sýnist, þeir leggja upp með að Næturdrottningin sé „sú góða“ og Sarastró „sá vond“ en komast að því að Næturdrottningin er illt myrkrafl en Sarastró göfugur kraftur ljóssins. Eins og í öllum ævintýrum sigrar hið góða; Næturdrottningin fær makleg málagjöld, Tamínó frelsar Pamínu, Papagenó fær sína Papagenu og öll lifa þau hamingjusöm upp frá því.

Í leikstjórn Sibylle Köll

Leikstjóri og höfundur dansa er Sibylle Köll, en tónlistarstjóri og pianóleikari er Hrönn Þráinsdóttir. Stjórnandi er svo Garðar Cortes og Harpa Harðardóttir er sýningarstjóri. Antonia Hevesi, Harpa Harðardóttir og Hólmfríður Sigurðardóttir aðstoðuðu við tónlistarundirbúning.

Leikmynd og búningar voru unnir af söngvurum Nemendaóperunnar í umsjón Kristbjargar Láru Gunnarsdóttur. Eins voru munir fengnir að láni hjá Íslensku óperunni.

Mikil fjöldi hlutverka

Hlutverkalistinn er langur, en þar er Harpa Ósk Björnsdóttir sjálf næturdrottningin. Marta Kristín Friðriksdóttir fer með hlutverk Pamínu og Karlotta Dögg Jónasdóttir er í hlutverki Papagenu. Þá er 1. hirðmæri Salný Vala Óskarsdóttir, 2. hirðmæri Hanna Ágústa Olgeirsdóttir, 3. hirðmæri Jara Hilmarsdóttir, 1. drengur Guðný Guðmundsdóttir og Þórhildur Steinunn Kristinsdóttir, 2. drengur Kristbjörg Lára Gunnarsdóttir og Hildur Kristín Thorsensen, 3. drengur Halldóra Ósk Helgadóttir og Sigríður Rósa Snorradóttir, Tamínó Einar Dagur Jónsson, Papagenó Birgir Stefánsson, Sarastró Magnús Már Björnsson Sleight og í hlutverki Mónóstatos er Kristbjörg Lára Gunnarsdóttir. Þulur og prestur er Ólafur Freyr Birgisson, prestur/varðmaður er Josef Lund Josefson, prestur Þorgils Hlynur

Þorbergsson og varðmaður Hans Martin Hammer.

Aðrir söngvarar og leikarar eru Anna Sigrún Gunnarsdóttir, Arna Ösp Ómarsdóttir, Askja Lilja Finze, Ásta Björk Garðarsdóttir, Bergdís Brynjarsdóttir, Björn Ingi Berndsen Björnsson, Ellert Blær Guðjónsson, Freyja Sól Kjartansdóttir, Gyða Dröfn Viðisdóttir, Hekla Karen Alexandersdóttir, Karl Jóhann

Stefánsson, Kári Fjóluson Thoroddsen, Kristín Ísafold Traustadóttir, Lára Stefía Guðnadóttir, Lucia Jóhannesdóttir, Margrét Björk Daðadóttir, Mikael Köll Guðmundsson, Myrra Magdalena

Kjartansdóttir, Sara Guðnadóttir, Sara Isabel Gunnlaugsdóttir, Sigurður Gíslason, Sólveig Guðrún Guðjónsdóttir, Snjólaug Vera Jóhannesdóttir, Stefán Franz Guðnason og Védís Drótt Cortez.

Aðalfundarboð

Aðalfundur Landssamtaka landeigenda á Íslandi (LLÍ) verður haldinn að Hótel Sögu fundarsal Kötlu II, þann 23. mars og hefst klukkan 13:00.

Dagskrá:

1. Venjuleg aðalfundarstörf samkvæmt samþykktum félagsins.
2. Málþing hefst að aðalfundi loknum, um kl. 14:00

Efni: Réttur landeigenda til að vernda land sitt

Málþing: Ráðstefnustjóri Guðni Ágústsson fyrrv. ráðherra

Frummælendur á málþingi:

- Arnór Snæbjörnsson, lögfræðingur og sagnfræðingur
Efni: Heimildir landeigenda að verja land sitt ágangi
- Andrés Arnalds, fagstjóri hjá Landgræðslu ríkisins
Efni: Hver á að gæta velferðar landsins? Nýting – Ábyrgð – Nýjar áskoranir
- Heiða Guðný Ásgeirsdóttir, fjallabóndi
Efni: Að „eiga“ land

Fundurinn er öllum opin og bæði félagar í LLÍ og aðrir áhugasamir eru hvattir til að mæta.

Fyrir hönd stjórnar LLÍ
Örn Bergsson

Bændablaðið
Kemur næst út
23. mars

BJÓÐUM MIKIÐ ÚRVAL SÆTA Í HVERS KYNS VINNUTÆKI FRÁ UNITEDSEATS.

Reki ehf

Höfðabakka 9

Netfang: tryggvi@reki.is

Sími: 562 2950

110 Reykjavík

Vefsíða: www.reki.is

Á FAGLEGUM NÓTUM

Brussa, Dama og Brúska í moldarbaði í heita gróðurhúsinu.

Smá pistill um landnámsshænur

Í Brennholti í Mosfellsdal búa menn og skepnur og þar á meðal eru átta landnámsshænur sem heita: Rauður, Pönkí, Rósa, Dama, Vofa, Brussa, Brúska og Gýpa. Pönkí er okkar uppáhalds hæna vegna þess að hún er einstaklega gæf og mjög klár.

Við höfum haft hænur í fjögur ár. Það var mikið ævintýri að fá hænur fyrst í Brennholt. Við fengum stofninn upphaflega frá móður minni,

Huldu Leifsdóttur á Blönduósi, sem er með vottaðar landnámsshænur. Ég tók einnig þá stefnu að rækta einungis fugla eftir gildandi reglum um viðurkennd útlits- og atferliseinkenni landnámsshænsna. Þann 8. janúar árið 2015 fengum við svo vottun frá Eigenda- og ræktendafélagi landnámsshænsna um að okkar fuglar væru íslenskar landnámsshænur. Þeir sem vilja lesa sér meira til um íslensku landnámsshænunna er

Pavarottí, Lukka og Kókoshneta í sumarblíðunni að spóka sig.

Styrkir til rannsókna og þróunarverkefna í garðyrkju

Framleiðnisjóður landbúnaðarins auglýsir hér með eftir umsóknum um styrki til rannsókna og þróunarverkefna í garðyrkju samkvæmt reglugerð um almennan stuðning við landbúnað nr. 1240/2016.

Styrkhæf eru ráðgjafarverkefni, kynningarverkefni, rannsóknadeila tilraunaverkefni, vöruþróunarverkefni og endurmenntunarverkefni. Sjá nánar inn á heimasíðu sjóðsins www.fl.is, undir þróunarfé / verklagsreglur fagráðs í garðyrkju.

Umsókn skulu fylgja eftirfarandi upplýsingar, eftir því sem við á:

- Yfirlit um tilgang og markmið verkefnisins, þ.m.t rökstuðningur fyrir því hvernig það fellur að þeim markmiðum sem tilgreind eru hér að ofan og hvernig það gagnast viðkomandi búgrein að öðru leyti.

- Listi yfir alla sem eiga aðild að verkefninu
- Tímaáætlun verkefnisins
- Fjárhagsáætlun verkefnisins í heild.
- Hvar og hvernig niðurstöður verkefnisins verða kynntar

Umsóknafrestur er til 1. apríl n.k

Reglur um styrkina og umsóknareyðublöð er að finna á www.fl.is/próunarfé

Aðeins er tekið við umsóknum á eyðublöðunum sem þar er að finna

Umsóknum skal skilað til Framleiðnisjóðs landbúnaðarins, Hvanneyri 311 Borgarnes, merktum: umsókn um þróunarfé.

Nánari upplýsingar veitir Þórhildur Þorsteinsdóttir, framkvæmdastjóri Framleiðnisjóðs landbúnaðarins; thorhildur@fl.is

Framleiðnisjóður landbúnaðarins
Hvanneyri – 311 Borgarnes
Sími 430-4300

bent á vefsíðuna www.haena.is og þar er einnig hægt að nálgast upplýsingar um þá sem selja hænur og frjóvguð egg.

Fóður og matarsóun

Hænur borða ekki allt en flest það sem er mjúkt undir gogg eða bragðgott rífa þær í sig. Okkar hænur ganga lausar um svæðið sumar sem vetur og borða fjölbreytt fæði úti við, síðan gefum við þeim t.d. lífrænt vottað fóður, matarafgangar heimilisins en súkkulaðikökur og gamall þeyttur rjómi eru efst á óskalistanum. Matarsóun er mikið í umræðunni þessa dagana. Við eigum gott samstarf við grænmetisveitingastað í Reykjavík sem gefur okkur afgangar og grænmetisafskorninga sem fara til hænsnanna og það sem þær borða ekki fer í safnhauginn, sem síðan umbreytist í næringarrika mold. Það fylgir því mikil gleði að geta lagt eitthvað af mörkum sem kemur öllum til góðs, sem er t.d. minna sorp hjá veitingahúsinu, fjölbreytt næring fyrir dýrin og auðgun jarðvegs.

Hænsnakofinn

Þegar hænsnakofinn var byggður var ákveðið að kaupa sem minnst af hráefninu en nota það sem til væri. Sem var gamalt en gott bárujárn, steinull, naglar og timbur, hins vegar þurfti að kaupa tjörupappa, skráfur og hænsnanet.

Hænsnakofinn er vel einangraður og hafa þær eina hitaperu sem gefur mikið ljós og góða hlýju. Einn dallur er inni í kofanum fyrir fóður, annar fyrir skeljasand, þriðji fyrir vatn og sá fjórði fyrir matarafgangar.

Prikin sem þær sofa á eru úr stórum trjágreinum sem komu við grisjun þeirra trjáa sem vaxa hjá okkur.

Dagur í lífi hænsnanna í Brennholti

Á morgnana er opnað fyrir þeim, egg tekin, vatnsdallur þrífinn og allir fá nóg að borða. Mjög mikilvægt er að hafa dallana þeirra hreina. Yfir veturinn fá þær að vera í heitu gróðurhúsi á daginn sem er mikill kostur fyrir þær því þar geta þær valsað um, borðað skordýr og farið í moldarbað, svo þegar tekur að dimma þá rölta þær yfir í hænsnakofann. Á sumrin eru þær frjálssar úti um allan garð en gróðurhúsið er lokað. Hænur geta skemmt fögur blómabeð, tætt í sig girnilega salathausa og rífið upp lauka sem nýbúið er að setja ofan í jörðina. Þannig að við girðum fyrir þá staði sem þær mega ekki snerta.

Að fela eggin

Hænur okkar hafa tekið upp á því að fela eggin sín og helst yfir sumar-tímamann. Okkur er það hulin ráðgáta hvernig þær komast að samkomulagi um felustaðinn og seinustu fjögur sumur höfum við leitað að eggjum. Við höfum fundið allt upp í 25 egg falin undir trjám, inni í plastfötum eða inni í blómahafi. Þegar við finnum eggin tökum við þau flest og merkjum þau sem skilin eru eftir en hæurnar eru naskar og sjá að hruflað hefur verið við staðnum þeirra og finna sér nýjan felustað. Að finna eggin krefst þess að fylgjast með þeim laumast á felustaðinn sem getur tekið tíma því þær eru mjög varkárar og fela egg helst þegar engin mannvera er í auglýn.

Óvinurinn

Mesti óvinur okkar hænsna er minkurinn. Við lentum í því sumarið 2015 að missa allar tíu fallegu hæurnar okkar, sem var mikill skaði. Læða með hvolpa fannst sem hafði búið sér til greni rétt við hænsnakofann í árbakka.

Við höfðum gert mistök í byggingu kofans með að hafa ekki sett hænsnanet í gólfið, en minkurinn hafði grafið sig inn í kofann, úr þessu var bætt strax og kofinn gerður minkheldur.

Við ákváðum að fá okkur aftur hænur því sjaldan hefur Brennholt verið tómlegra en þegar vantaði hanagalið og litlar hænur að skjólast um garðinn og njóta lífsins úti í náttúrunni.

Að fá sér hænur

Að fá sér íslenskar landnámsshænur hefur ótal kosti í för með sér. Þú hjálpar til við að styrkja fornan hænsnastofn og kynnist alls kyns fólki sem hefur áhuga á landnámsshænum. Einnig geta hænur unnið með okkur í því að minnka matarsóun, þær færa skemmtilega viðbót í útistörfin, eggin þeirra eru dásamleg á bragðið og síðast en ekki síst þá eru þær stórkostlega myndar og skemmtilegar.

Engin hæna er eins hvað varðar útlit eða persónuleika. Við mælum með því að fólk fái sér íslenskar landnámsshænur frá þeim sem eru vottaðir ræktendur.

Með von um gott sumar fyrir alla ræktendur á Íslandi.

Björk Bjarnadóttir
umhverfisspjóðfræðingur.

Innlausn greiðslumarks í sauðfjárrækt

Matvælastofnun innleysti samtals 1.477,2 ærgildi frá ellifu búum þann 20. febrúar sl. en stofnunin annast innlausn greiðslumarks fyrir hönd ríkissjóðs.

Handhafi greiðslumarks getur óskað eftir innlausn greiðslumarks frá 1. janúar 2017 til 31.

desember 2020. Við innlausn greiddi Matvælastofnun handhafa greiðslumarks núvirt andvirði beingreiðslna tveggja næstu alm-anaksára eftir að innlausn er óskað, skv. 39. gr. búvörulaga nr. 99/1993. Innlausnarvirðið var 12.480 krónur á ærgildi.

Matvælastofnun skal greiða

innleyst greiðslumark til handhafa þess eigi síðar en 15. febrúar á innlausnarári skv. 12. gr. reglugerðar um stuðning við sauðfjárrækt nr. 1151/2016 en stofnunin gekk frá greiðslu til bænda sem óskuðu eftir innlausn þann 20. febrúar eins og áður segir.

Búnaðarstofa Matvælastofnunar

Fjárfestingastuðningur í svínarækt

Matvælastofnun auglýsir eftir umsækjendum vegna fjárfestingastuðnings í svínarækt í samræmi við ákvæði VII. kafla reglugerðar um almennan stuðning við landbúnað nr. 1240/2016.

Fjárfestingastuðningur er veittur þeim framleiðendum sem hyggiast fara í framkvæmdir til að hraða

því að standast kröfur samkvæmt reglugerð um velferð svína nr. 1276/2014, með síðari breytingum.

Stuðningur er veittur vegna nýbygginga eða viðbygginga, endurbóta á eldri byggingum þar sem skipt er út meira en 50% af innréttingum og kaupa á innréttingum og búnaði.

Umsóknum ásamt viðeigandi fylgiskjöllum skal skila inn rafrænt í þjónustugátt Matvælastofnunar eigi síðar en 31. mars nk. vegna framkvæmda á árinu. Nánari upplýsingar veitir Búnaðarstofa Matvælastofnunar.

Búnaðarstofa Matvælastofnunar

Heimsmeistaramót íslenska hestsins

Viltu selja íslenska vöru eða þjónustu í Hollandi í ágúst?

Íslandsstofa undirbýr nú þátttöku íslenskra fyrirtækja á sölu- og sýningarsvæði Heimsmeistaramóts íslenska hestsins sem fram fer í Oirschot í Hollandi 7. - 13. ágúst.

Íslandsstofa hefur til umráða stórt sýningartjald þar sem fyrirtæki geta leigt sýningarsvæði til að selja vörur og þjónustu meðan á mótinu stendur.

Búist er við miklum fjölda gesta þá sjö daga sem það stendur yfir.

Vinsamlega hafið samband við Berglindi Steindórsdóttur, berglind@islandsstofa.is eða hringið í síma 511 4000 fyrir 15. mars til að fá nánari upplýsingar.

Þátttaka Íslands á sölu og sýningarsvæði mótsins verður undir merkjum Horses of Iceland.

*Horses of
Iceland*

ÍSLANDSSTOFA
PROMOTE ICELAND

Frábært tækifæri í ferðaþjónustu á Suðurlandi!

Giljatangi á Laugalandi

Í Rangárþingi ytra eru til sölu fjórar parhúsa-íbúðir á Laugalandi með samtals 16 herbergjum. Parhúsin eru byggð úr timbri árið 2002 og eru klædd að utan með standandi timburklæðningu. Hver íbúð er 136,6 fm² auk 38,5fm² bílskúrs. Til greina kemur að selja stakar íbúðir sem og allar íbúðir í einu. Mögulegt er að kaupa með um 10 hektara af landi, sem liggur að húsunum.

Laugaland

Á Laugalandi er grunnskóli, leikskóli, íþróttahús og sundlaug.

Innra skipulag íbúða

Flísalagt anddyri. Gangur og stofa með parketlögðum gólfum, hurð úr stofu út á verönd. Eldhús með parketi á gólfi og ágætri innréttingu. Badherbergi með flísum á veggjum og gólfi, badkeri, sturtuklefa og innréttingu. Gestasalerni með flísum á veggjum og gólfi. Fjögur svefnherbergi með parketi á gólfum, skápar eru í þeim öllum. Þvottahús, sem jafnframt er bakinnangangur í íbúðina með parketi á gólfi. (Auðvelt að breyta þessu rými í herbergi með sérinngangi) Geymslu með máluðu steingólfi. Bílskúrin er með gönguhurð og innkeyrsludyrum (Hægt að breyta í stúdíóíbúð með sérinngangi) Húsin eru kynt með hitaveitu.

Allar helstu perlar Suðurlands í næsta nágrenni

Landmannalaugar 90 km
Þingvellir 80 km
Gullfoss og Geysir 75 km
Þjófafoss 42 km
Fossabrekkur 42 km
Urriðafoss 17 km
Seljalandsfoss 48 km
Skógafoss 75 km
Sólheimajökull 82 km
Dyrhólaey 97 km

Allar nánari upplýsingar eru aðgengilegar á www.fannberg.is

Guðmundur Einarsson
Sími: 487 5028
Netfang: gudmundur@fannberg.is

UTAN ÚR HEIMI

Í fyrra og hittifyrra var nálega 50 milljón alifuglum slátrað í Bandaríkjunum vegna H7 (HPAI) veirunnar. Mynd /http://www.npr.org/

Dýraheilbrigði og lýðheilsa: Fuglaflensa í Tennesí-ríki í Bandaríkjunum

Landbúnaðaráðuneytið í Bandaríkjunum hefur staðfesta alvarlegt tilfelli fuglaflensu í Tennesí-ríki. Um er að ræða fyrsta staðfesta tilfellið af veiru sem kallast H7 (HPAI) í Bandaríkjunum á þessu ári og er veiran sögð bráðsmitandi.

Þegar er búið að slátra og urða öllum fuglum á einu búi með ríflega 73 þúsund kjúklingum. Þrjátíu önnur búi hafa verið sett í einangrun og sýni tekin til að ganga úr skugga um hvort fuglar í þeim kunna að vera sýktir af H7 (HPAI) veirunni.

Um 550 alifuglabúi eru í Tennesí-ríki og um sex milljón fuglum til mannelldis er slátrað í ríkinu á viku.

50 milljón fuglum slátrað á tveimur árum

Í fyrra og hittifyrra var nálega 50 milljón alifuglum slátrað í Bandaríkjunum vegna H7 (HPAI) veirunnar. Stærstur hluti þeirra fugla voru varphænur og vegna þess náði

verð á eggjum í Bandaríkjunum hæstu hæðum.

Sýking af völdum H7 (HPAI) veirunnar er sögð svo slæm að hún getur valdið dauða allra fugla í búum þar sem hún greinist á innan við tveimur sólarhringum.

Ekki er vitað til þess að menn hafi smitast vegna faraldursins í Tennesí núna en nokkur dæmi eru um dauðsföll í Kína undanfarna mánuði vegna víruss sem kallast H7N9 og berst úr fuglum í menn.

Víða fuglaflensa en í Bandaríkjunum

Nokkur dæmi eru um H5N8 veirusýkingar í Frakklandi frá því í haust og ekki er langt síðan tilkynnt var um tvö tilfelli á Bretlandseyjum. Afbrigði af fuglaflensuveiru sem kallast H5N6 hefur verið að breiðast hratt út í Suður-Kóreu og valdið versta faraldri fuglaflensu í landinu til þessa. /VH

Yfirmaður WFP, Matvælaáætlunar Sameinuðu þjóðanna, segir að núverandi ástand í landinu hafi verið að skapast í þrjú ár og að það sé alfarið af mannavöldum.

Milljónir án matar:

Hungursneyð lýst yfir í Suður-Súdan

Í fyrsta sinn í sex ár hefur þjóð lýst því opinberlega yfir að hungursneyð sé ríkjandi í landinu. Landið sem um ræðir er Suður-Súdan.

Samkvæmt tölum frá stjórnvöldum í Súdan og Sameinuðu þjóðunum svelta yfir 100.000 manns heilu hungri og önnur 5.000.000 á mörkum hins sama og þurfa á bráðri aðstoð að halda.

Langvarandi borgarastyrjöld

Ástæða hörmunganna er borgarastyrjöld í landinu og efna-hagslegt hrún. Yfirmaður WFP, Matvælaáætlunar Sameinuðu þjóðanna, segir að núverandi ástand í landinu hafi verið að skapast í þrjú ár og að það sé alfarið af mannavöldum.

Ástandið í nágrennalöndunum Jemen, Sómalíu og hluta Nígeríu er sagt litlu skárna og líklegt að þar muni einnig milljónir manna verða hungursneyð að bráð.

Matvælaáætlun og vannæring

Samkvæmt skilgreiningu Sameinuðu þjóðanna er hungursneyð lýst yfir þegar 20% heimila þjást vegna skorts á matvællum.

Vannæring nær til 30% íbúa og 2 af hverjum 10.000 íbúum látast á hverjum degi vegna hungurs og vannæringar.

Allt að 20 milljón gætu sultið

Í síðustu viku varaði WFP, Matvælaáætlun Sameinuðu þjóðanna, að hætta væri á að allt að 20.000.000 manns mundu svelta í hel í hungursneyðum víða um heim vegna þurrka og ófriðar í kjölfar þeirra.

Þrátt fyrir að lýst sé yfir hungursneyð í einhverju ríki heims ber meðlimaríkjunum Sameinuðu þjóðanna engin lagaleg skylda til að koma sveltandi íbúum þess til hjálpar. /VH

Hér eru Peder Philipp og Gitte að halda erindið sitt.

Myndir / Louise Nathansen Thuesen frá SEGES

Fagþing nautgriparæktarinnar í Danmörku 2017 – fyrsti hluti: Langstærsta fagraðstefna innan nautgriparæktar í Norður-Evrópu

Dagana 27. og 28. febrúar sl. fór fram hið árlega fagþing nautgriparæktarinnar í Herning í Danmörku, betur þekkt sem Kvæggkongres. Þetta fagþing hefur verið afar umfangsmikið undanfarin ár og er nú langstærsta fagraðstefna innan nautgriparæktar í Norður-Evrópu.

Í ár tóku alls 2.769 manns þátt í ráðstefnunni og flestir þátttakenda voru kúabændur en auk þeirra að sjálfsgöðu ráðunautar, dýralæknar og fyrirtækjafólk. Þá sóttu ráðstefnuna margir erlendir gestir og þar af var m.a. nokkur fjöldi Íslendinga sem sótti fagþingið heim.

Fagþingið var byggt upp með svipuðum hætti og undanfarin ár með því að vera með margar ólíkar málstofur á sama tíma, auk þess að vera aðalfundur hagsmunasamtakanna Dansk Kvæg, sem eru samtök allra fagaðila í nautgriparækt í Danmörku.

16 manna stjórn Dansk Kvæg

Á Kvæggkongres fara fram kosningar á hluta af stjórnarmönnum Dansk Kvæg en í stjórninni er hvorki fleiri né færri en 16 manns! Skýringin felst í því að Dansk Kvæg eru heildarsamtök allra aðila sem tengjast nautgriparækt með einum eða öðrum hætti. Í stjórn þess sitja 2 fulltrúar frá Markaðsráði nautgripakjöts, 5 frá Bændasamtökunum, 5 frá Samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði, 1 frá Búnaðarsamtökunum, 2 frá Félagi fjölskyldubúa og 1 frá Viking Danmark sem er rekstraraðili nautastöðvanna og sæðingakerfis landsins. Þá hafa Félag holdanautabænda og Félag lífrænna ræktenda hvort sinn áheyrnarfulltrúann. Eins og hér má sjá koma að stjórninni fjölmargir aðilar og því er starfssviðið afar breitt.

Erfitt ár að baki

Fagþingið hófst með sameiginlegu erindi stjórnarformanns Dansk Kvæg, Peder Philipp, og framkvæmdastjóra Dansk Kvæg, Gitte Grønæk. Í erindum sínum fóru þau yfir liðið starfsár sem var afar erfitt hjá dönskum kúabændum vegna lágs afurðastöðvaverðs.

Það sem hefur þó hjálpað dönsku kúabændunum er mikil og góð afurðasemi kúnna, auk þess sem bústærð danskra búa er sú næststærsta í Evrópu sem hefur gert dönsku kúabúin samkeppnishæfari en bú t.d. í helstu nágranna- og samkeppnislöndum Danmerkur.

Í Kvæggkongres geta þátttakendur einnig komist í tæri við margs konar fagfólk og nýttast kaffi og matarhlé til skrafs. Hér má sjá bónda ræða við mjólkurgæðaráðgjafa frá SEGES um mjaltatæki.

Í dag er svo staðan allt önnur enda afurðastöðvaverðið nú allhítt. Peder benti á að vissulega hefði árið reynst þarlandum kúabændum erfitt, en margt jákvætt hefði þó komið í ljós á árinu. Þrátt fyrir lágt afurðastöðvaverð árið 2016 þá gekk kúabúnum að meðaltali mun betur en væntingar stóðu til. Með öðrum orðum þá tókst mörgum kúabændum að draga enn frekar úr framleiðslukostnaði búa sinna þegar afurðastöðvaverðið var sem lægst.

Mestu munaði um mikla aukningu meðalafurða, en meðalafurðirnar eru í dag komnar í um 10.500 kg. Sé horft til hreinna Holstein hjarða þá eru meðalafurðirnar komnar yfir 11 tonn á árskúna. Þá hafa danskir kúabændur stækkað bú sín verulega

á liðnum árum og er meðalbúið nú með um 190 árskýr.

Þegar horft er til framleiðslukostnaðar mjólkur í Danmörku þá hefur hann lækkað nánast stöðugt ár frá ári. Sé horft til síðustu þriggja ára hefur framleiðslukostnaðurinn lækkað að meðaltali um 49 danska aura á hvert framleitt kíló mjólkur. Þetta eru um 7,4 íslenskar krónur á þremur árum og það á sama tíma almennt verðlag hefur hækkað um 2,2% í landinu.

Þegar þessar tölur eru greindar nánar þá er stór hluti skýringarinnar aukin afköst búanna, þ.e. lægri fastur kostnaður á hvert framleitt kíló mjólkur og skýrist það bæði af nýthæðinni en einnig bústærðinni og auknum afköstum vinnuafslins.

Það náðist ekki mynd af öllum þeim Íslendingum sem sóttu fagþingið heim en þessir náðust þó á mynd saman. Hér eru Snorri Sigurðsson, Sigurður Loftsson, Baldur Helgi Benjamínsson, Orri Jónsson og Axel Kárasen.

Sveiflur fram undan

Peder lagði einnig áherslu á það að kúabændur landsins yrðu að búa sig undir að afurðastöðvaverðið myndi sveiflast mikið í framtíðinni, hjá því yrði ekki komist á hinum frjálsa markaði. Þegar afurðastöðvaverðið væri hátt væri auðvitað alltaf gott og gaman að vera kúabóndi en þegar það er lágt þarf að leita allra leiða til þess að draga úr framleiðslukostnaðinum eins og hægt væri. Þar gætu danskir kúabændur gert enn betur en þeir gera í dag. Meðaltalstölur sýni að enn sé þónokkur munur á framleiðslukostnaði á milli danskra kúabúa. Afar mikilvægt væri fyrir hina dönsku kúabændur að nýta ytri ramma framleiðslunnar eins vel og hægt væri, þ.e. lækka enn frekar hlutdeild fasts kostnaðar á bak við hvert framleitt kíló mjólkur.

Lífræn kúabú með mikinn hagnað

Samkvæmt uppgjöri SEGES á búreikningum vegna ársins 2016 þá voru mörg bú rekin með miklu tapi og var meðaltalsbúið í hefðbundinni mjólkurframleiðslu með um hálfa milljón danskra króna í tap á árinu að teknu tilliti til launa eigenda. Tap þetta svarar til um 7,6 milljóna íslenskra króna og þýðir í raun að kúabændurnir sjálfir gátu nánast ekki fengið nein laun á árinu! Þau kúabú sem voru hins vegar með lífrænt vottaða mjólkurframleiðslu voru rekin með myndarlegum hagnaði, eftir greiðslu launa til eigenda, eða hátt í 8 milljón króna hagnaði. Lífrænt vottuð mjólk hefur verið afar hátt verðlögð undanfarið og fengu dönsk kúabú að meðaltali 51,3 íslenskar krónur á hvert framleitt kíló mjólkur árið 2016 en hin hefðbundnu kúabú fengu hins vegar ekki nema 32,5 krónur að meðaltali á sama tíma.

„Kom með“ 1,7 milljarða með sér

Ráðherra umhverfis- og matvælamálefna, Esben Lunde Larsen, var sérstakur gestur Kvæðkongres í ár og hélt áhugavert erindi um sýn hans á komandi misseri. Esben Lunde er afar vel liðinn meðal danskra kúabænda, sjálfur frá kúabúi og þekkir vel til reksturs kúabúa. Í ræðu sinni kom ráðherra inn á hve dönsk nautgriparækt væri mikilvæg fyrir land og þjóð, sérstaklega þegar horft er til fjölda atvinnutækifæra sem búgreinin skapar. Auk þess sem útflutningstekjur nautgriparæktar séu miklar. Þá svipti hann hulunni af sérstöku átaki sem ætlað er að endurbæta fjós landsins. Hefur ríkisstjórnin ákveðið að setja á fót sérstakan styrktarsjóð sem kúabændur geta sótt um endurbótastyrki árið 2018. Í þessum sjóði verða í upphafi 1,7 milljarðar íslenskra króna og

Talið er að um 1.500 manns hafi hlustað á erindi ráðherrans Esben Lunde Larsen.

Ráðherra umhverfis- og matvælamálefna, Esben Lunde Larsen.

bætti Esben Lunde við að með þessu væri ríkisstjórnin og þingið að sýna í verki að nautgriparækt er mikilvæg fyrir landið og hið opinbera muni gera allt sem unnt er til þess að efla búgreinina.

Lofaði „minna eftirliti“

En Esben Lunde kom með fleiri loforð en um aukna styrki, hann sagði að til stæði að einfalda allt eftirlit með matvælaframleiðslunni. Gera eftirlitsheimsóknir hins opinbera betri, einfaldari og skýrari svo bændur þurfi ekki að „fá í magann“ þegar eftirlit fer fram eins og Esben Lunde orðaði það.

11 málstofur

Að þessu sinni var dagskrá fagþingsins skipt í ellefu ólíkar málstofur og voru flutt 79 mismunandi fagleg erindi þessa tvo daga. Hafa ekki áður verið jafn mörg ólík erindi flutt á

fagþinginu. Þá voru nokkur þeirra flutt í tvígang vegna mikils áhuga þátttakenda á þessum erindum enda voru mörg erindi haldin á sama tíma og því þurftu áheyrendur að velja á milli. Vegna þessa þurfti hver og einn þátttakandi að skrá sig til þátttöku og velja fyrirfram hvaða erindi hann eða hún ætlaði að hlusta á hverju sinni. Fyrir vikið var vitað fyrirfram hve stóran sal þyrfti fyrir hvert erindi sem flutt var. Þó svo að velja þurfi á milli einstakra erinda er það ekki svo að þátttakendur missi endilega af öðrum erindum. Mörg þeirra voru tekin upp auk þess sem allt fagefni fagþingsins er sett á vefinn, svo hver og einn geti þannig glöggvað sig á

hinu fjölbreytta efni sem tekið er fyrir hverju sinni. Í næstu tveimur Bændablöðum verður farið í stuttu máli yfir þessar helstu málstofur en þeir sem ekki geta beðið þeirrar umfjöllunar má benda sérstaklega á að bæði útdrættir og flest erindi, þ.e. afrit af glærum fyrirlesara, má hlaða niður af heimasíðunni www.kvaegkongres.dk, en rétt er að geta þess að mest allt efni er á dönsku en þó er hluti þess á ensku.

Snorri Sigurðsson
sns@seges.dk
Sviðsstjóri mjólkurgæðasviðs
Dýralækninga- og gæðadeild
SEGES í Danmörku

Aðalfundur og árshátíð Landssambands kúabænda 2017

verða haldin dagana 24.–25. mars á Hótel KEA og í Hofi á Akureyri. Samhliða aðalfundi verður Fagþing nautgriparæktarinnar haldið eftir hádegi 24. mars. Laugardagskvöldið 25. mars verður árshátíð LK þar sem kúabændur og velunnarar munu gleðjast og skemmta sér saman.

Dagskrá Fagþings nautgriparæktarinnar

Erfðamengisúrval - Innflutningur fósturvísa af holdanautakyni - Breytingar á Nautastöð Bí og SpermVita - Kynning á yfirstandandi verkefnum í nautgriparækt - Nýjungar í bútækni og möguleikar á breytingum - Fjármögnun framkvæmda - Staða og horfur í mjólkurframleiðslu - Arðsemi og möguleikar til hagræðingar við framleiðslu mjólkur og nautakjöts

Árshátíð LK í Hofi laugardaginn 25. mars

Húsið opnar kl. 19:00 með fordrykk.

Forréttur: Norrænir smáréttir, fiskur, kjöt, ostur úr héraði

Aðalréttur: Heilsteikt íslensk nautalund krydduð, smjörsteikt nípa- og sætkartöflur ásamt bourbonsósu

Eftirréttur: Súkkulaðifondant, vanilluís, salthnetukaramella og limekex

Veislustjórni er í höndum dúettsins Vandræðaskáld

Óvænt skemmtiatriði

Danshljómsveit Birgis Arasonar heldur uppi fjörinu fram eftir nóttu

Miðaverð er einungis 7.900 kr. Miðapantanir eru í síma **460 4477**. Tekin hafa verið frá herbergi á Hótel KEA í síma **460 2050**. Taka þarf fram við pöntun að viðkomandi sé á vegum LK. Vegna mikillar ásóknar í gistirými er árshátíðargestum bent á að hafa hraðar hendur við að panta gistingu. **Nánari upplýsingar má finna á naut.is**

LANDSSAMBAND KÚABÆNDA

Nokkrar tölur úr skýrsluhaldi nautgriparæktarinnar 2016

Guðmundur Jóhannsson
ábyrgðarmaður í
nautgriparækt
mundi@rml.is

Eins og fram hefur komið voru afurðir eftir hverja ársku á síðasta ári þær mestu sem mælt hafa hingað til eða 6.129 að meðaltali. Þetta er mikil aukning en á sér án efa skýringar í m.a. miklum gæðum heyja frá sumrinu 2015. Afurðaaukningin frá árinu áður nemur 4,8%.

Hér er hins vegar ætlunin að líta til annarra niðurstæðna úr skýrsluhaldi nautgriparæktarinnar en afurðatalna. Þáttaka bændna í skýrsluhaldi er mjög góð þó ávallt megi gera betur og söknum við allra þeirra sem utan þess standa.

Með nýjum samningi um starfs-skilyrði nautgriparæktar verður þó breyting á þegar skýrsluhald verður skilyrði fyrir greiðslum. Reikna verður með að allir kúabændur muni taka þátt í skýrsluhaldi á árinu 2017. Á síðasta ári skiluðu 93% búanna skýrslum og eru þau bú með 96,5% allrar innleggsmjólkur á landinu.

Eins og áður hefur komið fram var meðalbústærðin 43,5 árskýr og er það minnkun um 0,5 árskýr frá fyrra ári. Meðalinnlegg þessara búa jókst nokkuð milli ára, eða um 25.905 lítra að meðaltali, þannig að meðalinnlegg á skýrslubú í fyrra nam 259.896 lítrum. Þessar tölur miðast við bú með innlegg allt árið.

Mjólkurnýting

Mjólkurnýting, þ.e. hlutfall skýrslufærðrar mjólkur sem skilar sér sem innlegg, var 96,4% á síðasta ári samanborið við 95,8% árið áður. Í heildina er áreiðanleiki skýrsluhaldsins mjög mikill og mismunur á skýrslufærðri og innlagðri mjólk mjög lítill og innan ástættanlegra marka.

Í örfáum tilvikum er þó raunin á annan veg og alveg að skekkja er utan þeirra marka sem hægt er að setta sig við. Í þeim tilvikum þurfa menn að taka sig á en þetta er nánast bundið við bú þar sem óregla er á skráningum og skýrsluskilum. Það er þó algjörlega fráleitt að draga áreiðanleika skýrsluhaldsins í heild sinni í efa þó upp komi einstök tilvik sem betur mega fara.

Þá skulum við horfa á þá staðreynd að í dag skila um og yfir 90% búanna skýrslum mánaðarlega en fyrir aðeins 10 árum síðan var þetta hlutfall milli 60 og 70%. Ég held að þeir sem telja skýrsluhald hérlendis hafa færst til verri vegar ættu að hafa

þetta í huga og koma með góð og haldbær rök fyrir því að betra sé að skila sjaldnar en oftar.

Efnainnihald

Þróun í efnainnihaldi stóð í stað að segja má. Fituhlutfall innleggsmjólkur hækkaði milli ára, úr 4,11% í 4,14%, en próteinhlutfall lækkaði, úr 3,32% í 3,29%. Í sambandi við efnahlutföll í mjólk er ástæða til að nefna það hér að of mikið af kýrsýnum með of háu eða of lágu efnainnihaldi kemur inn til greiningar. Þetta á einkum við um fituhlutfall og mjög brýnt að menn vandi mjög til sýnatöku auk þess að taka ekki sýni úr kúm sem eru mjög stutt frá burði eða nánast orðnar geldar.

Aldur við 1. burð

Varðandi burðaraldur 1. kálfs kvígna þokuðust mál til betri vegar á síðasta ári og lækkaði burðaraldur milli ára úr 28,6 mánuðum í 27,4 mánuði til jafnaðar.

Þrátt fyrir þetta er ljóst að alltof margar kvígur bera of gamlar hérlandis og kostar þetta greinina gríðarmikla fjármuni í húsnæði, fóðri og vannyttum framleiðslueiningum. Í lækkan aldurs við 1. burð er þó nokkra hagræðingu að sækja sem bætt getur hag kúabænda nokkuð en allir bændur ættu að stefna að því að láta kvígurnar bera 24-25 mánaða eins og síaukinn fjöldi bændna góðu heilli gerir.

Ásetningur nautkálfa

Á síðasta ári dróst ásetningur nautkálfa saman hlutfallslega en sé horft til fjölda ásettra nauta jókst ásetningur um 2,2%.

Skýringin á þessu er sú að skráðum burðum fjölgaði nokkuð milli ára sem er mjög eðlilegt ef fjölgun kúa er höfð í huga. Nokkrar breytingar eru þó að verða í ásetningsmynstrinu og æ fleiri kúabú einbeita sér að framleiðslu mjólkur án kjötframleiðslu með eldi nauta.

Förgunarástæður

Á árinu 2015 var tekin upp sú nýjung í Huppu að hægt er að skrá tvær förgunarástæður á mjólkurkýr. Í 17,2% tilvika voru skráðar tvær förgunarástæður og er algengast að þar sé um ræða jógurbólgu með einhverri annarri ástæðu. Af einstökum förgunarástæðum er jógurbólga algengasti förgunarvaldurinn eða í 23% tilvika. Næstalgengast er að

Nautgriparæktarkerfið Huppa - Mestur æviafurðir

Kýr	Bú	Faðir	Staða	F.ár	D.ár	Burðir	Æviafurðir, kg	Afurðir á dag frá fæð., kg
1600821-1089 Laufa	Flatey, Hornafirði	96028 Fróði	Lifandi	2004		10	86205	18,3
1528131-0534 Vorkoma	Garður, Eyjafirði	96007 Prakkari	Lifandi	2004		10	85613	18,3
0387 Treyja	Hrepphólar, Hrunam.hr.	97032 Þvertinn	Dauður	2005	2016	8	81975	20,8
0447 Braut	Búvellir, Aðaldal	97010 Stígur	Dauður	2005	2017	9	81058	19,8
0245 Friða	Miðdalur, Kjós.	94017 Kaðall	Dauður	2002	2016	10	81002	16,9
0112 Braut	Tjörn, Skaga	97010 Stígur	Lifandi	2005		10	80601	19,3
0093 Etna	Hagi 1, Skeiða- og Gnúp.	97010 Stígur	Lifandi	2005		10	78441	18,0
0432 Jana	Ölkelda 2, Staðarsveit	97010 Stígur	Lifandi	2005		9	78322	17,9
0416 Búsúna	Kirkjulækur 2, Fljótshlíð	0339 Hjálmur	Dauður	2006	2017	8	77558	19,4
1229 Urður	Hvanneyri, Andakíl	00010 Laski	Dauður	2007	2017	7	77471	23,2
0336 Alda	Brúnastaðir, Flóa	96028 Fróði	Lifandi	2004		11	77131	16,9
0505 Rauða Sería	Skarð, Landsveit	0151 Höttur	Lifandi	2003		10	77115	15,7

Á þessum lista má sjá kunnugleg nöfn eins og Urði 1229 á Hvanneyri sem felld var nú í janúar sl. eftir farsæla ævi. Ef við skoðum afurðir á dag frá fæðingu mjólkaði hún mest allra kúa, eða 23,2 kg. Þessar kýr sem nú standa með mestar æviafurðir eiga þó allnokkuð í að ná Íslandsmeti Mókollu 230 á Kirkjulæk 2 í Fljótshlíð sem mjólkaði alls 114.644 kg.

Íslandsmethafinn Mókolla 230 á Kirkjulæk 2 í Fljótshlíð sem mjólkaði alls 114.644 kg á sinni ævi.

kúnum sé fargað vegna ófrjósemi, þ.e. þær festa ekki fang og fara því yfir móðuna miklu af þeirri ástæðu. Þetta á við í um 13% tilvika. Næst í röðinni koma jógur- og/eða spengallur sem er tilgreind ástæða í 11% tilvika og síðan koma litlar afurðir í 10% tilvika. Aðrar ástæður eru sjaldnar tilgreindar.

Æviafurðir

Í Bændablaðinu fyrir nokkrum vikum var farið yfir afurðahæstu kýr ársins 2016. Nautgriparæktarkerfið Huppa hefur nú verið í notkun í rúmlega 8 ár

og þar er að finna afurðaupplýsingar fyrir einstaka gripi frá árinu 2006. Í kerfinu er því að finna allar afurðir mikils meirihluta núlifandi gripa og því ekki úr vegi að skoða aðeins hvaða gripir hafa mjólkað mest á æviskeiðinu, þ.e. æviafurðirnar.

Þær kýr sem eru skráðar með mestu æviafurðir í Huppu og eru annaðhvort lifandi enn eða voru felldar á árinu 2016 eða síðar eru kýr sem sjá má í töflunni hér að ofan.

Að lokum

Ástæða er til að óska kúabændum

til hamingju með góðan árangur á síðasta ári. Sett voru Íslandsmet í meðalafurðum og afurðum einstakra kúa. Hvort afurðir halda áfram að aukast á þessu ári er erfitt að spá fyrir um og kemur þar margt til.

Nú um áramótin varð skýrsluhald skilyrði fyrir greiðslum samkvæmt samningi um starfsskilyrði nautgriparæktar. Það hefur óneitanlega í för með sér allmiklar breytingar, m.a. þær að inn í skýrsluhald kemur nokkur hópur búa, ýmist á nýjan leik eða í fyrsta skipti.

SPROTINN jarðræktarráðgjöf

Snorri Þorsteinsson
jarðræktarráðunautur
hjá RML
snorri@rml.is

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins hefur undanfarin ár boðið upp á þjónustu- og ráðgjafarpakka í jarðrækt undir heitinu Sprotinn.

Viðbrögð bændna hafa verið góð og hefur þeim sem nýta sér þennan pakka fjölgað jafnt og þétt.

Lögð er áhersla á að hafa Sprotann í stöðugri þróun sem tekur mið af reynslu ráðunauta og ábendingum frá þeim bændum sem nýta sér pakkann.

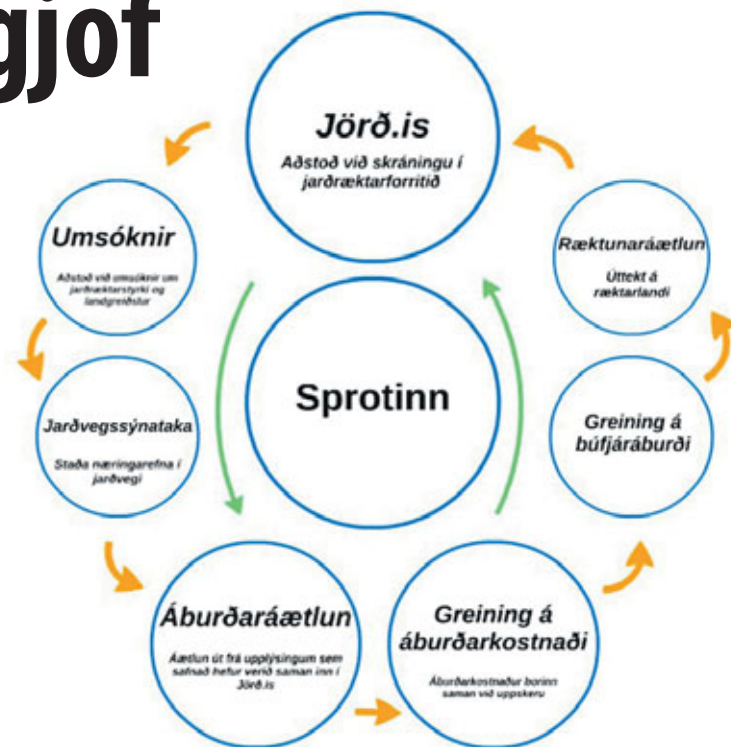
Nú er lögð meiri áhersla á að

einstaklingsmiða samsetningu ráðgjafarpakkans þannig að hægt sé að útfæra þjónustuna að þörfum hvers býlis. Þannig hefur þeim liðum sem í boði eru verið fjölgað en bóndi ákveður í samráði við ráðunaut hvað er undir hverju sinni. eru þessar breytingar fyrst og fremst liður í því að koma til móts við þá bændur sem nýta sér ráðgjafarpakkann árlega.

Helsta markmið Sprotans eru sem áður að bæta nýtingu áburðar-efna við framleiðslu á heimaferngnu fóðri. Það fyrsta sem hugað er að í þeirri vegferð er að veita aðstoð við skráningu jarðræktarupplýsinga í jörð.is og gæta þess að tunkortum sem rétt viðhaldið.

Á bújörðum þar sem jarðvegs-sýni hafa ekki verið tekin nýlega er lögð áhersla á að slíkt sé gert til þess að fá sýn yfir ástand ræktarlands.

Áburðaráætlun er unnin í kjölfarið þar sem notaðar eru upplýsingar sem safnað er í verkefninu. Þegar skráning á áburðarmotkun og uppskeru er orðin markviss gefst

kostur á að gera greiningu þar sem þessir þættir eru bornir saman til

þess að meta gæði túna með tilliti til gróffóðuröflunar.

Bændablaðið
Með yfirburðalestur á landsbyggðinni
(Samkvæmt lestrarkönnun Capacent)
Kemur næst út **23. mars**
Smáauglýsingar
56-30-300

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins

Landgreiðslur – hvað er það?

Sigurður Jarlsson

jarðræktarráðgjafi
hjá RML
sj@rml.is

Samkvæmt nýjum rammasamningi milli sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra og fjármála- og efnahagsráðherra fyrir hönd ríkissjóðs og Bændasamtaka Íslands, samþykktum þann 19. feb. 2016 er meðal annars fjallað um landgreiðslur sem Matvælastofnun á að ráðstafa.

Í rammasamningi segir: „Landgreiðslur skulu greiddar út á allt ræktað land sem er uppskorið til fóduröflunar. Ekki er greitt út á land sem eingöngu er nýtt til beitar. Skilyrði fyrir greiðslum er að til sé viðurkennt túnkort fyrir spildur sem sótt er um framlög fyrir og spildurnar séu uppskornar á því ári þegar framlag er greitt enda liggja fyrir uppskeruskráning.“

Í reglugerð nr. 1240/2016 um almennan stuðning við landbúnað er nánar kveðið á um landgreiðslur. Þar kemur m.a. fram að fullnægjandi skil á skýrsluhaldi verði að vera til staðar til að njóta jarðræktarstyrkja og landgreiðslna. Kröfurnar eru m.a. eftirfarandi:

- Nafn og/eða númer spildu,
- Hnitsetning spildu (stafrænt túnkort)
- Ræktun, þ.e. gras, grænófóður, korn, olíujurtir eða útiræktað grænmeti
- Tegund og yrki þegar sótt er um jarðræktarstyrk
- Stærð spildu

- Ræktunarár, ef ræktað síðtliðin 5 ár
- Heildaruppskera í kg þurrefnis fyrir hverja spildu

- Heildaruppskeru í kg í útiræktuðu grænmeti.

Erfitt er að áætla hverja greiðslu enda taka framlög á hvern hektara mið af heildarfjölda þeirra hektara sem sótt er um stuðning fyrir á landsvísi. Reikna má með að í upphafi verði greiðslur hærri þar sem hluti bænda verði ekki tilbúinn að uppfylla öll ofangreind skilyrði.

Nefndar hafa verið tölur frá 3.000 kr/ha og upp undir 8.000 kr/ha á

þessu ári, sem tekur þá mið af að sótt verði um landgreiðslur vegna 31 þúsund til 82 þúsund hektara. Þessar tölur eru fyrst og fremst vangaveltur og verður reynslan að skera úr um lokatöluna. Það er þó ljóst að eftir nokkru er að slægjast.

Námskeið í Jörð.is

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins í samstarfi við Landbúnaðarháskóla Íslands bjóða upp á námskeið í Jörð.is þar sem markmiðið verður fyrst og fremst að kenna bændum hvernig þeir uppfylla skilyrði fyrir landgreiðslum og ræktunarstyrkjum.

Varahlutir í flestar tegundir dráttarvéla

New Holland - Fiat - Ford - Case - Steyr - Zetor - Fendt

Eigum fyrirleggjandi síur í flestar gerðir þessara véla og mikið úrval varahluta. Einnig sérpantanir.

JÖTUNN
VÉLAR · VERSLUN · VARAHLUTIR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss

Lónsbakki - 601 Akureyri

Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir

Sími 480 0400

jotunn@jotunn.is

www.jotunn.is

Donaldson
Filtration Solutions

Framúrskarandi fyrirtæki

REKI EHF ER STOLTUR UMBOÐSAÐILI DONALDSON Á ÍSLANDI. EIGUM HVERS KYNS SÍUR FYRIR TÆKI Í LANDBÚNAÐI Á LAGER.

Reki ehf Höfðabakka 9 110 Reykjavík

Sími: 562 2950

Fax: 562 3760

E-mail: kristinn@reki.is

Vefsíða: www.reki.is

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Styrkir til rannsókna og þróunarverkefna í nautgripa- og sauðfjárrækt

Framleiðnisjóður landbúnaðarins auglýsir hér með eftir umsókn um styrki til rannsókna og þróunarverkefna í nautgripa- og sauðfjárrækt samkvæmt reglugerð um almennan stuðning við landbúnað nr. 1240/2016.

Í nautgriparækt eru þau verkefni styrkhæf sem talin eru styrkja íslenska nautgriparækt og fela í sér rannsóknir og þróunarverkefni.

Í sauðfjárrækt eru hver þau verkefni styrkhæf sem talin eru styrkja íslenska sauðfjárrækt og falla undir það að vera kennsla, rannsóknir, leiðbeiningar og/eða þróun í sauðfjárrækt.

Umsókn skulu fylgja eftirfarandi upplýsingar:

- Yfirlit um tilgang og markmið verkefnisins, þ.m.t rökstuðningur fyrir því hvernig það fellur að þeim markmiðum sem tilgreind eru hér að ofan og hvernig það gagnast viðkomandi búgrein að öðru leyti.
- Listi yfir alla sem eiga aðild að verkefninu
- Tímaáætlun verkefnisins
- Fjárhagsáætlun verkefnisins í heild.
- Hvar og hvernig niðurstöður verkefnisins verða kynntar

Umsóknafrestur er til 1. apríl n.k

Reglur um styrkina og umsóknareyðublöð er að finna á www.fl.is/prounarfé

Aðeins er tekið við umsóknum á eyðublöðunum sem þar er að finna

Umsóknum skal skilað til Framleiðnisjóðs landbúnaðarins, Hvanneyri 311 Borgarnes, merktum: umsókn um þróunarfé.

Nánari upplýsingar veitir Þórhildur Þorsteinsdóttir, framkvæmdastjóri Framleiðnisjóðs landbúnaðarins; thorhildur@fl.is

Framleiðnisjóður landbúnaðarins
Hvanneyri – 311 Borgarnes
Sími 430-4300

Náttúrulegt flösusjampó með Tea Tree

Án kemískra efna.
Dregur úr kláða
í hársverði.

Fæst í Apótekinu og Lyfju um allt land

VÉLABÁSINN

Hjörtur L. Jónsson

liklegur@internet.is

Suzuki Baleno: Rúmgóður og kraftmikill smábíll

Meðalstórir fólksbílar seljast ekki mikið, mest er sala í smábílum og stærri bílum. Á dögnum prófaði ég Suzuki Baleno sem ég flokka sem meðalstór fólksbíll, en er sparneytinn eins og smábíll, rúmgóður eins og stór bíll, ódýr og þægilegur í akstri.

Suzuki Baleno er fánlegur í sjö mismunandi tegundum, með tvær mismunandi vélar. Ýmist sjálfskipta eða beinskipta og einn Hybrid.

Verð á Suzuki Baleno er frá 2.260.000 sá ódýrasti, upp í 3.320.000 (112 hestafla sjálfskiptur). Vélarinn í Baleno eru annars vegar 1,2 lítra 90 hestafla vél eða 1,0 112 hestafla vél með forþjöppu.

Uppgefin eyðsla er 4,5 lítrar á Baleno

Bíllinn sem ég prófaði var 1,0 l bíllinn og beinskiptur. Þrátt fyrir að vélin væri ekki nema 1,0 lítra þá sér forþjappan um að vélin vinnur vel og gefur bílnum skemmtilega snerpu.

Tog er gott og heldur vélin ágætlega hraða upp brekkur á toginu. Sem dæmi um ágæti vélarinnar þá náði ég að vera með undir þriggja lítra eyðslu á jafnsléttu í á um 20 km kafla ef ég passaði mig á að vera á hraða undir 90 km á klukkustund.

Prufuaksturinn yfir 140 km

Í prufuakstrinum reyndi ég bílinn

Helstu mál:

Verðið á prufubíl	2.990.000 kr.
Vél 112 hestöfl, bensín	998cc.
Hæð	1.470 mm
Breidd	1.745 mm
Lengd	3.995 mm

Suzuki Baleno 1,0 GLX.

á malarvegi, og var ég ánægður með fjöðrunina. Smásteinahljóð undir bílnum sem kom af grófum vetrardekkjunum fannst mér þó

Mér tókst að ná eyðslunni verulega niður í langkeyrslu ef ég hélt mig undir 90.

full mikið. Hins vegar var veghljóð mjög lítið á malbiki þrátt fyrir gróf vetrardekk undir bílnum. Það bendir til þess að bíllinn sé vel hljóð-einangraður.

Þegar ég prufukeyri bíla reyni ég að fara að lágmarki um 100 km, en það var svo gaman og þægilegt að keyra þennan Suzuki Baleno að ég endaði í nálægt 150 km. Megnið af prufuakstrinum var ég að fylgjast með eyðslunni á þessari litlu kraftmiklu vél sem kom mér alltaf meira og meira á óvart eftir því sem kílómetrarnir urðu fleiri. Á endanum hafði ég verið í bílnum í um þrjá tíma, meðaleyðsla þessa 145 km var 5,7 lítrar á hundraðið. Það er mjög ásættanlegt þar sem að ég margprófaði bílinn á mismunandi hraða í sömu brekkunni með tilliti til eyðslu.

Gott rými

Í framsætum er gott að sitja, fótarármi gott, einnig í aftursætum er gott rými og til marks um það að á mörgum bílum er ekkert þægilegt að sitja í miðjunni í aftursætinu. Ég settist í miðjusætið og þar var gott pláss og á milli 10 og 20 sentimetrar í bak framsætanna frá hnjánum á mér. Farangursrýmið í skottinu er gott, en í boði er að vera með lítið pláss sem er þægilegt að taka

Farangursrýmið er á tveim hæðum.

Gott rými í aftursætum.

úr eða að dýpka rýmið og fá stærra farangursrými.

Margir nýir bílar koma án varadekks í dag sem mér finnst mikill mínus, en í Baleno er varadekk sem ég kalla aumingja. Það er þó allavega skár en ekkert.

Hliðarspeglar eru ágætir, en baksýnispegillinn í framrúðunni er óþægilega neðarlega og stelur aðeins útsýni fram á við úr öku-mannssætinu.

Skjár dofnað mikið við að kveikja á ljósum

Ókostur að þurfa að kveikja ljósin alltaf þegar farið er af stað til að vera löglegur í umferðinni þar sem afturljósin koma ekki á nema ljósin séu kveikt.

Við að þurfa að kveikja ljósin er að þá dofna ljós í mælaborðinu svo mikið að varla er hægt að sjá á skjáinn með GPS leiðarkerfinu þegar mjög bjart er úti.

Ef ljósatakkinn er á auto eru engin afturljós og því þarf að muna eftir að kveikja ljósin.

Með ljósin kveikt slokknaði ljósið í mælaborðinu og ekki gott að sjá á GPS leiðakerfið.

Ef ljósatakkinn var settur á auto fóru afturljósin af, en var mun betra að sjá á leiðsögukerfið.

Myndir / HLJ

Skylt að gera öryggismat á öllum vinnustöðum

– Að gera áhættumat á vinnustöðum getur vafist fyrir mörgum

Á öllum vinnustöðum þarf að gera áætlun um öryggi og heilbrigði. Atvinnurekandi ber ábyrgð á að slík áætlun sé gerð og á mörgum stærri vinnustöðum er starfsmaður sem ber heitið öryggisfulltrúi.

Starf öryggisfulltrúa er ábyrgðar-
mikið starf sem getur verið krefjandi
og ekki öllum gefið að takast á við.
Hjá mörgum fyrirtækjum eru reglur
í gangi með öryggisfatnað, öryggis-
glæraugu og hjálmaskylda við vinnu
ásamt fleiru.

Heyrt hef ég af fyrirtæki þar sem öryggisfulltrúinn fer á bílastæði starfsmanna og kannar hvort allir hafi bakkað bílunum í stæði á meðan þeir eru við vinnu. Ef starfsmaður hefur ekki skilið rétt við bíl þá fær viðkomandi mínus í starfsmanna-skrá.

Örugglega ekki vinsælt starf að skrá svona niður gjörðir vinnufélaganna, en svo eru öryggisfulltrúar sem ekki eru að átta sig á hvar hættur eru.

Fyrir skömmu það ófendur öryggisfulltrúi hjá ófendur fyrirtæki mig að sækja vinnuvéladekki sem var loftlaust og laga. Dekkið var svo slitið að það var fyrir löngu búið að skila sínu og hefði hvænær sem er getað hve sprungið með alvarlegum afleiðingum. Ég neitaði að laga dekkið eins og það var en seldi viðkomandi tvö ný dekk og útlenski starfsmaðurinn á tækinu þakkaði mér sérstaklega fyrir að hafa fengið tvö ný dekk sem hann sagði hafa verið búinn að berjast fyrir í langan tíma.

*Nauðsynlegt að þrifa spegla vel
þegar sólin er lágt á himni*

Það er erfitt fyrir bónda að gera áhættumat þar sem nánast engin vinna er eins frá degi til dags við landbúnað. Þurfa þeir sem við landbúnað starfa alltaf öllum stundum að vera meðvitaðir um hættuna sem daglega kemur upp. Því þarf helst að klappa sjálfum sér á öxl að morgni og lofa að koma heill heim að kvöldi.

Ég vinn til skiptis á tveim mis-

munandi stórum bilum í þungi umferð Reykjavíkur og nágrennis, mest í samstarfi við annan mann. Fyrir stuttu haldi hann mér fyrir að hliðarrúðurnar og baksýnnisspeglarnir væru alltaf hreinir þegar hann tæki við bíl af mér. Eflaust tók hann bara eftir þessu núna þar sem sólin er mikið að trufla akstursskilyrði sökum árstíma. Ég hef haft það fyrir venju við þau farartæki sem ég keyri að halda vel hreinum speglum á öllum tækjum. Ég held að ég gæti aldrei fyrirgefið sjálfum mér ef ég bakkaði á eitthvað vegna þess að ég sá það ekki út af skítugum speglum.

Of fáir gera áætlun um öryggi, en þeim fjölgar

Stundum skoða ég erlenda vefi á netinu um öryggismál tengd landbúnaði og fyrir nokkru var ég að skoða vefsíðu hjá sjónvarps- og fréttamiðlinum www.bctv.org. Þar var fyrirsögn um bændur í Filadelfíu í Bandaríkjunum sem fengu hól fyrir að vera komnir með gátlista sem ætti að fara yfir í byrjun dags. Sá sem greinina skrifaði líkti þessum gátlista við þann gátlista sem flugstjóri þarf að fara yfir fyrir brottför á hverri flugferð. Í grenninni var sagt að ef þetta hefði alltaf verið svona hefði mátt koma í veg fyrir ótal slys. Það sást best á því að eftir að bændur í Filadelfíu fóru að nota slíka gátlista hefur slysum stórlaga fækkað. Hér að neðan er mín þýðing á þessum 15 liða gátlista sem vitnað var í í grenninni. Þetta er ekki orðrétt þýðing, frekar stíflærð í takt við veruleikann í íslenskum landbúnaði.

1. Bændur þurfa daglega að hugsa um öryggi og viðhald með öllum dráttarvélum sem notuð eru til búverka.
2. Dráttarvélar hafa eitt sæti. Það sem kallað er farþegasæti er ekki ætlað til farþegaflutninga og er útbúið sem sæti fyrir leiðbein-

anda sem er að kenna byrjanda á vélina.

3. Allar dráttarvélur sem fara í almenna umferð þurfa að vera vel merktar með appelsínugul-um þríhyrningum og sem mest sjáanlegar í umferð.
4. Allar nýjar dráttarvélur eiga að vera með 2 punkta eða 4 punkta öryggisbelti. Sérstyrkt yfirbygging verður einnig að vera, eða „rollover“ veltigrind. (Í Filadelfíu er mikið um húslausar dráttarvélur).
5. Verið varkár í umgengni við nýborna nautgripi og aðrar skepnur þar sem eðli fullorðinna dýra er að verja sitt afkvæmi.
6. Verið meðvituð um hugsanlega banvæna gasmyndun við að setja korn í kornturna/hlóðu (á

eflaust lítið við um Ísland).

- 7.
8. Verið meðvituð um hugsanlega
bænvæna hættu í kringum laust
korn, korngeymslu (á sjaldan
við á Íslandi).
9. Aldrei treysta að vökvatjakk-
ar geti ekki bilað fyrirvara-
laust. Ekki fara undir tæki sem

EYJALIND

Gúmmíbelti

- Fyrir smágröfur

 Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

KROSSGÁTA Bændablaðsins

				56	BORGAD	BRESTA	UPPNAM	VÖRUMERKI	TERTA		UPPISTADA	TÁLBEITA	NEDAN VIÐ	MÆLTI
MEINLAUS														
SKISSA									HÓTA					
									SKORTUR					
ÓVISSA							TILFINNING							
							SKRÁ							
INNIHALD											URG	SPRIKL		
GED												STRENGUR		
	↓	SETJA	STOPPA Í						POTTUR					
									KUSK					
FLÓKT						HLÓÐIR	GANA						LÉLEGUR	STRUNS
							VÖMB							
BEKENNA						GEYMSLUTURN				GOLA				
						ISHÚÐ				SNERIL				
STEFNA			FLATBAKA						ADGAETIR					
									LAP					
ELDSNEYTI				ASKA			FÝLDUR					TVEIR EINS		
				RÍKI Í			INNI					PENINGAR		
				AFRÍKU			LEIKUR							
		UTANHÚSS				ÞRAUT					TVÍHLJÓÐI			HNAPPUR
											STÆKKUBU			
MESSING						EINKAR				PLANTA				
						ANGAN				FUM				
DEYFD							RÁNDÝR						TVEIR EINS	
							TVEIR							
SPYR						ADSTOD			ÁSKORUN					
ÁTT				HEIDUR				KK NAFN						

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

[illegible]

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

Valdur og Guðný fengu Gilsárstekk leigðan af ríkinu haustið 2013. Fóru í að byggja íbúðarhús og fluttu í það í desember 2014.

Þau hófu búskap þá um vorið og keyptu lömbin það haust.

Býli: Gilsárstekkur.

Staðsett í sveit: Norðurdal í Breiðdal.

Ábúendur: Valur Þeyr Arnarson og Guðný Harðardóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Sólveig Björg, 7 ára, Sólrun Líf, 4 ára, Dagbjartur Örn, 2 mánaða og verðandi smalahundurinn Kubbur.

Stærð jarðar? 1.200 hektarar og ræktað land um 22 hektarar svo er heyjað á annarri jörð um 10 hektara.

Gerð bús? Sauðfjárbú.

Fjöldi búfjár og tegundir? 270 ær og 4 hænur.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Guðný sinnir börnum og heimili nú í fæðingarorlofinu ásamt því að koma á stofn kjötvinnslunni Breiðdalsbiti ehf. Valur sinnir gegningum og öðrum tilfallandi viðhaldsverkefnum á búinu og að auki við málningarvinnu þegar hún gefst.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Öll bústörfin eru skemmtileg þegar vel gengur. Sauðburðurinn er hvað lang skemmtilegastur að allra mati. Aftur á

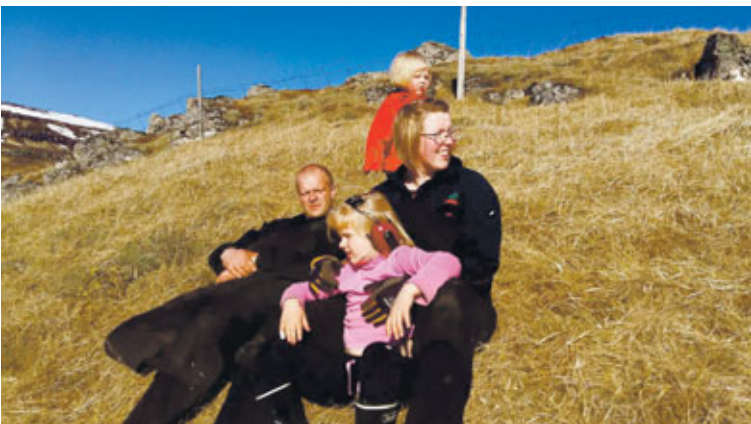

móti verður öll vélavinna afskaplega leiðinleg þegar tækin bila.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm

Gilsárstekkur

ár? Verðum búin að fylla fjárhúsin af fé, um 500 hausa og vonandi með kjötvinnslu líka í hlaðinu.

Hvaða skoðun hafið þið á félags-

málum bænda? Samstaða bænda er ekki mikil að okkar mati, sameiginlegir hagsmunir okkar virðast hafa gleymst.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Vel ef við höldum rétt á spilunum og höldum á lofti sjálfbærni hans.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Helstu tækifærin gefast ef við sýnum fram á heilnæmi og sjálfbærni við framleiðslu þeirra. Líka mikil tækifæri í að selja ferðamönnum vörur okkar.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Smjör og mjólk

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Kjöt og karri.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þegar við settum okkar fyrstu lömb á hús sem við sóttum í Öxarfjörð.

MATARKRÓKURINN – BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Sinneps- og kryddjurtagljáð lamb, berjabaka og ís

Hér eru þrír fljótlegir en afar gómsætir réttir.

Sinneps- og kryddjurtagljáð lamb með beikoni

- › 4-6 bitar af góðu lambi, um 180-200 g á mann
- › Ein matskeið ólífuolíu
- › Tvær matskeiðar Dijon-sinnep
- › 1/4 bolli fersk steinselja, fínt söxuð
- › 150 g beikon, sneiðar (stökkteiktar og þerraðar á pappír)
- › Tveir stórir skalotlaukar, eða litlir rauðlaukar skornir í tvennt

Hitið ofninn í 220 gráður. Kryddið kjötið með salti og pipar. Gott að brúna við háan hita á öllum hliðum. Blandið jurtunum saman í skál með ólífuolíu og stökku beikoni. Nuddið allar hliðar lambsins með sinnepi og svo jurta- og beikon-blöndunni. Setjið í ofnfast fat og bakið í 5-10 mínútur eftir stærð og gerð vöðvans. Lækkið ofnhitann í 120 gráður eða þar til þykkasti hluturinn nær að lágmarki 60 gráðum. Látið kjötið hvíla í 15 mínútur. Sneiðið og framreiðið með meðlæti að eigin vali og góðu grænmeti (eins og ristudum lauk sem er gott að baka með kjötinu, krydda með ediki og smá olíu). Máis passar einnig vel með þessum mat og sveppasósa.

Berjabaka sem ekki þarf að baka, með hindberjum og hvítu súkkulaði

- › 180 g Oreo- eða haustkex

- › 75 g ósaltað smjör, brætt
- › 180 g hvítt súkkulaði
- › 90 ml rjómi
- › 300 g ferskt hindber

Fyrir þessa uppskrift þarf þú fjóra 6-10 sentimetra hringi. Gott ef þeir

eru til úr stáli en það má jafnvel nota botn af skyrdós.

Bætið smákökum í matvinnsluvél og gerið kexmyslnu. Bætið smjörinu við og blandið saman þangað til komin er sandáferð á blönduna. Setjið um það bil tvær matskeiðar í hvern hring (eða skyrdós), dreifið jafnt yfir hliðarnar og ýtið þétt niður með fingrunum eða bakhlið. Kælið í 30 mín.

Til að gera súkkulaðikrem er hvítt súkkulaði einfaldlega brætt og hrært saman við rjóma.

Blandan er hituð í örbylgjuofni, en bara í 20 sekúndur í senn.

Hrærið á milli þar til blandan er slétt og glansandi.

Fylltu hvert form eða hring með hvítu súkkulaði.

Setjið fersk hindber varlega ofan á og skreytið með hvítu súkkulaði.

Einfaldur jarðarberja- og banana-ís – gerður á fimm mínútum

- › 4 stk. bananar, frosnir
- › 4 bollar jarðarber, frosin
- › 2 matskeiðar sykur (eða hunang)

Setjið jarðarber í skál, bætið sykri við og hristið saman. Setjið skálina í örbylgjuofn í 30 sekúndur í einu. Hrærið þar til jarðarberin mýkjast og sykurinn leysist upp í safanum af berjunum.

Setjið banana og jarðarberjablönduna í matvinnsluvél. Hrærið þessu vel saman þar til þetta er orðið að fullkominni blöndu.

Setjið í box eða skál og leyfið að stífna upp í frysti í tvær til þrjár klukkustundir.

Takið úr frysti 10 mínútum áður en ísinn er borðaður, til að leyfa blöndunni að mýkjast lítillega.

HANNYRÐAHORNIÐ

Falleg barnapeysa fyrir sumarið

Það er svo gaman að prjóna fallegar barnapeysur og enn skemmtilegra þegar börnin fá þær til að spóka sig um í þeim. Hjartað fyllist af stolti að sjá fallegu börnin okkar, fallegu brosin þeirra í nýrri heimaprjónaðri peysu.

Þessi æðislega peysa er fyrir bæði stelpur og stráka og er fullkomin fyrir íslenskt sumar. Við sjáum hana fyrir okkur í björtum fallegum sumarlitum. Það verður æðislegt að sjá fullt af svona peysum hlaupandi um í vor og sumar enda fullkomin sumardagsgjöf fyrir litla kroppa.

David frá DROPS Design

DROPS peysa prjónuð ofan frá og niður úr Karisma eða Merino Extra Fine með norsku mynstri.

Stærð 3 – 12 ára

DROPS Design: Mynstur nr U-047-bna

Garnflokkur B

Stærð: 3/4 - 5/6 - 7/8 - 9/10 - 11/12 ára

Stærð í cm: 98/104 - 110/116 - 122/128 - 134/140 - 146/152

Efni:

DROPS KARISMA frá Garnstudio

250-300-350-400-450 gr litur nr 16, dökk grár

50-100-100-100-100 gr litur nr 01, natur

50-50-50-50-50 gr litur nr 44, ljós grár

Eða notið:

DROPS MERINO EXTRA FINE frá Garnstudio

250-300-350-400-450 gr litur nr 18, eplagrænn

50-100-100-100-100 gr litur nr 01, natur

50-50-50-50-50 gr nr 26, pistasíu

DROPS SOKKAPRJÓNAR og HRINGPRJÓNAR (40 og 60 cm) NR 4 – eða þá stærð sem þarf til að 21 l og 28 umf með sléttprjóni verði 10 x 10 cm. ATH: Til þess að hringlaga berustykkið verði rétt verður prjónfestan

að passa á hæðina.

DROPS SOKKAPRJÓNAR og HRINGPRJÓNAR (40 og 60 cm) NR 3 – fyrir stroff.

MYNSTUR:

Teikning M.1 og M.2. Mynstrið er prjónað með sléttprjóni.

PEYSA:

Stykkið er prjónað í hring á hringprjóna ofan frá og niður.

BERUSTYKKI:

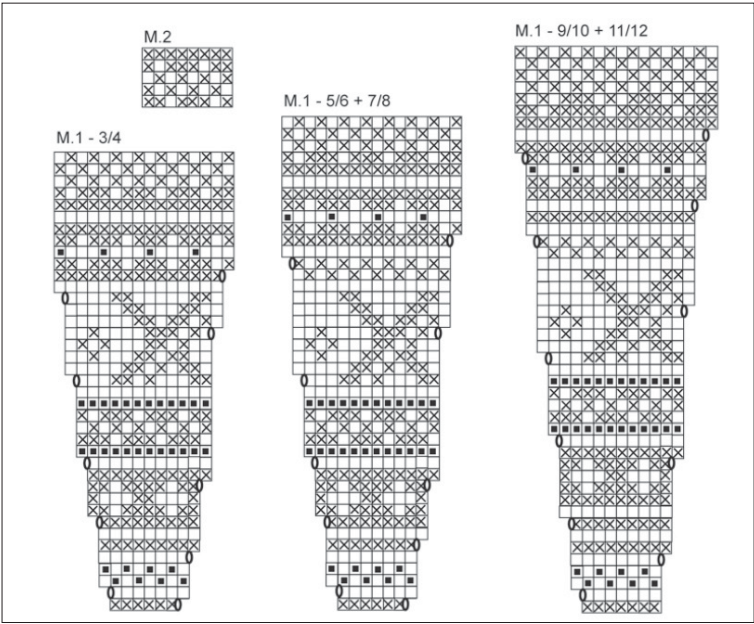
Fitjið upp 84-88-92-96-100 l á stutta hringprjóna nr 3 með dökk gráum eða ólífugrænum. Setjið prjónamerki í byrjun umf (= miðja að aftan). Prjónið stroff = 2 l sl, 2 l br í 3-3-4-4-5 cm (= kantur á hálsmáli). Skiptið yfir á stutta hringprjóna nr 4. Prjónið 1 umf slétt jafnframt er lykkjufjöldinn jafnaður út til 78-84-90-98-105 l. Prjónið nú upp-hækkun að aftan með sléttprjóni þannig: Prjónið 8 l sl framhjá prjónamerki, snúið við, herðið á bandi og prjónið 16 l br, snúið við, herðið á bandi og prjónið 24 l sl, snúið við, haldið áfram að prjóna yfir 8 l fleiri í hvert skipti áður en snúið er við þar til prjónað hefur verið yfir alls 48-48-64-64-80 l, snúið við og prjónið 1 umf slétt aftur fram að miðju að aftan. Prjónið nú M.1 – sjá teikningu fyrir rétta stærð! Skiptið yfir á stærri hringprjóna þegar þörf er á. Þegar M.1 er lokið eru 208-224-240-252-270 l á prjóni. Prjónið 0-0-1-0-1-0-1 cm með dökk gráum eða ólífugrænum. Stykkið mælist nú ca 14-15-16-17-18 cm við miðju að framan (mælt án stroffs í hálsmáli). Stykkið er prjónað til loka með dökk gráum eða ólífugrænum og sléttprjóni. Fyrst er prjónuð 1 umf jafnframt því sem aukið er út um 4-4-4-12-10 l jafnt yfir = 212-228-244-264-280 l. Næsta umf er prjónuð þannig: Prjónið 31-33-35-37-39 l, setjið næstu 44-48-52-58-62 l á band fyrir ermi (án þess að prjónað þær fyrst), fitjið upp 6 nýjar l, prjónið 62-66-70-74-78 l (= fram-stykki), setjið næstu 44-48-52-58-62 á band fyrir ermi (án þess að prjóna þær fyrst), fitjið upp 6 nýjar l, prjónið 31-33-35-37-39 l.

FRAM- OG BAKSTYKKI:

= 136-144-152-160-168 l. HÉÐAN ER NÚ MÆLT! Haldið áfram með sléttprjóni í 23-26-29-32-35 cm. Skiptið yfir á hringprjóna nr 3. Prjónið 1 umf jafnframt því sem aukið er út um 12 l jafnt yfir = 148-156-164-172-180. Prjónið nú stroff = 2 l sl, 2 l br í 3 cm. Fellið síðan af með sl yfir sl og br yfir br.

ERMI:

Setjið l af öðru bandinu á sokkaprjóna nr 4, fitjið að auki upp 6 l mitt undir ermi (setjið prjóna-

Létt							
	2		1		8	4	
		1		9			7
	6		4		5	2	9
	8				7	3	4
	9			5			1
1		6	2				5
	1	3	5		4		7
2				6		8	
		7	3		9		2

Þung							
					2		
	3			7	1		
							8
8		4				9	
		7		6		1	
		5				3	2
	1						
			8	9			5
			4				

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Miðlungs							
1							6
	9			4		8	1
	4	3		9		5	7
		4		5		8	
			1		6		
		8		4		7	
	3	1		7		2	8
	2		8		3		9
8							5

Þyngst							
5	9			2			
			4			6	5
8				1		9	
					1	7	
2				9			5
		3	6				
		5		6			9
	8	1			7		
				5			4
						4	8

Bændablaðið

Með yfirburðalestur á landsbyggðinni
(Samkvæmt lestrarkönnun Capacent)

Kemur næst út 23. mars

Smáauglýsingar

56-30-300

Spring Lane

#DROPSAIONG
www.garnstudio.com

Nýtt ráðgátuteppi

Vertu með okkur!

www.galleryspuni.is

gallery spuni

merki mitt í þessar l) = 50-54-58-64-68 l. HÉÐAN ER NÚ MÆLT! Prjónið sléttprjón hringinn með dökk gráum eða ólífugrænum. Þegar stykkið mælist 2 cm, fellið af 1 l hvoru megin við prjónamerki. Endurtakið úrtöku með 4½-3½-4-3-3½ cm millibili alls 5-7-7-10-10 sinnum = 40-40-44-44-48 l. Þegar ermin mælist 20-24-28-31-35 cm, prjónið M.2, skiptið nú yfir á sokkaprjóna nr 3. Prjónið stroff = 2 l sl, 2 l br í 3 cm, fellið nú af með sl yfir sl og br yfir br.

Prjónið nú alveg eins yfir l á bandi á hinni hliðinni.

FRÁGANGUR:

Saumið saman og undir ermum.

Mynstur

☐ = natur

☒ = dökk grár eða eplagrænn

☒ = ljós grár eða pistasíu

O = sláðið uppá prjóninn, í næstu umfer uppslátturinn prjónaður snúinn slétt til að koma í veg fyrir göt (þ.e.a.s. prjónið aftan í lykkjubogann).

Kveðja, Gallery Spuni

FÓLKID SEM ERFIR LANDID

Fyrsta minningin frá smíðavinnu hjá afa Svenna

Sveinn Atli er mikill íþróttagarpur og stefnir á atvinnumennsku í fótbolta og handbolta.

Nafn: Sveinn Atli Jónsson.

Aldur: 7 ára.

Stjörnumerki: Steingeit.

Búseta: Selfossi.

Skóli: Vallaskóli.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Nesti, íþróttir og sund.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Hundur.

Uppáhaldsmatur: Hamborgari.

Uppáhaldshljómsveit: Emmsjé Gauti.

Uppáhaldskvikmynd: Lego Batman.

Fyrsta minning þín? Þegar ég var að smíða hjá afa Svenna.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Ég æfi fótbolta og handbolta.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú

verður stór? Fótboltamaður og handboltamaður.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Þegar ég var á nautabaki á þykjustunauti á Spáni.

Gerðir þú eitthvað skemmtilegt í sumar? Fór út í fótbolta, keppti á fótboltamóti og fór til Spánar með allri fjölskyldunni.

Næst > Sveinn skorar á vin sinn, Jón Reyni Halldórsson, að svara næst.

LESENDABÁS

Miðlæg offita og iðrafita

Undanfarin ár hefur mikið verið rætt og ritað um vaxandi tíðni offitu hér á landi. Fram hefur komið að Íslendingar séu feitastir Norðurlandabjóða og að nú þurfi að taka til hendinni þegar kemur að mataræði þjóðarinnar ef ekki á illa að fara.

Hins vegar gætir gjarnan nokkurs misskilnings í umræðunni. Við höfum nefnilega tilhneigingu til að sjá offitu eingöngu sem mikla líkamsþyngd eða aukna líkamsstærð. Þetta er mikil einföldun því offita sem sjúkdómur er miklu flóknara hugtak.

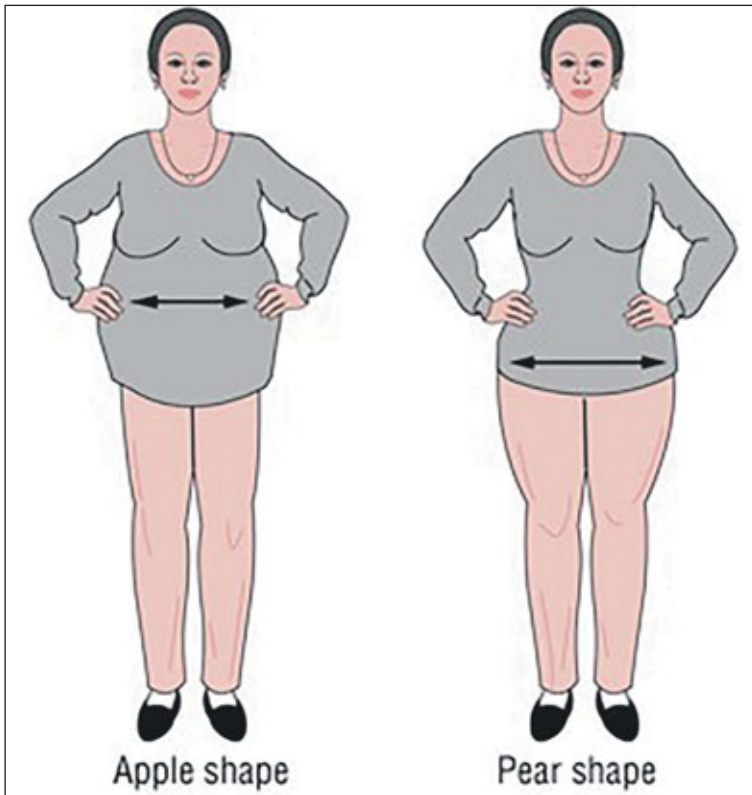
Offita er vissulega oft skilgreind sem hækkaður líkamsþyngdarstuðull (yfir 30). Líkamsþyngdarstuðull er reiknaður út frá hæð og þyngd. Notkun þessa stuðuls til að skilgreina offitu hefur þó ýmsa galla. Sem dæmi má nefna að líkamsþyngdarstuðull tekur ekki tillit til líkamsbyggingar né hlutfalls vöðvamassa og fitu.

Sumt fólk með háan líkamsþyngdarstuðul hefur ekki hin klassisku efnaskiptavandamál sem oft tengjast offitu. Horfur þessara einstaklinga eru því yfirleitt góðar.

Hins vegar hafa margir einstaklingar með eðlilegan eða lítið hækkaðan líkamsþyngdarstuðul sömu efnaskiptavandamál og oft tengjast offitu. Á ensku hefur þetta fyrirbæri verið kallað MONW (metabolically obese normal weight).

Iðrafita

Margar rannsóknir benda til að lík-

Dreifing líkamsfitu getur haft mikil áhrif á heilsu okkar. Fita umhverfis líffærin í kviðarholi er líklegri til að valda efnaskiptavandamálum en fita sem situr undir húð, t.d. á lærum og rasskinnum.

amsbygging og dreifing fitu sé mikilvægari þáttur fyrir heilsu okkar en líkamsþyngd eða heildarmagn fitu í líkamanum. Þekkt er að konur hafa yfirleitt hærri fituprósentu en karlar. Samt er körlum hættara við fylgikvillum offitu en konum.

Svo virðist sem fitusöfnun umhverfis líffærin, aðallega í kviðarholinu, gegni lykilhlutverki varðandi efnaskiptatruflanir sem tengjast offitu. Þessi fita kallast iðrafita (visceral fat). Iðraoffita (visceral obesity) er

ástand sem skapast þegar óhófleg fitusöfnun hefur orðið umhverfis innri líffæri, aðallega í kviðarholi.

Fjöldi vísbendinga hafa komið fram um að iðrafita sé hættulegri en önnur fita. Rannsóknir á einstaklingum með offitu sýna að þeim sem hafa hæst hlutfall iðrafitu er hættara við að fá sykursýki, blóðfituraskanir og hjarta- og æðasjúkdóma en þeir sem hafa lægra hlutfall iðrafitu.

Miðlæg offita (central obesity) lýsir óhóflegri fitusöfnun um kvið. Þótt eitthvað af þessari fitu sé staðsett undir húð má oftast gera ráð fyrir að fólk með miðlæga offitu hafi jafnframt of mikla iðrafitu.

Miðlæg offita er skilgreind sem mittismál
≥ 102 cm hjá körlum
≥ 89 cm hjá konum

Sögulegt yfirlit

Árið 1947 kynnti Jean Vague, sem var prófessor við háskólann í Marseille, fyrstur manna rannsóknarniðurstöður sem bentu til þess að dreifing og staðsetning fitu hefði meira forspárgildi fyrir efnaskiptatruflanir og ýmsa sjúkdóma en heildarmagn fitu í líkamanum.

Vague lýsti tveimur tegundum líkamsbyggingar. „Android“ offita eða eplalögun lýsir fitusöfnun í efri hluta líkamans, aðallega á kvið. „Gynoid“ offita eða perulögun lýsir fitusöfnun um lendar og læri. Síðarnefnda gerðin er mun algengari meðal kvenna en karla.

Miðlæg offita og heilsufar

Rannsóknir hafa leitt í ljós að miðlæg offita tengist aukinni hættu á sykursýki af tegund 2, blóðfituröskunum, háum blóðþrýstingi, hjarta- og æðasjúkdómum og sumum tegundum krabbameina.

Insúlínviðnám er skilgreint sem skert svörun frumna líkamans við áhrifum insúlíns. Einstaklingar með insúlínviðnám hafa aukna hættu á að fá sykursýki af tegund 2.

Margir einstaklingar með miðlæga offitu hafa insúlínviðnám og sykursýki af tegund 2. Rannsóknir sýna að miðlæg offita eykur líkurnar á sykursýki meira en hár líkamsþyngdarstuðull.

Blóðfituraskanir eru algengar meðal einstaklinga með miðlæga offitu. Oft má finna hátt magn þrigglýseríða í blóði og lágt magn HDL kólesteróls.

Rannsóknir hafa leitt í ljós að miðlæg offita tengist aukinni hættu á háþrýstingi.

Fylgni er á milli miðlægrar offitu og hjarta- og æðasjúkdóma, óháð líkamsþyngdarstuðli. Þannig hefur iðrafita sterkara forspárgildi fyrir hjarta- og æðasjúkdóma en offita skilgreind sem hár líkamsþyngdarstuðull.

Þekkt bandarísk rannsókn (Nurses' Health Study) sýndi að hættan á hjarta- og æðasjúkdómum var jafnmikil meðal kvenna með offitu og kvenna sem höfðu eðlilega líkamsþyngd en aukna kviðfitu.

Faraldsfræðilegar rannsóknir hafa sýnt fram á fylgni á milli offitu og aukinnar hættu á krabbameini í ristli, brjóstakrabbameini meðal

kvenna, blóðruhálskrabbameini og krabbameini í vélinda.

Hvað veldur miðlægri fitusöfnun?

Orsakir miðlægrar offitu eru ekki að fullu þekktar. Hvers vegna safna sumir einstaklingar iðrafitu en aðrir ekki?

Aldur og kyn skiptir máli. Ungt fólk er líklegra til að safna fitu undir húð en iðrafitu. Þá hafa konur yfirleitt hlutfallslega meiri fitusöfnun undir húð en karlar á sama aldri.

Karlmenntu eru líklegri til að safna fitu á efri hluta líkamans á meðan konur eru líklegri til að safna fitu á læri og rasskinnum.

Rannsóknir sýna einnig að erfðabættir hafa áhrif á uppsöfnun iðrafitu.

Þáttur mataræðis

Tiltölulega fáar rannsóknir hafa skoðað þátt mataræðis í tilurð miðlægrar offitu.

Þó er vel þekkt að fylgni er á milli neyslu á sykrudum gosdrykkjum og offitu og sykursýki af tegund 2.

Svokölluð PREDIMED rannsókn sýndi að Miðjarðarhafsmataræði með viðbættum hnetum leiddi til minni miðlægrar offitu og betri blóðfitugilda borið saman við hefðbundið fituskert mataræði.

Þáttur hreyfingar

Fylgni er á milli reglubundinnar líkamshreyfingar og minni hættu á miðlægri offitu. Stór samantekt á fyrirbyggjandi rannsóknum sýndi að fylgni var á milli reglubundinnar hreyfingar og minni miðlægrar offitu, jafnvel í rannsóknum sem ekki sýndu áhrif á líkamsþyngd.

Hvernig getum við minnkað iðrafitu?

Þar sem sterk fylgni er á milli miðlægrar offitu og ýmissa sjúkdóma er líklegt að aðgerðir sem draga úr uppsöfnun iðrafitu bæti heilsu okkar.

Allar aðferðir sem leiða til þyngdartaps eru líklegar til þess að minnka miðlæga fitusöfnun. Hins vegar er ljóst að erfitt er að minnka einungis iðrafitu án þess að hafa áhrif á fitusöfnun annars staðar í líkamanum.

Nýleg samantekt á rannsóknum sem hafa skoðað þetta vandamál benda til þess að flestar viðurkenndar megrunaraðferðir leiði til minnkunar á iðrafitu.

Markaðssetning megrunaraðferða gengur oft út á að sannfæra viðskiptavininn um að viðkomandi aðferð muni minnka miðlæga fitusöfnun sérstaklega. Nokkuð ljóst er að slíkar fullyrðingar eru ekki studdar af vísindalegum rannsóknum.

Minni neysla á viðbættum sykri og unnum kolvetnum hjálpar oft til að draga úr miðlægri offitu og efnaskiptatruflunum þeim sem fylgja henni.

Eins og áður var nefnt getur Miðjarðarhafsmataræði minnkað iðrafitu og bætt ýmsa efnaskiptabætti sem tengjast slíkri fitusöfnun.

Margir sérfræðingar telja að líkamsrækt sem slík leiði ekki til þyngdartaps. Hins vegar hefur reglubundin líkamsrækt ýmis jákvæð áhrif á efnaskipti og heilsu, óháð þyngdartapi. Því ætti reglubundin líkamsrækt ávallt að vera hluti af meðferð þeirra sem glíma við miðlæga offitu.

Axel Sigurðsson
hjartalæknir

Bændur – nú fer hver að verða síðastur að tryggja sér pláss í orlofshúsum BÍ

Umsókn um orlofsdvöl

Sumarið 2017

Hér að neðan er að finna umsóknareyðublað um orlofsdvöl í húsunum að Hólum í Hjaltadal og á Flúðum, Hrunamannahreppi sumarið 2017. Það gildir fyrir félagi í búnaðarsamböndum og/eða búgreinafélögum sem eiga aðild að BÍ – Frestur til að skila inn umsóknum rennur út 31. mars 2017.

Undirrituð/Undirritaður sækir hér með um:

☐ Orlofsdvöl að Hólum	- Tímabilið:
☐ Orlofsdvöl á Flúðum	- Tímabilið:

Nafn umsækjanda	Kennitala

Heimilisfang	Símanúmer

Póstnúmer og staður

Hefur þú áður fengið úthlutað orlofsdvöl í sumarhúsi hjá Bændasamtökunum?

☐ Já ☐ Nei

Undirskrift félaga og dagsetning

Umsóknina skal senda fyrir 31. mars nk. rafrænt á netfangið_ho@bondi.is eða á póstfang Bændasamtaka Íslands: [Bændahöllin v/Hagatorg](mailto:Bændahöllin_v/Hagatorg), 107 Reykjavík, merkt Orlofsdvöl sumarið 2017

White-Westinghouse
- amerísk gæða heimilistæki

11 kg
purrrkari
· Öflugur > 4500w element
· Tekur 11 Kg - Tengist barka
· Stórt op > auðvelt að hláða

RAFVÖRUR
DALVEGI 16c - 201 KÖPAVOGI
SÍMI 568 6411 - WWW.RAFVORUR.IS

Óska efir LandCruiser 70 series 2000-2001. Eins bíl og er á meðfylgjandi mynd. Vantar einnig toppgrind á eins bíl. Sendið upplýsingar á jeppabras@gmail.com

VIFTUR

ÍSHÚSIÐ

Úrval af viftum og þakblásurum í flestum stærðum og gerðum. Einnig úrval af styringum. Íshúsið ehf., sími 566-6000, www.viftur.is

Til sölu hestakerra, þriggja hesta. Möguleg skipti á tveggja hestakerru. Uppl. í síma 869-3664 eða á netfangi snv@simnet.is. Verð 900 þús. m/vsk.

Vélar og búnaður til SPÓNA OG TIMBURVINNSLU. Ýmis búnaður s.s. kurlarar, þurrrakarar, rykhreinsibúnaður færribönd og sniglar til sölu. Áhugasamir vinsamlega hafið samband við Sigurð í síma 696-0303 eða sendið fyrirspurn á sigurdur@halldorsson.is

Til sölu Zetor 7745, árg. '89, ekinn 5700 tíma. Er í góðu standi, verð 1500 þús. + vsk. Uppl. gefur Gísli 861-9682.

CLASSICDETAIL
VEFVERSLUN

Eigum á lager ótrúlegt úrval af bón- og hreinsivörum frá Chemical Guys sem er leiðandi vörumerki í dag. Eigum einnig mikið úrval af mössunarvélum og öllu til mössunar. Kikið á síðuna okkar classicdetail.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.200 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.400 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Til sölu nýjar gámasliskjur. Uppl. í síma 692-8027 og 772-3200.

FORD EXPLORER XLT 2004, ek. 160 þ. km, 7 m., ssk., bensín, 4605 cc, dregur 2268 kg. Vökvast., dráttarkrókur, sóllúga, mikill aukabúin. Nýleg heilsársdekk og rafg. Gott viðhald/smurbók. Uppl. í síma 822-1201, sjonsson13@gmail.com

Til sölu Valtra Valmet 900, árg. '99, ekinn 7335 tíma, ný kúpling einnig allar olíur og síur nýjar. Er með frammylftu (Ekki pto), skófla fylgir. Ásett verð 2.390.000 +vsk. Allar uppl. í síma 893-7616, Kristinn.

Til sölu Hyundai Santa Fe 2005. Mik-ið búið að endurnýja t.d ný kúpling, nýir diskar og klossar, nýjar hjólalegur, nýjar spindilkúlur. Ný vetrardekk. Heddpakkningin er farin og sennilega heddið líka. Dráttarbeiði. Tilboð. Uppl. í síma 847-8324, Valdi eða skogaralfurinn@vesturland.is

Til sölu M. Benz Sprinter 518, árg. '07, 17 manna með bílstj. Ekinn 535 þ. Mjög vel útbúinn og léttur í akstri. Sex cylendra vél, 184 hestöfl / sjálf-skiptur / rafmagnsfarpegahurð / ný Nokian vetrardekk / 2x loftkælingar o.fl. o.fl. o.fl. Uppl í síma 824-2828 og á e-mail: turistinn@hotmail.com

Dodge Durango SLT, árg. '03, ekinn 175.000 km, bensín, ssk., vél 4701, 7 manna, dumbrauður, dráttarkúla, mjög gott eintak. Bíllinn er á Flúðum. Uppl. í síma 892-7030.

Toyota LandCruiser 90 GX, árg. '00, dísil (125 hö), ek. 214 þús. km. Vel með farinn bíll, smurbók fylgir, nýleg dekk, dráttarkúla. Skoðaður '17. Verð 1250 þús. Skipti ekki möguleg. Nánari uppl. Magnús sími 824-6957.

TEREX traktorsgrafa 860SX, árg. '02. Notkun 3330 t. Verð: 3.200.000 án vsk. Uppl. í síma 897-7781.

JCB 801.6 CTS, árg. '11. Notkun 1190 t. Verð 1.900.000 án vsk. Uppl. í síma 897-7781.

Til sölu MAN 32-403 8x6, árg. '98, krani Fassi, 36 tonnmetra, 6 í glussa, 6 metra. Sturtupallur með gámagrind undir sem passar fyrir 20 feta gám. Uppl. í síma 892-5855. Bíllinn er kominn suður og er til sýnis upp í Krafti.

Til sölu MAN 35-440 kranabíll 8x4 með glussaframdrífi, árg. 2012. Ekinn 144 þús. Krani FASSI 48 tonnmetra, árg. 2016 með 8 útskot í glussa og 2 handregin útskot 5,2 metrar + vör. Með sturtum. Uppl. í síma 892-5855.

Skádæla. Með öflugum skera. Frábær hönnun, lítil fyrirferð. Mikil dælu- og hrærugeta. Dæluðull úr ryðfriú stáli í olíuþaði. Burðarvirki úr heitgalf. stáli eða SS stáli. Fáanleg með hræriskrúfu. Vinnulengd allt að 6 m. Framleiðandi : www.doda.com. Hákonarson ehf, hak@hak.is, www.hak.is, s. 892-4163.

Vorum að fá trjábolasklær. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Til sölu 2 traktorsdekk 520/70R38, 2 traktorsdekk 540/65R34. Búvís ehf., Sími 465-1332.

25 sæta Benz á 1.600.000 kr. Nýskoðaður í finu lagi, mikið endurnýjað. Vél, kassi og drif ekið 140.000, sumar og vetrardekk á felgum. Uppl. í síma 893-2543, Helgi.

Weckman 7 tónna sturtuvagn. Verð kr. 1.150.000 með vsk (kr. 928.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Loftpressur fyrir verktaka og bændur frá : www.zanon.it. Drifskaftrifnar, bensín, dísil. Afköst allt að 2800 L / min, 14 Bar, 20 til 1000 L tankar. Hentar mjög vel í skógrækt. Hákonarson ehf., sími : 8924163, hak@hak.is, www.hak.is

Traustur og ódýr vinnumaður. Búvís. Sími 465-1332.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tónna. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Ertu með okkur á samfélagsmiðlum ?

Kraftvelar

facebook.com/kraftvelar

instagram.com/kraftvelar

KRAFTVÉLAR
Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Erum fluttir að

Nethyl 2a

110 Reykjavík

KH Vinnufót • Nethyl 2a
110 Reykjavík • Sími: 577 1000
khvinnufot@khvinnufot.is
www.khvinnufot.is

KH Vinnufót ehf. sérhæfir sig í sölu og þjónustu á öllum tegundum af vinnufatnaði, hlífðarfatnaði, öryggisfatnaði, öryggisskóm, öryggisstígvélum, öryggisvörum og vinnuvettlingum.

Talía og hlaupaköttur, lyftigeta allt að 1 tonn. Búvís. Sími 465-1332.

Liprar og léttar fjárgrindur. Hægt að krækja saman án aukahluta. Breidd 180 cm. Hæð 90 cm. Verð pr. stk kr. 7.900 án vsk. Ef keyptar eru 10 grindur eða fleiri, verð pr. stk. kr. 6.900 án vsk. Aurasel ehf. Pöntunarsímar 899-1776 og 669-1336.

Vicon RF135

Árgerð: 2001.

Notkun: 22.000 rúllur.

Kr. **1.990.000,-** án vsk.

Lækkað verð!
6.990.000

Lely RPC 245 Tornado

Árgerð: 2015.

Notkun: 6.800 rúllur.

Kr. **7.590.000,-** án vsk.

Lækkað verð!

Tarup Bio

Árgerð: 2009.

Notkun: 12.000 rúllur.

Kr. **2.990.000,-** án vsk.

Lækkað verð!
3.990.000

Case MXU 110

Árgerð: 2005 – 122 hö.

Notkun: 5.700 vinnust.

Kr. **4.390.000,-** án vsk.

Vicon 1601

Árgerð: 2007.

Kr. **2.200.000,-** án vsk.

Welger DBL Action 220

Árgerð: 2005.

Notkun: 20.000 rúllur.

Kr. **2.990.000,-** án vsk.

McHale Fusion II

Árgerð: 2008.

Notkun: 23.000 rúllur.

Kr. **5.290.000,-** án vsk.

Jötunn Vélar ehf. - sími 480 0400 - www.jotunn.is
Austurvegi 69, 800 Selfoss - Lönsbakka, 601 Akureyri

Haugsugur. Ýmsar stærðir. Verð frá 1.336.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200.

Heytætlur, ýmsar stærðir: 5,2 m. Verðdæmi: vinnslubreidd 5,2 m. 496.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200.

Rakstrarvélur, ýmsar stærðir. Verðdæmi: vinnslubreidd 4,4 m. 486.450 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200.

Ávinnsluherfi 5-6 og 8 m samanbrjótanleg með vökvatjökkum. Verð: 255.000 - 342.000 án vsk. Vallarnaut.is, s. 8411200.

Seljum vara- og aukahluti í flestar gerðir af kerrum. Sendum um land allt. Brimco ehf., s. 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13-16.30.

Brynningartæki. Úrval af brynningar-tækjum frá kr. 5.900 m. vsk. Brimco ehf., www.brimco.is, Flugumýri 8, Mos., sími 894-5111. Opið kl.13-16.30.

Weckman sturtuvagnar. 11 tonn, verð kr. 1.560.000 með vsk (1.259.000,- án vsk). 13 tonn, verð kr. 1.860.000 með vsk (1.500.000 án vsk). Tilboð = Frír flutningur eða 100.000 afsláttur. H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Flaghefill/snjótönn. Breidd 3,0 m. Verð kr. 696.000 með virðisaukaskatti (kr. 561.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Frábærir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða nær öbrjótanleg. Léttir og skemmtilegir. Sjá myndband á www.brimco.is. Verð kr. 9.500,- m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111. Opið frá kl.13-16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betra verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111, opið frá kl.13-16.30 www.brimco.is

Bilalyftur. 2ja pósta bilalyftur, 3,2, 4,0 eða 5 tonn. Ýmsar útfærslur. Verðið frábært og gæðin góð. Sýningarlyfta á staðnum. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111, opið frá kl.13-16.30 www.brimco.is

VERDO. Gæða spónaköggjar, undirburður fyrir hross í 15 kg pokum. Einnig til sölu spónaköggjar í stórsekkjum. Brimco ehf., s. 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13-16.30.

Taðklær. Breidd 120 cm, verð kr. 210.000,- með vsk. Breidd 170 cm, verð kr. 272.000,- með vsk. Breidd 220 cm, verð kr. 357.000,- með vsk. H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Taðklær. Breidd 120 cm, kr. 179.000,- án vsk. Breidd 150 cm, kr. 239.900,- án vsk. Breidd 180 cm, kr. 269.000,- án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Sími : 892 0016.

Lemigo stígvél. Létt, stöðug og slitsterk. Kr. 8.485,- með vsk. G. Kvaran í Reykjavík, sími 824-7610. Búvís ehf. Sími 465-1332.

BOGS stígvélin eru mjúk og hlý. Þola frost. Renna ekki í háiku. Sterkur og góður sóli. St. upp í 48. Voru valin bestu kuldaþígv. í USA 2014. Actacor, s. 899-6400.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt), www.sogaenergyteam.com - stærðir : 10,8 kw – 72 kw. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum fyrir magndælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir vökvun og niðurbrot í haughúsum. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flatir barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælur með vacuum búnaði. Aðrir afgjafir : rafmagn, bensín / dísil, glussaknúnar (mjög háprýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - afgjafir: rafmagn, Honda bensín, Yanmar dísil, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir stíflulosun í skolp og drenörum. Getum útvegað þennan búnað í mörgum útfærslum og styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm upp í 900 mm. Háprýstislöngur allt að 150 metrar á lengd, 3/8", 1/2", 5/8", 3/4". Bensín / dísil, vatnsflæði allt að: 132 l / min @ 3000 Psi. Búnaður á sérsmíðuðum vagni með þrýstibremsum eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar einnig vel fyrir öflugan háprýstipvott. Vandaður og hentugur búnaður fyrir sveitafélög og verktaka. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir heitt vatn. Þrýstingur allt að 500 Bar @ 30 l / min. Hákonarson ehf., netfang : hak@hak.is, sími 892-4163, www.hak.is.

Úrval snjóplóga og snjótanna. Búvís ehf., www.buvís.is - Sími 465-1332.

Vorum að fá sendingu af G. Hippe norsku gæðakerrunum. Búvís ehf. Uppl í síma 465-1332.

Innihærur fyrir gripahús. Rafdrifnar : 7,5 kw, 9,2 kw, 11 kw glussadrifnar : 8 kw, 60 l / min., 120 bar. Vinnudypt : 130 cm skrífa : 200 mm. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Snjóskóflur með vængjum. Útsala. A) Stærð 1800-3000 mm. Verð kr. 378.000 með vsk (kr. 305.000 án vsk). B) Stærð 2000-3450 mm. Verð kr. 478.000 með vsk (kr. 385.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Pallagafflar, burður 2500 kg. Verð kr. 119.000,- með vsk (kr. 96.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Samasz salt og sandreifarar, vinnslubreidd 1,4 og 2,4 metrar. Búvís ehf., s. 465-1332.

Lambamerki kr. 29.- án vsk ef pantaðar eru heilar raðir. Töng fylgir fyrstu pöntun. Sendum sýnishorn. Búvís ehf, sími 465-1332, www.buvís.is.

Rafstöðvar með orginal Honda-vélum og YANMAR dísil á lager. Stöðvarnar eru frá ELCOS Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf., www.hak.is, s. 892 4163, netfang: hak@hak.is.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 auk vsk. Verð 2-4 stk 22.900 auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

Baggagreip fyrir 2 rúllur. Vökvaopnun. Verð kr. 296.000 með vsk (239.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

MMC Pajero árg. '01, 3,5 bensín. Ek. 271 þús. Mikið endurnýjaður síðastl. 2 ár. Skipt um tímareim og vatnsdælu í 256 þús. Ný dekk haust 2016. Verð 450 stgreitt. Uppl. í síma 862-2545.

Haughræur galvanísiræðar með eikarlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Til sölu LandCruiser 80, árgerð 1995, vel með farinn. Nýupptekin vél, túrbína, kúpling, olíutankur og fleira. Upphækkaður. 35" dekk. Bíllinn er á góðum nagladekkjum, sumardekk fylgja með. Bíllinn er skoðaður 2018. Uppl. í síma 861-0688.

Vökvaknúnar vatnsdælur fyrir tankbíla og dráttarvélar. Sjálfsgandi dælur sem dæla allt að 120 tonnum á klst. Einnig Centrifugal dælur með miklum þrýstingi, allt að 10 BAR. Stuttur afgreiðslutími, hagstætt verð og örugg þjónusta. Hákonarson ehf., sími 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Byltingarkennd nýjung í dælingu á mykju!! Hnífadælur með öflugum hræriskrúfum og sprautustútum. Traktorsdrifnar eða með rafmóturum frá 5,5 kw upp í 30 kw. Brunndælur eða skáðælur, 100 mm, 120 mm, 150 mm, 200 mm. Mikil dælugeta. Haughræur í mörgum útfærslum og stærðum. Mykjuskiljur sem framleiða undirburð. Hákonarson ehf., hak@hak.is, www.hak.is, s. 8924163.

Vandaðir trefjaplastbátar á lager. Höfum selt um land allt. Nánari uppl á www.krugerbatar.is/kruger bátar á facebook. Sigursveinn sími 896-6318.

POLARIS SPORTSMAN TOURING, árg. 2008, ekið 1.900. Uppl. í síma 893-7207.

VW I80 4+4, MAN hásingar og millikassi. Hús öryðgað, ekinn 132 þús. km. Öflugur og góður bíll. Verðhugmynd 2 millj. Ath skipti á smábíl. Uppl. í síma 660-0108.

Innflutningur & sala á vinnuvélum til Íslands. Við aðstoðum við flutning & kaup á nýjum/notuðum vinnuvélum & tækjum frá Bretlandi til Íslands. Yfir 20 ára reynsla, örugg og snögg þjónusta. www.ice-export.co.uk Erum líka á facebook undir: Suður England sími 499-0588. Haukur. sudurengland@gmail.com

Orkutækni ehf. s 5876065

Grastætari 2,57m. fyrir framm eða aftur beysli.

Sími : 892 0016.

Fjárhúsmottur. Verð kr. 8.850 stk. með vsk (kr. 7.137 án vsk). Tilboð = Frír flutningur. H. Hauksson ehf., sími 5881130.

Man 14-284. árg. '00. Ekinn 450 þús. Vörukassi+Lyfta. Vörukassi lélegur. 2 eigendur. Alltaf í einkaeigu. Uppl. 895-3905. Verð 1950 þús.+vsk.

Orkutækni ehf. s: 5876065

3,2 T bílalyfta á lágu verði fyrir alla.

Sími : 892 0016.

Orkutækni ehf. s: 5876065.

Maschio C 280 hnífatætar fyrir 80-130 hö, 3ja hraða PTO, HD hnífafestingum og jöfnunarhlara.

Sími : 892 0016.

Til sölu JCB 527-58 Agri, árg. '12, notkun 1.140 klst, 40 km ökuhraði, dempari, dráttarkrókur, Euro rammi. Verð 4.990 þús. Uppl. í síma 848-4505.

Sög, bandslípivél, vörubíla, vagna-dekk og felgur. Nánari upplýsingar gefur Sveinbjörn í síma 860-0200 er á Akureyri. SS bíla & vélaviðgerðir.

Fallegur LandCruiser 100 VX 33", árg. '02. Ekinn 330 þ. km. 5 manna, góð 33" dekk. Verð 2.590 þ. kr. Skoða sk. á óðyrari. Nýskoðaður 2018. Höfðahöllin Funahöfða 1. Uppl. í síma 567-4840.

Til sölu Pacton TXC 339 gámagrind. Framleidd í Hollandi, árg. '97, flutt inn 2011. Eiginþyngd skráð 5740 kg. Dekkjastærð 385/65R22,5. Hægt að lengja og stytta fyrir framan og aftan hjól (20-40ft.) Staðsett í Mosfellsbæ. Óska eftir tilboði í vagninn í síma 866-5960 eða á birgir@orriehf.is

Kranzle þýskar háþrýstidælur í úrvali. Búvís. Uppl. í síma 465-1332.

Snjótönn -Notuð. Breidd 3,0 m. Verð kr. 297.000 með vsk (kr. 240.000 án vsk). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

TOYOTA LC 100 VX 35" dísil, ssk., 7 manna, árg. '00, ekinn 362 þús. km, nýleg dekk. Góð smurbók. Bíll í góðu ástandi! Verð 1.990 þús kr. Höfðahöllinn Funahöfða 1. Uppl. í sími 567-4840.

Næsta Bændablað kemur út 23. mars

Smáauglýsinga-síminn er: 563 0300

Eldri blöð má finna hér á PDF:

Bændablaðið

kemi
www.kemi.is

Smurolíur

Eigum flestar gerðir af smurolíum á öll tæki og traktora.

Koppafeiti og smurefni

Eigum mikið úrval af koppafeiti og smur-efnum frá Interflon og Total ásamt smursprautum, könnum og dælum.

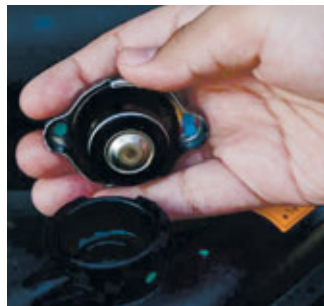
GLUSSI

Eigum til glussa á allar gerðir traktora, vinnuvéla, vörubíla og liðéttinga

Rúðuvökvi

Rúðuvökvinn okkar er lyktarlítill, með frábæra hreinsieiginleika og gott frostþol

Frostlögur

Mikið úrval af frostlegi og allir litir á lager. Eigum einnig hreinsi- og þéttiefni fyrir kælikerfi.

Pantanasími 415 4000
kemi@kemi.is

VÉLATORG.IS

DEUTZ-FAHR 5110C - árg. 2015
kr. 8.950.000- án vsk

KUBOTA M125X - árg. 2012
kr. 7.190.000- án vsk

John Deere 5115M - árg. 2016
kr. 8.150.000- án vsk

DEUTZ-FAHR K110 - árg. 2005
kr. 4.950.000- án vsk

KUBOTA M108S - árg. 2013
kr. 5.975.000- án vsk

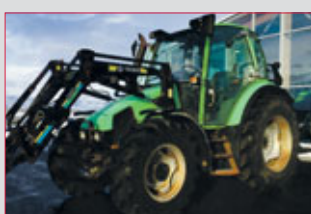
JOHN DEERE 6200 SE - árg. 1997
kr. 2.950.000- án vsk

Massey Ferguson 6280 - árg. 1999
kr. 3.650.000- án vsk

McCormick CX105 Xtra-Shift - árg. '05
kr. 3.950.000- án vsk

DEUTZ-FAHR Agrottron 4.90 - árg. '98
kr. 1.990.000- án vsk

Allar nánari upplýsingar
er að finna á:

VÉLATORG.IS

Markaðstorg fyrir notaðar búvélar og tæki

Þarftu að halda starra frá?

Fuglafælnar frá Scarecrow eru mannúðleg og vistvæn lausn sem halda starra varanlega frá.

Búnaðinn er hægt að kaupa eða fá leigðan á hagstæðum kjörum í langtímaleigu.

Nánari upplýsingar
www.fuglavarnir.is
sala@fuglavarnir.is
Sími 896 1013

fuglavarnir.is

Hentar einnig á gæsir, álftrir og máva

Bændablaðið á bbl.is og líka á Facebook

Útvegum varahluti í flestar gerðir traktora og vinnuvéla. Einnig olíuverk í flestar gerðir bíla og tækja.

Við sérhæfum okkur í JCB, Hydrema, Iveco, New Holland, Case og nú:

Hafið samband og við aðstoðum við að útvega réttu varahlutina.

Snjókeðjur

Keðjur og keðjuefni frá Gunnebo í Svíþjóð. Hér er um að ræða gæða vöru á samkeppnishæfu verði, ýmsar stærðir til.

Austurvegur 69 - 800 Selfoss Lónsbakki - 601 Akureyri Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir
Sími 480 0400 jotunn@jotunn.is www.jotunn.is

Til sölu

Til sölu skófla á ámoksturstæki. Passar á Trimataeki, lítið notuð, sér varla á henni. Tilboð óskast. Uppl. í síma 451-3315 og 865-8683.

Til sölu sauðfjárvóti 212,8 ærgildi. Tilboð óskast. Uppl. í síma 846-6763.

Timbur í fjárhúsagólf. 32 x 100 mm, verð kr. 226 lm með vsk. 38 x 100 mm, verð kr. 268 lm með vsk. H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Weckman þak- og veggjastál. 0,5 mm galv. Verð 1.190 m². 0,6 mm galv. Verð 1.450 m². 0,45 litað. Verð 1.480 m². 0,5 litað. Verð 1.790 m². Stallað /litað. Verð kr. 2.400 m². Með vsk. Afgreiðslufrestur 4-6 vikur. H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Til sölu Lely A3 mjaltapjónn, árg. 2007. Er í notkun en getur verið til afhendingar strax. Uppl. í síma 894-3367.

Til sölu Ford 3600, árg. '79 og Welger baggabindivél í góðu lagi. Einnig KR baggatína. Uppl. í síma 848-2304.

Höfum til sölu 1000 lítra, hreina tanka (bamba) á góðu verði. Uppl. í síma 421-6574.

Hornstrandabækurnar allar 5 í pakka 7900 kr. Sönnu vestfirsku þjóðsögunnar allar 3 á 1.980 kr. Hjólabækurnar allar 4 á 5.900 kr. Vestfirskar sagnir 1.-3. hefti 2.900 kr. Fínar afmælisgjafir. Frítt með póstinum. Ekkert vesen. Vestfirski forlagið jons@snerpa.is, sími 456 8181.

Til sölu bæði úrvals kartöfluútsæði og matarkartöflur; rauðar íslenskar, gullauga og permía. Er staðsettur í Eyjafj. sv. Uppl. gefur Pálmi í síma 861-8800/palmireyr@gmail.com

Til sölu 4 óslitin vetrardekk á felgum undan Toyota hilux 265/70R15, 3l. Verð 65 þús. Uppl. í síma 557-7245 eða 869-5365, Hallsteinn.

Stór Martin afréttari til sölu, vinnslubreidd 50 cm. Einnig ryðfrítt kjöt-vinnsluborð, stærð 2,4 x 1,2 m, Fordson super major, árg. '61, ógangfær. Tilboð óskast. S. 898 3845.

Hef hvíta iðnaðarhurð til sölu, þetta er vertical hurð sem opnast beint upp. Stærð: hæð 3 m - breidd 2,40 m. Einnig fylgir öxulmótor með verðhugmynd er 110 þúsund. Uppl. í síma 848-2094.

Óska eftir

Vantar varahluti í Suzuki Ozark 250 eða hjól sem nota má í varahluti. Bráðvantar einnig slatta af kvígukálfum. Uppl. í síma 892-8015 Egill.

Kaupi gamlar vínýlplötur, kassettur og aðra tónlist, plötuspilara, gamlar græjur og segulbónd. Staðgreiði stór plötusöfn. S. 822-3710, olisigur@gmail.com

Óska eftir beltagröfu. Óskastærð ca 20 t. Hafið samband við Jónas í síma 865-1379 eða í tölvupósti slave@simnet.is

Atvinna

Óska eftir véldrífnum hjólbörum, mega þarfnast viðgerðar. Hermann s. 896-5502 eða hermannfo@simnet.is

Starfsmaður óskast á kúabú. Æskilegt er að viðk. hafi kunnáttu til viðgerða á vélum. Er á Norðurl. Uppl. á netfangið birnunes@internet.is

Óska eftir vinnu í sauðburði. Er vanur að vinna í sauðburði. Get hafið störf í apríllok eða sem fyrst. Uppl. í síma 863-2801.

21 árs karlmaður frá Danmörku, glaðlegur og með mikla kunnáttu í höndunum leitar sér að árstíðabundri vinnu í sumar eða haust. Drekkur ekki né reykir. Hefur margskonar reynslu. Nánari uppl.: ulrik.k.johnsen@gmail.com

Íslensk fjölskylda í úthverfi Stokkhólms óskar eftir duglegri og barngóðri stúlkun sem au pair til að gæta 3 ára og 9 ára systra. Óskum eftir hjálpi frá og með 1. júlí og fram á sumar 2018. Áhugasamir hafi samband í gegnum halladora@gmail.com

Þarftu hjálpi á farfuglaheimilinu, bóndaylinu eða í búðinni í sumar? 32 ára karlmaður frá Svíþjóð leitar eftir vinnu, hefur margskonar reynslu. Heilsuhausur, rólegur og skipulagður. Nánari uppl.: lindmarksimon@gmail.com

20 ára franskur námsmaður leitar eftir starfi í ferðaþjónustu með hesta, hefur reynslu. Einnig kemur til greina að vinna á farfuglaheimili. Nánari uppl.: apolline.paumier@yahoo.fr

Óska eftir að ráða handlaginn smið í vinnu. Næg verkefni framundan. Áhugasamir hafi samband í síma 897-5064. Umsækjandi þarf að geta hafið störf sem fyrst. Dawid smiður ehf á Þórshöfn.

Jarðir

Óska eftir lítilli jörð eða spildu til ábúðar fyrir torfbæ með gamla laginu. Um er að ræða 3-5 burstir, auk smiðu og úthúsa. Ákjósanleg staðsetning, Suður og S-Vesturland en skoða aðra möguleika. Hafið samband við Birki í síma 845-5888.

Þjónusta

Tilvalið fyrir ferðaþjónustu. Tilbúnað myrkvunargarðinnur í ljósu efni. Sídd: 226 - 230 cm. Breidd 140 cm. Stórisar í ljósu efni. Sídd 146 cm. Breidd 240 cm. Verð = tilboð. Uppl. í síma 693-5375.

RG BÓKHALD, Bókhalð, skattframtöl, uppgjör launaútreikninga, stofnun fyrirtækja fyrir einstaklinga og fyrirtæki. Uppl. á rgbokhald@gmail.com, og sími 696-3003.

Öll alhliða hönnun á byggingum. Sumarhús, íbúðarhús, skemmur, fjós, fjárhús og ferðaþjónustubyggingar. BK Hönnun ehf. s. 865-9277 - birkir@bkhönnun.is

24 28 32

Bændablaðið

BÆNDABLAÐIÐ MÆLIST MEÐ 43,5% LESTUR Á LANDSBYGGÐINNI

HEIMILD: PRENTMIÐLAKÖNNUN GALLUP. KÖNNUNARTÍMI OKT. - DES. 2016. ALDRUSHÖFUR 12-80 ÁRA.

BÆNDABLAÐIÐ ER GEFIÐ ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

SÍMI 563-0300 | BBL.IS

Íbúar á Hellu fagna 100 ára afmæli þorpsins á árinu 2017 en hápunktur afmælisins verður á töðugjöldunum í sumar. Ljósmynd / Magnús Hlynur Hreiðarsson.

Hella fagnar 90 ára afmæli í ár

Hella fagnar 90 ára afmæli sínu í ár og verður haldið upp á afmælið með ýmsu móti.

Ágúst Sigurðsson er sveitarstjóri Rangárþings ytra.

„Já, við ætlum að fagna afmælisárinu m.a. með því að gefa út Byggðasögu Hellu sem er þá síðasti kaflinn í byggðasöguútgáfu okkar hér en áður hafa verið gefnar út glæsilegar bækur um alla gömlu hreppana. Stefnt er að útgáfu byggða-

sögunnar í tengslum við hin árlegu töðugjöld í ágúst sem verða um leið hápunktur afmælis-hátíðahaldanna með veglegri dagskrá. Síðan er ætluð okkar að leggja áherslu á að snyrta og fegra umhverfið í þorpinu okkar þannig að allt verði til fyrirmyndar á afmælisárinu,“ segir Ágúst. /MHH

Húnaþing vestra: Nýr slökkvibíll í notkun

Húnaþing vestra hefur fengið afhentan nýjan slökkvibíl. Hann er af gerðinni Ford F550 4x4 super duty crew cab, árgerð 2017, smíðaður á Ólafsfirði af fyrirtækinu Ósland ehf. sem er í eigu Sigurjóns Magnússonar.

Þessi tegund af bíl hentar fullkomlega fyrir starfssvæði Húnaþings vestra þar sem eru langar vegalengdir og víða vegslóðar sem bera ekki hefðbundna slökkvibíla.

Bíllinn er með gott aðgengi og einfaldur í notkun. Öll stjórnun, dælubúnaður og vinnuumhverfi í bílnum er mjög gott. Bíllinn er lipur og finnr í keyrslu, búinn fullkomnum slökkvibúnaði, m.a. tveimur háþrýstikeflum. Í bílnum er nóg af vatni fyrir fyrstu aðgerðir slökkvistarfs á vettvangi og verður notaður bæði sem tækjabíll og slökkvibíll og leysir þannig af hólmi tvo bíla.

Öll vinna og frágangur er til fyrirmyndar og er það mikill kostur að bíllinn sé smíðaður á Íslandi þannig að stutt er í alla þjónustu í kringum bílinn, segir í frétt á vef Húnaþings vestra. /MBÞ

VINNUKARL

standsaf

Gæða vinnufatnaður frá Standsafe á góðu verði.
Magnafsláttur í boði.
Sendum frítt um land allt.
Kíktu á Vinnukarl.is

HITA KÚTAR

Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVORUR@RAFVORUR.IS

LIDLÉTTINGAR GETA SKAÐ HÆTTU

Liðléttingar hafa náð mikilli útbreiðslu meðal bænda undanfarin ár.

Tækin eru þægileg til notkunar en geta skapað hættu. Liðléttingar eru oft á tíðum notaðir í miklum þrengslum, við gjafir, þrif og ýmis smáverkefni. Sérstakrar aðgæslu er þörf þar sem börn eru í úti-húsum, þrengsli og fátt um undankomuleiðir.

Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á **bondi.is**

ER ÞITT BÚ ÖRUGGUR OG GÓÐUR VINNUSTAÐUR?

Eignatorg kynnis. Afar áhugaverður fjárfestingarkostur. Um er að ræða lögbýlið Tunga / Tungulax, Skaftárhreppi. Á jörðinni hefur verið starfrækt fiskeldisstöð með fullkomnum tækjakosti.

Um áratuga skeið hefur verið starfrækt fiskeldisstöð á jörðinni, en starfsemi liggur niðri eins og er. Til staðar eru afar hagstæð skilyrði til fiskeldis, ekki síst fyrir gæði vatns sem jörðin hefur eignarrétt á en einnig er húsakostur góður.

Afkastageta stöðvarinnar með þeim tækja- og húsakosti sem til staðar er í dag er nærri 800.000 - 1.000.000 laxaseiði á ári eða 30 - 35 tonn af bleikju í sláturstærð.

Mjög miklir tekjumöguleikar eru fyrir hendi, bæði í fiskeldi og eins möguleikum í ferðaþjónustu, s.s. með sýningastarfsemi og veitingasölu sem tengt væri við fiskeldið sjálft.

Til greina kemur að selja eignina að hluta eða öllu leiti.

Allar nánari upplýsingar veitir Björgvin Guðjónsson löggiltur fast-eignasali í síma 510-3500 / 615-1020 eða bjorgvin@eignatorg.is

ÚTBOÐ VEIÐIRÉTTAR Í HAFRALÓNSÁ

Veiðifélag Hafralónsár í Pistilfirði óskar eftir tilboði í alla lax- og silungsveiði á laxgengu svæði Hafralónsár frá og með árinu 2018. Leyfðar eru 6 stangir á laxasvæði og 3 stangir á silungasvæði. Aðeins er leyfð fluguveiði á laxasvæði. Tvö veiðihús eru við ána og er vegur að öllu veiðisvæðinu. Nánari upplýsingar gefur stjórn Veiðifélags Hafralónsár.

Jóhannes Sigfússon s.4681270 - 8687832

gunnarsstadir@simnet.is

Ævar Marinósson s. 4681457 -8666465 tsel@magnavik.is

Júlíus Sigurbjartsson s. 4627014 -8924034 julli@magnavik.is

Frestur til að skila inn tilboði rennur út föstudaginn 21. apríl.

Tilboð sendist á Veiðifélag Hafralónsár Jóhannes Sigfússon.

Gunnarsstöðum 681 Þórshöfn, merkt „tilboð“

Tilboð verða opnuð í Svalbarðsskóla í Pistilfirði miðvikudaginn 26. apríl kl. 16.00 í viðurvist þeirra bjóðenda sem þess óska.

Veiðifélag Hafralónsár áskilur sér rétt til að taka hvaða tilboði sem er eða hafna öllum.

Scania 92
Árg 1988, ekinn 296,000km
Sturtupallur, Ný dekk
Hiab 090 krani m/fjarstýringu
Verð 1,400,000 + vsk

Hyundai HX260L
Árg 2016, 400 vst
Hraðtengi, fleyglagnir og
Smurkerfi. 700mm spyrnur
Verð 17,900,000 + vsk

Hitachi ZX210LC-3
Árg 2007, 5,900 vst
Hraðtengi, 2 skóflur,
fleyglagnir og smurkerfi
Verð 6,500,000 + vsk

Hitachi ZX38U-5
Árg 2016, 150 tímar
PAT belti, langur dipper
Hraðtengi og 3 skóflur.
Verð 5,650,000 + vsk

Case WX148
Árg 2014, 200 vst
Rótortilt, 2 skóflur.
Verð 15,500,000 + vsk

Hamm 3414
Árg 2009, 1,700 tímar
13 tonn í góðu lagi
Verð 6,900,000 + vsk

Liebherr 934
Árg 2005, 8,800 tímar
Smurkerfi, hraðtengi fleyglagnir
FRD F35 fleygur, 2 skóflur
Verð 8,250,000 + vsk

New Holland MH 3,6
Árg 2007, 3,000 tímar
Rótortilt og 2 skóflur
Verð 6,500,000 + vsk

VÉLAFL

Uppl. í síma
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is
www.velafl.is

SS og bændur styðja enn og aftur við bakið á Krabbameinsfélaginu!

Í ár býður SS til sölu bæði blátt og bleikt rúlluplast og renna 400 kr af hverri seldri rúllu til Krabbameinsfélagsins.

Bláa plastið styður við baráttuna gegn blöðruhálskrabbameini

Bleika plastið styður við baráttuna gegn brjóstakrabbameini

- Frábær nýting og frammistaða með 1900 m forstrektu gæðaplasti.
- Passar í allar vélar, hentar bæði fyrir rúllur og bagga.
- Vatnsheldur pappírskjarni.
- Sömu gæði og á öðrum litum.

teno spin

Rúlluplastið
sem bændur treysta

VERÐLÆKKUN
VEGNA STYRKINGAR Á GENGI

	Litur	Listaverð án vsk.	Magn á bretti
Rúlluplast			
Tenospin - 750 x 0,025 x 1500	Hvítt	9.100 kr	15
Tenospin - 750 x 0,025 x 1500	Grænt	9.100 kr	15
Tenospin - 750 x 0,025 x 1500	Svart	8.950 kr	15
Tenoplus 1900 - 750 x 0,021 x 1900	Bleikt	10.900 kr	15
Tenoplus 1900 - 750 x 0,021 x 1900	Ný vara Blátt	10.900 kr	15
Net			
Westfalia - 123 x 3000 m		19.900 kr	
Undirplast í stað nets			
TrioBale compressor - 1400 x 0,20 x 1400 m	Ný vara Hvítt/ grænt	22.000 kr	
Garn			
Cobra Miljö rúllugarn - 600 m/kg	Rautt	2.500 kr	
Cobra Wire stórbaggagarn - 2665 m pr. rúllu	Grænt	8.200 kr	
Frír flutningur til bænda.		Verð eru gefin upp með fyrirvara um prentvillur	

Nánari upplýsingar fást hjá sölumönnum um allt land og á skrifstofu SS.
Sláturfélag Suðurlands svf. • Fosshálsi 1 • 110 Reykjavík • Sími 575 6000 • www.ss.is